

Nr. 17 – 2002
Side 2135 – 2271

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 17 - 2002
Utgitt 8. januar 2003

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2002	
Des. 6.	6. Lov nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven)..... 2135
Des. 6.	6. Lov nr. 73 om endr. i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere 2136
Des. 13.	13. Lov nr. 74 om e-pengeforetak..... 2136
Des. 13.	13. Lov nr. 75 om endr. i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon 2142
Des. 13.	13. Lov nr. 76 om endr. i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling..... 2142
Des. 13.	13. Lov nr. 77 om endr. i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (verdipapirisering og obligasjoner med særskilt sikkerhet)..... 2144
Des. 13.	13. Lov nr. 78 om endr. i lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten og i enkelte andre lover..... 2147
Des. 13.	13. Lov nr. 79 om endr. i lov 5. august 1994 nr. 56 om medisinsk bruk av bioteknologi (forbud mot terapeutisk kloning m.m.) 2148
Des. 13.	13. Lov nr. 80 om endr. i lov 18. juni 1971 nr. 79 om Norsk språkråd..... 2148
Des. 13.	13. Lov nr. 81 om endr. i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk)..... 2149
Des. 13.	13. Lov nr. 82 om endr. i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond 2149
Des. 13.	13. Lov nr. 83 om endr. i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven)..... 2149
Des. 13.	13. Lov nr. 84 om omdanning av Statens vegvesens produksjonsvirksomhet til statlig aksjeselskap 2150
Des. 13.	13. Lov nr. 85 om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap 2151
Des. 13.	13. Lov nr. 86 om endr. i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd 2152
Des. 13.	13. Lov nr. 87 om endr. i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent) 2152
Nov. 22.	22. Endr. i ikrafttredelse av endring av forvaltningsloven. Delegering av myndighet (Nr. 1295) 2158
Nov. 20.	20. Deleg. av myndighet til Aetat Arbeidsdirektoratet etter straffeprosessloven § 118 og tvistemålsloven § 204 (Nr. 1318)..... 2165
Des. 6.	6. Ikrafttr. av lov av 6. desember 2002 nr. 73 om endringer i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere (Nr. 1348) 2207
Des. 6.	6. Ikrafttr. av lov av 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven) (Nr. 1361) 2218
Des. 13.	13. Ikrafts. av lov av 13. desember 2002 nr. 81 om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk) (Nr. 1394) 2247
Des. 13.	13. Ikrafttr. av lov av 13. desember 2002 nr. 87 om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent) (Nr. 1396) 2248
Nov. 7.	7. Deleg. av myndighet til Skattedirektoratet etter lov om merverdiavgift § 45 og ligningsloven § 5–2 (Nr. 1476)..... 2252
Des. 13.	13. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 91 om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (Nr. 1495)..... 2265
Des. 13.	13. Ikrafttr. av lov av 13. desember 2002 nr. 85 om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap (Nr. 1498)..... 2267
Des. 13.	13. Ikrafttr. av lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon (Nr. 1499) 2267
Des. 13.	13. Deleg. av myndighet til Finansdepartementet etter lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del I, endringer i innskuddspensjonsloven § 5–3 annet ledd siste punktum og § 6–4 nytt tredje ledd siste punktum 2268
Des. 13.	13. Deleg. av myndighet til Finansdepartementet etter lov om e-pengeforetak § 9–1 (Nr. 1501) 2268
Des. 13.	13. Deleg. av myndighet til Finansdepartementet etter lov av 13. desember 2002 nr. 76 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling del II (Nr. 1502) 2268

Kunngjøring av stortingsvedtak**2002**

Des. 2. Endr. i instruks om bevilgningsreglement (Nr. 1351)..... 2211

Forskrifter**2002**

Sept.	18.	Forskrift om bachelorgrad ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (Nr. 1291).....	1252
Okt.	24.	Forskrift for graden Philisophiae doctor (Ph.d) ved Høgskolen i Agder (Nr. 1311).....	2158
Nov.	4.	Forskrift om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Akershus (Nr. 1312)	2162
Nov.	12.	Forskrift om vilkår for periodisk vedlikehold av fri-flyt nødradiopeilesendere (Nr. 1314).....	2163
Nov.	22.	Forskrift om registrering av virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg (Nr. 1323)	2168
Juni	10.	Forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Østfold (Nr. 1324).....	2169
Okt.	28.	Forskrift for eksamen ved Høgskolen i Østfold (Nr. 1325)	2171
Nov.	23.	Forskrift om nasjonalitets- og registreringsmerking av luftfartøy (BSL A 1–8) (Nr. 1332)....	2178
Nov.	26.	Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not nord for 62 °N for fartøy under 27,5 meter største lengde i 2003 (Nr. 1334).....	2180
Nov.	26.	Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2003 (Nr. 1335).....	2181
Des.	2.	Forskrift om startlån fra Den Norske Stats Husbank (Nr. 1338).....	2187
Juni	20.	Forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen Stord/Haugesund (Nr. 1339)	2188
Des.	3.	Forskrift om flynavigasjonstjenesten (BSL G 6–1) (Nr. 1342).....	2191
Des.	3.	Forskrift om flytelefonistsertifikat (BSL C 5–2a) (Nr. 1345).....	2201
Juni	20.	Forskrift for studier ved Universitetet i Tromsø (Nr. 1349)	2207
Des.	3.	Forskrift om påleggstrekk (Nr. 1352)	2211
Des.	3.	Forskrift om stopp i fisket etter hyse for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 (Nr. 1353).....	2214
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske blåkkeite i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003 (Nr. 1357)	2215
Des.	6.	Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003 (Nr. 1358)	2215
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske lodde i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003 (Nr. 1359).....	2216
Mai	8.	Forskrift om bachelorgrad ved Høgskolen i Bergen (Nr. 1362)	2218
Des.	3.	Forskrift om utforming av små flyplasser (BSL E 3–3) (Nr. 1382).....	2223
Des.	3.	Forskrift om utforming av sjøflyplasser (BSL E 3–4) (Nr. 1383).....	2236
Des.	3.	Forskrift om merking av luftfartshinder (BSL E 2–2) (Nr. 1384).....	2241
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske lodde i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003 (Nr. 1386).....	2244
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003 (Nr. 1387)	2245
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003 (Nr. 1388).....	2245
Des.	6.	Forskrift om forbud mot å fiske blåkkeite i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003 (Nr. 1389).....	2245
Mai	8.	Forskrift om eksamen for Høgskolen i Bergen (Nr. 1475)	2249
Nov.	19.	Forskrift om utvidet sensurfrist for fjernundervisningsfag ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (Nr. 1477)	2252
Des.	11.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2003 (Nr. 1482).....	2254
Des.	11.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøisild sør for 62° N i 2003 (Nr. 1483).....	2255
Des.	11.	Forskrift om regulering av fisket etter blåkkeite nord for 62° N i 2003 (Nr. 1484).....	2257
Des.	12.	Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not for fartøy under 27,5 meter største lengde sør for 62° N i 2003 (Nr. 1488).....	2260
Des.	12.	Forskrift (Nr. 126) om bokføring og inntektsdokumentasjon for serveringssteder (Nr. 1491)	2263
Des.	12.	Forskrift om behovsprøvet gravferdsstønad (Nr. 1492).....	2264
Des.	12.	Forskrift om gravferdsstønad og stønad til båretransport for person som er pliktig medlem etter § 2–5 i lov om folketrygd og som dør utenfor Norge og om stønad til båretransport når et medlem dør i et av de nordiske land (Nr. 1493).....	2264

Endringsforskrifter

2002

Nov.	13.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1292).....	2154
Nov.	18.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 1293).....	2154
Nov.	19.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak for å hindre spredning av bluetongue fra Italia, Frankrike, Spania og Hellas (Nr. 1294).....	2157
Nov.	22.	Endr. i forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for egg (Nr. 1296).....	2158
Nov.	25.	Endr. i forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for egg (Nr. 1297).....	2158
Nov.	11.	Endr. i forskrift om registrering av skip i Norsk ordinært skipsregister og i forskrift om gjennomføring av reglene i sjølovens kap. 18 avsnitt II om sjøforklaring (Nr. 1313).....	2163
Nov.	18.	Endr. i forskrift om stopp i fisket etter makrell i 2002 (Nr. 1315).....	2164
Nov.	19.	Endr. i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen (Nr. 1316).....	2165
Nov.	20.	Endr. i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet (Nr. 1317).....	2165
Nov.	21.	Endr. i forskrift særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Brasil (Nr. 1319).....	2166
Nov.	21.	Endr. i forskrift om toll- og avgiftsfri innførsel av arvegods (Nr. 1320).....	2166
Nov.	21.	Endr. i forskrift om plikt til å gi opplysninger til ligningsmyndighetene og til arveavgiftsmyndighetene (Nr. 1321).....	2166
Nov.	21.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1322).....	2167
Nov.	20.	Endr. i forskrift om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere (Nr. 1329).....	2176
Nov.	22.	Endr. i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler (Nr. 1330).....	2176
Nov.	22.	Endr. i forskrift om tilskott til avløsning (Nr. 1331).....	2177
Nov.	25.	Endr. i forskrift om endring av motorvogners avgiftsmessige status (Nr. 1333).....	2180
Nov.	28.	Endr. i forskrift om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov (Nr. 1336).....	2183
Nov.	29.	Endr. i forskrift om trafikktrygd m.v. (Nr. 1337).....	2187
Nov.	29.	Endr. i forskrift om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål (Nr. 1340).....	2190
Des.	3.	Endr. i forskrift om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak (Nr. 1341).....	2190
Des.	3.	Endr. i forskrift om kvalitetssystem i ervervsmessige luftfartsvirksomheter (BSL A 1–1) (Nr. 1343).....	2200
Des.	3.	Endr. i driftsforskrift for ervervsmessig luftfart med fly (Nr. 1344).....	2201
Des.	3.	Endr. i forskrift om generelle bestemmelser om utstedelse av luftfartssertifikater (BSL C 1–1a) (Nr. 1346).....	2204
Des.	4.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1347).....	2205
Des.	2.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 (Nr. 1350).....	2211
Des.	4.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Australia i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease (Nr. 1354).....	2214
Des.	6.	Endr. i forskrift om forenklet forelegg i vegtraffikksaker (Nr. 1360).....	2216
Nov.	14.	Endr. i forskrift om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m. (Nr. 1381).....	2223
Des.	6.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 1390).....	2246
Des.	6.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter uer i fiskevernsone ved Svalbard (Nr. 1391).....	2246
Des.	9.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1392).....	2246
Des.	9.	Endr. i forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk (Nr. 1393).....	2247
Des.	13.	Endr. i forskrift om politiattest ved opptak til høgre utdanning (Nr. 1395).....	2247
Des.	13.	Endr. i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (Nr. 1397).....	2248
Nov.	25.	Endr. i forskrift om fastsetting av kvotefaktor mv. i fisket etter norsk vårgytende sild i 2002 (Nr. 1478).....	2253
Des.	5.	Endr. i forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002 (Nr. 1479).....	2253
Des.	9.	Endr. i forskrift om fartøykvoter mv. i fangst av kongekrabbe i 2002 (Nr. 1480).....	2253
Des.	10.	Endr. i forskrift om pliktige garantiordninger for arbeidstakere på norske skip (Nr. 1481)....	2254
Des.	11.	Endr. i forskrift om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift (Nr. 1485)....	2258
Des.	11.	Endr. i forskrift om frakttilskudd for egg og krav til godkjenning av eggpakkerier (Nr. 1486).....	2259

Des.	12.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk (Nr. 1487).....	2260
Des.	12.	Endr. i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen (Nr. 1489).....	2262
Des.	12.	Endr. i forskrift om stønad til lese- og sekretærhjelp for blinde og svaksynte (Nr. 1490).....	2262
Des.	12.	Endr. i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel (Nr. 1494).....	2265
Des.	13.	Endr. i forskrift til lov om sosiale tjenester m.v. (Nr. 1496).....	2266
Des.	13.	Endr. i forskrift til åndsverkloven (lov av 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v.) (Nr. 1503).....	2268

Diverse

2002			
Nov.	14.	Opph. av forskrift om arbeidstakerregister i virksomheter som bruker glassfiber og umettet polyester som råstoffer (Nr. 1326).....	2175
Nov.	18.	Opph. av forskrift om veterinærers plikter i § 10 i lov om veterinærer (Nr. 1327).....	2176
Nov.	18.	Opph. av delegering av myndighet til Statens dyrehelsetilsyn etter lov om veterinærer § 34 (Nr. 1328).....	2176
Des.	4.	Opph. av vedtak om delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (Nr. 1355).....	2215
Des.	4.	Opph. av vedtak om delvis tilbaketrekking av delegert myndighet på næringsmiddelområdet (Nr. 1356).....	2215
Nov.	14.	Opph. av regler for prøving, undersøkelse, gløding og merking m.v. av løfteinnretning (laste- og losseinretning) og redskap i land (Nr. 1363).....	2220
Nov.	14.	Opph. av forskrifter for stigortheiser med pinne- eller tannstanggeider (Nr. 1364).....	2220
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om slakteri- og kjøttbearbeidingsmaskiner m.v. (Nr. 1365).....	2220
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om gruveheisanlegg (Nr. 1366).....	2220
Nov.	14.	Opph. av forskrifter for masseforflytningsmaskiner (Nr. 1367).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om motorkjedesager (Nr. 1368).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om løfteinnretninger og løfteredskap (Nr. 1369).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om skurtreskere (Nr. 1370).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om spikerpistoler (Nr. 1371).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om presser (Nr. 1372).....	2221
Nov.	14.	Opph. av verneregler om mekanisk kraftoverføring mellom motordrevet kjøretøy og maskin, redskap eller transportvogn (Nr. 1373).....	2221
Nov.	14.	Opph. av forskrifter for truck og truckkjøring (Nr. 1374).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om slaghøstere (Nr. 1375).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrift om bergborerigger (Nr. 1376).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om kastelastmaskiner (Nr. 1377).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrifter om løftebord (Nr. 1378).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrift om billøftere (Nr. 1379).....	2222
Nov.	14.	Opph. av forskrift om vinsj og vinsjstyr i skogbruk (Nr. 1380).....	2222
Des.	4.	Endr. i delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til det kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsyn (Nr. 1385).....	2244
Des.	13.	Vedtak om at forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter gjøres gjeldende for luftfart som omfattes av arbeidsmiljøloven (Nr. 1497).....	2267

Rettelser

		Nr. 3/2000 s. 216 (i forskrift av 27. desember 1999 nr. 1565 om legemiddelklassifisering (legemiddellisten, unntakslisten og urtelisten)).....	2269
		Nr. 8/2001 s. 1095 og 1112 (i forskrift av 15. juni 2001 nr. 680 om endring i forskrift av 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler).....	2269
		Nr. 8/2002 s. 938 (i forskrift av 28. juni 2002 nr. 736 om endring i forskrift av 3. februar 1999 nr. 190 om tidligpensjon til jordbrukere).....	2269
		Nr. 11/2002 s. 1286 og 1292 (i forskrift av 7. august 2002 nr. 939 om endring i forskrift av 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler).....	2269
		Nr. 11/2002 s. 1358 og 1359 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 966 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 707 om innredning og om forpleiningstjenesten på skip).....	2269
		Nr. 11/2002 s. 1379 og 1385 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 983 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 701 om navigasjonshjelpemidler og bro-, styrehus- og radioarrangementer for skip).....	2269

Nr. 11/2002 s. 1393 og 1394 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 985 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 693 om innretning og føring av dagbøker på skip).....	2270
Nr. 12/2002 s. 1404 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 991 om endring i forskrift av 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder).....	2270
Nr. 12/2002 s. 1435 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 992 om endring i forskrift av 20. oktober 1983 nr. 1580 om sikringstiltak for gassfyrte anlegg m.m. som bruker propan eller andre lette kullvannstoffer anvendt ombord på fartøy).....	2270
Nr. 12/2002 s. 1462 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1004 om endring i forskrift av 15. februar 1977 nr. 2 om passasjerskip i spesiell fart).....	2270
Nr. 12/2002 s. 1464 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1005 om endring i forskrift av 23. desember 1999 nr. 1529 om sikkerhetsstyringssystem for passasjerskip)	2270
Nr. 12/2002 s. 1478 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1016 om endring i forskrift av 11. november 1991 nr. 731 om radiotelegrafi og radiotelefoni på passasjer- og lasteskip)	2270
Nr. 12/2002 s. 1530, 1533 og 1535 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1073 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 700 om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip (redningsredskaper))	2271
Nr. 12/2002 s. 1545 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1074 om endring i forskrift av 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere)	2271
Nr. 13/2002 s. 1556 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1083 om endring i forskrift av 22. desember 2000 nr. 1574 om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart).....	2271
Oversikt over rettelsler	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 8. januar 2003

Nr.17-2002

6. des. Nr. 72 2002

Lov om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven).

Ot.prp. nr. 79, Innst.O. nr. 85 (2001-2002) og Besl.O. nr. 1 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 24. oktober og 14. november 2002. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 6. desember 2002.

Følgende lov oppheves:

Lov av 8. juni 1984 nr. 64 om folkehøgskolar.

§ 1. Formål

Lovens formål er å bidra til at det kan opprettes og drives folkehøyskoler i Norge. Folkehøyskole må være med i skolens navn, og bare skoler som er godkjent etter denne lovs § 2 kan bruke folkehøyskolenavnet, jf. § 7 andre ledd.

Folkehøyskolens formål er å fremme allmenndanning og folkeopplysning. Den enkelte folkehøyskole har ansvar for å fastsette verdigrunnlag innenfor denne rammen.

§ 2. Vilkår for tilskudd

Departementet godkjenner en skole for tilskudd. For å få tilskudd, må følgende vilkår oppfylles:

- a. Skolen skal være eksamensfri.
- b. Skolen skal ha internat som en integrert del av læringsprogrammet.
- c. Skolen skal ha minst 35 elever årlig i gjennomsnitt over fire år, jf. § 7 andre ledd.
- d. Skolen skal ha minst ett langkurs som varer minimum 16,5 uker, og minst 50 prosent av den samlede virksomheten skal bestå i langkurs, jf. § 7 andre ledd.
- e. Skolen skal ha en rektor som er pedagogisk og administrativt ansvarlig leder.
- f. Skolen skal ha et styre som er det øverste ansvarlige organ. Eieren av skolen fastsetter sammensetningen av styret. Elever og tilsatte skal være sikret representasjon, og skal selv velge sine representanter. Representantene skal ha tale-, forslags- og stemmerett på styremøtene. Styret skal føre tilsyn med skolens drift, og tilsette og si opp skolens personale.
- g. Hver skole skal ha et elevråd. Styret fastsetter utover dette hvilke råd og organer som er nødvendige for å sikre demokratiske rettigheter og forsvarlig drift.
- h. Skolen skal utarbeide prosedyre for selvevaluering og kvalitetsutvikling som sikrer de tilsatte og elever medvirkning. Det skal utarbeides en årlig selvevalueringsrapport som skal være offentlig tilgjengelig.
- i. Skolen skal utarbeide dokumentasjon over elevenes læringsprogram og deltakelse. Dokumentasjonen må være utformet slik at den gir grunnlag for vurdering av realkompetanse inn mot utdanningssystem og arbeidsliv.

§ 3. Bortfall av tilskudd

Dersom et vilkår for tilskudd ikke lenger oppfylles, faller skolens rett til tilskuddet bort.

§ 4. Tilskuddsmodell

Tilskuddet består av tre elementer: basistilskudd, tilskudd per elev og tilskudd til husleie.

Departementet fastsetter tilskuddsmodellen i forskrift. Tilskuddet justeres årlig i takt med kostnadsutviklingen. Tilskuddet forvaltes av departementet eller den departementet delegerer myndigheten til.

§ 5. Organ for behandling av disiplinærsaker. Klageadgang

Styret skal etablere et organ for behandling av disiplinærsaker. Elever kan klage på organets vedtak i disiplinærsaker til styret for skolen.

Et mindretall i styret kan klage på vedtak i styret. I saker som gjelder skolens verdigrunnlag og mål er skoleeier klageinstans, og i forvaltningssaker er departementet eller den departementet utpeker klageinstans.

Reglene i kapittel IV, V og VI i forvaltningsloven gjelder ved klagebehandlingen.

§ 6. Forskrifter

Departementet kan gi nærmere forskrifter om kursordning, internat, kvalifikasjonskrav for undervisningspersonalet og kontroll.

§ 7. Ikrafttredelse og overgangsregler

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Dispensasjoner gitt med hjemmel i lov 8. juni 1984 nr. 64 om folkehøgskolar § 3 tredje ledd fortsetter å gjelde.

§ 8. Opphevelse av andre lover

Fra det tidspunkt loven trer i kraft, oppheves lov 8. juni 1984 nr. 64 om folkehøgskolar.

6. des. Nr. 73 2002**Lov om endringer i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere.**

Ot.prp. nr. 67 (2001-2002), Innst.O. nr. 6 og Besl.O. nr. 10 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 14. november 2002. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 6. desember 2002.

I

I lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd oppheves.

§ 4 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i leddet her gjelder ikke for universiteter og høyskoler.

§ 6 nytt tredje ledd skal lyde:

Lærere og vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler har likevel rett til å publisere oppfinnelsen dersom arbeidsgiveren ble varslet om det i meldingen om oppfinnelsen etter § 5, og tredjeparts rett ikke er til hinder. Dersom de nevnte vilkårene for publisering er oppfylt, har ikke arbeidsgiveren rett til å overta oppfinnelsen etter § 4. Har oppfinneren ikke tatt skritt til publisering innen ett år etter varselet etter § 5, kan arbeidsgiveren likevel overta oppfinnelsen. En arbeidstaker som har forbeholdt seg retten til å publisere oppfinnelsen, kan ikke uten skriftlig samtykke fra arbeidsgiveren søke patent på oppfinnelsen.

Ny § 6 a skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere ved universiteter og høyskoler.

§ 12 tredje ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Gjelder tvisten en oppfinnelse som er gjort av en arbeidstaker ved et universitet eller en høyskole, kan departementet i stedet utvide nemnda med to medlemmer etter forslag fra hver av partene.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Loven får bare anvendelse på oppfinnelser som gjøres etter at loven er trådt i kraft.

13. des. Nr. 74 2002**Lov om e-pengeforetak.**

Ot.prp. nr. 92 (2001-2002), Innst.O. nr. 8 og Besl.O. nr. 4 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 14. november 2002. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

Endringer i følgende lover:

1. Lov av 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker.
2. Lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.
3. Lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel.

*Kapittel 1 Innledende bestemmelser***§ 1-1. Anvendelsesområde**

Loven gjelder foretak som utsteder betalingsmidler i form av elektroniske penger (e-pengeforetak), med unntak av banker og andre kredittinstitusjoner.

Med elektroniske penger menes en pengeverdi representert ved en fordring på utstederen som

1. er lagret på et elektronisk medium,
2. er utstedt etter mottak av midler, og
3. er anerkjent som betalingsmiddel av andre foretak enn utstederen.

§ 1–6 om innløsningsrett og § 1–8 om opplysningsplikt gjelder også for banker og andre kredittinstitusjoner.

§ 1–2. Unntak fra lovens bestemmelser

Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak unnta et e-pengeforetak fra enkelte eller samtlige bestemmelser i loven her dersom det maksimalt kan lagres et beløp i norske kroner som tilsvarer 150 euro på det elektroniske medium og dessuten minst en av følgende betingelser er oppfylt:

1. samlet gjeld knyttet til utestående elektroniske penger skal vanligvis ikke overstige et beløp i norske kroner som tilsvarer 5 millioner euro og skal aldri overstige et beløp i norske kroner som tilsvarer 6 millioner euro,
2. de elektroniske pengene er bare godtatt som betalingsmiddel av foretak i samme konsern som e-pengeforetaket (inkludert utenlandske morselskap),
3. de elektroniske pengene er bare godtatt som betalingsmiddel av et begrenset antall foretak som klart skiller seg ut ved deres beliggenhet i de samme lokaler eller innenfor et annet begrenset lokalt område eller ved deres nære finansielle eller forretningsmessige forbindelse til e-pengeforetaket.

Et e-pengeforetak som departementet etter første ledd har unntatt fra enkelte eller samtlige bestemmelser i loven, skal hvert år framlegge årsberetning eller annen redegjørelse for sin virksomhet for Kredittilsynet. Redegjørelsen skal inneholde opplysninger om størrelsen av den samlede gjeld knyttet til elektroniske penger. Redegjørelsen skal være mottatt av Kredittilsynet senest 1. august det påfølgende år.

§ 1–3. Virksomhetsbegrensning

E-pengeforetak kan bare drive virksomhet som består i å utstede elektroniske penger og virksomhet som går ut på

1. å yte nært tilknyttede finansielle og ikke-finansielle tjenester, som forvaltning av elektroniske penger gjennom utføring av driftsmessige og andre oppgaver knyttet til utstedelsen, samt utstedelse og forvaltning av andre betalingsmidler, med unntak av enhver form for yting av kreditt, og
2. å lagre data knyttet til utstedelse av elektroniske penger på den elektroniske innretningen på vegne av andre foretak eller offentlige institusjoner.

§ 1–4. Sunn og forsvarlig drift

E-pengeforetak skal ha sunne og forsvarlige framgangsmåter for ledelse, forvaltning og regnskapsførsel, og hensiktsmessige internkontrollordninger. Disse skal være avpasset etter de risikoer e-pengeforetakere er utsatt for, herunder tekniske risikoer og risikoer knyttet til framgangsmåtene, samt risikoer i forbindelse med virksomhet som utøves i samarbeid med foretak som utfører driftsmessige eller andre oppgaver knyttet til e-pengeforetakenes virksomhet.

§ 1–5. Eierandeler i andre foretak

E-pengeforetak kan ikke ha noen eierandeler i andre foretak med mindre hovedvirksomheten i det andre foretaket er å utføre driftsmessige eller andre oppgaver i forbindelse med elektroniske penger som utstedes eller distribueres av pengeforetaket.

§ 1–6. Innløsningsrett

Ihendehaveren av elektroniske penger kan i gyldighetsperioden kreve at e-pengeforetaket innløser elektroniske penger til pålydende verdi i mynter og sedler eller ved overførsel til en konto uten andre kostnader enn de som er strengt nødvendige for å utføre denne transaksjonen. Gyldighetsperiodens lengde kan avtales mellom partene.

Elektroniske penger som er utstedt med en høyere verdi enn de mottatte midler, skal innløses til den verdi som tilsvarer mottatte midler for gjenværende verdi.

Avtalen mellom utsteder og ihendehaver skal klart angi vilkårene for innløsning. I avtalen kan det fastsettes et minstebeløp for innløsning som ikke kan overstige 50 kroner.

§ 1–7. Selskapsform

Et e-pengeforetak skal være aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

§ 1–8. Opplysningsplikt

E-pengeforetaket skal opplyse sine kunder om at verdien av de elektroniske pengene utstedt av e-pengeforetaket ikke er å regne som bankinnskudd og heller ikke er omfattet av bankenes kollektive innskuddsordninger i bankenes sikringsfond.

Kapittel 2 Tillatelse mv.

§ 2–1. Tillatelse

Et e-pengeforetak kan ikke drive virksomhet uten tillatelse av departementet. Som vilkår for tillatelsen kan det fastsettes at e-pengeforetaket ikke kan utstede elektroniske penger med en enkeltverdi eller en samlet verdi som overstiger nærmere angitte beløp.

Søknad om tillatelse skal inneholde de opplysninger som må anses å være av betydning for behandling av søknaden. Det skal opplyses om alle personer og foretak som har eller vil få en betydelig eierandel i foretaket. Søker skal legge ved vedtekter eller vedtektsutkast og en driftsplan for foretakets tre første driftsår. Driftsplanen skal inneholde:

1. en oversikt over driftsopplegg og rutiner for de forretninger og tjenester som foretaket vil tilby,
2. opplysninger om foretakets kapitalforhold,

3. budsjetter for etablerings- og administrasjonskostnader,
4. budsjetter med resultatregnskap, balanseregnskap og kontantstrømoppstilling for hvert av de tre første driftsår,
5. prognose for finansiell stilling i hvert av de tre første år, og
6. målverdien etter seks måneder av foretakets gjeld knyttet til utestående elektroniske penger.

Tillatelse skal nektes dersom vilkårene etter denne lov ikke er oppfylt eller dersom:

1. selskapet ikke har sitt hovedkontor her i riket,
2. det ikke er minst to personer som faktisk bestemmer hovedlinjene for virksomheten,
3. daglig leder eller annen person som faktisk leder virksomheten, eller styremedlemmene
 - a) ikke kan antas å ha den nødvendige erfaring til å utøve stillingen eller vervet,
 - b) er dømt for et straffbart forhold, og det utviste forholdet gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte, eller
 - c) i stilling eller ved utøvelsen av andre verv har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte,
4. aksjeeiere med betydelig eierandel ikke kan antas å være skikket til å sikre en sunn og forsvarlig ledelse av foretaket,
5. det finnes en nær tilknytning mellom e-pengeforetaket og andre personer eller foretak og tilknytningen vil hindre forsvarlig tilsyn av e-pengeforetaket,
6. forsvarlig tilsyn av e-pengeforetaket vil bli hindret fordi en eller flere personer eller foretak som e-pengeforetaket har nær tilknytning til er underlagt lovgivningen i et land utenfor EØS-området eller fordi det er vanskelig å håndheve denne lovgivningen,
7. e-pengeforetaket ikke har gitt de opplysninger som har blitt krevet for å sikre at vilkårene for å få tillatelse er oppfylt.

Med nær tilknytning menes i første punktum nr. 5 og 6 slik tilknytning som er definert i direktiv 2000/12/EF artikkel 1 nr. 26.

Avgjørelse av søknad om tillatelse etter første ledd skal meddeles søkeren innen seks måneder etter at søknaden er mottatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om tillatelse skal gis, regnes fristen fra det tidspunkt slike opplysninger ble mottatt.

§ 2–2. Godkjenning av vedtekter

Vedtektene skal godkjennes av Kredittilsynet og kan ikke endres uten godkjenning av Kredittilsynet.

§ 2–3. Utenlandske e-pengeforetak – foretak omfattet av gjensidig anerkjennelse

Et utenlandsk e-pengeforetak som har tillatelse i en annen EØS-stat, kan gjennom en filial starte virksomhet her i riket som består i utstedelse av elektroniske penger, to måneder etter at Kredittilsynet har mottatt følgende opplysninger fra tilsynsmyndigheten i hjemlandet:

1. en virksomhetsplan som blant annet skal angi opplysninger om filialens oppbygning,
2. en erklæring om at e-pengeforetaket har tillatelse i hjemlandet og er omfattet av ordningen for gjensidig anerkjennelse i direktiv 2000/46/EF (e-pengedirektivet) og direktiv 2000/12/EF (bankdirektivet),
3. filialens adresse,
4. navn på de ansvarlige personer i filialens ledelse, og
5. størrelsen på den ansvarlige kapitalen og oppfyllelsen av solvenskravet i § 4–2.

Kredittilsynet kan innen fristen i første ledd fastsette at filialen her i riket ikke kan utstede elektroniske penger med en verdi som overstiger et nærmere angitt beløp. Ved avgjørelsen skal det tas hensyn til tilsvarende begrensninger som utstederen av elektroniske penger måtte være underlagt i hjemlandet.

Endringer i forhold som nevnt i første ledd nr. 1, 3 eller 4 skal meldes av foretaket til tilsynsmyndighetene i hjemlandet og til Kredittilsynet. Endringene kan ikke settes i verk før en måned etter at slik melding er sendt.

Et utenlandsk e-pengeforetak som har tillatelse i en annen EØS-stat, kan yte tjenester her i riket som består i utstedelse av elektroniske penger fra et etablert forretningssted i en annen EØS-stat (grensekryssende tjenesteyting) når Kredittilsynet har mottatt en erklæring fra tilsynsmyndigheten i hjemlandet om at e-pengeforetaket har tillatelse i hjemlandet og er omfattet av ordningen for gjensidig anerkjennelse, jf. EØS-reglene som svarer til direktiv 2000/46/EF artikkel 8 nr. 2.

Kredittilsynet kan gi tillatelse til at et e-pengeforetak som har rett til å utstede elektroniske penger her i riket etter denne paragraf, driver annen virksomhet her i riket i samsvar med § 1–3, dersom foretaket har tillatelse til å drive slik virksomhet i hjemlandet.

§ 2–4. Andre utenlandske e-pengeforetak

Departementet kan gi andre utenlandske e-pengeforetak enn slike foretak som er nevnt i § 2–3, tillatelse til å drive virksomhet i Norge gjennom filial. Denne lovens § 2–1 første ledd annet punktum, annet, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for en slik tillatelse. Tillatelse kan bare gis e-pengeforetak som har tillatelse i sitt hjemland til å drive tilsvarende virksomhet, og som er underlagt betryggende tilsyn der. Tillatelsen gjelder bare adgang til å utstede elektroniske penger med mindre departementet gir særskilt tillatelse til å drive annen virksomhet i samsvar med § 1–3. Departementet kan sette vilkår for tillatelsen. Før et utenlandsk e-pengeforetak starter sin virksomhet i Norge gjennom filial, skal det være etablert et tilfredsstillende samarbeid om tilsyn mellom tilsynsmyndighetene i finansinstitusjonens hjemland og Kredittilsynet.

Bestemmelsene gitt i og i medhold av loven her gjelder for en filial av et utenlandsk e-pengeforetak med tillatelse etter første ledd, med de avvik som filialforholdet gjør nødvendig.

§ 2–5. Virksomhet i utlandet

Et e-pengeforetak som har til hensikt å etablere en filial i et annet land, skal gi melding om dette til Kredittilsynet med følgende opplysninger om filialen:

1. i hvilken stat e-pengeforetaket har til hensikt å etablere filial,
2. en virksomhetsplan som blant annet skal angi hvilken virksomhet som skal drives gjennom filialen, og filialens organisatoriske oppbygging,
3. filialens navn og adresse samt navn på de ansvarlige personer i filialens ledelse, og
4. opplysninger om størrelsen på foretakets ansvarlige kapital og oppfyllelsen av solvenskravet i § 4–2.

Ved etablering av en filial i et annet EØS-land skal Kredittilsynet oversende opplysningene nevnt i første ledd til tilsynsmyndigheten i filialstaten og underrette foretaket om dette innen tre måneder etter at Kredittilsynet har mottatt meldingen med alle opplysningene nevnt i første ledd. Kredittilsynet skal samtidig oversende en bekreftelse på at foretaket har tillatelse til å drive virksomhet som består i utstedelse av elektroniske penger.

Et e-pengeforetak som utsteder elektroniske penger med en høyere verdi enn de mottatte midler, har ikke adgang til å drive grensekryssende tjenesteyting eller tilby sine tjenester gjennom filial i annen EØS-stat gjennom ordningen med gjensidig anerkjennelse av tillatelser innen EØS.

Kredittilsynet kan treffe enkeltvedtak innen fristen angitt i annet ledd om ikke å oversende opplysningene nevnt i første og annet ledd dersom det er grunn til å tvile på at den administrative struktur eller finansielle situasjon til e-pengeforetaket er god nok tatt i betraktning den virksomhet som er planlagt.

E-pengeforetaket har plikt til å gi melding til Kredittilsynet og tilsynsmyndigheten i vertsstaten innen EØS om enhver endring i forhold som er opplyst etter bestemmelsene i første ledd nr. 2 og 3. Meldingen skal gis minst en måned før endringen foretas.

Et e-pengeforetak som har til hensikt å yte tjenester i en annen EØS-stat som består i utstedelse av elektroniske penger fra et etablert forretningssted her i riket (grensekryssende tjenesteyting), skal gi melding om dette til Kredittilsynet med opplysninger om i hvilken stat kredittinstitusjonen har til hensikt å yte tjenester og om den virksomhet foretaket har til hensikt å utøve. Kredittilsynet skal innen en måned etter at meldingen er mottatt, oversende denne til tilsynsmyndigheten i det landet meldingen gjelder.

Kapittel 3 Eierforhold

§ 3–1. Godkjenning av erverv av betydelig eierandel

Erverv av en betydelig eierandel i et e-pengeforetak kan bare gjennomføres etter at den som har til hensikt å erverve eierandelen, på forhånd har sendt melding om dette til Kredittilsynet med opplysning om størrelsen på den påtenkte eierandelen. Melding til Kredittilsynet skal også foreligge før en betydelig eierandel økes slik at vedkommendes andel av aksjekapitalen eller stemmene når opp til eller overstiger 20 prosent, 33 prosent eller 50 prosent eller som medfører at e-pengeforetaket blir et datterselskap.

Med betydelig eierandel menes en direkte eller indirekte faktisk eierandel som utgjør minst 10 prosent av aksjekapitalen eller stemmene i et foretak som utsteder elektroniske penger, eller som gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse på ledelsen av e-pengeforetaket. Stemmerett som kan utøves av nærstående som nevnt i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 1–4, skal regnes med her og i forhold til prosentangivelsene nevnt i første ledd.

Kredittilsynet skal innen tre måneder fra den dag melding som nevnt i første ledd er mottatt, nekte slikt erverv dersom vedkommende aksjeeier ikke anses egnet til å sikre en sunn og forsvarlig forvaltning av e-pengeforetaket.

Kredittilsynet skal sette frister for gjennomføring av erverv etter første ledd.

Ved avhendelse av en eierandel som medfører at eierandelens størrelse kommer under grensene som nevnt i første ledd, skal det på forhånd gis melding til Kredittilsynet.

Når et e-pengeforetak får kjennskap til erverv eller avhendelse av aksjer som nevnt i første og femte ledd, skal foretaket straks gi Kredittilsynet melding om dette.

Et e-pengeforetak skal senest i februar måned gi Kredittilsynet melding om navnene på de aksjeeierne som ved utgangen av foregående år eide en betydelig andel i foretaket og om størrelsen på disse andelene.

Kredittilsynet kan fastsette nærmere regler om melding etter sjette og syvende ledd og om melding for å sikre at vilkårene i § 2–1 tredje ledd nr. 5 og 6 til enhver tid er oppfylt.

§ 3–2. Opphevelse av stemmerett

Dersom en aksjeeier med en betydelig eierandel ikke anses egnet til å sikre en sunn og forsvarlig forvaltning av foretaket, eller en aksjeeier ikke har gitt melding til Kredittilsynet etter § 3–1 første ledd eller erverver aksjer i strid med Kredittilsynets vedtak etter § 3–1 tredje ledd, kan Kredittilsynet gi pålegg om at stemmerettighetene knyttet til aksjene ikke kan utøves.

Kapittel 4 Solvens

§ 4-1. Startkapital

Et e-pengeforetak skal ha en startkapital i norske kroner som minst tilsvarer en million euro. Startkapitalen skal bestå av egenkapital.

§ 4-2. Solvenskrav

E-pengeforetak skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som minst utgjør det høyeste av følgende beløp:

1. et beløp i norske kroner som minst tilsvarer startkapitalen,
2. to prosent av e-pengeforetakets gjeld knyttet til utestående elektroniske penger, eller
3. to prosent av gjennomsnittsverdien for de siste seks måneder av e-pengeforetakets gjeld knyttet til utestående elektroniske penger.

Departementet fastsetter forskrift om beregning av den ansvarlige kapitalen og om oppfyllelse av solvenskravet i første ledd.

§ 4-3. Anvendelse av banksikringsloven

Lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner kapittel 3 om betalings- og soliditetsvansker gjelder tilsvarende for e-pengeforetak, med unntak av bestemmelsene i § 3-4, § 3-5 annet og tredje ledd og § 3-6.

Kapittel 5 Plassering av midler mv.

§ 5-1. Krav til plasseringen av midler

Et e-pengeforetak skal ha investeringer for et beløp som minst svarer til foretakets gjeld knyttet til utestående elektroniske penger. Disse investeringene skal plasseres i tilstrekkelig likvide eiendeler.

Departementet fastsetter forskrift om plassering av midler som nevnt i første ledd og bruk av derivater.

§ 5-2. Tiltak for å komme i samsvar med plasseringsreglene

Dersom verdien av investeringene etter § 5-1 ikke oppfyller kravene etter den nevnte bestemmelsen, skal Kredittilsynet påse at e-pengeforetaket treffer passende tiltak for raskt å rette opp dette forholdet og om nødvendig gi pålegg om dette. Kredittilsynet kan i disse tilfellene tillate at foretaket midlertidig dekker gjeld knyttet til utestående elektroniske penger ved hjelp av andre eiendeler enn de investeringene kan plasseres i etter § 5-1 første ledd. Plasseringer i slike eiendeler kan ikke overstige det laveste av følgende beløp:

1. fem prosent av gjelden knyttet til utestående elektroniske penger, eller
2. foretakets ansvarlige kapital.

§ 5-3. Tillitsmenns og ansattes handel for egen regning

For tillitsmenns og ansattes handel for egen regning med finansielle instrumenter gjelder lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel §§ 2a-1 til 2a-7.

Kapittel 6 Tilbakekall av tillatelse mv.

§ 6-1. Tilbakekall av tillatelse

Kredittilsynet kan kalle tilbake tillatelsen til et e-pengeforetak dersom:

1. tillatelsen ikke er tatt i bruk innen tolv måneder,
2. foretaket ikke har drevet virksomhet som består i utstedelse av elektroniske penger i mer enn seks måneder,
3. foretaket gjør seg skyldig i grov eller gjentatt overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, eller
4. vilkårene i § 2-1 eller vilkår satt for tillatelsen ikke lenger er oppfylt.

Kredittilsynet skal kalle tilbake tillatelsen til et e-pengeforetak dersom foretaket ikke oppfyller solvenskravet i § 4-2 og de tiltak foretaket setter i verk i medhold av § 4-3 ikke bringer kapital situasjonen i samsvar med solvenskravet innen en frist Kredittilsynet har fastsatt.

§ 6-2. Avvikling etter at tillatelsen er kalt tilbake

Når tillatelsen til et e-pengeforetak er kalt tilbake, skal virksomheten straks avvikles etter bestemmelsene i § 7-2.

Kapittel 7 Fusjon, avvikling mv.

§ 7-1. Tillatelse til å overta virksomheten til et e-pengeforetak

En bank eller annen kredittinstitusjon eller et e-pengeforetak kan med tillatelse fra departementet ved fusjon eller på annen måte overta virksomheten til et e-pengeforetak.

§ 7-2. Avvikling

E-pengeforetak skal gi melding til Kredittilsynet før virksomheten avvikles etter reglene i konkursloven og dekningsloven, etter beslutning i generalforsamlingen om å oppløse selskapet eller ved overdragelse etter § 7-1. Dersom avviklingen skjer på annen måte, skal avviklingens form, innhold og gjennomføring godkjennes av Kredittilsynet. Det kan ikke startes ny virksomhet i selskapet før avviklingen er avsluttet.

Kapittel 8 Tilsyn, taushetsplikt, straff

§ 8-1. Tilsyn

Kredittilsynet fører tilsyn med e-pengeforetak.

§ 8-2. Taushetsplikt

Tillits- og tjenestemenn i og revisorer for e-pengeforetak har taushetsplikt overfor uvedkommende om det som de i stillingen får kjennskap til om foretakets eller kunders forhold hvis de ikke etter lov har plikt til å gi slike opplysninger.

§ 8-3. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lovs §§ 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6, 1-8, 2-1, 2-2, 2-5, 3-1, 4-2, 5-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-2 eller bestemmelser gitt med hjemmel i loven eller medvirker til dette, straffes med bøter, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

Kapittel 9 Sluttbestemmelser

§ 9-1. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 9-2. Overgangsregler

Foretak hjemmehørende her i riket som ved lovens ikrafttredelse lovlig driver virksomhet som består i å utstede elektroniske penger, anses for å ha tillatelse etter § 2-1.

Et e-pengeforetak som nevnt i første ledd, skal senest to måneder etter at loven har trådt i kraft legge fram for Kredittilsynet en plan enten for hvordan kravene i loven skal oppfylles innen seks måneder etter at loven har trådt i kraft eller for avvikling av virksomheten innen fristen. Foretaket skal gi Kredittilsynet alle opplysninger som er nødvendige for å kunne vurdere om foretaket oppfyller kravene i loven.

§ 9-3. Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker skal § 1 første ledd nytt annet punktum lyde:

Mottak av midler som nevnt i lov om e-pengeforetak § 1-1 annet ledd nr. 2 utgjør ikke innskudd dersom de mottatte beløp umiddelbart byttes mot elektroniske penger utstedt av et e-pengeforetak.

2. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 1-2 første ledd nytt nr. 7 skal lyde:

7. virksomhet i foretak regulert i lov om e-pengeforetak.

2-1 annet ledd nr. 5, 6 og nytt nr. 7 skal lyde:

5. foretak hvis hovedvirksomhet er omfattet av punktene 2-12 og 14 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF (vedlegg IX pkt. 14 til EØS-avtalen) om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon,

6. institusjon som omfattes av lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet, og

7. e-pengeforetak.

3. I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2a-1 første ledd nr. 5 og nytt nr. 6 skal lyde:

5. pensjonskasser,

6. e-pengeforetak som ikke er unntatt fra lov om e-pengeforetak § 5-3, og

Nåværende nr. 6 blir nytt nr. 7.

§ 2a-1 annet ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at bestemmelsen i dette kapittel skal gjelde for andre ansatte som arbeider med forvaltningen av offentlige midler og ansatte i offentlige institusjoner som driver finansieringsvirksomhet, enn de som er nevnt i første ledd nr. 7.

§ 2a-3 første ledd første punktum skal lyde:

Ansatte i foretak som nevnt i § 2a-1 første ledd nr. 2 til 7 kan ikke ved handel for egen regning benytte verdipapirforetak som regelmessig yter investeringstjenester av vesentlig omfang overfor arbeidsgiverforetaket.

13. des. Nr. 75 2002**Lov om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon.**

Ot.prp. nr. 100 (2001-2002), Innst.O. nr. 9 og Besl.O. nr. 6 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 14. november 2002. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-2 annet ledd skal lyde:

(2) Er det i ordningens regelverk fastsatt at pensjonskapitalen ved utbetalingsperiodens start skal konverteres til en forsikring etter § 7-3 første ledd bokstav b, skal det ved anvendelsen av bestemmelsene i første ledd tas hensyn til at dødeligheten er ulik for kvinner og menn.

§ 5-3 annet ledd skal lyde:

(2) For ordninger hvor pensjonskapitalen skal konverteres til en forsikring etter § 7-3 første ledd bokstav b, skal det ved anvendelsen av reglene i første ledd fastsettes et høyere beløp eller en høyere proSENTSATS for kvinner enn for menn, slik at den årlige pensjon innskuddene ventes å gi er uavhengig av medlemmets kjønn. Kongen kan gi nærmere regler om beregning av slike høyere beløp eller proSENTSATSER.

§ 6-4 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Pensjonskapitalbevis som skal forvaltes i spareavtale etter § 7-3 første ledd bokstav a, kan ikke slås sammen med pensjonskapitalbevis som skal konverteres til forsikring etter samme bestemmelse bokstav b. Kongen kan gi nærmere regler om sammenslåing av pensjonskapitalbevis som skal konverteres til forsikring.

§ 7-3 første ledd skal lyde:

(1) I regelverket skal det fastsettes om pensjonskapitalbevis i utbetalingsperioden skal:

- a. forvaltes i spareavtale med institusjon som nevnt i § 2-2, eller
- b. konverteres til forsikring basert på forutsetninger om dødelighet i livsforsikrings-selskap eller pensjonskasse som nevnt i § 2-2. Utbetalingsperiodens lengde og utbetalingsprofil skal være fastsatt i regelverket. Pensjonskasse som konverterer pensjonskapital etter bestemmelsen her, skal oppfylle kravene i lov om foretakspensjon § 2-2 annet ledd.

§ 7-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Årlig utbetaling av alderspensjon kan ikke overstige differansen mellom 10,2 G og beregnet folketrygd etter lov om foretakspensjon § 5-5 første ledd for lønnsgrunnlag lik 12 G, der grunnpensjonen settes til grunnbeløpet.

II

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon gjøres følgende endring:

§ 2-12 nytt åttende og niende ledd skal lyde:

(8) Årlig utbetaling av alderspensjon fra de samlede kombinerte pensjonsordninger kan ikke overstige differansen mellom 10,2 G og beregnet folketrygd etter § 5-5 første ledd for lønnsgrunnlag lik 12 G, der grunnpensjonen settes til grunnbeløpet.

(9) Dersom de samlede kombinerte pensjonsordninger gir grunnlag for større årlige utbetalinger enn det som framkommer av åttende ledd, skal utbetaling av innskuddspensjonen eller den engangsbetalte alderspensjonen fordeles over flere år.

*III**Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

13. des. Nr. 76 2002**Lov om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling.**

Ot.prp. nr. 96 (2001-2002), Innst.O. nr. 10 og Besl.O. nr. 5 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 14. november 2002. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling gjøres følgende endringer:

§ 2-1 nytt femte ledd skal lyde:

- (5) Bevilling til å drive eiendomsmegling kan nektes dersom deltaker eller aksjeeier med betydelig eierandel i

foretak som nevnt i § 2-1 første ledd nr. 2 og 3 ikke anses egnet til å sikre at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og god meglerskikk. Erverv av betydelig eierandel i foretak som nevnt i første punktum kan bare gjennomføres etter at melding om dette på forhånd er sendt til Kredittilsynet. Med betydelig eierandel menes for ansvarlige selskap direkte eller indirekte eierandel som gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse over forvaltningen av foretaket. For aksjeselskap og allmennaksjeselskap menes direkte eller indirekte eierandel som representerer minst 10 prosent av aksjekapitalen eller stemmene, eller som på annen måte gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse over forvaltningen av foretaket. Melding til Kredittilsynet skal også foreligge før økning av betydelig eierandel i aksjeselskap og allmennaksjeselskap som medfører at vedkommendes andel av aksjekapitalen eller stemmene når opp til eller overstiger 20 prosent, 33 prosent eller 50 prosent. Kredittilsynet kan i forskrift gi regler om hva som menes med betydelig eierandel i ansvarlig selskap og om plikt til å gi melding til Kredittilsynet om økning av slik eierandel. Like med vedkommende eiers egne andeler eller aksjer regnes etter denne bestemmelsen andeler eller aksjer som eies av dennes nærstående, jf. lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 1-4. Kredittilsynet skal innen tre måneder fra den dag melding som nevnt i annet eller femte punktum er mottatt, nekte slikt erverv dersom vedkommende deltaker eller aksjeeier ikke anses egnet til å sikre at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og god meglerskikk. Kredittilsynet kan i forskrift gi nærmere regler om eiendomsmeidlerforetakenes plikt til å gi melding om foretakets deltakere eller aksjeeiere.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd og skal lyde:

(6) For foretak nevnt i første ledd nr. 2 og 3 og annet ledd skal den faglige leder av eiendomsmeidlervirksomheten være eiendomsmeidler eller advokat. Kredittilsynet kan i forskrift gi nærmere regler om den faglige leders plikter og ansvar, herunder om krav til faktisk tilstedeværelse i foretaket og krav til å utarbeide skriftlig plan for internkontroll.

Overskriften til § 2-3 skal lyde:

Eiendomsmeidlerbrev og titlene statsautorisert eiendomsmeidler og eiendomsmeidler

§ 2-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Bare den som har eiendomsmeidlerbrev, har rett til å bruke titlene «statsautorisert eiendomsmeidler» og «eiendomsmeidler»:

§ 2-7 fjerde ledd skal lyde:

(4) Kontroll og tilsyn etter denne paragraf skal gjelde tilsvarende overfor personer eller foretak som er fratatt retten til å drive eiendomsmeidler, jf. § 2-8, eller som selv har levert tilbake bevillingen.

§ 2-8 annet ledd nr. 1 og nr. 2 skal lyde:

(2) Kredittilsynet kan kalle tilbake bevilling til å drive eiendomsmeidler dersom en person eller foretak med bevilling til å drive eiendomsmeidler:

1. ikke lenger oppfyller vilkårene i § 2-1 fjerde ledd, femte ledd eller vilkår fastsatt for bevillingen,
2. ikke lenger har en faglig leder som oppfyller kravene i § 2-1 sjette ledd eller vilkår fastsatt for bevillingen,

Ny § 2-12 skal lyde:

§ 2-12. Forbud mot egenhandel

(1) Denne bestemmelsen gjelder eiendomsmeidler og advokater som selv driver eiendomsmeidlervirksomhet, ansatte i foretak som driver eiendomsmeidlervirksomhet, samt eiere og tillitsvalgte i slike foretak som normalt deltar i den daglige virksomheten uten å være ansatt.

(2) Dersom personer som nevnt i første ledd har eller får personlig eller økonomisk interesse i den handelen oppdraget gjelder, skal vedkommende eller foretaket nekte å ta oppdraget eller si dette fra seg så snart slik interesse oppstår. Tilsvarende gjelder i forhold til nærstående av personer som nevnt i første ledd.

(3) Kredittilsynet kan i forskrift gi utfyllende regler om bestemmelsen i annet ledd, herunder fastsette hvem som anses som nærstående. Kredittilsynet kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette unntak fra annet ledd.

§ 3-1 tredje ledd oppheves.

§ 3-8 første ledd skal lyde:

- (1) Departementet kan gi forskrifter om budgivning, og om innsynsrett i opplysninger om bud og budgivere.

II

Lovendringene trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.

Personer og foretak som har betydelig eierandel i eiendomsmeidlerforetak når lovendringene trer i kraft, og som ikke anses egnet som eiere i henhold til § 2-1 femte ledd kan fortsette som eiere i inntil ett år etter ikrafttredelsestidspunktet.

Kongen kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

13. des. Nr. 77 2002**Lov om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (verdipapirisering og obligasjoner med særskilt sikkerhet).**

Ot.prp. nr. 104 (2001-2002), Innst.O. nr. 11, Besl.O. nr. 7, Besl.L. nr. 1 og Besl.O. nr. 16 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 28. november og 14. november og 5. desember 2002. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 1–5 nr. 1 skal lyde:

Som kredittforetak regnes kredittinstitusjon som ikke er bank.

§ 2–1 annet ledd nr. 5 skal lyde:

foretak hvis hovedvirksomhet er omfattet av punktene 2–12 og 14 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon

I kapittel 2 skal nytt underkapittel IV lyde:

*IV. Obligasjonslån med pantesikkerhet i utlånsportefølje***§ 2–25. Adgang til opptak av obligasjonslån sikret ved pant**

Kredittforetak kan oppta obligasjonslån sikret ved pant i en utlånsportefølje (porteføljepant) i samsvar med reglene i underkapitlet her. Andre finansinstitusjoner kan ikke oppta slike obligasjonslån.

Med obligasjonslån forstås lån som opptas ved utstedelse av ihendehaverobligasjoner som mengdegjeldsbrev.

Porteføljepant som skal sikre obligasjonslån, kan bare omfatte:

- lån sikret ved pant i bolig (bolighypoteklån),
- lån sikret ved pant i annen fast eiendom (eiendomshypoteklån),
- lån til kommune, samt lån garantert av kommune eller staten (offentlige lån),
- rente- eller valutakontrakter knyttet til utlånsporteføljen eller obligasjonslånet etter nærmere regler fastsatt av Kongen.

Ihendehaverobligasjonene skal angi at obligasjonslånet er sikret og om sikkerheten er knyttet til bolighypoteklån, eiendomshypoteklån eller offentlige lån.

Kongen kan i forskrift utelukke at en eller flere av de lånetyper som er nevnt i tredje ledd inngår i samme utlånsportefølje som andre typer lån nevnt i tredje ledd, og fastsette nærmere regler om dette.

§ 2–26. Opptak av obligasjonslån med porteføljepant

Et kredittforetak kan oppta obligasjonslån med porteføljepant når foretakets vedtektsfastsatte formål er:

- å yte eller erverve enten bolighypoteklån, eiendomshypoteklån eller offentlige lån, og
- å finansiere utlånsvirksomheten hovedsakelig ved utstedelse av obligasjoner sikret ved pant i utlånsporteføljen eller bestemte deler av denne.

Kredittforetaket skal gi melding til Kredittilsynet senest 30 dager før det første gang opptar obligasjonslån med porteføljepant.

Kredittilsynet kan gi samtykke til at også kredittforetak som har endret vedtektene i tråd med første ledd, men som ennå ikke har innrettet virksomheten i samsvar med endringen, kan drive virksomhet som består i å oppta obligasjonslån med porteføljepant. Slik virksomhet skal holdes atskilt fra foretakets øvrige virksomhet. Kredittilsynet kan sette vilkår for å sikre slik atskillelse.

Når hensynet til foretakets soliditet eller kreditorer tilsier det, kan Kredittilsynet gi pålegg om at obligasjonslån med porteføljepant ikke skal opptas.

§ 2–27. Krav til bruken av obligasjonslånet

Midler som mottas ved utstedelse av obligasjonslånet, skal benyttes til å yte eller erverve utlån som skal inngå i porteføljepantet, eller til innfrielse av tidligere ytede obligasjonslån.

Foretaket skal påse at det ikke blir avvik av betydning mellom fremtidige inn- og utbetalinger eller mellom innfrielsesvilkårene for henholdsvis obligasjonslånet og utlånene. Dette er likevel ikke til hinder for at foretaket tar opp obligasjonslån med kortere løpetid enn utlånene dersom dette gjøres i samsvar med et fastsatt refinansieringsprogram som er forsvarlig sett i forhold til foretakets rente- og likviditetsrisiko som følge av avviket.

Kredittilsynet fastsetter nærmere regler om gjennomføring og avgrensning av bestemmelsen i første og annet ledd, herunder regler om beregning av og grenser for avvik som nevnt i annet ledd og den rente- og likviditetsrisiko slike avvik medfører.

§ 2–28. Krav til porteføljepantet

Obligasjonslånet skal ha porteføljepant med første prioritet. Verdien av porteføljepantet skal til enhver tid minst tilsvare restverdien av obligasjonslånet. Det skal tas hensyn til rente- eller valutakontrakter knyttet til utlånsporteføljen eller obligasjonslånet. Utlån til samme låntaker og utlån som har sikkerhet i samme panteobjekt, kan ikke medregnes i verdien av porteføljepantet med mer enn 5 prosent av samlet pantesikkerhet.

For de utlån som skal inngå i porteføljepantet, gjelder følgende krav til sikkerhet:

- a) bolighypoteklån skal ikke overstige 60 prosent av eiendommens verdi.
- b) eiendomshypoteklån skal ikke overstige 60 prosent av eiendommens verdi.

Kredittilsynet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i paragrafen her, herunder om beregning av verdien av ulike typer av fast eiendom. Kredittilsynet kan i forskrift også fastsette regler om medregning av utlån ut over grensen på 5 prosent av samlet pantesikkerhet i tilfeller der det foreligger tilleggssikkerhet.

§ 2–29. Rettsvern. Forvaltning

Porteføljepantet sikres rettsvern etter gjeldende regler. Inngår foretaket som opptar obligasjonslånet i et finanskonsern, kan rettsvern etter panteloven §§ 4–1 og 4–2 sikres ved at et annet foretak i samme konsern besitter pantet på vegne av obligasjonseierne.

Foretaket kan inngå avtale med annet foretak i samme konsern eller med annen finansinstitusjon om forvaltningen av de utlån som omfattes av porteføljepantet.

Foretaket og forvalter som nevnt i annet ledd skal sørge for at det foreligger et til enhver tid oppdatert register over de utlån som omfattes av porteføljepantet. Foretaket skal til de tider Kredittilsynet bestemmer oversende de opplysninger som er inntatt i registeret til en revisor oppnevnt av Kredittilsynet. Kredittilsynet gir nærmere regler om hvilke opplysninger som skal inntas i registeret, oppnevningen av revisor, revisors oppgaver og revisors godtgjørelse.

§ 2–30. Likviditetsreserve

Foretaket skal for hvert obligasjonslån med porteføljepant opprette en egen likviditetsreserve eller beregne et bidrag til en felles likviditetsreserve for alle obligasjonslånene tilpasset risikoen for forsinket betaling av renter og avdrag på de utlån som inngår i pantet. Minstekrav til likviditetsreserven fastsettes i vedtektene.

Likviditetsreserven skal holdes atskilt fra de øvrige midler i foretaket.

§ 2–31. Endring av porteføljepantet

Foretaket har adgang til å endre sammensetningen av porteføljepantet ved å skifte ut ett eller flere utlån med andre utlån såfremt pantet har tilsvarende verdi som sikkerhet for obligasjonslånet.

Foretaket har også adgang til å inngå avtale med en låntaker om førtidig tilbakebetaling, samt om endringer i lånevilkårene som er av uvesentlig betydning for porteføljens verdi.

Foretaket kan plassere midler som svarer til innbetalinger knyttet til pantsatte lån i annet enn utlån etter nærmere regler gitt av Kongen, forutsatt at sikkerheten er av minst samme kvalitet som porteføljepantet for øvrig.

§ 2–32. Sekundærpant, utlegg mv.

Foretaket kan ikke stifte pant med etterfølgende prioritet i porteføljepant eller deler av slikt pant.

Porteføljepant og deler av porteføljepant, kan ikke gjøres til gjenstand for utlegg, arrest eller annen tvangsforretning til fordel for enkelte av foretakets kreditorer.

§ 2–33. Konkurs eller offentlig administrasjon

I tilfelle konkurs eller offentlig administrasjon av foretaket har eierne av et obligasjonslån fortrinnsrett til de midler som er pantsatt til sikkerhet for dette obligasjonslånet. Fortrinnsretten gjelder forholdsmessig og bare for krav som utspringer av obligasjonen.

Utbringer porteføljepantet mer enn det som er nødvendig for å dekke obligasjonseierne krav, skal det overskytende tilføres bomassen.

Kongen kan ved forskrift fastsette regler om rettidig betaling til obligasjonseierne av de midler porteføljen utbringer etter at foretaket er tatt under konkursbehandling eller satt under offentlig administrasjon. Kongen kan ved forskrift også fastsette regler som begrenser konkursboets eller administrasjonsstyrets mulighet til å disponere over utlån og andre eiendeler som inngår i porteføljepantet, når dette kan gjøres uten å svekke øvrige kreditorers dekningsmulighet. Slike forskrifter kan fravike regler i lovgivningen om konkurs, offentlig administrasjon av finansinstitusjoner og tvangsfyllbyrdelse.

I kapittel 2 skal nytt underkapittel V lyde:

V. Verdipapirisering av utlånsporteføljer

§ 2–34. Overdragelse av låneportefølje til spesialforetak for verdipapirisering

En finansinstitusjon som overdrar en nærmere fastsatt låneportefølje eller annen fordringsmasse til et spesialforetak for verdipapirisering som nevnt i § 2– 36, skal på forhånd gi melding om overdragelsen til Kredittilsynet. Meldingen skal være vedlagt:

- a) spesialforetakets vedtekter,
- b) en oversikt over spesialforetakets eiere eller, dersom det er en stiftelse, en oversikt over hvem som er stiftere og hvordan stiftelsen styres,
- c) avtale om forvaltning av porteføljen og
- d) alle avtaler mellom spesialforetaket og finansinstitusjonen.

§ 2–35. Finansinstitusjonens forhold til spesialforetaket mv.

Finansinstitusjonen, foretak i samme konsern som finansinstitusjonen eller foretak der finansinstitusjonen har betydelig innflytelse, kan ikke:

1. påta seg ansvar knyttet til låneporteføljen eller fordringsmassen i forhold til spesialforetaket, obligasjonseierne eller andre. Dette er likevel ikke til hinder for at slike foretak
 - a) kan inngå avtale med spesialforetaket om å forestå forvaltning av porteføljen i forhold til låntakerne,
 - b) kan yte kreditt til eller stille garanti for spesialforetaket for å sikre oppfyllelsen av forpliktelsene overfor obligasjonseierne. Slik kreditt eller garanti må være fastsatt i avtalen om overdragelse. Det fastsatte beløpet kommer til fradrag i finansinstitusjonens ansvarlige kapital,
 - c) kan inngå avtale om å kjøpe tilbake den gjenværende del av låneporteføljen eller fordringsmassen fra spesialforetaket på vanlige forretningsmessige vilkår dersom gjenstående obligasjonsgjeld i spesialforetaket utgjør mindre enn 10 prosent av det opprinnelige lånebeløpet ved første obligasjonsutstedelse. Slikt kjøp skal meldes til Kredittilsynet på forhånd.
2. ha eierandeler i spesialforetaket, unntatt når slikt eie i spesialforetakets vedtekter er knyttet til de enkelte obligasjoner og obligasjonene er ervervet som ledd i vanlig ordning for markedspleie av obligasjoner som nevnt i annet ledd nr. 2. Stiftelser der foretak som nevnt i innledningen er representert i ledelsen eller styrende organer, kan heller ikke ha eierandeler i spesialforetaket.
3. være representert i ledelsen eller styrende organer eller på annen måte ha innflytelse i spesialforetaket.

Finansinstitusjonen eller foretak i samme konsern som finansinstitusjonen kan ikke:

1. holdes ansvarlig for tilbakebetaling av eller innfrielse av obligasjoner i obligasjonslån som spesialforetaket har tatt opp, selv om det foreligger mislighold fra spesialforetakets side.
2. erverve obligasjoner utstedt av spesialforetaket eller på annen måte påta seg risiko knyttet til slike obligasjoner. Slike foretak kan likevel erverve og avhende obligasjoner utstedt av spesialforetaket som ledd i vanlig ordning for markedspleie av obligasjoner notert på børs eller regulert marked, men foretaket kan ikke på noe tidspunkt eie mer enn 5 prosent av obligasjonene i ett obligasjonslån.
3. motta utbytte eller annen utbetaling fra spesialforetaket eller dets eiere som følge av innfrielse av obligasjonslånet, kapitalnedsettelse i eller avvikling av spesialforetaket.

Kredittilsynet kan i forskrift fastsette nærmere regler om finansinstitusjonens forhold til spesialforetaket og til den låneportefølje som overdras eller er overdratt.

Dersom kravene fastsatt i eller i medhold av denne paragrafen ikke er oppfylt, skal finansinstitusjonen fortsatt stille ansvarlig kapital for risikoen knyttet til låneporteføljen eller fordringsmassen i henhold til kapitaldekningsregelverket som om låneporteføljen eller fordringsmassen ikke var skilt ut.

§ 2–36. Spesialforetak for verdipapirisering

Spesialforetak for verdipapirisering er, dersom kravene i denne paragrafen er oppfylt, unntatt fra krav om konsesjon som finansieringsforetak. Spesialforetaket er i tilfelle heller ikke undergitt tilsyn, krav om kapitaldekning eller andre sikkerhetskrav, eller andre regler for finansieringsforetak gitt i eller i medhold av lov.

Spesialforetaket skal være opprettet for å erverve en nærmere fastsatt utlånsportefølje eller fordringsmasse som er overdratt i samsvar med § 2–34. Spesialforetaket skal ikke drive annen virksomhet enn å erverve, eie og inndrive utlånsporteføljen eller fordringsmassen.

Spesialforetaket skal finansiere ervervet av utlånsporteføljen eller fordringsmassen ved opptak av obligasjonslån. Spesialforetaket kan ikke utstede obligasjoner løpende. Kredittilsynet kan i forskrift fastsette nærmere begrensninger på adgangen til å utstede obligasjoner og regler om utstedelse av flere obligasjonslån.

Spesialforetaket skal være organisert som et aksjeselskap eller et allmennaksjeselskap. Kredittilsynet kan ved enkeltvedtak tillate at spesialforetaket organiseres på annen måte.

Spesialforetaket kan ikke i sitt firma eller annet kjennetegn benytte navn eller varemerke som er egnet til forveksling med, eller viser tilknytning til, overdragerens navn eller varemerke.

Spesialforetaket kan bare inngå avtale om forvaltning av porteføljen med den overdragende finansinstitusjonen, en bank eller en tilsvarende finansinstitusjon som overdrageren.

§ 2–37. Informasjon til lånekundene – frist for å nekte samtykke

En finansinstitusjon skal forut for overdragelse av en låneportefølje eller annen fordringsmasse etter § 2–34, informere de enkelte låntakere som omfattes av overdragelsen om hvem som erverver lånene, hvem som forvalter lånene etter overdragelsen og hvilke plikter og rettigheter henholdsvis finansinstitusjonen, spesialforetaket og forvalteren har og vil få overfor låntaker.

I valselet skal låntakeren gis en rimelig frist, som ikke kan være kortere enn tre uker, til å nekte samtykke til overdragelsen. Når finansinstitusjonens kunde ikke er forbruker, kan låntakeren på forhånd frafalle retten til å nekte samtykke. Benytter låntakeren ikke sin rett til å nekte samtykke, anses låntakeren å ha gitt samtykke til overdragelsen etter lov om finansavtaler § 45.

§ 3–3 første ledd tredje punktum skal lyde:

Finansieringsforetak må ha særskilt tillatelse av Kongen for å drive virksomhet som kredittforetak (jf. § 1–5 nr.

1).

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

II

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Loven gjelder fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

Finansieringsforetak som ved lovens ikrafttredelse driver virksomhet som kredittforetak, kan fortsette virksomheten dersom foretaket innen en frist Kongen fastsetter, har søkt om tillatelse etter lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 3–3 første ledd tredje punktum som endret ved loven her. Et slikt finansieringsforetak kan ikke oppta obligasjonslån sikret ved pant i en utlånsportefølje før det har fått tillatelse til å drive virksomhet som kredittforetak.

13. des. Nr. 78 2002

Lov om endringer i lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten og i enkelte andre lover.

Ot.prp. nr. 105 (2001–2002), Innst.O. nr. 18 og Besl.O. nr. 20 (2002–2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. november og 5. desember 2002. Fremmet av Helsedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

Endringer i følgende andre lover:

1. Lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene.
2. Lov av 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjenesten.
3. Lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.
4. Lov av 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v.
5. Lov av 5. august 1994 nr. 56 om medisinsk bruk av bioteknologi.
6. Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.
7. Lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m.
8. Lov av 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling.

I

I lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsyn med helsetjenesten i landet og skal utøve myndighet i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter.

Statens helsetilsyn ledes av en direktør. Direktøren utnevnes av Kongen på åremål.

I hvert fylke skal det være en fylkeslege. Fylkeslegen er som tilsynsmyndighet underlagt Statens helsetilsyn. Fylkeslegen utnevnes av Kongen.

Kongen kan bestemme at en fylkeslege skal ha mer enn ett fylke i sin embetskrets. Statens helsetilsyn kan gi den enkelte fylkeslege oppgaver som omfatter et større geografisk område enn eget fylke.

§ 3 første ledd skal lyde:

Enhver som yter helsetjeneste skal etablere et internkontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lover og forskrifter.

I § 5 skal overskriften lyde:

§ 5. Adgang til å gi pålegg

II

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. gjøres følgende endring:

Ny § 7–2 skal lyde:

§ 7–2. Tvangsmulkt

I pålegg etter loven her kan Statens helsetilsyn fastsette en løpende tvangsmulkt for hver dag/uke/måned som går etter utløpet av den frist som er satt for oppfylling av pålegget, inntil pålegget er oppfylt. Tvangsmulkt kan også fastsettes som engangsmulkt. Statens helsetilsyn kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

III

I lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endring:

I § 42 nr. 2 endres «Statens helsetilsyn» til «Sosial- og helsedirektoratet».

IV

I følgende lovbestemmelser endres «Statens Helsetilsyn» til «Statens helsetilsyn»:

1. lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten § 2 fjerde ledd og § 5,

2. lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 6–3 første, andre og tredje ledd,
3. lov 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjenesten § 6–2 første, andre, tredje og fjerde ledd,
4. lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. § 25 første, andre og tredje ledd og
5. lov 5. august 1994 nr. 56 om medisinsk bruk av bioteknologi § 2–5 andre ledd.

V

I følgende bestemmelser skal «Sosial- og helsedepartementet» endres til «Helsedepartementet»:

1. lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 4a–4 andre ledd og
2. lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling § 22 første ledd.

VI

I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. skal ny § 2–7 lyde:

§ 2–7. *Statens helsetilsyns tilsynsvirksomhet*

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsyn med sosialtjenesten i landet og skal utøve myndighet i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter.

VII

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid.

13. des. Nr. 79 2002

Lov om endringer i lov 5. august 1994 nr. 56 om medisinsk bruk av bioteknologi (forbud mot terapeutisk kloning m.m.).

Ot.prp. nr. 108 (2001-2002), Innst.O. nr. 25 og Besl.O. nr. 21 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. november og 5. desember 2002. Fremja av Helsedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 5. august 1994 nr. 56 om medisinsk bruk av bioteknologi skal disse endringane gjerast:

§ 1–2 andre ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke for forskning som ikke har diagnostiske eller behandlingmessige konsekvenser for deltageren eller hvor opplysninger om den enkelte ikke føres tilbake til vedkommende. Unntatt fra dette er bestemmelsene i §§ 3–1, 3–2 og 3a–1.

§ 3–1 skal lyde:

§ 3–1. *Forbud mot forskning på befruktete egg m.m.*

Det er forbudt å forske på befruktete egg, menneskeembryoer og cellelinjer som er dyrket ut fra befruktete egg eller menneskeembryoer.

Ny § 3–2 skal lyde:

§ 3–2. *Forbud mot framstilling av menneskeembryoer ved kloning m.m.*

Det er forbudt:

- a) å framstille menneskeembryoer ved kloning,
- b) å forske på cellelinjer som er dyrket ut fra menneskeembryoer framstilt ved kloning og
- c) å framstille embryoer ved kloning ved at arvematerial fra menneske settes inn i en eggcelle fra dyr.

Med kloning menes teknikker for å framstille arvemessig like kopier.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

13. des. Nr. 80 2002

Lov om endring i lov 18. juni 1971 nr. 79 om Norsk språkråd.

Ot.prp. nr. 95 (2001-2002), Innst.O. nr. 3 og Besl.O. nr. 13 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 12. november og 5. desember 2002. Fremja av Kultur- og kyrkjedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 18. juni 1971 nr. 79 om Norsk språkråd blir det gjort følgjande endring:

§ 1 bokstav b blir oppheva.

II

Lova tek til å gjelda straks.

13. des. Nr. 81 2002

Lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk).

Ot.prp. nr. 114 (2001-2002), Innst.O. nr. 13 og Besl.O. nr. 14 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 12. november og 5. desember 2002. Fremja av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold skal § 3–12 lyde:

§ 3–12. *Organisering av samisk språkarbeid*

Sametinget skal arbeide for vern og videre utvikling av samiske språk i Norge.

Sametinget utarbeider hvert fjerde år en rapport til Kongen om situasjonen for samiske språk i Norge.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

13. des. Nr. 82 2002

Lov om endringar i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond.

Ot.prp. nr. 97 (2001-2002), Innst.O. nr. 2 og Besl.O. nr. 2 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 24. oktober og 14. november 2002. Fremja av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond vert det gjort følgjande endringar:

§ 5 nytt tredje ledd skal lyde:

Kapitalen skal sikrast mot inflasjon.

§ 6 skal lyde:

Avkastinga frå fondet skal først brukast til å inflasjonssikre kapitalen og dekkje fondet sine utgifter. Kapitalen skal inflasjonssikrast ved at det av avkastinga frå fondet kvart år vert sett av eit beløp til kapitalen som svarer til inflasjonen dette året. Ut over dette kan avkastinga leggjast til kapitalen eller til disposisjonsfond og givast til kyrkjelege formål etter nærare avgjerd av Kongen.

II

Lova vert sett i verk på det tidspunkt Kongen fastset.

13. des. Nr. 83 2002

Lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven).

Ot.prp. nr. 91 (2001-2002), Innst.O. nr. 1 og Besl.O. nr. 3 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 24. oktober og 14. november 2002. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) gjøres følgende endringer:

§ 13–2 fjerde ledd skal lyde:

Reglene i første og andre ledd får anvendelse i den grad de ikke kommer i konflikt med lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfyllbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfyllbyrdelsesloven) og Overenskomst om innføring av visse ensartede regler om arrest i luftfartøyer av 29. mai 1933.

§ 14–3 første ledd skal lyde:

Den som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger når han melder et luftfartøy til registrering eller begjærer det slettet i registeret, eller når han søker om tillatelse etter § 3–2 annet ledd straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder.

§ 14–23a første ledd nr. 1 skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt

1. utfører transport uten nødvendig gyldig lisens utstedt i medhold av EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66b Rådsforordning (EØF) nr. 2407/92 om lisenser til luftfartsselskaper, ikke oppfyller kravet til forsikring i artikkel 7 i forordningen, eller ikke innhenter en forhåndsgodkjenning i samsvar med artikkel 10 i forordningen.

Overskriften til kapittel XVI skal lyde:

Særlige regler om gjennomføring av EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen

Overskriften til § 16–1 skal lyde:

Forskriftsfullmakt – EØS-avtalen

§ 16–1 første ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om gjennomføring av EØS-avtalen på luftfartens område, herunder regler om krav om lisens, markedsadgang (anbud for regional luftfart), tidsluker, takster og rater i lufttrafikk, erstatningsordning ved nektelse av ombordstigning i regelbundet luftfart, harmonisering av tekniske krav og administrative fremgangsmåter, fraktflygning og om deling av setekapasitet mellom luftfartsselskaper.

Ny § 16–2 skal lyde:

§ 16–2. *Forskriftsfullmakt – EFTA-konvensjonen*

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring av EFTA-konvensjonen av 21. juni 2001, med senere endringer, på luftfartens område.

Regler gitt i medhold av første ledd skal gå foran lovens alminnelige bestemmelser.

II

Loven trer i kraft straks.

13. des. Nr. 84 2002

Lov om omdanning av Statens vegvesens produksjonsvirksomhet til statlig aksjeselskap.

Ot.prp. nr. 6, Innst.O. nr. 39 og Besl.O. nr. 32 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 9. og 12. desember 2002. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. *Formål*

Formålet med denne loven er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Statens vegvesens produksjonsvirksomhet til aksjeselskap.

§ 2. *Overføring av forpliktelser*

Overføring til aksjeselskapet av forpliktelser knyttet til Statens vegvesens produksjonsvirksomhet, har frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3. *Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser mv.*

Offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser med videre som gjelder den virksomhet som skal omdannes, blir fra omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet.

Omregistrering i grunnboken og andre offentlige registre i forbindelse med omdanningen skjer ved navneendring.

§ 4. *Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter*

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder ansatte i Statens vegvesens produksjonsvirksomhet som ved omdanningen av Statens vegvesens produksjonsvirksomhet til eget aksjeselskap, blir ansatt i selskapet.

Lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal i tilfelle som nevnt i første ledd fremdeles gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum gjelder i tre år etter ansettelse i Selskapet.

Staten kan kreve utbetalte utgifter til ventelønn etter annet ledd refundert fra selskapet.

§ 5. *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft straks.

13. des. Nr. 85 2002**Lov om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap.**

Ot.prp. nr. 14, Innst.O. nr. 40 og Besl.O. nr. 33 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 9. og 12. desember 2002. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

Endringer i følgende lover:

1. Lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven).
2. Lov av 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane.
3. Lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
4. Lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven).

§ 1. Formål

Formålet med denne loven er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av forvaltningsbedriften Luftfartsverket til aksjeselskap.

§ 2. Overføring av forpliktelser

Overføring til aksjeselskapet av forpliktelser knyttet til forvaltningsbedriften Luftfartsverket har frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3. Overføring av offentlige rettigheter, tillatelser mv.

Offentlige rettigheter, tillatelser, konsesjoner med videre som gjelder forvaltningsbedriften Luftfartsverket blir fra omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet.

Omregistrering i grunnboken og andre offentlige registre i forbindelse med omdanningen skjer ved navneendring.

§ 4. Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder ansatte i forvaltningsbedriften Luftfartsverket som ved omdanningen til aksjeselskap blir ansatt i selskapet.

Lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal i tilfelle som nevnt i første ledd fremdeles gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum gjelder i tre år etter ansettelse i aksjeselskapet.

Staten kan kreve utbetalte utgifter til ventelønn etter annet ledd refundert fra selskapet.

§ 5. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft straks, med unntak av § 6 som gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 6. Endringer i andre lover

Fra det tidspunkt som fremgår av § 5 gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) skal § 204 nr. 2 første ledd første og nytt annet punktum lyde:

Uten samtykke fra departementet må retten ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune. Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, eller statens lufthavnselskap.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

2. I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane skal § 5 ny bokstav f) lyde:

- f) Eiedom som statens lufthavnselskap eig, i same omfang som fritaket for statens eiedom etter bokstav a femte strekpunkt.

3. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) skal § 118 første ledd første og nytt annet punktum lyde:

Uten samtykke fra departementet må retten ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune. Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, eller statens lufthavnselskap.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

4. I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) skal § 13–2 første og annet ledd lyde:

Er avgifter som påløper i forbindelse med et luftfartøys benyttelse av norsk landingsplass til allmenn bruk, eller andre luftfartsanlegg eller tjenester som er stilt til rådighet for eier eller bruker av luftfartøy, ikke blitt betalt til fastsatt tid eller tilstrekkelig sikkerhet stilt, kan innehaveren eller luftfartsmyndigheten hindre fartøyet i å forlate plassen eller holde tilbake et annet fartøy med samme eier eller bruker.

Luftfartsmyndigheten kan i tillegg;

1. nekte eier eller bruker adgang til norsk landingsplass,
 2. nekte eier eller bruker adgang til norsk luftrom,
- inntil avgiften er betalt eller tilstrekkelig sikkerhet stilt.

13. des. Nr. 86 2002

Lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd.

Dok.nr. 8:123 (2001-2002), Innst.O. nr. 17 og Besl.O. nr. 19 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. november og 5. desember 2002. Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 9–10 første ledd skal lyde:

Til et medlem som har omsorg for barn under 12 år som er innlagt eller har gjennomgått behandling i helseinstitusjon, ytes det pleiepenger hvis barnet trenger kontinuerlig tilsyn og pleie fra en av foreldrene. Også andre enn barnets foreldre kan få pleiepenger dersom det er nødvendig av hensyn til barnet. Pleiepenger tilstås når pleiebehovet strekker seg over mer enn sju kalenderdager. Det er vilkår at det ikke ytes pleiepenger etter § 9–11. Pleiepenger etter denne bestemmelsen kan ikke gis begge foreldre samtidig.

II

Denne lov trer i kraft 1. juli 2003.

13. des. Nr. 87 2002

Lov om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent).

Ot.prp. nr. 89 (2001-2002), Innst.O. nr. 22 og Besl.O. nr. 18 (2002-2003). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. november og 5. desember 2002. Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. gjøres følgende endring:

§ 1–3 annet ledd skal lyde:

Med øl forstås gjæret, udestillert drikk som er laget med tørket eller ristet malt som hovedsakelig ekstraktgivende emne. Kongen kan, uten hinder av § 3–1 første ledd, gi forskrift om at bestemmelsene i denne loven om salg og skjenking av øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent skal gjelde tilsvarende for vin eller brennevin i lukket forpakning med samme alkoholinnhold.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

18. sept. Nr. 1291 2002

Forskrift om bachelorgrad ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Sør-Trøndelag 18. september 2002 med hjemmel lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45 og kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 31. Kunngjort 27. november 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften omhandler krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

§ 2. Definisjoner

Studiepoeng er et mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.

Emne er den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, en emnegruppe, et studieprogram eller en grad.

Fag er en samling av beslektede emner som er samlet under én felles fagbetegnelse.

Emnegruppe er en kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Studieprogram er studieløp med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, som studentene tas opp til, får studierett til og som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad.

§ 3. *Krav om bachelorgradens omfang og innhold*

Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av minimum 180 studiepoengs omfang.

Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:

- integriert studieprogram av minimum 180 studiepoengs omfang, som i henhold til nasjonal rammeplan eller vedtak i høgskolestyret gir bachelorgrad;
- integriert yrkesrettet utdanning eller annet studieprogram av minimum 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent påbygging eller spesialisering innenfor samme eller lignende fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang;
- integriert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere fag, emner eller emnegrupper. Fordypningen må omfatte minst et fag/en emnegruppe av minimum 30 studiepoengs omfang. Frittstående emner som inngår i grunnlaget for graden, må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng. Det stilles krav om et selvstendig skriftlig arbeid på 15 studiepoeng.

Minst 60 studiepoeng må være tatt ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

§ 4. *Fritak for eksamen eller prøve*

Det kan gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved Høgskolen i Sør-Trøndelag eller annen utdanningsinstitusjon i tråd med bestemmelser i lov om universiteter og høyskoler. Dokumentert realkompetanse kan også gi grunnlag for slikt fritak.

§ 5. *Reduksjon i studiepoeng*

Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 6. *Vitnemål og vitnemålstillegg*

For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som «bachelor i <betegnelse på studieprogram i henhold til rammeplan eller studieplan>», eventuelt med tilleggsangivelse av spesialisering/linje/studieretning/faglig tyngdepunkt eller liknende, for studieprogram etter rammeplan fastsatt av departementet eller studieplan godkjent av styret for Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Vitnemål for oppnådd grad skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske høgre utdanningssystemet.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskriftens § 3 annet ledd bokstav a utstedes automatisk til de kandidater som oppfyller kravene.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskriftens § 3 annet ledd bokstav b eller c utstedes etter søknad. Søkeren må selv dokumentere at kravene er oppfylt.

§ 7. *Overgangsordninger mellom gammel og ny gradsstruktur*

Studenter som fra og med 1. oktober 2002 oppfyller kravene til bachelorgraden, tildeles denne.

En student kan ikke tildeles både graden bachelor og graden candidata/candidatus magisterii (cand.mag.-graden) på grunnlag av samme utdanning/studium, selv om grunnlaget for tildeling av cand.mag.-graden i omfang går ut over grunnlaget for tildeling av bachelorgraden.

Studenter som på tidspunktet for ikrafttredelse av denne forskriften har gjennomført studier og avlagt eksamen i fag/emner/emnegrupper av omfang minst 3 års normert studietid/180 studiepoeng uten å oppfylle kravene til bachelorgraden, gis anledning til å fullføre studiet som cand.mag. i løpet av en overgangsperiode på to år, dvs. senest innen 30. september 2004.

Cand.mag.-graden ved Høgskolen i Sør-Trøndelag oppheves med virkning fra og med 1. oktober 2004.

§ 8. *Utfyllende/andre bestemmelser*

Styret for Høgskolen i Sør-Trøndelag kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

Se også forskrift av 18. september 2002 nr. 1059 om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

§ 9. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2002.

13. nov. Nr. 1292 2002**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 13. november 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, samt delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 221/2002). Kunngjort 27. november 2002.

I

I forskrift av 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt tilføyes:

forordning (EF) nr. 221/2002 (som endrer forordning (EF) nr. 466/2001).

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 466/2001) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer, deriblant tungmetallene bly, kadmium og kvikksølv, og 3-MCPD i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

forordning (EF) nr. 2375/2001

forordning (EF) nr. 257/2002

forordning (EF) nr. 221/2002

gjelder som forskrift, med de EØS-tilpasninger som fremgår av protokoll 1 og EØS-avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. nov. Nr. 1293 2002**Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).**

Fastsatt av Vegdirektoratet 18. november 2002 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak av 24. november 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. I nr. 1 (direktiv 2001/116/EF), nr. 3 (direktiv 2001/100/EF) og nr. 45c (direktiv 2001/92/EF). Kunngjort 27. november 2002.

I

I forskrift av 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3–1 nr. 1 første ledd skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder EØF-typegodkjenning i henhold til direktiv 70/156/EØF, som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

§ 3–1 nr. 10 andre ledd skal lyde:

Ved nasjonal typegodkjenning (jf. § 3–16) og ved enkeltgodkjenning skal EØF-typegodkjenninger av systemer, deler, tekniske enheter eller delvis oppbygde kjøretøy, gitt i henhold til direktiv 70/156/EØF, som senest endret ved direktiv 2001/116/EF, godtas.

§ 3–5 nr. 1 andre ledd skal lyde:

Samsvarssertifikatet skal utføres på en slik måte at forfalskning forhindres. Det skal trykkes på papir som enten er beskyttet med kulørt grafikk eller er forsynt med et vannmerke med fabrikantens identifikasjonsmerke. Samsvarssertifikat i henhold til vedlegg IX i direktiv 70/156/EØF som endret ved direktiv 98/14/EF skal brukes for alle ferdigbygde kjøretøy i gruppe M1 som produseres etter 1. oktober 1999 og for alle kjøretøy som er ferdigstilt etter rutinen for etappevis typegodkjenning etter 1. april 2000. Samsvarssertifikater satt opp etter mønsteret i nevnte vedlegg IX kan brukes frem til 30. juni 2003. Fra og med 1. juli 2003 skal samsvarssertifikater være utformet i henhold til vedlegg IX i direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

§ 3–6 nr. 2 andre ledd skal lyde:

Dette gjelder ikke for deler og enheter som er beregnet for kjøretøy som ikke omfattes av direktiv 70/156/EØF, som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

§ 3–8 nr. 5 skal lyde:

5. Vegdirektoratet kan bestemme at prinsippet for typegodkjenning (art. 3, 4, 5, 6, 10 og 11 i direktiv 70/156/EØF, som senest endret ved direktiv 2001/116/EF), også skal gjelde for typegodkjenninger etter denne paragraf. Ellers gjelder fremgangsmåten ved nasjonal typegodkjenning.

§ 3–10 skal lyde:

§ 3–10. Spesielle kjøretøyer

1. Dette gjelder kjøretøyer, deler eller tekniske enheter som er fremstilt på grunnlag av teknikker som på grunn av sin art ikke kan oppfylle ett eller flere av kravene i ett eller flere av særdirektivene.

2. Vegdirektoratet kan utstede en typegodkjenning, som er gyldig i Norge, men skal for slike typegodkjenninger senest innen en måned oversende kopi av typegodkjenningsdokumentet med vedlegg til godkjenningsmyndighetene i de andre EFTA-statene og EFTAs overvåkningsorgan. Samtidig skal det sendes en søknad til EFTAs overvåkningsorgan om tillatelse til å utstede typegodkjenning i henhold til direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF. Søknaden skal ledsages av en rapport som inneholder følgende:

- begrunnelsen for at de aktuelle teknikker eller prinsippene hindrer at kjøretøyet, delen eller den tekniske enheten oppfyller kravene i ett eller flere av de relevante særdirektivene,
- en beskrivelse av hvilke sikkerhets- og miljøvernaspekter som berøres, og tiltakene som er truffet,
- en beskrivelse av prøver og prøveresultater som viser at sikkerheten og miljøvernet er på et minst like høyt nivå som det kravene fastsatt i ett eller flere av de relevante særdirektiver tilsier,
- forslag til endringer i de relevante særdirektivene eller eventuelt forslag til nye særdirektiver.

3. EFTAs overvåkningsorgan eller EFTA-statenes faste komité skal innen tre måneder etter mottak av den fullstendige rapporten beslutte i henhold til prosedyrene i artikkel 13 i direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF, om det tillates at Vegdirektoratet kan utstede typegodkjenning i henhold til direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

4. Kun søknaden om tillatelse til å utstede typegodkjenning og utkastet til vedtak sendes de andre EFTA-statene og EFTAs overvåkningsorgan på deres offisielle språk, men EFTA-statene og EFTAs overvåkningsorgan kan be om å få tilsendt deler av eller hele rapportens innhold på originalspråket som en forutsetning for å kunne treffe vedtak etter prosedyrene i artikkel 13 i direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

5. Hvis det besluttes å godkjenne søknaden, kan Vegdirektoratet utstede typegodkjenning i henhold til direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF. Det skal også fremgå at det aktuelle vedtaket, om det gjelder noen begrensninger, f.eks. en tidsfrist for gyldigheten. Gyldighetsperioden for enhver typegodkjenning bør være minst 36 måneder.

6. Når det/de aktuelle særdirektiv(ene) er blitt tilpasset til den tekniske utvikling, således at de kjøretøy, deler, eller tekniske enheter, som det er utstedt typegodkjenning til i henhold til bestemmelsene i denne paragraf, tilfredsstiller kravene i det/de endrede direktiv(er), skal Vegdirektoratet konvertere slike typegodkjenninger til normale typegodkjenninger, hvor det gis en rimelig frist, så f.eks. produsenter får tid til å endre typegodkjenningsmerker på deler. Dette omfatter opphør av enhver begrensning og unntak samt erstatning av særlige typegodkjenningsnumre med normale typegodkjenningsnumre.

7. Hvis de nødvendige foranstaltninger til tilpassing av særdirektiv(ene) ikke er gjennomført, kan gyldigheten til typegodkjenninger, som er utstedt i henhold til denne paragraf, forlenges etter anmodning fra Vegdirektoratet, ved ytterligere vedtak i henhold til artikkel 13 i direktiv 70/156/EØF som senest endret ved direktiv 2001/116/EF.

§ 3–14 skal lyde:

Ethvert vedtak om å nekte eller tilbakekalle typegodkjenning, nekte registrering eller forby salg, truffet i henhold til bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre direktiv 70/156/EØF, som endret senest ved direktiv 2001/116/EF, skal være utførlig begrunnet.

§ 25–4 overskriften skal lyde:

§ 25–4. Avgasser – krav til bil ved første gangs registrering (direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF og direktiv 2001/100/EF), år 2005 («Euro 4, lette»)

§ 25–4 nr. 1 skal lyde:

1. Kravnivå:

Direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF og direktiv 2001/100/EF, «Euro 4, lette».

§ 25–4 nr. 4 første ledd skal lyde:

For biler som omfattes av direktiv 70/220/EØF med senere endringer, skal det ved typegodkjenning av ny type bil – og for nye, ikke typegodkjente biler ved første gangs registrering – fremlegges dokumentasjon/bevitnelse/garanti fra bilfabrikant eller kompetent, uavhengig laboratorium for at direktiv 70/220/EØF som senest endret ved direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF (jf. nr. 5.1 og 5.2) og direktiv 2001/100/EF (jf. § 25–5 nr. 4.6) er tilfredsstillt.

§ 25–5 overskriften skal lyde:

§ 25–5. Avgasser – krav til bil ved første gangs registrering (direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF og direktiv 2001/100/EF), år 2000 («Euro 3, lette»)

§ 25–5 nr. 1 skal lyde:

1. Kravnivå:

Direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF og direktiv 2001/100/EF, «Euro 3, lette».

§ 25–5 nr. 4 første ledd skal lyde:

For biler som omfattes av direktiv 70/220/EØF med senere endringer, skal det ved typegodkjenning av ny type bil – og for nye, ikke typegodkjente biler ved første gangs registrering – fremlegges dokumentasjon/bevitnelse/garanti fra bilfabrikant eller kompetent, uavhengig laboratorium for at direktiv 70/220/EØF som senest endret ved direktiv 98/69/EF, direktiv 1999/102/EF, direktiv 2001/1/EF (jf. nr. 5.1 og 5.2) og direktiv 2001/100/EF (jf. nr. 4.6) er tilfredsstillt.

§ 25–5 nr. 4.6 skal lyde:

4.6. Type VI-prøve (simulering av gjennomsnittlige utslipp fra avgassrør etter kaldstart ved lav omgivelsestemperatur, -7°C). Gjelder bare bil med motor med elektrisk tenning (bensinmotor).

Bilene kjøres på bensin i bysyklusdelen av type I-prøvesyklusen ved -7°C med krav til CO og HC for M_1 og N_1 .

Grenseverdier og ikrafttredelser for gjennomføring av lavtemperaturprøve (-7°C) under typegodkjenning (direktiv 2001/100/EF):

Kat.	Kl.	Ref. vekt, ³ kg	CO, g/km	HC, g/km	Ikrafttr. typegodkj.
M_1^1	–	alle ¹	15	1.8	1. januar 2002
N_1	I	$RV \leq 1305$	15	1.8	1. januar 2002
N_1^2	II	$1305 < RV \leq 1760$	24	2.7	1. januar 2003
	III	$1760 < RV$	30	3.2	1. januar 2003

1 Unntatt:

- biler konstruert for flere enn seks personer inkludert føreren,
- biler med største totalvekt over 2.500 kg.

2 Bilene i kategori M, som er spesifisert unntatt i fotnote 1, omfattes i stedet av disse grenseverdiene og ikrafttredelsene.

3 Referansevekt = egenvekt + 100 kg.

Biler med motor med elektrisk tenning som bare kan gå på gass (LPG/naturgass), eventuelt at bilen også har en bensintank på 15 liter eller mindre og hvor drift på bensin kun er beregnet på nødsituasjoner eller start av motor, behøver ikke gjennomføre lavtemperaturtesten.»

Ny § 31–2 skal lyde:

§ 31–2. *Vindu på bil (direktiv 2001/92/EF)*

1. Kravnivå: Direktiv 92/22/EØF som senest endret ved direktiv 2001/92/EF.
2. Virkeområde: Alle kjøretøy i gruppe M, N og O.
3. Alternativ standard: ECE-reg. nr. 43.
4. Godkjenning: Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at motorvognen tilfredsstillt ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når motorvognen (komponenten) er ledsaget av gyldig samsvarssertifikat og/eller er merket med typegodkjenningsnummer i henhold til direktiv 70/156/EØF. Alternativt kan motorvogn, deler eller tekniske enheter være godkjent og E-/e-merket i henhold til ovennevnte krav.
5. Ikrafttreden: Denne paragraf trer i kraft 1. desember 2002 for typegodkjenning av ny type kjøretøy, og 1. juli 2003 for salg og ibrugging av komponenter og separate tekniske enheter.

Til bruk som reservedeler på motorvogner og tilhengere kan sikkerhetsglass og rutemateriell, som før 1. desember 2002 er typegodkjent i henhold til krav i direktiv 92/22/EØF som var gjeldende på tidspunktet for førstegangsregistrering for motorvognen, selges og tas i bruk som komponenter og separate tekniske enheter.

Nåværende § 31–2 til § 31–6 blir nye § 31–3 til § 31–7.

§ 31–3 ny nr. 1 skal lyde:

1. Bestemmelsene i denne paragraf gjelder for biler som ikke omfattes av § 31–2.

§ 31–3 nåværende underpunkter 1 – 4 blir underpunkter 2 – 5.

§ 31–3 nr. 2 tredje ledd skal lyde:

Sikkerhetsglass og rutemateriale som tilfredsstillt direktiv 92/22/EØF, eventuelt som endret ved direktiv 2001/92/EF (er e-merket) anses å oppfylle bestemmelsene i dette nr. og i § 31–1.

I vedlegg 1 til kjøretøyforskriften skal tabellens nr. 2, 45, 46 og 57 lyde:

Emne	Direktivnummer	Senest endret ved direktiv- nummer	Gjelder									
			M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄
2. Utslipp	70/220/EØF	2001/100/EF	x	x	x	x	x	x				
45. Sikkerhetsglass	92/22/EØF	2001/92/EF	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
46. Dekk	92/23/EØF	2001/43/EF	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
57. Beskyttelse foran mot underkjøring	2000/40/EF						x	x				

II

Endringene trer i kraft straks.

19. nov. Nr. 1294 2002

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak for å hindre spredning av bluetongue fra Italia, Frankrike, Spania og Hellas.

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 19. november 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2002/906/EF). Kunngjort 27. november 2002.

I

I forskrift av 21. januar 2002 nr. 57 om særskilte beskyttelsestiltak for å hindre spredning av bluetongue fra Italia, Frankrike, Spania og Hellas gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmel skal siste parentes lyde:

(vedtak 2001/783/EF, vedtak 2002/35/EF, vedtak 2002/189/EF, vedtak 2002/543/EF og vedtak 2002/906/EF)

Vedlegget skal lyde:

Områder i Italia:

Sicilia: Agrigento, Caltanissetta, Catania, Enna, Messina, Palermo, Ragusa, Siracusa og i Trapani
 Calabria: Catanzaro, Cosenza, Crotone, Reggio Calabria og Vibo Valentia
 Basilicata: Matera og Potenza
 Puglia: Bari, Brindisi, Foggia, Lecce og Tarento
 Campania: Avellino, Benevento, Caserta, Napoli og Salerno
 Molise: Isernia
 Abruzzo: Aquila
 Sardinia: Cagliari, Nuoro, Sassari og Oristano
 Lazio: provinsene Viterbo, Latina, Roma og Frosinone
 Toscana: provinsene i Grosseto, Massa-Carrara, Pisa og Livorno

Områder i Frankrike:

Corse du sud og Haute Corse

Områder i Spania:

Balearene

Områder i Hellas:

Alle nomos

II

Endringene trer i kraft straks.

22. nov. Nr. 1295 2002**Vedtak om endring i ikrafttredelse av endring av forvaltningsloven. Delegering av myndighet.**

Fastsatt ved kgl.res. 22. november 2002 med hjemmel i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13d. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 27. november 2002.

I

I vedtak av 16. desember 1977 nr. 9 om ikrafttredelse av endring av forvaltningsloven. Delegering av myndighet gjøres følgende endring:

Del III nr. 1 første ledd skal lyde:

Myndighet etter forvaltningsloven § 13d første ledd utøves av det enkelte fagdepartement. Denne myndigheten kan ikke delegeres. Myndighet kan likevel delegeres fra:

- a) Kultur- og kirke departementet til Riksarkivaren,
- b) Justis- og politidepartementet til kriminalomsorgsregionene og Politidirektoratet,
- c) Helse departementet og Sosialdepartementet til Sosial- og helsedirektoratet for så vidt gjelder opplysninger i saker på Sosial- og helsedirektoratets område,
- d) Sosialdepartementet til Rikstrygdeverket for så vidt gjelder opplysninger i saker på Rikstrygdeverkets ansvarsområde etter folketrykkløven.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. nov. Nr. 1296 2002**Forskrift om endring i forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for egg.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 22. november 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd, jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 27. november 2002.

I

I forskrift av 19. november 2002 nr. 1289 om omsetningsforbud, inntil videre, for egg gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

- § 1. Det er forbudt, inntil videre, å framby egg merket på skallet med NL552.

II

Endringen trer i kraft straks.

25. nov. Nr. 1297 2002**Forskrift om endring i forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for egg.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 25. november 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd, jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 27. november 2002.

I

I forskrift av 19. november 2002 nr. 1289 om omsetningsforbud, inntil videre, for egg gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

- § 1. Det er forbudt, inntil videre, å framby egg merket på skallet med NL552 eller NL512.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. okt. Nr. 1311 2002**Forskrift for graden *Philosophiae doctor* (Ph.d) ved Høgskolen i Agder.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Agder 24. oktober 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 50. Kunngjort 29. november 2002.

§ 1. Målsetting for doktorgradsutdanningen

Doktorgradsutdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. Studiet har et selvstendig forskningsarbeid på et spesialfelt med en vitenskapelig

avhandling på høyt faglig nivå som mål. I tillegg skal doktorgradskandidaten få en videregående opplæring i teori og metode som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en større ramme. Gjennom studiet skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid.

§ 2. Opptak

2.1. Søkerens formelle kompetanse

For å bli opptatt til en doktorgradsutdanning må søkeren ha oppnådd eksamen av høyere grad innen det fagområdet vedkommende søker opptak til, eller ha annen utdanning godkjent av avdelingen som grunnlag for opptak.

Avdelingen kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før opptak.

2.2. Plan for doktorgradsutdanningen

Søknaden om opptak skal inneholde en plan for studiet. Planen skal inneholde prosjektbeskrivelse, plan for opplæringsdelen, tidsplan for studiet, finansieringsplan og forslag til veileder(e).

Prosjektbeskrivelsen skal gjøre rede for tema, problemstillinger og valg av metode. Beskrivelsen bør angi fremdriftsplan for de ulike deler av forskningsarbeidet.

Dersom søkeren planlegger å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i henhold til forskriftens § 5 sjuende ledd skal søknad om godkjenning av dette leveres sammen med planen for studiet.

2.3. Vilkår for opptak

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner og planen for doktorgradsstudiet, herunder tidsplan, finansieringsplan, godkjent(e) veileder(e) og søkerens tilgang til andre nødvendige faglige og materielle ressurser ved den forskningsinstitusjon vedkommende skal være tilknyttet.

Godkjenning av opplæringsdelen innenfor studiet skjer i henhold til utfyllende bestemmelser og de krav som stilles til komponentene i denne delen av programmet.

2.4. Prosedyre for opptak

Søknad om opptak skal sendes til avdelingen som i henhold til utfyllende bestemmelser avgjør opptak, godkjenner søkerens plan for studiet og oppnevner veileder(e). Avgjørelsen om opptak skjer etter innstilling fra det aktuelle fagmiljø. Avdelingen fastsetter kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere i tilfeller der antall søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljøer, bør det også innhentes uttalelse fra relevant(e) fagmiljø(er) før opptak.

I tilfeller der prosjektet allerede er funnet støtteverdig av Norges forskningsråd, er høgskolen ikke forpliktet til å foreta ny sakkyndig vurdering av dette.

§ 3. Avtale

Opptak til organisert doktorgradsutdanning formaliseres i form av skriftlig avtale. Avtalen inngås mellom doktorgradskandidat, veileder(e) og den avdeling kandidaten skal knyttes til, og angir partenes gjensidige rettigheter og plikter. Avtalen skal angi tema for avhandlingen, avtaleperiode, finansieringsplan, veiledningsforhold, arbeidssted og opplæringsdel.

Vesentlige endringer i de forhold som omtales i avtalen, skal forelegges avdelingen til godkjenning.

§ 4. Doktorgradsprogram

4.1. Normert tid

Doktorgradsprogrammet skal være lagt opp slik at den normalt skal kunne fullføres innenfor en tre års effektiv forskerutdanningsperiode. Av denne perioden skal minst ett semester være avsatt til organisert opplæring (kurs o.l.). Opplæringsdelen skal være fullført når avhandlingen innleveres.

Når særlige faglige hensyn taler for det, kan avdelingen godkjenne en annen tidsnormering. I alle tilfeller skal studiet føre frem til samme faglige nivå.

4.2 Opplæringsdelen

Opplæringsprogrammet innen doktorgradsutdanningen skal inneholde den faglige og metodiske skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med doktoravhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. Programmet skal også inneholde opplæring i vitenskapsteori.

Avdelingen er ansvarlig for å gi alle doktorgradskandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom den enhet som er ansvarlig for doktorgradsprogrammet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal avdelingen legge forholdene til rette for kandidatens deltagelse i tilsvarende opplæring ved en annen enhet eller annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere, intensive samlinger eller i annen form godkjent av avdelingen. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som en del av kursprogrammet.

Alle som er tatt opp til doktorgradsutdanning, skal følge opplæringsprogrammet. Det kreves dokumentasjon for at kandidaten har tilegnet seg de nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan gis gjennom obligatoriske

praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesning, seminarundervisning eller i form av vitenskapelig og/eller populærvitenskapelig artikkel, konferanseforedrag, eller i annen form godkjent av avdelingen.

Som et ledd i opplæringsdelen kan doktorgradskandidaten holde seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i og hjelp til faglig formidling. Et populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Avdelingen kan gi fritak for deltagelse i deler av opplæringsprogrammet dersom tilsvarende krav er oppfylt ved en annen institusjon som gir godkjent opplæring. I spesielle tilfeller kan det også gis helt eller delvis fritak for slik deltagelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres.

4.3. Veiledning

Arbeidet med doktoravhandlingen skal foregå under individuell veiledning av én av de vitenskapelige ansatte ved avdelingen, av annen person med nødvendig fagkyndighet eller flere slike personer i samarbeid.

Normalt skal det være en veileder fra den avdeling doktorgradskandidaten er opptatt ved. Dersom det blir oppnevnt ekstern veileder, skal det også oppnevnes en intern. I tilfeller med flere veiledere skal en av dem oppnevnes som hovedveileder. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller professorkompetanse. Doktorgradskandidater og veileder(e) forutsettes å holde jevnlig kontakt etter de retningslinjer som er fastsatt i avtalen om faglig veiledning i forskerutdanningen, jf. § 3. Normalt bør doktorgradskandidaten også ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet på seminar.

§ 5. Avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av hovedfagsoppgaven i studiet. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Til bedømmelse som enkeltarbeid kan ikke antas arbeid som har vært godtatt som master- eller hovedoppgave ved embetseksamen, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeid.

Flere mindre arbeid kan godkjennes som deler av doktoravhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Del av et fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. fjerde ledd), forutsatt at det representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres, i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra øvrige forfattere og andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorgradskandidatens innsats kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er godkjent for doktorgraden ved utenlandsk universitet eller høyskole, kan ikke antas til bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom kandidaten ønsker å benytte et annet språk, skal det være søkt om særskilt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 2 pkt. 2.2 tredje ledd.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at avdelingen har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 6. Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- b. Godkjent gjennomføring av opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse
- c. Minst én godkjent prøveforelesning.

§ 7. Innlevering

Søknaden om å få avhandlingen bedømt rettes til avdelingen, vedlagt det antall eksemplarer av avhandlingen avdelingen bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsprogrammet er fullført. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antall eksemplarer som kreves i henhold til utfyllende bestemmelser. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest én måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktorgradskandidaten (doktoranden) bare anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest en måned før disputasen.

§ 8. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme prøveforelesningen(e), avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner avdelingen etter forslag fra den aktuelle grunnenhet/fagmiljø en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer. Avdelingen utpeker komiteens leder. Minst ett av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til Høgskolen i Agder. Såvidt mulig bør minst ett av medlemmene være fra utenlandsk lærested. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf. lovens § 10. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen, men skal normalt innkalles til møter i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen. Doktoranden underrettes om komiteens sammensetning.

§ 9. Komiteens innstilling og behandling av innstillingen

Komiteen avgir innen en frist fastsatt av avdelingen begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve fremlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser stiles til avdelingen og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før avdelingen fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av avdelingen. Dekanus kan godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at doktoranden gis adgang til å disputere.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 10. Prøveforelesning(er) og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, avsluttes doktorgradsutdanningen med

- a. en eller to offentlige prøveforelesninger og
- b. en disputas.

En prøveforelesning skal være over oppgitt emne. Dersom det kreves to offentlige prøveforelesninger, skal den andre være over et selvvalgt emne. I så fall skal doktoranden meddele tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til avdeling én måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal normalt avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes for disputasen.

Forelesning(er) og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til forskriften.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningen(e), som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningen(e) tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av avdelingen eller av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av dekanus eller den denne bemyndiger. Den som leder disputasen gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen(e) og bedømmelsen av denne/disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og annen ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til avdelingen der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen(e) og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent. Avdelingen rapporterer godkjent resultat til høgskolens styre.

Hvis prøveforelesningen(e) og/eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen.

§ 11. Kreering og diplom

På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomiteen og avdelingen om at prøveforelesningen(e) og disputasen er godkjent, kreerer styret doktoranden til doktor. Doktorgradsdiplom utferdiges av høgskolen. På diplomets tittel på avhandlingen føres opp sammen med opplysninger om det faglige opplæringsprogram doktoranden har deltatt i.

§ 12. Klage**12.1. Klage på opptak/søknadsbehandling**

Avslag på søknad om opptak etter § 2 kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Grunnlagt klage sendes til avdelingen. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til styret for avgjørelse.

12.2. Klage på godkjenning av opplæringsprogrammet

Ved klage på avslag på godkjenning av kurs eller andre deler av opplæringsprogrammet, jf. § 4 pkt. 4.2. gjelder pkt. 12.1 tilsvarende. Ved klage over sensur ved særskilt eksamen eller prøve gjelder likevel lov om universiteter og høyskoler § 51 og § 52.

12.3. Klage over avslag på søknad om bedømmelse eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Grunnlagt klage sendes avdelingen. Hvis vedtaket er truffet av avdelingen, kan avdelingsstyret oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. I motsatt fall sendes klagen til styret til avgjørelse. Har styret truffet det påklagede vedtaket, og det ikke finner grunn til å oppheve eller endre dette, sendes klagen til departementet til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 13. Utfyllende bestemmelser

Styret fastsetter utfyllende bestemmelser til denne forskriften etter forslag fra avdelingen.

§ 14. Delegering

Avdelingens myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå.

§ 15. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks.

4. nov. Nr. 1312 2002

Forskrift om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Akershus.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Akershus 4. november 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45 og kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 14. Kunngjort 29. november 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder krav til lavere grad (bachelorgrad) ved Høgskolen i Akershus.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

<i>Studiepoeng:</i>	Mål på arbeidsomfang i studiet; 60 studiepoeng tilsvarer ett års studium (10 måneder) på full tid.
<i>Fag:</i>	Samling av emner som er beslektet og som er samlet under én felles fagbetegnelse
<i>Emne:</i>	Den minste enheten som kan inngå i et fag eller et studieprogram. Alle emner skal ha et omfang målt i studiepoeng.
<i>Emnegruppe:</i>	Samling av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
<i>Studieprogram:</i>	Ett- eller flerårig studieløp med et definert innhold i henhold til rammeplan/fagplan eller studieplan, som fører fram til avsluttet utdanning eller grad.
<i>Grad:</i>	Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning, og som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres i et vitnemål.

§ 3. Krav til bachelorgrad

For å oppnå bachelorgraden må studenten ha avlagt eksamener som til sammen utgjør minst 180 studiepoeng. Bachelorgrad ved Høgskolen i Akershus oppnås på grunnlag av ett av følgende utdanningsløp:

- Fullført og bestått treårig integrert yrkesutdanning (180 studiepoeng), som i henhold til nasjonalt fastsatt rammeplan og/eller forskrift, gir bachelorgrad.
 - Fullført og bestått treårig integrert yrkesrettet utdanning (180 studiepoeng), som i henhold til vedtak i styret for Høgskolen i Akershus, gir bachelorgrad.
- Fullført og bestått tre års normert utdanning (180 studiepoeng) med toårig høyskolekandidatutdanning/integrert yrkesrettet studieprogram (120 studiepoeng) kombinert med godkjent påbygging eller spesialisering innenfor samme eller annet fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang.
- Fullført og bestått tre år normert utdanning (180 studiepoeng) med integrert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere fag, emner og emnegrupper av minimum 30 studiepoengs omfang. Frittstående emner som skal inngå i grunnlaget for graden, må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng.

§ 4. Fritak og innpassinger

Høgskolen kan gi fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt tidligere ved Høgskolen i Akershus eller ved annen godkjent høgre utdanningsinstitusjon.

Vurderinger av realkompetanse i forhold til fritak gjelder for de som er inne i etablerte studieløp, med reelle individuelle vurderinger.

§ 5. Reduksjon i studiepoeng

Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden, kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 6. Vitnemål

For oppnådd bachelorgrad utstedes vitnemål som angir fagområdet for graden (skrives ut på norsk).

Minimum 60 studiepoeng som inngår i bachelorgraden, må være avlagt ved Høgskolen i Akershus.

Vitnemål etter § 3 annet ledd nr. 1 utstedes automatisk for alle som oppfyller kravene til bachelorgrad.

Vitnemål etter § 3 annet ledd nr. 2 og 3 utstedes etter søknad. Søkeren må selv dokumentere at kravene er oppfylt.

Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) skal gi en nærmere beskrivelse av kandidatens utdanning og av høgre norsk utdanningssystem (skrives ut på engelsk). Diploma Supplement skal utferdiges samtidig med vitnemålet.

§ 7. Overgangsordninger mellom gammel og ny gradsstruktur

Studenter som 1. januar 2003 eller senere oppfyller kravene til bachelorgraden, tildeles denne.

En student kan ikke tildeles både graden bachelor og graden kandidata/candidatus magisterii på grunnlag av samme utdanning/studium selv om grunnlaget for tildeling av cand.mag.-grad i omfang går ut over grunnlaget for tildeling av bachelorgrad.

Studenter som på tidspunktet for ikrafttredelse av denne forskriften har gjennomført studier og avlagt eksamen i fag/emner/emnegrupper av omfang på minst tre års normert studietid/180 studiepoeng uten å oppfylle kravene til bachelorgrad, gis anledning til å fullføre studiet som cand.mag. innen 31. juli 2005.

§ 8. Utfyllende bestemmelser

Styret for Høgskolen i Akershus kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

11. nov. Nr. 1313 2002**Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i Norsk ordinært skipsregister og i forskrift om gjennomføring av reglene i sjølovens kap. 18 avsnitt II om sjøforklaring.**

Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 11. november 2002 med hjemmel i lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11, § 13, § 14, § 15, § 38 og § 493. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 30. juli 1992 nr. 593 om registrering av skip i Norsk ordinært skipsregister gjøres følgende endring:

§ 18 første ledd tredje strekpunkt skal lyde:

- namsmann eller namsfullmektig godtatt av tingretten,

II

I forskrift av 1. september 1987 nr. 742 om gjennomføring av reglene i sjølovens kap. 18 avsnitt II om sjøforklaring gjøres følgende endring:

§ 1 bokstav b fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Skjemaet kan fås ved henvendelse til tingrettene, Sjøfartsdirektoratet, Skipskontrollen eller de utenrikske stasjoner, samt andre institusjoner etter nærmere beskrivelse fra Sjøfartsdirektoratet.

III

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

12. nov. Nr. 1314 2002**Forskrift om vilkår for periodisk vedlikehold av fri-flyt nødradiopeilesendere.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 12. november 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41a, § 42, § 50, § 100 og § 106, jf. kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1. Kunngjort 29. november 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for alle typer fri-flyt nødradiopeilesendere som installeres i norske kontrollpliktige fartøy og flyttbare innretninger.

For fri-flyt nødradiopeilesendere som installeres på norske ikke-kontrollpliktige fartøy, gjelder konsesjonsutsteders bestemmelser.¹

- 1 Post- og teletilsynet er offentlig myndighetsorgan for konsesjon (lisens) i Norge. Selve gjennomføringen er delegert til Telenor Networks Lisensavdelingen.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) *Fri-flyt nødradiopeilesender*: Nødradiopeilesender med automatisk frigjøring som enten opererer i 406 MHz-båndet i COSPAS-SARSAT-systemet eller i 1,6 GHz-båndet i Inmarsat-systemet.
- b) *Batteriets varighet*: Det tidsrom som utstyrsleverandøren anser at fri-flyt nødradiopeilesendere vil fungere tilfredsstillende med ett og samme batteri.
- c) *Flyttbar innretning*: Flyttbar plattform, herunder boreskip, som har utstyr for boring etter undersjøiske petroleumforekomster, og flyttbar plattform til annen bruk enn boring etter petroleumforekomster.
- d) *Kontrollpliktige fartøy*: Passasjer- og lasteskip som skal ha sikkerhetsattest, passasjerattest eller fartssertifikat.

§ 3. Rederens og førerens plikter

Reder og fører av norskregistrerte fartøy skal sørge for at bestemmelsene i denne forskrift blir fulgt.

§ 4. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig, og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Dette kan bare skje når det ikke er i strid med internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til.

§ 5. Vedlikehold

Fri-flyt nødradiopeilesenderen skal gjennomgå kontroll og vedlikehold på en slik måte at den etter kontrollgjennomgangen er å anse som nytt utstyr.

Vedlikeholdet, samt ethvert skifte av batteri, skal utføres av utstyrsfabrikanten eller den som opptrer på hans vegne.

Vedlikeholdet skal omfatte all nødvendig reparasjon og utbedring, inkludert eventuell batteriskift, for å bringe nødradiopeilesenderen i forskriftsmessig stand.

Nødradiopeilesenderens batteri skal skiftes i overensstemmelse med fabrikantens anvisning. Vedlikeholdet skal også omfatte eventuelle utskiftbare deler av frigjøringsmekanismen, som anvist av fabrikanten.

Installert fri-flyt nødradiopeilesender skal underkastes periodisk vedlikehold med intervall som ikke overskrider 2 år.

§ 6. Oversendelse av utstyr

Dersom fartøyet forlater havn mens fri-flyt nødpeilesenderen er på land til periodisk vedlikehold etter denne forskrift, skal annen fri-flyt nødradiopeilesender være installert som erstatning for dette.

Batteriet i nødradiopeilesenderen som skal vedlikeholdes, skal være frakoplet før det sendes på land. Frakoplingen skal utføres i henhold til utstyrets instruksjonsbok.

§ 7. Merking av fri-flyt nødradiopeilesender etter periodisk vedlikehold

I tillegg til bestemmelsene om merking av fri-flyt nødradiopeilesendere som fremgår i typegodkjenningskravene, skal en fri-flyt nødradiopeilesender merkes med dato for siste landbaserte periodiske vedlikehold.

§ 8. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902 nr. 10 § 339 nr. 2, dersom ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

18. nov. Nr. 1315 2002**Forskrift om endring i forskrift om stopp i fisket etter makrell i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 18. november 2002 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002 § 28, gitt med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 11. september 2002 nr. 990 om stopp i fisket etter makrell i 2002 gjøres følgende endringer:

Ny § 2 skal lyde:

§ 2. *Fartøy med makrelltråltillatelse*

Det innføres stopp i fisket etter makrell for fartøy med makrelltråltillatelse mandag 18. november 2002 kl. 22.00. Siste frist for innmelding til Norges Sildesalgslag er samme dag kl. 24.00.

Nåværende § 2 og § 3 blir nye § 3 og § 4.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. nov. Nr. 1316 2002

Forskrift om endring i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.

Fastsatt av Sosialdepartementet 19. november 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 fjerde ledd, jf. § 10–7 første, andre og tredje ledd. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen gjøres følgende endring:

§ 3 tredje ledd skal lyde:

Til et medlem som fyller vilkårene for stønad til grunnmønster, kan det også gis stønad til dokumenterte utgifter til søm av klær etter grunnmønster. Stønadens begrensning pr. kalenderår til en andel av det grunnbeløpet som gjelder pr. 1. januar samme år. Medlem som må få alt tøy spesialsydd gis en kompensasjon på 1/5 G. Til medlem som kun har behov for spesialsydde bukser/skjørt eller spesialsøm til overkropp kompenseres 1/10 G.

II

Endringen trer i kraft straks.

20. nov. Nr. 1317 2002

Forskrift om endring i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 20. november 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 4–7. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet gjøres følgende endring:

§ 6–2 tredje ledd skal lyde:

Aetat, på det nivå Aetat Arbeidsdirektoratet bestemmer, kan i det enkelte tilfelle dispensere fra regelen i første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

20. nov. Nr. 1318 2002

Delegering av myndighet til Aetat Arbeidsdirektoratet etter straffeprosessloven § 118 og tvistemålsloven § 204.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 20. november 2002 med hjemmel i lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 118 og lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 204. Kunngjort 29. november 2002.

Arbeids- og administrasjonsdepartementets myndighet etter lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 118 og lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 204 til å frita vitner fra lovbestemt taushetsplikt, delegeres med dette til Aetat Arbeidsdirektoratet.

Aetat Arbeidsdirektoratet kan delegerer sin myndighet til å gi samtykke etter straffeprosessloven § 118 i tilfeller der Aetat har begjært saken påtalt, til underordnede enheter i Aetat.

Vedtaket her trer i kraft 1. januar 2003. Fra samme tid oppheves vedtak av 28. desember 1994 nr. 1260 om delegering av myndighet til fylkesarbeidskontorene til å frita fra taushetsplikt.

21. nov. Nr. 1319 2002**Forskrift om endring i forskrift særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Brasil.**

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 21. november 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2001/842/EF og vedtak 2002/908/EF). Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 20. september 2001 nr. 1090 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel av ferskt kjøtt av klauvdyr fra Brasil gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt skal siste parentes lyde:
(vedtak 2001/842/EF og vedtak 2002/908/EF)

§ 2 skal lyde:

Det er forbudt å innføre utbenet ferskt kjøtt av klauvdyr fra regionen Rio Grande do Sul og bykommunen Sete Quedas i regionen Mato Grosso do Sul i Brasil.

Unntatt fra forbudet er innførsel av utbenet ferskt kjøtt av klauvdyr fra regionen Rio Grande do Sul slaktet etter 30. november 2001, samt innførsel av utbenet ferskt kjøtt av klauvdyr fra Sete Quedas i regionen Mato Grosso do Sul slaktet før 31. oktober 2002.

II

Endringene trer i kraft straks.

21. nov. Nr. 1320 2002**Forskrift om endring i forskrift om toll- og avgiftsfri innførsel av arvegods.**

Fastsatt av Finansdepartementet 21. november 2002 med hjemmel i lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven), tolltariffens innledende bestemmelser, kgl.res. av 16. desember 1966 nr. 1, lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 62 og lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 1. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 6. september 1995 nr. 785 om toll- og avgiftsfri innførsel av arvegods følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Søknad om fritak leveres tollvesenet, og kan innleveres før varens ankomst.

Søker skal på betryggende måte dokumentere at han fyller vilkårene i denne forskrift.

Søker må dokumentere at varen er mottatt som arv, og at vedkommende er å anse som arving etter det aktuelle lands rett. Det må videre fremlegges dokumentasjon som viser fordelingen av arven i boet. Dersom tollvesenet forlanger det, kan søker pålegges å innhente vedkommende lands arve- og skifteregler. Uoversatte dokumenter kan kreves oversatt for søkers regning.

Skifteattest, testament, bostedsbevis, dødsattest, regnskapspapirer eller annen dokumentasjon skal være bekreftet av tingrett eller tilsvarende offentlig myndighet i vedkommende land.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

21. nov. Nr. 1321 2002**Forskrift om endring i forskrift om plikt til å gi opplysninger til ligningsmyndighetene og til arveavgiftsmyndighetene.**

Fastsatt av Finansdepartementet 21. november 2002 med hjemmel i lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–12 og lov av 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 28. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 9. desember 1969 nr. 3903 om plikt til å gi opplysninger til ligningsmyndighetene og til arveavgiftsmyndighetene gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

1. Tingrett og testamentsfullbyrder skal uansett boets størrelse straks sende melding til vedkommende ligningskontor når de under bobehandlingen blir kjent med forhold som gir grunn til å tro at arvelateren er blitt lignet etter lavere formue eller inntekt enn den virkelige.

2. Tingretten skal når den slutter et dødsbo, straks sende melding til ligningskontoret i de kommuner hvor arvinger er bosatt om arvelodd som for den enkelte mottaker utgjør et beløp på minst kr 10.000,- eller en årlig inntektsytelse på minst kr 600,- eller omfatter fast eiendom eller midler knyttet til næring eller virksomhet. Meldingen skal vise hvorledes fast eiendom eller midler knyttet til næring eller virksomhet i tilfelle er verdsatt ved avgiftsberegningen.
3. Tingretten skal når krav på lønn godkjennes til fradrag i boformuen ved arveavgiftsberegningen, straks sende melding til ligningskontoret i den kommune hvor eieren av slike fordringer er bosatt.
4. I alle meldinger skal så vidt mulig fødselsår og datum være oppgitt for de personer som meldingen angår.

§ 3 skal lyde:

Ligningsmyndighetene kan kreve at tingretter, testamentsfullbyrdere og skattefogder gir alle opplysninger som står til rådighet vedrørende navngitte boer, arvinger, givere og gavemottakere.

§ 8 skal lyde:

1. Livsforsikringsselskaper skal sende melding til skattefogden om utbetaling av forsikringssum, gjenkjøpsverdi, livrente, tilbakebetalingsbeløp eller lignende ytelser.
2. Melding kan unnlates når den forsikrede og forsikringstakeren er samme person og beløpet skal tilfalle forsikringstakeren eller dennes ektefelle, når utbetalingen skjer til en tingrett, eller når utbetaling for den enkelte forsikringstaker ikke overstiger kr 10.000,- for kapitalytelser eller kr 600,- årlig for livrente og lignende løpende ytelser.
3. Meldingen sendes snarest til skattefogden i det distrikt hvor forsikringstakeren er bosatt eller hadde sin siste bopel. Er han bosatt utenfor Norge eller hadde han sin bopel utenfor Norge sendes meldingen til skattefogden i Oslo.
4. Meldingen skal inneholde navn og bopel for forsikringstakeren og for den person som beløpet tilfaller, samt opplysning om forsikringens art, det utbetalte beløps størrelse og når utbetaling har funnet sted. Er poliselån dekket ved oppgjøret skal dette opplyses og lånebeløpet oppgis.
5. For livrenter og lignende løpende ytelser er det tilstrekkelig at melding gis ved utbetaling av første termin, men meldingen må da også inneholde opplysning om årets og framtidige års utbetaling.
6. Avgiftsmyndighetene kan kreve at livsforsikringsselskapene gir alle opplysninger som står til rådighet om forsikringsavtaler vedrørende navngitt forsikringstaker, forsikret eller begunstiget.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

21. nov. Nr. 1322 2002

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 21. november 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven), lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 56 og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–16. Kunngjort 29. november 2002.

I

I forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 12–13–17 skal lyde:

- (1) Skattyteren og ligningsmyndighetene velger hver ett medlem til takstutvalget. Disse oppnevner en leder. I tilfelle de partsoppnevnte medlemmene ikke blir enige om oppnevning av takstutvalgets leder, skal tingretten hvis embetskrets omfatter den kommune som er nevnt i § 12–13–15 sjette ledd, oppnevne lederen.
- (2) Utelukket fra å delta som medlem av takstutvalg er tjenestemenn i ligningsforvaltningen og innfordringsmyndighetene samt medlemmer i nemnder og utvalg opprettet i medhold av ligningsloven.
- (3) En person er inhabil til å delta i takstutvalget når
 - a. taksten gjelder personen selv eller noen som vedkommende er i slekt eller svogerskap med i opp- eller nedstigende linje, eller sidelinje så nær som søskenbarn,
 - b. taksten gjelder noen som personen er eller har vært gift eller samboer med, eller er forlovet med eller fosterfar, fostermor eller fosterbarn til,
 - c. taksten gjelder selskap der personen selv eller noen nevnt under bokstav a eller b deltar eller eier aksjer, eller der vedkommende selv eller ektefellen/samboeren er medlem av styre, representantskap eller bedriftsforsamling,
 - d. taksten gjelder personens klient, arbeidsgiver, noen som er vedkommendes direkte under- eller overordnede i arbeidsforhold, noen som er ansatt i vedkommendes tjeneste eller noen som vedkommende står i direkte konkurranseforhold til, eller

- e. andre særlige forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til personens upartiskhet.
- (4) Medlemmet plikter selv å avgjøre om det foreligger forhold som medfører at vedkommende er inhabil.
- (5) Medlemmene av takstutvalget har plikt til å bevare taushet om det de får kjennskap til om noens inntekts- og formuesforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold i forbindelse med vervet som medlem av takstutvalget.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

22. nov. Nr. 1323 2002

Forskrift om registrering av virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg.

Fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet 22. november 2002 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12, jf. delegeringsvedtak av 30. oktober 2002 nr. 1224. Kunngjort 29. november 2002.

Forord

Forskrift om registrering av virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg (registreringsforskriften) er fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet 22. november 2002 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 og delegeringsvedtak av 30. oktober 2002 nr. 1224. Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

Forskriften avløser forskrift om autorisasjon av elektroinstallatører og elektromontører som står i elektroinstallatørers stilling, fastsatt ved kgl.res. av 19. september 1975 nr. 8612.

Forskriften pålegger virksomheter som påtar seg prosjektering, utførelse, reparasjon eller vedlikehold av elektrisk anlegg, å være registrert. Registreringsplikten gjelder også for virksomheter som yter tjenester til andre virksomheter innenfor samme konsern. Registreringsplikten gjelder dog ikke enheter som er kvalifisert for og påtar seg arbeid kun på virksomhetens egne anlegg.

Informasjonen som Direktoratet for brann- og elsikkerhet mottar vil inngå i en database og vil gi etaten en total oversikt over relevante virksomheter som opererer på det norske markedet.

Dette heftet har to hovedelementer, en del er forskriftstekst og en del er veiledning¹ til forskriften. Forskriftsteksten er juridisk bindende. Det vil si at den fastsetter plikter og rettigheter for forskriftens pliktsubjekter – virksomhetene. Veiledningen til forskriften er ikke juridisk bindende, men er ment som en konkretisering og utdyping av intensjonene bak bestemmelsene. Veiledningen inneholder direktoratets forståelse av problemstillinger knyttet til de ulike bestemmelsene, samt informasjon om regler som har sammenheng med denne forskriften.

Registreringsforskriften regulerer kun plikten til registrering av ovennevnte virksomheter og griper ikke inn i øvrige forskrifter fastsatt av etaten. Det presiseres spesielt at krav til kvalifikasjoner for hvem som kan utøve aktiviteter knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr er regulert i forskrift av 14. desember 1993 nr. 1133 om kvalifikasjoner for elektrofagfolk. Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) gjelder også for ovennevnte virksomheter. Sikkerhetsregelverk knyttet til elektriske anleggs utforming, og krav til arbeidsforholdene og -metodene ved arbeid med elektriske anlegg, er gitt i egne forskrifter.

¹ Veiledningen finnes på siden <http://www.dbe.no/File.asp?File=Dokument/forskriftel221102.doc>.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til forsvarlig elsikkerhet gjennom krav om registrering av virksomheter og derigjennom legge til rette for et hensiktsmessig tilsyn.

§ 2. Virkeområde

Forskriften omfatter plikt til registrering for virksomheter som påtar seg prosjektering, utførelse, reparasjon og vedlikehold av elektriske anlegg.

Forskriften omfatter ikke virksomheter som utelukkende har oppdrag knyttet til:

- elektriske anlegg på innretninger for utnyttelse av petroleumsforekomster i indre norske farvann, norsk sjøterritorium og den del av kontinentalsokkelen som er undergitt norsk jurisdiksjon
- elektriske anlegg i luftfartøyer
- elektroniske telekommunikasjons- og informasjonssystemer
- andre elektriske anlegg hvor effekten er så lav at den ikke medfører fare for personskade
- elektriske anlegg forbundet med fremdrift o.l. i kjøretøyer
- egne elektriske anlegg.

Forskriften gjelder på Svalbard.

§ 3. Pliktsubjekt – Hvem forskriften retter seg mot

Ledelsen i virksomhet som nevnt i § 2 første ledd skal sørge for at forskriftens bestemmelser overholdes.

§ 4. Registreringsplikt – opplysninger om virksomheten – dokumentasjonskrav

Virksomheten skal sende registreringsmelding til Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Registreringsmeldingen skal inneholde opplysninger om:

1. Virksomhetens navn, adresse, selskapsform, avdelinger (som ikke er selvstendige virksomheter), foretaksnummer
2. Navn på faglig ansvarlig(e), dvs. den/de som iht. gjeldende kvalifikasjonskrav for elektrofagfolk forestår utførelse og vedlikehold
3. Faglig virkeområde
4. Antall ansatte elektrofagarbeidere
5. Antall lærlinger og hjelpearbeidere innen virkeområdet til forskriften.

Det totale antall ansatte elektrofagarbeidere i den registreringspliktige virksomheten skal oppgis innenfor intervaller på 5 ansatte (eks. 0–5, 6–10, 11– 15 osv.), hvis antallet ansatte er over 30 skal de oppgis innenfor intervaller på 15 ansatte (eks. 31–45, 46–60 osv.). Det samme gjelder for det totale antall ansatte lærlinger og hjelpearbeidere innenfor det registrerte virkeområdet til virksomheten. For prosjekterende skal det på tilsvarende måte opplyses om det totale antallet ansatte med elektrokompetanse.

Virksomheten skal uten opphold melde fra til Direktoratet for brann- og elsikkerhet om enhver endring i innmeldte opplysninger som er nevnt i annet og tredje ledd. Likeledes skal det meldes fra om opphør av virksomhet.

Direktoratet skal overfor avsender bekrefte at registreringsmelding er mottatt.

§ 5. Tilsynsmyndighet

Direktoratet for brann- og elsikkerhet, eller den direktoratet bemyndiger, fører tilsyn med etterlevelse av denne forskriften.

§ 6. Klageadgang

Enkeltvedtak fattet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan påklages til Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Enkeltvedtak fattet av organ bemyndiget av Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan påklages til Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Klage fremsettes for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket.

§ 7. Dispensasjon

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan gi dispensasjon fra denne forskriften dersom særlige forhold tilsier dette.

§ 8. Reaksjonsmidler

Ved overtredelser av plikter pålagt i eller i medhold av denne forskrift, kan tilsynsmyndigheten iverksette tiltak som angitt i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr.

§ 9. Straff

Overtredelse av denne forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne kan straffes som bestemt i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 14.

§ 10. Ikrafttredelse mv.

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003.

Virksomheter som var i lovlig drift ved forskriftens ikrafttredelse, må innen ett år etter ikrafttredelse registrere seg i henhold til denne forskrift for å kunne fortsette driften.

10. juni Nr. 1324 2002**Forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen i Østfold.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Østfold 10. juni 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45, jf. kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 36. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften omhandler krav og myndighet knyttet til bredde og fordypning i bachelorgraden ved Høgskolen i Østfold.

Dersom det ikke er samsvar mellom forskriften og rammeplanen for en utdanning gjelder rammeplanen framfor forskriften.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

Studiepoeng

Beskriver arbeidsomfanget av et studium. Ett fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

Emne

Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, emnegruppe, studieprogram eller i en grad. Et emne skal normalt ha en størrelse på minst 10 studiepoeng og for øvrig være delelig med 5 studiepoeng.

Fag

Beslektede emner som er samlet under én felles fagbetegnelse.

Emnegruppe

Kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Studieprogram

Studieløp med et definert innhold til fag- eller studieplan, og med et omfang på minimum 30 studiepoeng som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad.

§ 3. *Krav til bachelorgradens omfang og innhold*

Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av minimum 180 studiepoengs omfang.

Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:

- a) integrert yrkesrettet utdanning av minimum 180 studiepoengs omfang. Treårig profesjonsutdanning med nasjonal rammeplan gir rett til graden bachelor.
- b) integrert yrkesrettet utdanning eller annet studieprogram av minimum 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent påbygning eller spesialisering innenfor samme eller annet fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang.
- c) integrert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere ett fag, emner eller emnegrupper av minimum 60 studiepoengs omfang.

Frittstående emner som skal inngå i graden må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng.

§ 4. *Fritak for eksamen eller prøve*

Det kan gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved Høgskolen i Østfold eller annen utdanningsinstitusjon. Dokumentert realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak.

§ 5. *Reduksjon i studiepoeng*

Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt.

Overlapping utover 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 6. *Vitnemål og vitnemålstillegg*

For oppnådd bachelorgrad utstedes bachelorvitnemål.

På vitnemålet framgår hvilken utdanning eller studier kandidaten har gjennomført og som gir rett til graden bachelor.

Bachelorvitnemålet skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske høgre utdanningssystemet.

For å få bachelorvitnemål fra Høgskolen i Østfold må minimum 60 studiepoeng være avlagt ved institusjonen.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 annet ledd bokstav a og b utstedes automatisk til de kandidater som oppfyller kravene.

Vitnemål etter oppnådd bachelorgrad etter § 3 annet ledd bokstav c utstedes etter søknad. Søker må selv dokumentere at kravene er oppfylt.

§ 7. *Overgangsordning mellom gammel og ny gradsstruktur*

Ny gradsstruktur innføres studieåret 2002/2003 slik at studenter som 1. januar 2003 eller senere oppfyller kravene til bachelorgrad, tildeles denne.

Kandidater som har fullført 3-årige utdanninger før innføring av ny gradsstruktur vil ikke få utstedt bachelorvitnemål.

Studenter som på tidspunkt for ikrafttredelse av denne forskriften har gjennomført studier og avlagt eksamener i fag/emner/emnegrupper av omfang minst 3 års normert studietid/180 studiepoeng uten å oppfylle kravene til bachelorgraden, gis anledning til å fullføre studiet som cand.mag. i løpet av en overgangsperiode på to år, dvs. senest innen 31. desember 2004.

En student kan ikke tildeles både graden bachelor og graden kandidata/candidatus magisterii (cand.mag.-graden) på grunnlag av samme utdanning/studium, selv om grunnlaget for tildeling av cand.mag.-grad i omfang går utover grunnlaget for tildeling av bachelorgrad.

Cand.mag.-graden ved Høgskolen i Østfold oppheves med virkning fra 1. januar 2005.

§ 8. *Utfyllende bestemmelser*

Styret for Høgskolen i Østfold kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse:

Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2003.

*Utfyllende kommentarer til enkelte av paragrafene i forslag til forskrift:**Til § 2*

Universitetsloven benytter betegnelsen fag, emner og emnegruppe uten at dette er nærmere definert. Denne forskriften benytter definisjonene som Universitets- og høgskolerådets studieutvalg har foreslått.

Eks. på studieprogram etter forskriftens definisjon:

1-årig praktisk-pedagogisk utdanning, 2-årig høgskolekandidat, 3-årig yrkesutdanning (sykepleier, ingeniør, førskolelærer).

Til § 3

Departementet har ikke gjort skilnad på profesjons- og yrkesretta utdanning i sitt forslag til mastergradforskrift. Integrert yrkesrettet utdanning vil etter dette for eksempel være 2-årig tannpleierutdanning, 3-årig sykepleier, høgskoleingeniørutdanning etc.

Til bokstav a

Henspiiler på 3-årige integrerte utdanninger tidligere definert som «yrkesutdanninger» – førskolelærer, sykepleier. Høgskolen i Østfolds godkjenning av bachelorstudium i språk med internasjonal markedskommunikasjon eller bachelorstudium i informatikk vil være et slikt integrert yrkesrettet utdanning.

Til bokstav b

Henspiiler på studieprogram etter en 2 + 1-modell. For eksempel høgskolekandidat i økonomisk-administrative fag kombinert med et egnet årsstudium innenfor samme eller annet fag/fagområde.

Til bokstav c

Henspiiler på en mindre fast strukturert bachelor. Denne «frie» bachelorgraden forutsetter altså ikke at studentene følger et fast strukturert studieprogram, men følger en egen definert studieplan for hele det 3-årige løpet. Begrensningene i denne bachelorgraden ligger i bestemmelse om dybde og bredde som foreslås til 90 studiepoeng i dybde og 60 studiepoeng i bredde. Dette er de samme dybde og breddekrav som er stilt til cand.mag.-grad. Selv om denne var 4-årig bør dybde og breddekrav beholdes uforandret for å sikre at graden ikke medfører en betydelig kvalitetssenkning. Intensjonen med omlegging av gradsstruktur var kvalitetsforbedring, derfor opprettholdes kravet om fordypning og bredde som ovenfor nevnt.

Det foreslås at frittstående emner som skal godskrives i graden skal ha et minimumsomsfang på 10 studiepoeng, dette er i tråd med HiØs bestemmelser (brev av ...) om at minste enhet i nye studieplanmoduler skal være minimum 10 studiepoeng (i særlige tilfeller kan en godta 5 studiepoeng) og for øvrig skal enhetene være delelige med 5.

(Merk: I gjeldende forskrift for eksamen ved HiØ er minste eksamensenhet 4 vektall – dette betyr at krav til omfang i ny bachelorgrad vil ligge noe under dagens krav).

Ex.phil. og Ex.fac. som hver skal ha et omfang på 10 studiepoeng kan inngå i graden (frie studiepoeng).

Til § 9

Forskriften trer i kraft fra det tidspunkt styret for Høgskolen i Østfold bestemmer.

En foreslår 1. januar 2003 for å sikre at de studenter som må ha ny/utsatt prøve høsten 2002 kan slutføre den etter gammel ordning og få vitnemål etter denne ordning.

28. okt. Nr. 1325 2002**Forskrift for eksamen ved Høgskolen i Østfold.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Østfold 28. oktober 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høgskoler § 50 nr. 7. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for alle studenter som går opp til eksamen ved Høgskolen i Østfold, jf. universitetsloven § 40. Dersom det ikke er samsvar mellom denne forskriften og rammeplanen for en utdanning, gjelder rammeplanen framfor forskriften.

§ 2. Definisjoner*Student*

Med student mener denne forskrift en person som er tatt opp til et studium ved Høgskolen i Østfold, jf. lov om universiteter og høgskoler § 37, § 38 og § 39.

Privatist

Med privatist mener denne forskrift en person som går opp til eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 40, og som ikke er opptatt ved studiet/faget.

Rammeplan

En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet. Betegnelsen benyttes også for planer for andre, mindre omfattende emner eller studier der departementet finner det ønskelig eller nødvendig å fastsette felles rammer.

Fagplan

Fagplan brukes som betegnelse for en plan med nærmere beskrivelse av innhold i og organisering av de utdanninger som er regulert ved rammeplaner.

Studieplan

Studieplan er betegnelse for en plan for det faglige innholdet i studier som ikke har sentralt fastsatte rammer for innholdet i studiene.

Eksamen

Eksamen er dokumentasjon av arbeid som gir grunnlag for fastsettelse av karakter på vitnemål.

Utsatt eksamen

Utsatt eksamen arrangeres for studenter som har vært sykmeldt eller hatt annet gyldig fravær ved ordinær eksamen.

Ny eksamen

Ny eksamen arrangeres for studenter som ikke har bestått ordinær eksamen.

Studiepoeng

Studiepoeng er et mål for omfang av et emne/emnegruppe i forhold til normert studietid. 60 studiepoeng tilsvarer ett års normal arbeidsinnsats på heltid for en student.

Obligatoriske arbeidskrav

Obligatorisk arbeid (teori eller praksis) eller test/prøve der resultatet ikke kommer på vitnemålet, men som må være godkjent for at studenten skal få gå opp til eksamen eller gå ut i praksisstudier eller fortsette med normal studieprogresjon.

Eksamensansvarlig

Den administrativt tilsatte som har ansvaret for den praktiske gjennomføringen av eksamen.

Utdanning

Med utdanning menes i denne forskrift et studium som i omfang er normert til 60 studiepoeng eller mer.

Styret selv

Når styret selv beslutter kan saksområdet ikke delegeres.

Styret

Når styret beslutter kan beslutninger delegeres. Beslutninger tatt av andre enn styret selv, tas alltid etter delegering på styrets vegne.

§ 3. Adgang til eksamen mv.

1. Adgang til eksamener og prøver har høyskolens studenter ved de studier de er tatt opp til, og privatister i henhold til regler gitt av høyskolens styre. Studenter og privatister må være registrert og ha betalt fastsatt semester- og eventuell eksamensavgift.
2. I fagplan eller studieplan kan fastsettes utfyllende regler om at visse eksamener ikke kan avlegges før andre eksamener/kurs/emner/obligatoriske arbeidskrav/praksisopplegg med mer, er bestått eller godkjent. Regler om adgang til eksamen i fag/kurs/emner ved studier der studenten ikke er tatt opp, fastsettes av høyskolens styre.
3. Det er ikke adgang til å framstille seg til eksamen (inklusive ny eksamen) i samme fag/emne mer enn tre ganger. Etter søknad kan det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til selv i særlige tilfelle gi dispensasjon for et fjerde eksamensforsøk.
I studier med praksis er det bare adgang til å ta hver praksisperiode om igjen én gang, jf. § 12.
4. Antall eksamensforsøk kan begrenses der hvor eksamensform gjør ny prøve praktisk vanskelig å gjennomføre. Dersom eksamensforsøk er begrenset i forhold til hovedregel skal dette klart framgå av studieplan/fagplan.
5. Når en student har avlagt en eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.
6. Tid og sted for eksamen fastsettes av avdelingen.

§ 4. Oppmelding

1. Den enkelte student er selv ansvarlig for at han/hun er oppmeldt til eksamen innen fastsatte frister. Oppmelding må skje skriftlig eller via høyskolens web-baserte oppmeldingssystem. Avmelding fra en eksamen må gis skriftlig til avdelingsadministrasjonen senest én uke før eksamen. Senere avmelding eller uteblivelse teller som et eksamensforsøk.
2. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.

§ 5. Eksamensformer og omfang

1. Eksamen skal normalt skje i form av individuell prøving. Gruppeeksamen kan bare avholdes for mindre deler av en utdanning i samsvar med godkjent rammeplan eller studieplan.
2. Hvilken eksamen- eller prøveform som skal inngå i evalueringen eller hvordan bedømmelse av oppgaver eller vurderingsopplegg skal gjennomføres, fastsettes i rammeplaner, fagplaner/-beskrivelser og studieplaner.
3. En eksamen skal omfatte minimum 10 studiepoeng i de ordinære utdanningstilbudene.

§ 6. Fravær fra eksamen

1. Studenter som uteblir fra eksamen og som påberoper seg gyldig grunn, må snarest mulig, og senest innen en uke etter at eksamen har vært avholdt, underrette avdelingsadministrasjonen skriftlig om dette. Forholdet må dokumenteres. Ved egen sykdom, eller sykdom i nærmeste familie, skal det foreligge legeerklæring. Fravær som skyldes studentens egne disposisjoner skal normalt ikke godkjennes.
2. Godkjenning av fravær gis administrativt. Avdelingsadministrasjonen avgjør tilfeller hvor det foreligger klar presedens. I tvilstilfelle avgjøres saken i samråd med studiedirektør. Studiedirektøren kan gi skriftlige retningslinjer for å sikre tilnærmet lik praksis ved avdelingene.
3. En student som ikke møter til eksamen til fastsatt tid uten godkjent forfallsgrunn, og som ikke har trukket seg fra eksamen, jf. nr. 1, får registrert «ikke møtt». «Ikke møtt» teller som eksamensforsøk, og studenten har ikke krav på å framstille seg på nytt før ved neste ordinære eksamen.

§ 7. Fritak fra eksamen

1. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til skal etter søknad frita en student for eksamen, prøve eller obligatorisk undervisning når det kan dokumenteres at vedkommende har bestått tilsvarende eksamen/prøve eller gjennomført obligatorisk undervisning ved samme eller annen institusjon, jf. § 49 i loven. Det kan også innvilges fritak på grunnlag av annen relevant eksamen/prøve på tilsvarende nivå.

§ 8. Hjelpemidler

1. Det skal framgå av fagplan/studieplan og eksamensoppgavene hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt under den enkelte eksamen. Styret kan fastsette nærmere bestemmelser for kontroll av hjelpemidler. Bruk av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt betraktes som fusk.

§ 9. Særordninger

1. Studenter som av medisinske eller andre grunner har behov for særordninger i forbindelse med eksamen, må søke om dette innen oppmeldingsfristen til eksamen. Det kan gjøres unntak fra fristen når behovet for særordning er uforutsett. Behovet må dokumenteres av lege eller andre sakkyndige med attest av nyere dato, normalt ikke eldre enn 1 år. Attesten må inneholde en nærmere begrunnelse for hvorfor det er behov for særordning i eksamenssituasjonen.

Søknad om særordning skal leveres eksamensansvarlig for hver ordinær eksamensperiode. Ved dokumenterte varige kroniske sykdommer eller funksjonshemninger kan varige særordninger ved eksamen innvilges.

2. Særordninger kan gis i form av spesielle fysiske tilrettelegginger, spesielle hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen.

Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til kan etter søknad gi tillatelse til bruk av alternative eksamensformer for studenter som på grunn av varige lidelser eller sterke funksjonshemninger ikke kan gjennomføre eksamen med ordinær eksamensform.

3. Det innvilges 25% (dog maksimum 1 time) utvidet tid ved skriftlig skoleeksamen når behov for dette er dokumentert. Ved hjemmeeksamen kan det gis inntil 48 timers utvidelse av tiden inklusive eventuell lørdag og søndag.
4. Undervisnings- og oppgavespråket ved Høgskolen i Østfold er norsk, med mindre annet er fastsatt i studieplan/fagplan. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til kan fastsette at engelsk eller annet fremmedspråk kan brukes som alternativt eller supplerende språk i besvarelsen ved enkelte eksamener, ev. tillate at det gis adgang til å bruke tospråklige ordbøker for kandidater som ikke har norsk som morsmål.
5. For alle ordninger forutsettes at det ikke gis særvurdering av de faglige prestasjoner. Det vises for øvrig til særskilte retningslinjer for særordninger ved eksamen.
6. Når det gjelder kandidater som får tillatelse til å benytte seg av PC, vises til særskilte retningslinjer for dette.

§ 10. Vurdering – karaktersystem

1. Vurderingsformen skal framgå av fagplan/studieplan, jf. § 5 nr. 2. Vurderingsuttrykkene som benyttes er en

gradert skala med fem trinn fra A til E for «bestått» og F for «ikke bestått», alternativt karakterene «bestått»/«ikke bestått».

2. Karakterene «bestått»/«ikke bestått» kan benyttes for praksis og fag/emner hvor det er naturlig, men ikke i et omfang som overstiger halvparten av utdanningen regnet i studiepoeng. Høgskolens styre selv kan gjøre unntak fra dette i studieplanen for den enkelte utdanning.
3. Ved eksamen som består av flere deler/prøver må hver enkelt del/prøve bestås for å få bestått eksamen. I en slik situasjon settes karakteren ut fra en helhetlig vurdering. Forholdet mellom de ulike eksamensdelene må klart framgå av de respektive studie- og fagplanene.
4. Resultatet fra en eksamen kunngjøres ved oppslag og/eller automatiserte tjenester. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.

§ 11. *Vurdering av studenten underveis i studiet*

1. Studenten skal gis tilbakemelding underveis i studiet for det enkelte emnet slik at han/hun kan danne seg en oppfatning om sine muligheter for å nå læringsmålet for vedkommende emne. Resultatet av slike tilbakemeldinger skal ikke bidra til sluttkarakteren i vedkommende emne. Prosedyrene som skal sikre informasjon om vurderingen og veiledningen mellom student og høgskole skal framgå av studie- og fagplanene.

§ 12. *Vurdering av veiledet praksis*

1. For de utdanninger der gjennomføringen av praksis er gjenstand for faglig vurdering, gjelder de retningslinjene som følger av studienes rammeplaner og forskrifter.
2. Studenten har rett til kontinuerlig veiledning og tilbakemelding, slik at han/hun hele tiden er orientert om hvordan han/hun fungerer i forhold til målene for praksisperioden/praksisopplæringen. Prosedyrene som skal sikre informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole skal framgå av studie- og fagplanene.
3. Praksisutvalg oppnevnt av det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til fatter endelig vedtak om ikke bestått praksis.
4. Får en student ikke godkjent en veiledet praksisperiode, må praksisperioden eller deler av denne tas om igjen for studenten kan gå videre i studiet. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes. Dersom det foreligger særlige grunner, kan studenten søke det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 13. *Sensur*

1. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til oppnevner interne og eksterne sensorer etter forslag fra studieleder i samråd med faglærer/faggruppe. Det skal benyttes eksterne sensorer på minst 30% av de eksamener som inngår med egen karakter på vitnemålet. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til fastsetter nærmere regler for hvordan eksterne sensorer skal benyttes i vurderingsarbeidet, hvilken del av de samlede eksamensbesvarelser som skal vurderes av eksterne sensorer og hvordan eksterne sensorer for øvrig skal benyttes i vurderingsarbeidet. Disse bestemmelsene tas inn i studieplan og fagplan.
2. For studier som er nevnt under § 17, skal det være eksterne evaluering av vurderingsordningene. Styret selv oppnevner eksterne sensorer etter forslag fra den enkelte avdeling og fastsetter retningslinjer for vurderingen.
3. Eksterne sensorer må ha minst én av følgende kvalifikasjoner:
 - være ansatt på høgskolelektor-/amanuensisnivå eller høgre nivå ved universitet/høgskole eller annen forskningsinstitusjon
 - på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå
 - gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag.Eksterne sensorer bør normalt skiftes ut etter 3 ordinære eksamener i samme emne.
4. Den som påtar seg sensoroppdrag, påtar seg samtidig å være sensor ved eventuell ny og utsatt eksamen i samme emne.
5. Eksamensoppgavene skal forelegges sensor til uttalelse før eksamen. Når det benyttes eksamensformer som presentasjoner, framvisninger mv., skal sensor informeres på forhånd om det studieopplegg som er lagt til grunn for eksamen.
6. For større skriftlige arbeider, kandidatoppgaver, hovedoppgaver og lignende kan sensurfristen på 3 uker forlenges. Likeledes forlenges sensurfristen dersom det ikke er mulig å skaffe kvalifiserte sensorer i tide.
Frist/dato for sensur bør være avklart i den skriftlige avtalen som inngås med sensor.
7. Studentene skal informeres om når sensur faller.

§ 14. *Fusk*

1. Dersom det ved eksamen oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk, skal studenten på et passende tidspunkt og snarest mulig gjøres oppmerksom på mistanken og at dette vil bli rapportert. Særskilte retningslinjer/instruks knyttet til saksbehandling ved mistanke/forsøk på fusk skal legges til grunn. Når det gjelder de videre konsekvenser, framgår de av § 54 i lov om universiteter og høgskoler.

§ 15. *Utsatt eksamen – ny eksamen*

1. En student som på grunn av gyldig fravær ikke avlegger eksamen til ordinær tid, har rett til å gå opp til utsatt

eksamen. Med gyldig fravær menes fravær på grunn av dokumentert sykdom eller annen dokumentert, tvingende fraværsgrunn. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til avgjør i tvilstilfelle om fravær fra eksamen kan godkjennes som gyldig fravær.

2. Studenter som har strøket til ordinær eksamen, har rett til å gå opp til ny eksamen. Dersom videre studiedeltakelse er avhengig av bestått eksamen i et fag/emne, skal ny eksamen om mulig arrangeres senest 2. uke i det påfølgende semester. Avdelingen fastsetter hensiktsmessig termin for øvrige utsatte/nye eksamener. Frist for oppmelding fastsettes av avdelingen.
3. Utsatt og ny eksamen i et fag/emne kan arrangeres samtidig. Utsatt og ny eksamen blir bare arrangert dersom en eller flere av høgskolens studenter med gyldig fravær, eller minst 3 (2 for studentkull på inntil 20) som har strøket på siste ordinære eksamen, søker om slik eksamen innen fastsatt frist.
4. Når utsatt/ny eksamen arrangeres, er den normalt også åpen for studenter som ønsker å forbedre sin karakter. Det organ styret delegerer beslutningsmyndighet til kan selv vedta å begrense adgangen til utsatt/ny eksamen. Blir utsatt/ny eksamen ikke arrangert, henvises studentene til å gå opp til neste ordinære eksamen.
5. Ved endring av studieplan/fagplan/pensum har studenten rett til å gå opp til utsatt/ny eksamen etter den ordningen som gjaldt da han/hun fulgte undervisningen i inntil ett år etter at endringen ble foretatt.
6. For studier som opphører gjelder følgende: Dersom det etter siste ordinære eksamen og to utsatte/nye eksamener i et emne fremdeles gjenstår studenter med «ikke bestått» eller gyldig fravær, kan det etter søknad avholdes en siste eksamen. Slik eksamen skal avholdes innen ett og et halvt år etter siste ordinære eksamen.

§ 16. *Klage*

1. Klage over formelle feil ved eksamen skal behandles av klagenemnda ved høgskolen, jf. lovens § 51. Begrunnet klage sendes gjennom avdelingen til høgskolens administrasjon, som forelegger den for klagenemnda.
2. En student kan klage skriftlig over karakterfastsettelsen innen 3 uker etter at eksamensresultatet er kunngjort, jf. lovens § 52. Klagen må være begrunnet og skal forelegges klagekommisjon for ny sensurering. Endring kan gjøres til gunst eller ugunst for klageren. Klagekommisjonenes vedtak er endelig.

§ 17. *Vitnemål – karakterutskrift*

1. Vitnemål skal utstedes etter avsluttet grad, yrkesutdanning eller utdanning, som definert ved kgl.res. For mindre enheter eller ikke fullførte yrkesutdanninger eller andre utdanningsprogram utstedes karakterutskrift.
2. På karakterutskrift og vitnemål skal det angis hvilket semester eksamen er avlagt. Hvis en student etter fullført studium eller grad på nytt avlegger eksamen på høgskolen i emne/fag som inngår i vedkommende fageksamen/grad, utstedes ny karakterutskrift med den beste karakteren angitt. Dersom studenten har fått fritak for eksamen etter reglene i § 7, skal dette framgå av vitnemålet.
3. Dersom studenten etter mottatt vitnemål klager på karaktersetningen, skal vitnemål returneres til høgskolen inntil klagen er ferdigbehandlet.
4. Studenter som oppfyller kravene i studieplan eller fagplan for definerte studier, kan få utstedt vitnemål med innpassing av eksterne eksamener dersom minimum halvparten av studiet regnet i studiepoeng er gjennomført ved høgskolen. Dersom en mindre del av studiet er tatt ved høgskolen, vurderes det i hvert enkelt tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål.
5. Dersom studenten tar eksamen i fag, emner med innhold som delvis dekker hverandre, skal studiepoeng reduseres. Eksamensansvarlig avgjør etter tilråding fra vedkommende fagmiljø/studieleder i hvilke tilfeller det skal skje.

§ 18. *Ikraftredelse*

Forskriften trer i kraft 1. november 2002.

Fra samme tid oppheves forskrift av 25. september 2000 nr. 1051 for eksamen ved Høgskolen i Østfold.

14. nov. Nr. 1326 2002

Forskrift om opphevelse av forskrift om arbeidstakerregister i virksomheter som bruker glassfiber og umettet polyester som råstoffer.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 11. Kunngjort 3. desember 2002.

I

Forskrift av 1. februar 1980 nr. 7 om arbeidstakerregister i virksomheter som bruker glassfiber og umettet polyester som råstoffer oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

18. nov. Nr. 1327 2002**Forskrift om opphevelse av forskrift om veterinærers plikter i § 10 i lov om veterinærer.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 18. november 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 39 første ledd. Kunngjort 3. desember 2002.

I

Forskrift av 12. desember 1955 nr. 1 om veterinærers plikter i § 10 i lov om veterinærer oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

18. nov. Nr. 1328 2002**Vedtak om opphevelse av delegering av myndighet til Statens dyrehelsetilsyn etter lov om veterinærer § 34.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 18. november 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 39 første ledd. Kunngjort 3. desember 2002.

I

Vedtak av 28. september 1998 nr. 914 om delegering av myndighet til Statens dyrehelsetilsyn etter lov om veterinærer § 34 oppheves.

II

Vedtaket trer i kraft straks.

20. nov. Nr. 1329 2002**Forskrift om endring i forskrift om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 20. november 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41 og § 41a, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalens vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 3. desember 2002.

I forskrift av 15. september 1992 nr. 695 om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere er det gjort endringer i § 2 og § 36, med ikrafttredelse 1. januar 2003. Endringene gjengis ikke her, men kan fås ved henvendelse til Sjøfartsdirektoratet, Postboks 8123 Dep, 0032 Oslo, tlf. 22454500, faks 22454780.

22. nov. Nr. 1330 2002**Forskrift om endring i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 22. november 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312 og delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 38 (direktiv 2002/23/EF), nr. 39 (direktiv 2002/23/EF) og nr. 54 (direktiv 2002/5/EF og direktiv 2002/23/EF). Kunngjort 3. desember 2002.

I

I forskrift av 21. desember 1993 nr. 1388 om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 13 (direktiv 76/895/EØF endret ved direktiv 96/32/EF, direktiv 97/41/EF, direktiv 97/71/EF, direktiv 2000/24/EF og direktiv 2000/82/EF), nr. 38 (direktiv 86/362/EØF endret ved direktiv 94/29/EF, direktiv 95/39/EF, direktiv 96/33/EF, direktiv 97/41/EF, direktiv 97/71/EF, direktiv 1999/71/EF, direktiv 2000/48/EF, direktiv 2000/81/EF, direktiv 2000/82/EF, direktiv 2001/39/EF, direktiv 2001/48/EF, direktiv 2001/57/EF og direktiv 2002/23/EF), nr. 39 (direktiv 86/363/EØF endret ved direktiv 94/29/EF, direktiv 95/39/EF, direktiv 96/33/EF, direktiv 97/41/EF, direktiv 97/71/EF, direktiv 1999/71/EF, direktiv 2000/81/EF, direktiv 2000/82/EF, direktiv 2001/39/EF, direktiv 2001/57/EF og direktiv 2002/23/EF), nr. 54 (direktiv 90/642/EØF endret ved direktiv 94/30/EF, direktiv 95/38/EF, direktiv 95/61/EF, direktiv 96/32/EF, direktiv 97/41/EF, direktiv 97/71/EF, direktiv 98/82/EF, direktiv 1999/71/EF, direktiv 2000/48/EF, direktiv 2000/81/EF, direktiv 2000/82/EF, direktiv 2001/35/EF, direktiv 2001/39/EF, direktiv 2001/48/EF, direktiv 2001/57/EF, direktiv 2002/5/EF og direktiv 2002/23/EF), nr. 54a (direktiv 91/321/EØF endret ved direktiv 1999/50/EF) og nr. 54zl (direktiv 96/5/EF endret ved direktiv 1999/39/EF).

I noten til Vedlegg II tilføyes:

Vedlegg II er endret som ledd i gjennomføringen av EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 13, 38, 39 og 54 med tilføyelse av direktiv 2002/5/EF (som endrer direktiv 90/642/EØF), direktiv 2002/23/EF (som endrer direktiv 86/362/EØF, direktiv 86/363/EØF og direktiv 90/642/EØF).

II

Endringene trer i kraft straks.

22. nov. Nr. 1331 2002

Forskrift om endring i forskrift om tilskott til avløsning.

Fastsett av Landbruksdepartementet 22. november 2002 med heimel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18. Kunngjort 3. desember 2002.

I

I forskrift av 23. november 1998 nr. 1086 om tilskott til avløsning blir det gjort følgjande endringar:

§ 3 og § 4 skal lyde:

§ 3. Generelle vilkår for tilskott

Tilskott etter denne forskrifta kan gjevast til avløsning i foretak som har rett til produksjonstilskott etter forskrift om produksjonstilskott i jordbruket § 3 og § 4. Tilskott kan også gjevast til foretak med pelsdyr- eller bihold dersom foretaket er registrert som merverdiavgiftspliktig etter lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 28 samt kan levere årsoppgave som landbruksforetak etter samme lov § 31. Foretak med bihold kan likevel berre gjevast tilskott til avløsning ved sjukdom.

Det kan ikkje gjevast tilskott til skolar og andre offentlege og private institusjonar.

§ 4. Krav til arbeidstilhøve og avløysar

Avløysinga må ordnast som eit arbeidsgjevar- og arbeidstakartilhøve. Foretaket kan overlate arbeidsgjevaransvaret til eit avløysarlag, ein avløysarring eller kommunen.

Avløysar må vere minst 16 år.

Avløysar kan ikkje vere:

- 1) ein som har næringsinntekt frå foretaket,
- 2) ektemake/sambuar til ein som har næringsinntekt frå foretaket.

§ 5 andre ledd skal lyde:

Fylkesmannen kan i særskilde tilfelle gi dispensasjon ved for sein innrapportering. For tilskott til avløsning ved ferie og fritid er det særskilde reglar for andre foretak enn enkeltmannsforetak.

§ 7 andre ledd skal lyde:

Grunnlaget for fastsetjing av maksimalt tilskott er dyretalet på driftseininga pr. 1. januar same år. For slaktegrisar, livdyrgris (levande vekt over 50 kg), gjæser, kalkunar, ender, livkyllingar og slaktekyllingar blir tal slakta dyr og/eller tal selde livdyr i føregåande år lagt til grunn for fastsetjing av maksimalt tilskott pr. driftseining. Det kan også gjevast tilskott for livkalkun definert som kalkun hos oppalar tenkt for sal, og der kalkunen kan vere inntil 28 veker gamal.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Tilskott til andre foretak enn enkeltmannsforetak

Kravet om at avløysinga må ordnast som eit arbeidsgjevar- og arbeidstakartilhøve jf. § 5 samt krav om dokumentasjon av utgifter, gjeld ikkje for andre foretak enn enkeltmannsforetak.

Foretak som eiges heilt eller delvis av deltakar i samdrift i mjølkeproduksjon, kan utan omsyn til det som elles følgjer av denne forskrift, gjevast tilskott til avløsning ved ferie og fritid for andre dyreslag enn storfe, dersom desse dyra ikkje inngår i driftsfellesskap med samdriftas verksemd.

§ 13 skal lyde:

Det kan ytast tilskott til foretak for leige av avløysar ved:

1) Sjukdom:

Retten til tilskott opphører når den som treng avløsning har vore sjukemeldt i til saman 365 dagar i dei siste tre åra. Vedkommande får igjen rett til tilskott når han har vore heilt arbeidsfør i 26 veker. Fylkesmannen kan gjere unntak frå krava i særlege tilfelle.

2) Svangerskap/fødsel:

Retten gjeld i inntil 42 veker (294 dagar) ved 100%, eller 52 veker (364 dagar) ved 80% tilskott. Den som treng avløsning må på førehand avtale kva for alternativ han ønskjer. Dei to alternativa kan ikkje kombinerast.

Det blir kravd at den som søkjer om tilskott må ha vore i arbeid som brukar i minst 6 av dei siste 10

månadene før fødselen. Fylkesmannen kan gjøre unntak frå dette kravet i særlege tilfelle. Dersom både mora og faren er brukar, er det valfritt om det er mora eller faren som søker om tilskott.

Avløysinga ved 100%-regelen skal skje i samanheng innafor eit tidsrom på 12 veker før fødsel og 39 veker etter, men til saman ikkje meir enn 42 veker. Ved 80%-regelen innafor eit tidsrom på 12 veker før fødsel og 49 veker etter, men til saman ikkje meir enn 52 veker. I begge høve må 3 veker takast før fødselen. Fylkesmannen kan gjøre unntak frå dette kravet i særlege tilfelle. Inntil 12 veker før fødselen og dei første 6 vekene etter fødselen er sett av til mora. 4 veker av perioden er sett av til faren.

Dersom barnet døyr eller foreldra ikkje har omsorga for barnet, kan mora få tilskott for tidsrommet frå fødselspermisjonen er begynt og inntil 6 veker etter fødselen.

Faren kan få tilskott i inntil 14 dagar i samband med fødsel, dersom han bur saman med mor og barn og ingen av foreldra nyttar ordninga. Avløysinga skal skje i samanheng innafor tidsrommet frå to veker før fødselen til tre veker etter at mora er komen heim frå fødestue/sjukehus.

3) *Adopsjon av barn under 15 år:*

Då gjeld same regel som ved fødsel. Barnet kan ikkje vere stebarn.

4) *Følgje av sjukt barn:*

Følgje av sjukt barn under 12 år eller funksjonshemma barn under 16 år til behandling på sjukehus, institusjon eller spesialist inntil 20 dagar pr. år for kvar av foreldra. Einslege foreldre kan få inntil 40 dagar pr. år. Fylkesmannen kan i særlege tilfelle forlenge perioden. Foreldre med barn under 16 år som har ein kronisk sjukdom, kan kvar få tilskott for inntil 20 dagar pr. år (40 dagar for einslege) når barnet er sjukt.

5) *Sivilforsvarsøving:*

Retten gjeld dei dagane søker har teke del i øvinga.

6) *Dødsfall:*

Ved dødsfall kan attlevande ektemake/sambuar, barn eller foreldre gjevast tilskott i inntil 8 veker etter dødsfallet. Sjukepengar skal ikkje trekkjast i dette høvet. Fylkesmannen kan i særlege høve forlenge perioden det ytast tilskott.

§ 17 skal lyde:

For den perioden ein søker tilskott, skal følgjande trekkjast frå:

- 1) ytingar frå folketrygden ved sjukdom mv. som den som treng avløysing kan få (medrekna frivillig tilleggspensjon)
- 2) pensjon
- 3) attførings-/rehabiliteringspengar/uførepensjon
- 4) tapt arbeidsforteneste som den som treng avløysing får refundert
- 5) løn.

Trekk skal gjerast når summen av tilskott og sjuke-/fødselspengar mv. minst svarer til maksimal dagsats i ordninga.

II

Endringane trer i kraft frå 1. januar 2003.

23. nov. Nr. 1332 2002

Forskrift om nasjonalitets- og registreringsmerking av luftfartøy (BSL A 1–8).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 23. november 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–16 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. *Formål*

Forskriftens formål er å etablere et system for identifikasjon av luftfartøyer.

§ 2. *Virkeområde*

Denne forskrift gjelder for nasjonalitets- og registreringsmerking av sivile fly, helikoptre, seilfly, mikrofly, gyroplan, luftskip og ballonger unntatt meteorologiske pilot- og radiosondeballonger av konvensjonell type og ubemannete friballonger uten lasteinnetning. Forpliktet av forskriften er eier eller bruker av nevnte luftfartøy.

§ 3. *Merking av luftfartøy*

- (1) Nasjonalitetsmerke for luftfartøy registrert i Norge er LN, jf. ICAO Annex 7.
- (2) Registreringsmerke tildeles av Norges luftfartøyregister etter følgende regler:
 - a) Som registreringsmerke nyttes en kombinasjon av tre bokstaver som settes etter nasjonalitetsmerket. Bokstavene Æ, Ø og Å kan ikke nyttes.
 - b) Registreringsmerke tildeles som hovedregel fortløpende etter alfabetisk rekkefølge.
 - c) For seilfly, helikoptre, mikrofly og ballonger gjelder følgende:
 - seilfly skal tildeles registreringsmerke der første bokstav er G,
 - helikoptre skal tildeles registreringsmerke der første bokstav er O,
 - ballonger skal tildeles registreringsmerke der første bokstav er C,

- mikrofly skal tildeles registreringsmerke der første bokstav er Y.
- d) Reservasjon av registreringsmerke kan gjøres for ett – 1 år ad gangen forut for registrering.
- e) Registreringsmerke som blir ledig ved at et fartøy slettes, skal ikke nyttes på 3 år. Registreringsmyndigheten kan i det enkelte tilfelle bestemme at perioden registreringsmerket ikke kan benyttes skal være lengre.
- f) Et registreringsmerke følger luftfartøyet til det blir slettet i Norges luftfartøyregister. Ved eventuell gjeninnføring i registeret skal fartøyet, uavhengig av det som er bestemt ovenfor, om mulig tildeles det gamle registreringsmerket hvis det er ledig.

§ 4. Nasjonalitets- og registreringsmerkene plassering

(1) Alminnelige bestemmelser

Nasjonalitets- og registreringsmerkene skal males på luftfartøyet eller festes på en måte som sikrer en tilsvarende grad av holdbarhet. Merkene skal til enhver tid holdes rene og være godt synlige.

(2) Luftfartøy lettere enn luft

a) Luftskip

Merkene skal plasseres enten på skroget eller på finnene. Merkene på skroget skal settes langs hver side av dette, samt på oversiden langs midtlinjen. Merkene på finnene, skal settes både på de horisontale og på de vertikale finner. Merkene på den horisontale finne, skal settes på høyre halvdel av oversiden og på venstre halvdel av undersiden med toppen av bokstavene mot finnens forkant. Merkene på den vertikale finne, skal settes på begge sider av den underste halvdel av finnen med bokstavene horisontalt.

b) Kuleformede ballonger (unntatt ubemannede friballonger)

Merkene skal plasseres på de to diametralt motsatte steder ved ballongens største horisontale omkrets.

c) Ikke-kuleformede ballonger (unntatt ubemannede friballonger)

Merkene skal plasseres på hver side nær største tverrsnitt av ballongen enten like over taklingsgjorten eller like over kabelfestene for gondolen.

d) Luftfartøy lettere enn luft (unntatt ubemannede friballonger)

Merkene på sidene skal være synlige både fra sidene og nedenfra.

e) Ubemannede friballonger med lasteinnetning

Merkene skal stå på identifiseringsplaten, jf. § 7.

(3) Luftfartøy tyngre enn luft

a) Vinger

Merkene skal plasseres en gang på undersiden av venstre ving såfremt de ikke strekker seg tvers over hele vingspennet. Når hele vingspennet brukes skal nasjonalitetsmerket plasseres på høyre ving og registreringsmerket på venstre ving, slik at det hele kan leses i sammenheng sett forfra og nedenfra. Merkene skal såvidt mulig plasseres i lik avstand fra vingens for- og bakkant med toppen av bokstavene eller sifrene mot forkanten.

b) Skrog og vertikale halefinner

Merkene skal plasseres enten på begge sider av kroppen mellom vingene og halefinnene eller på øvre halvdel av de vertikale halefinnene. Er det bare en vertikal halefinne, skal merkene settes på begge sider av denne. Er det flere vertikale halefinner, skal de settes på ytersiden av de ytre finnene. Hvis plassen på finnen ikke strekker til, kan sideroret benyttes.

c) Særlige tilfeller

1. Har luftfartøyet ikke deler som svarer til delene beskrevet i bokstav a og b, skal merkene anbringes slik at luftfartøyet lett kan identifiseres.

2. Helikoptre

Merkene skal plasseres på helikopterets underside og på begge sider av helikopterets skrog eller halebom. Merkene på undersiden skal enten plasseres på tvers av skroget med toppen av bokstavene mot helikopterets front, eller langsetter skroget med toppen av bokstavene mot helikopterets venstre side. Merkene skal plasseres på en slik måte at helikopteret kan identifiseres under flyging med underhengende last.

§ 5. Nasjonalitets- og registreringsmerkene størrelse

(1) Generelt

Bokstavene innenfor hver gruppe merker skal være like høye.

(2) Luftfartøy lettere enn luft

a) På luft fartøy lettere enn luft, unntatt ubemannede friballonger, skal merkene være minst 50 cm høye.

b) På ubemannede friballonger som kommer inn under denne forskrift, jf. § 2, er merkene størrelse avhengig av størrelsen på identifiseringsplaten, jf. § 7.

(3) Luftfartøy tyngre enn luft

a) Vingene

Merkene skal være minst 50 cm høye.

b) Skrog og vertikale halefinner

Merkene skal være minst 30 cm høye. For seilfly skal de være så høye som praktisk mulig, men behøver ikke overstige 30 cm.

c) *Særlige tilfeller*

1. Har luftfartøyet ingen deler som svarer til dem som er nevnt i bokstav a og b, skal merkene plasseres på best mulig måte under hensyntagen til luftfartøyets konstruksjon. Størrelsen på merkene skal være slik at luftfartøyet lett kan identifiseres.
2. *Helikoptre*
Merkene på skrogets underside skal være så høye som praktisk mulig, likevel ikke høyere enn 50 cm. Merkene på siden av skroget eller halebommen skal være så høye som praktisk mulig, men behøver ikke overstige 30 cm. Merkene skal ikke under noen omstendighet være lavere enn 10 cm.

§ 6. *Bokstavtyper*

- (1) Bokstavene skal være store latinske bokstaver uten ornamenter. De bøyde linjene kan erstattes med en serie korte, rette streker under forutsetning av at dette ikke går ut over lesbarheten.
- (2) Bredden på bokstavene M og W skal være 3/4 av bokstavhøyden. Bredden på de øvrige bokstavene samt bindestreker, skal være 2/3 av bokstavhøyden.
- (3) Bokstaver og bindestreker, skal trekkes helt opp i en slik farge at de tegner seg skarpt mot bakgrunnen. Strektykkelsen skal være minst 1/6 av bokstavhøyden.
- (4) Avstanden mellom bokstav og bindestrek skal minst være 1/4 av bredden av en vanlig bokstav.
- (5) Bokstavene skal stå på rett linje og ha samme høyde. På fly med pilformede vinger, kan imidlertid merkene plasseres parallelt med vingekanten. Bokstavene kan helle når flyets utforming gjør dette naturlig og bokstavene er formet slik at de er tydelige og ikke kan forveksles med andre bokstaver.
- (6) Dekorasjoner o.l. på luftfartøy må ikke plasseres slik at det kan bli vanskelig å lese merkene eller at disse kan misforstås.

§ 7. *Identifiseringsplate*

Ethvert luftfartøy skal ha en identifiseringsplate som minst angir fartøyets nasjonalitets- og registreringsmerke. Platen skal være av ildfast materiale. Den skal være festet på et lett synlig sted nær hoveddøren (eller tilsvarende) eller på ubemannet friballong med lasteinnetning, lett synlig på denne. Bokstaver skal være gravert eller preget i platen.

§ 8. *Dispensasjon*

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 9. *Ikrafttredelse*

- (1) Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003.
- (2) Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 28. januar 1978 om nasjonalitets- og registreringsmerking av luftfartøy (BSL B 1–4).

25. nov. Nr. 1333 2002

Forskrift om endring i forskrift om endring av motorvogners avgiftsmessige status.

Fatsatt av Toll- og avgiftsdirektoratet 25. november 2002 med hjemmel i forskrift av 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvagner § 5–1. Kunngjort 3. desember 2002.

I

I forskrift av 29. mai 1990 nr. 383 om endring av motorvogners avgiftsmessige status gjøres følgende endringer:

§ 3 nr. 2 og 6 oppheves.

Nåværende § 3 nr. 3, 4, 5, 7, 8 og 9 blir nr. 2, 3, 4, 5, 6 og 7.

II

Endringene gjelder fra 1. desember 2002.

26. nov. Nr. 1334 2002

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not nord for 62 °N for fartøy under 27,5 meter største lengde i 2003.

Fatsatt av Fiskeridepartementet 26. november 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. *Vilkår for deltakelse*

For å kunne delta i fisket etter sei med not må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,

- c) fartøy fra og med 13 meter største lengde og under 27,5 meter største lengde (under 90 fot) må ha hatt adgang til å delta i fisket etter sei med not i 2002,
- d) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter sei med not.
Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.
Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 2. *Dispensasjon*

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav c når eier av fartøy har hatt offentlige verv eller verv i fiskeriorganisasjon, og disse vervene medførte at eier ikke ble tildelt deltakeradgang da ordningen ble innført i 1999.

§ 3. *Begrensning i deltakelsen*

Eier av fartøy som deltar i notfisket med fartøy over 13 meter største lengde kan ikke delta i notfisket med annet fartøy under 13 meter største lengde.

§ 4. *Godkjenning*

Eier og fartøy som fisker med not må ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor som viser at vilkårene i § 1 er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning og utstyr, jf. § 1 første ledd bokstav d, og om fremstilling for kontroll.

§ 5. *Utskifting av fartøy*

Deltakeradgang i seinotfisket kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i seinotfisket med et erstatningsfartøy.

Deltakeradgang i seinotfisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad om deltakeradgang etter annet ledd sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 6. *Salg av fartøy*

Salg av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier tillatelse til å delta i seinotfisket dersom vilkårene i § 1 er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i seinotfisket medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om deltakeradgang etter annet ledd sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 7. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan også selge fartøyet med adgang for at ny eier kan få deltakeradgang etter søknad. De øvrige vilkår for deltakelse må være oppfylt.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 8. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 1 siste ledd for fartøy fra og med 13 meter største lengde og under 27,5 meter største lengde som fyller vilkårene for å delta i seinotfisket.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på 27,5 meter eller mer.

§ 9. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

26. nov. Nr. 1335 2002

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 26. november 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder alt fiske etter torsk, hyse, sei, brosme, lange (hvitlange og blålange), blåkveite, uer og steinbit med norsk fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med annet redskap enn trål og not.

§ 2. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og være på eller over 28 meter største lengde,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- c) fartøyet må ha deltatt i fisket etter torsk, hyse, sei, brosme, lange, blåkveite, uer eller steinbit i minst ett av årene 1996, 1997 eller 1998.

For å kunne delta i fisket etter sei med garn, må fartøyet ha hatt adgang til å delta i fisket etter sei med garn i 1998.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 3. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang for fartøy på eller over 28 meter største lengde kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy på eller over 28 meter største lengde som har adgang til å delta kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket med et erstatningsfartøy, dersom erstatningsfartøyet er under 40 meter. Tilsvarende gjelder ved ombygging og forlengelse av fartøy. Unntak fra denne grensen kan bare gjøres ved mindre overskridelse av grensen ved utskifting til brukt fartøy. Denne bestemmelsen er ikke til hinder for å gi tillatelse til å delta med et erstatningsfartøy med største lengde lik eller mindre enn utskiftingsfartøyets største lengde.

Begrensningene på erstatningsfartøyets eller det ombygde/forlengede fartøyets største lengde, jf. annet ledd, gjelder ikke dersom det tildeles enhetskvote for fiske med fartøyet etter reglene i forskrift av 28. juli 2000 nr. 795 om enhetskvoteordning og rederikvoteordning for konvensjonelle fartøy på eller over 28 meter.

Det kan ikke gis tillatelse etter annet ledd dersom søker er tildelt ringnottillatelse etter forskrift av 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot eller tråltillatelse etter forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 2-1, § 4-1, § 4-2, § 5-1 eller § 7-1, for erstatningsfartøyet.

Deltakeradgang med utskiftingsfartøyet faller bort når tillatelse etter annet ledd gis til erstatningsfartøyet. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad om deltakeradgang etter annet ledd sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 4. Salg av fartøy

Salg av fartøy på eller over 28 meter største lengde som har adgang til å delta medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier adgang til å delta når følgende vilkår er oppfylt:

- a) kjøper må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- b) både kjøper og selger må være ført i fiskermanntallet i samme fylke i minst 12 måneder før kjøp av fartøy, dersom ikke kjøpet skjer i forbindelse med at kjøper skal nytte enhetskvoteordningen etter reglene i forskrift av 28. juli 2000 nr. 795 om enhetskvoteordning og rederikvoteordning for konvensjonelle fartøy på eller over 28 meter.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i annet ledd bokstav b når det foreligger distriktsmessige hensyn. Dispensasjon kan gis i følgende tilfeller:

- a) når fartøy kjøpes fra annet fylke til Nord-Troms og Finnmark,
- b) ved salg mellom nabofylker når det er naturlig å se kjøper og selgers distrikt som ett område i kvotesammenheng. Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder anses som ett område i kvotesammenheng.

Adgang for ny eier til å delta i fisket i medhold av annet ledd medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy faller bort. Dette gjelder samtlige fiskerier nevnt i § 1.

Søknad om deltakeradgang etter annet ledd sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 5. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta i fisket, kan etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom vilkårene i § 2 er oppfylt.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta i fisket, kan også selge fartøyet med adgang for at ny eier kan tildeles deltakeradgang etter søknad. Vilkårene i § 2 og § 4 må være oppfylt.

Søknad om tillatelse etter annet og tredje ledd sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 6. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 2 siste ledd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

§ 7. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

28. nov. Nr. 1336 2002**Forskrift om endring i forskrift om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 28. november 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 annet ledd og delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zi (direktiv 2001/15/EF) og nr. 51 (direktiv 96/84/EF). Kunngjort 3. desember 2002.

I

I forskrift av 21. desember 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov gjøres følgende endringer:

Nye § 4 – § 6 skal lyde:

§ 4. *Særforskrifter*

For følgende grupper av næringsmidler til spesielle ernæringsmessige behov er det fastsatt særforskrifter med bestemmelser som utfyller eller erstatter bestemmelsene i denne forskrift:

1. Morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger¹
2. Barnemat²
3. Næringsmidler beregnet til bruk i energibegrenset kost for vektreduksjon³
4. Næringsmidler til spesielle medisinske formål.⁴

SNT kan gi en midlertidig tillatelse til frambud av produkter som ikke oppfyller kravene til sammensetning fastsatt i en av særforskriftene henvist til i første ledd dersom Europakommisjonen i henhold til direktiv 89/398/EØF art. 4 pkt. 1a (jf. direktiv 96/84/EF art. 1) har gitt en slik midlertidig tillatelse.

Om nødvendig kan det knyttes spesielle krav om merking av den endrede sammensetningen til tillatelsen.

- 1 Forskrift av 11. oktober 2001 nr. 1163 om morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger.
- 2 Forskrift av 18. oktober 2002 nr. 1185 om bearbeidet kornbasert barnemat og annen barnemat til spedbarn og småbarn.
- 3 Forskrift av 1. oktober 1998 nr. 949 om næringsmidler beregnet til bruk i energibegrenset kost for vektreduksjon.
- 4 Forskrift av 8. november 2001 nr. 1279 om næringsmidler til spesielle medisinske formål.

§ 5. *Tilsetning av næringsstoffer – generelle bestemmelser*

Ved produksjon av næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov kan næringsstoffer tilsettes forutsatt at det framstilles trygge produkter som er egnet til å dekke spesielle ernæringsmessige behov hos de kategorier personer produktene er beregnet på, i overensstemmelse med generelt aksepterte vitenskapelige data.

Det skal kunne dokumenteres at tilsetning av næringsstoffer skjer i samsvar med forutsetningene i første ledd. Statens næringsmiddeltilsyn kan kreve at produsenten, eller eventuelt importøren, legger fram det vitenskapelige arbeidet og de data som dokumenterer dette. Hvis opplysningene finnes i en allerede offentliggjort publikasjon, er det tilstrekkelig å henvise til denne.

§ 6. *Tilsetning av næringsstoffer – spesifikke bestemmelser*

For produktgruppene morsmelkerstatning/tilskuddsblandinger og barnemat gjelder bestemmelser om tillatte forbindelser av næringsstoffer som fastsatt i de respektive særforskriftene, jf. § 4.

For øvrige næringsmidler som omfattes av denne forskrift gjelder følgende:

1. Av de kategorier stoffer som omfattes av vedlegget, tillates bare de stoffene tilsatt som er fastsatt under den enkelte kategori i vedlegget.
2. Stoffene skal brukes i samsvar med eventuelle spesifikke bestemmelser om disse fastsatt i relevante særforskrifter, jf. § 4.
3. De tilsatte stoffene skal oppfylle følgende renhetskriterier:
 - a) For stoffer hvor det er fastsatt renhetskriterier i annet EU-regelverk, skal disse renhetskriteriene følges.
 - b) For stoffer hvor renhetskriterier ikke finnes i EU-regelverk, skal generelt aksepterte renhetskriterier anbefalt av internasjonale organer følges.
4. Stoffe som ikke tilhører en av kategoriene i vedlegget kan tilsettes forutsatt at bestemmelsene i § 5 er oppfylt.

Nåværende § 4 og § 5 blir nye § 7 og § 8.

Nåværende § 6 blir ny § 9 og skal lyde:

§ 9. *Meldeplikt*

Næringsmidler som omfattes av denne forskrift, skal meldes til Statens næringsmiddeltilsyn når de frambyes på

det norske marked ved at produsent eller importør sender en kopi av næringsmidlets merking, supplert med opplysninger om hvilke andre land som eventuelt har fått denne informasjonen.

Statens næringsmiddeltilsyn kan kreve ytterligere opplysninger og dokumentasjon for at produktene er i overensstemmelse med denne forskrift.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder ikke for produkter som tilhører en av følgende grupper:

1. Næringsmidler beregnet til bruk i energibegrenset kost for vektreduksjon.
2. Næringsmidler til bruk ved krevende muskelaktivitet, særlig til idrettsfolk.

Nåværende § 7 blir ny § 10.

Nåværende § 8 blir ny § 11 og skal lyde:

§ 11. *Dispensasjon*

I særskilte tilfelle, og forutsatt at det ikke vil stride mot internasjonale avtaler som Norge har inngått, kan Statens næringsmiddeltilsyn dispensere fra denne forskrift.

Nåværende § 9, § 10 og § 11 blir nye § 12, § 13 og § 14.

Nytt vedlegg skal lyde:

Vedlegg. Tillatte forbindelser av næringsstoffer

1. Vitaminer

Vitamin A	Retinol Retinylacetat Retinylpalmitat Beta-karoten
Vitamin D	Vitamin D ₃ (kolekalsiferol) Vitamin D ₂ (ergokalsiferol)
Vitamin E	D-alfa-tokoferol DL-alfa-tokoferol D-alfa-tokoferylacetat DL-alfa-tokoferylacetat D-alfa-tokoferylsuccinatsyre
Vitamin K	Fyllokinon (Fytomenadion)
Tiamin (vitamin B ₁)	Tiaminhydroklorid Tiaminmononitrat
Riboflavin (vitamin B ₂)	Riboflavin Natrium-riboflavin-5'-fosfat,
Niacin	Nikotinsyre Nikotinamid
Pantotensyre	Kalsium-D-pantotenat Natrium-D-pantotenat Dexpantenol
Vitamin B ₆	Pyridoksinhydroklorid Pyridoksin-5'-fosfat Pyridoksin-dipalmitat
Folsyre	Pteroylmonoglutaminsyre
Vitamin B ₁₂	Cyanokobalamin Hydroksykobalamin
Biotin	D-biotin
Vitamin C	L-askorbinsyre Natrium-L-askorbat Kalsium-L-askorbat Kalium-L-askorbat L-askorbyl-6-palmitat

2. Mineraler

Kalsium (Ca)	Kalsiumkarbonat Kalsiumklorid Kalsiumsitrater Kalsiumglukonat
--------------	--

	Kalsiumglyserofosfat Kalsiumlaktat Kalsiumsalter av ortofosforsyre Kalsiumhydroksid Kalsiumoksid
Magnesium (Mg)	Magnesiumacetat Magnesiumkarbonat Magnesiumklorid Magnesiumsitrater Magnesiumglukonat Magnesiumglyserofosfat Magnesiumsalter av ortofosforsyre Magnesiumlaktat Magnesiumhydroksid Magnesiumoksid Magnesiumsulfat
Jern (Fe)	Jern(II)karbonat Jern(II)sitrat Jern(III)ammoniumsitrater Jern(II)glukonat Jern(II)fumarat Jern(III)natriumdifosfat Jern(II)laktat Jern(II)sulfat Jern(III)difosfat (jernpyrofosfat) Jern(III)sakkarat Jern (karbonyljern, elektrolytisk jern, hydrogenreduert jern)
Kobber (Cu)	Kobberkarbonat Kobbersitrat Kobberglukonat Kobbersulfat Kobber-lysin-kompleks
Jod (I)	Kaliumjodid Kaliumjodat Natriumjodid Natriumjodat
Sink (Zn)	Sinkacetat Sinkklorid Sinksitrat Sinkglukonat Sinklaktat Sinkoksid Sinkkarbonat Sinksulfat
Mangan (Mn)	Mangankarbonat Manganklorid Mangansitrat Manganglukonat Manganglyserofosfat Mangansulfat
Natrium (Na)	Natriumbikarbonat Natriumkarbonat Natriumklorid Natriumsitrat Natriumglukonat Natriumlaktat Natriumhydroksid Natriumsalter av ortofosforsyre
Kalium (K)	Kaliumbikarbonat Kaliumkarbonat Kaliumklorid

	Kaliumsitrat Kaliumglukonat Kaliumglyserofosfat Kaliumlaktat Kaliumhydroksid Kaliumsalter av ortofosforsyre
Selen (Se)	Natriumselenat Natriumhydrogenselenitt Natriumselenitt
Krom(III) (Cr) inklusive hexahydrater	Kromklorid Kromsulfat
Molybden(VI) (Mo)	Ammoniummolybdat Natriummolybdat
Fluor (F)	Kaliumfluorid Natriumfluorid

3. Aminosyrer

Av de tillatte aminosyrene kan også deres natrium-, kalium-, kalsium- og magnesiumsalter samt hydroklorider tilsettes.

L-alanin	
L-arginin	
L-asparaginsyre	(bare i næringsmidler til spesielle medisinske formål)
L-citrullin	(bare i næringsmidler til spesielle medisinske formål)
L-cystein	
L-cystin	
L-histidin	
L-glutaminsyre	
L-glutamin	
Glycin	(bare i næringsmidler til spesielle medisinske formål)
L-isoleucin	
L-leucin	
L-lysin	
L-lysinacetat	
L-metionin	
L-ornitin	
L-fenylalanin	
L-prolin	(bare i næringsmidler til spesielle medisinske formål)
L-treonin	
L-tryptofan	
L-tyrosin	
L-valin	

4. Karnitin og taurin

L-karnitin
L-karnitinhydroklorid
Taurin

5. Nukleotider

Av de tillatte nukleotidene kan også deres natriumsalter tilsettes

Adenosin-5'-fosforsyre (AMP)
Cytidin-5'-monofosforsyre (CMP)
Guanosin-5'-fosforsyre (GMP)
Inosin-5'-fosforsyre (IMP)
Uridin-5'-fosforsyre (UMP)

6. Kolin og inositol

Kolin	Kolin Kolinklorid Kolinbitartrat Kolinsitrat
Inositol	

II

Endringene trer i kraft 1. april 2004.

29. nov. Nr. 1337 2002**Forskrift om endring i forskrift om trafikktrygd m.v.**

Fastsatt ved kgl.res. 29. november 2002 med hjemmel i lov av 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova) § 21. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX kap. 1 nr. 10a (direktiv 2000/26/EF). Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 3. desember 2002.

I

I forskrift av 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd m.v. gjøres følgende endring:

Ny § 1g skal lyde:

§ 1g. Dersom trygdelaet, skadebehandlingsrepresentanter, informasjonssenter eller erstatningsorgan ikke oppfyller sine plikter etter § 1c – § 1f i denne forskriften, jf. bilansvarslova § 17 og § 21, kan Kredittilsynet gi pålegg om retting.

Dersom pålegg etter første ledd ikke blir oppfylt kan Kredittilsynet fastsette at de personer eller den institusjon som skal oppfylle pålegget, skal betale løpende daglig mulkt til forholdet er rettet. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlaget for utlegg.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

2. des. Nr. 1338 2002**Forskrift om startlån fra Den Norske Stats Husbank.**

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 2. desember 2002 med hjemmel i lov av 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank § 1 og § 21. Kunngjort 3. desember 2002.

§ 1. Formål

Startlån skal bidra til at husstander med boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger.

§ 2. Hvem som kan få lån til hva

Lån kan gis fra Husbanken til:

- Kommuner til videreutlån til enkeltpersoner til boligformål når husstanden er vanskeligstilt
- Kommuner til kjøp av kommunale utleieboliger
- Selskaper, stiftelser og lignende til kjøp av utleieboliger.

§ 3. Rente- og avdragsvilkår

Rente- og avdragsvilkårene fastsettes av departementet og Husbanken etter retningslinjer vedtatt av Stortinget.

Videreutlån til enkeltpersoner skal tilbys med utgangspunkt i Husbankens rentevilkår. Kommunene gis anledning til å påplusse husbankrenten inntil 0,25 prosentpoeng, til dekning av administrative kostnader, eller tilby lempeligere vilkår uten at dette får virkning for lånevilkårene mellom kommunen og Husbanken. Kommunen kan også tilby andre avdragsplaner enn det som gjelder for Husbankens utlån til kommunen.

Lån fra Husbanken til kommunene, selskap, stiftelser og lignende til utleieboliger utmåles etter retningslinjer fastsatt av Husbanken.

§ 4. Sikkerhet for lånet og dekning av tap

Lån fra Husbanken til kommuner gis som gjeldsbrevslån.

Lån fra Husbanken til selskaper, stiftelser og lignende skal som hovedregel være sikret ved pant i den bebygde eiendom.

Kommunen har tapsrisikoen for de første 25 prosent av startlånets restgjeld på tapstidspunktet. Staten har tapsrisikoen for de siste 75 prosent.

Tap på lån til utleieboliger dekkes, som for ordinære husbanklån, av staten.

§ 5. *Nærmere retningslinjer*

Husbankens hovedstyre kan gi nærmere retningslinjer.

Kommunene kan fastsette eget regelverk innenfor retningslinjene gitt av Husbankens hovedstyre.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

Samtidig oppheves forskrift av 16. februar 2001 nr. 156 om kjøpslån fra Den Norske Stats Husbank og forskrift av 16. februar 2001 nr. 157 om etableringslån fra Den Norske Stats Husbank.

20. juni Nr. 1339 2002

Forskrift om krav til bachelorgraden ved Høgskolen Stord/Haugesund.

Fastsatt av styret for Høgskolen Stord/Haugesund 20. juni 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45 og kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 30. Kunngjort 6. desember 2002.

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften omfatter krav til bachelorgraden ved Høgskolen Stord/Haugesund.

§ 2. *Definisjoner*

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

<i>emne</i>	Den minste studiepoengberegnete lærings-/undervisningsenhet som inngår i et fag, bachelorprogram eller en emnegruppe, og som fører til en endelig karakter, og som er gitt et omfang målt i studiepoeng.
<i>emnesamling</i>	Samling av emner fra ett eller flere fag/fagområder, og som gjennom en fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
<i>fag</i> <i>hovedkarakter</i>	Samling av nært beslektete emner og/eller emnesamling under en felles fagbetegnelse. karakter for hovedemne utregnet på bakgrunn av karakterer i delemner (delkarakterer) etter vektning gitt i emnebeskrivelse, og beregnet etter karakterverdier som gitt i § 5.
<i>evaluering</i>	Formell prøving av studentenes kunnskaper og ferdigheter, underveis og/eller ved slutten av de enkelte undervisnings- eller læringsenheter, jf. § 4.
<i>grad</i>	Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres i et vitnemål, jf. § 7.
<i>studiepoeng</i>	Mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats. I arbeidsinnsatsen inngår undervisningstimer, øvinger, prosjekter, oppgaver, andre obligatoriske aktiviteter og forventet eget selvstudium.
<i>profesjonsstudium/ integriert yrkesrettet utdanning bredde</i>	Et studieløp som primært er laget for og definert som utdanning til en profesjon, et spesielt yrke eller gruppe av yrker. Integriert sammensetning av emner, emnegrupper eller fag med normert studietid på minst ett år (60 studiepoeng), jf. § 3 annet ledd bokstav c. Breddekravet defineres og godkjennes i studieplanen, og i den enkelte students utdanningsplan. I de utdanningene der departementet fastsetter rammeplaner, anses kravet til bredde for oppfylt ved fullført bachelorprogram.
<i>dybde</i>	Fordypning i et fag med normert studietid på minst ett og et halvt år (90 studiepoeng), jf. § 3 annet ledd bokstav c. Dybdekravet defineres og godkjennes i studieplanen, og den individuelle utdanningsplan. I de utdanningene der departementet fastsetter rammeplaner, anses kravet til dybde for oppfylt ved fullført bachelorprogram.
<i>studieprogram</i>	I denne forskrift menes bachelorprogram, som er en samling av godkjente selvvalgte eller organiserte fag, emner og/eller emnegrupper på minst 180 studiepoeng som tilfredsstiller fastsatte krav til bredde og dybde, og som fører frem til bachelorgrad.
<i>studieretning</i>	En faglig spesialisering innenfor et studieprogram som forutsettes å dekke forskriftens krav til dybde, og som er beskrevet i studieprogrammets studieplan.
<i>studieplan</i>	En beskrivelse av form og innhold i et bachelorprogram. Styret kan fastsette utfyllende bestemmelser om innhold i studieplaner.
<i>fagplan</i>	En lokal tilpasning av en rammeplan fastsatt av departementet.
<i>utdanningsplan</i>	En gjensidig forpliktende avtale mellom institusjon og student som viser innhold og progresjon i planlagt utdanning fram til en grad for den individuelle student, underskrevet av studenten og en representant for utdanningsinstitusjonen.

§ 3. *Krav til bachelorgradens omfang og innhold*

Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emner, emnegrupper eller studieprogram av minimum 180 studiepoengs omfang.

Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:

- a. integrert yrkesrettet utdanning av minimum 180 studiepoengs omfang,
- b. integrert yrkesrettet utdanning eller annet studieprogram av minimum 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent påbygging/spesialisering innenfor samme eller annet fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang, eller ev. minimum 30 + 30 studiepoengs omfang,
- c. integrert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere fag, emner eller emnegrupper av minimum 30 studiepoengs omfang. Studenten må i tillegg fylle opp gradsstudiene med fag, emner og emnegrupper av minimum 60 studiepoengs omfang.

Minste selvstendige enhet (emnesamling) som skal inngå i grunnlaget for bachelorgraden må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng. Med unntak av enkelte rammeplanstyrte bachelorprogram, skal utdanning som nevnt under bokstav a–c inneholde et selvstendig arbeid på minst 10 studiepoeng.

§ 4. *Evalueringsmåten*

Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal prøves i alle emner, og på en faglig betryggende måte. Evalueringsmåten skal fremgå av emnebeskrivelse og studieplan, og kan gjøres ved avsluttende prøve, praktisk øvelse, løpende vurdering, en kombinasjon av disse, eller på annen måte som hjemlet i studieplanen. Dersom en student innen fastsatt tidsfrist ikke har oppfylt ev. særskilte vilkår for å kunne bli evaluert slik disse er beskrevet i studieplanen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 40, har studenten ikke rett til evaluering.

Det kan etter søknad gis fritak for evaluering av emner, emnegrupper eller fag som inngår i grunnlaget for bachelorgraden dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved høyskolen, annen utdanningsinstitusjon, eller ved dokumentert realkompetanse. Godkjent grunnlag for fritak for evaluering skal fremgå i gjeldende studieplan. Student som ønsker å ta emner, emnegrupper eller fag ved andre institusjoner, og som ønsker å innpasse dette i et bachelorprogram ved Høgskolen Stord/Haugesund, er selv ansvarlig for å søke om ev. forhåndsgodkjenning av dette. Grunnenhet gjør vedtak om fritak for evaluering.

§ 5. *Karakterskala*

Ved karakterfastsetting benyttes enten bokstavkarakterer eller betegnelsene «bestått»/«ikke bestått». Bokstavkarakterer gis fra A–F. A gis som beste ståkarakter og E som dårligste ståkarakter. Karakteren F gis for «ikke bestått». Ved utregning av hovedkarakter og ved rangering av søkere til høyere grads studium omregnes bokstavkarakterer til følgende tallverdier: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.

Fremgangsmåten ved karakterfastsetting, herunder bl.a. innbyrdes vektning av delprøver og lignende skal fremgå av studieplanen.

§ 6. *Emner som helt eller delvis dekker hverandre*

Studenter som har avlagt eksamen i emner som faglig helt eller delvis dekker hverandre, vil etter søknad kunne få sin samlede poengsum for disse emnene redusert. Overlapping i faginnhold mellom fag, emner eller emnegrupper som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping utover 10 studiepoeng må kompenseres.

Dokumentert realkompetanse kan etter søknad også gi grunnlag for slik reduksjon. Ved krav til veiledet praksis presisert i gjeldende studieplaner kan slikt fritak til vanlig ikke inntekkommes. Grunnenhet gjør vedtak om reduksjon.

§ 7. *Vitnemål og vitnemålstillegg*

For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som «bachelor i <betegnelse på studieprogram i henhold til rammeplan eller studieplan>», eventuelt med tillegget «med spesialisering i <faglig tyngdepunkt/spesialisering>», for studieprogram etter rammeplan fastsatt av departementet eller studieplan godkjent av styret for Høgskolen Stord/Haugesund.

Bachelorvitnemål skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske høyere utdanningssystemet. For å kunne tildeles en bachelorgrad med vitnemål fra Høgskolen Stord/Haugesund, må eksamen i fag/emner/emnegruppe/studieprogram av et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved institusjonen.

§ 8. *Overgangsordninger mellom gammel og ny gradsstruktur*

Studenter som 1. januar 2003 eller senere oppfyller kravene til bachelorgraden, tildeles denne. En student kan ikke tildeles både graden bachelor og graden kandidata/candidatus magisterii (cand.mag.-graden) på grunnlag av samme utdanning/studium, heller ikke når grunnlaget for tildeling av cand.mag.-graden i omfang går ut over grunnlaget for tildeling av bachelorgraden. Studenter som på tidspunktet for innføringen av bachelorgraden ved Høgskolen Stord/Haugesund har gjennomført studier og avlagt eksamen i fag/emner/emnegrupper av omfang minst 3 års normert studietid/180 studiepoeng uten å oppfylle kravene til bachelorgraden, gis anledning til å fullføre studiet som cand.mag. i løpet av en overgangsperiode på 2 år, dvs. senest 1. januar 2005.

Studenter som er i studieløp, og som har tallkarakterer og vektallsbenevnelser på avlagte eksamener til og med 1. januar 2003, vil fra og med første ordinære eksamen etter 1. januar 2003 få bokstavkarakterer og studiepoeng.

Unntak gis for fag og emner der delkarakter allerede før innføringstidspunkt var gitt som tallkarakter. Tallkarakterer vil ikke bli omregnet til bokstavkarakterer. Både tallkarakterer og bokstavkarakterer vil bli beskrevet på vitnemålet.

§ 9. *Utfyllende bestemmelser*

Styret for Høgskolen Stord/Haugesund kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 10. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2003.

29. nov. Nr. 1340 2002

Forskrift om endring i forskrift om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål.

Fastsatt ved kgl.res. 29. november 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven). Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 6. desember 2002.

I

I forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål gjøres følgende endring:

§ 5-1 første ledd skal lyde:

Industritrållatelse omfatter rett til å drive trålfiske etter nordsjøsild, øyepål, tobis mv. sør for 64° N, etter kolmule sør for 64° N og øst for 4° V og etter torsk, hyse, hvitting og sei mv. sør for 62° N og øst for 4° V.

II

Endringen trer i kraft straks.

3. des. Nr. 1341 2002

Forskrift om endring i forskrift om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak.

Fastsatt av Finansdepartementet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-9 annet og tredje ledd og § 3-17, lov av 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker § 21, lov av 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker § 25, lov av 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 3-5 og § 7-3, lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) § 4 jf. § 1 annet ledd og lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 8-10 annet ledd. Jf. EØS-avtalen (direktiv 89/647/EØF endret ved direktiv 95/15/EF og direktiv 98/33/EF). Kunngjort 6. desember 2002.

I

I forskrift av 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak gjøres følgende endringer:

§ 6a første ledd første kolon skal lyde:

Ved konvertering av derivater til kreditttrisiko som nevnt i § 6 annet ledd nr. 8 (konvertering etter markedsverdimetoden), godkjennes bilaterale motregningsavtaler som nevnt i lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 10-1, samt motregningsavtaler som reguleres i en annen jurisdiksjon og som i denne jurisdiksjonen kan gjøres gjeldende i en konkurs, som risikoreducerende på følgende vilkår:

§ 6a første ledd nr. 2 skal lyde:

2. Institusjonen må ha meddelt Kredittilsynet at den besitter skriftlig og begrunnet juridisk uttalelse om at den aktuelle type motregningsavtale medfører at institusjonens fordringer og forpliktelser i slike tilfeller er begrenset til nettosummen, etter:

- a) gjeldende lovgivning i den stat motparten har sitt forretningskontor, og gjeldende lovgivning i den stat en filial har forretningskontor,
- b) lovgivningen som regulerer de aktuelle transaksjoner, og
- c) lovgivningen som regulerer enhver kontrakt eller avtale som er nødvendig for å gjennomføre motregningsavtalen.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

3. des. Nr. 1342 2002**Forskrift om flynavigasjonstjenesten (BSL G 6-1)**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7-1, § 7-4 og § 9-1, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 6. desember 2002.

Til forskriften er knyttet:

Vedlegg 1) Oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter,

Vedlegg 2) Tidsintervaller for kontrollflyging.

Vedleggene gjelder som forskrift.

*Kapittel I. Formål og virkeområde***§ 1. Formål**

Forskriftens formål er å sikre at anlegg, utstyr og driftsrutiner for flynavigasjon i norsk luftrom er i samsvar med Luftfartstilsynets bestemmelser, for derved å hindre luftfartsulykker.

§ 2. Virkeområde

(1) Forskriften gjelder for utøvelse av flynavigasjonstjeneste ved norske flysikringsenheter eller flyplasser som er åpne for sivil luftfart.

(2) Forskriften gjelder også for kontrollflyvirksomhet.

*Kapittel II. Innledende bestemmelser***§ 3. Tilleggsbestemmelser**

Luftfartstilsynet kan, dersom det anses nødvendig av hensyn til flysikkerheten, fastsette særskilte krav i tillegg til de som er fastsatt i denne forskriften.

§ 4. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Adgangskontroll – Den prosess som fører frem til Luftfartstilsynets godkjenning eller avslag til å operere innenfor flynavigasjonstjenesten.

Autorisert personell – Personer som er bemyndiget av leder for flynavigasjonstjenesten til å utføre spesifiserte oppdrag.

Dataprosesseringsutstyr – Utstyr som mottar, bearbeider og presenterer CNS-/ATM-data i kontrollposisjonene ved den enkelte enhet for lufttrafikkteneste.

Faginstans – Enhet som har dokumentert kompetanse innen det aktuelle fagområdet for konkrete arbeidsoppgaver.

Flynavigasjonsanlegg – CNS-/ATM-bakkeutstyr (programvare og maskinvare) som muliggjør utøvelse av lufttrafikkteneste. Dette omfatter også eksterne sensorer.

Flynavigasjonstjeneste – Communication, Navigation, Surveillance – CNS – Tjeneste som har ansvar for anskaffelse, installasjon, vedlikehold og/eller drift av flynavigasjonsanlegg.

Flysikringstjeneste – Air Navigation Services – ANS.

Fellesbetegnelse for:

- a) Lufttrafikkledelse – Air Traffic Management – ATM
- b) Flyværtjeneste – meteorologi – MET
- c) Flynavigasjonstjeneste – kommunikasjon, navigasjon og overvåking – Communication, Navigation, Surveillance – CNS.

Følsomt område – Et område i utstrålingssektoren for et flynavigasjonsanlegg, der parkerte eller taksende fly vil kunne gi uakseptable forstyrrelser på det utstrålte signalet.

Kommunikasjonssystem – Det tekniske utstyr som er nødvendig for å formidle talesamband ende til ende mellom gitte brukere.

Kontrollflyorganisasjon – Flight Calibration Organisation – FCO – Et foretak som er godkjent av Luftfartstilsynet til å utføre kontrollmålinger av flynavigasjonsanlegg fra fly.

Kritisk område – Et område omkring et flynavigasjonsanlegg der enhver endring i refleksjonsflaten, forårsaket av personer, kjøretøy, maskiner eller andre objekter, vil kunne gi uakseptable endringer eller forstyrrelser på det utstrålte signalet.

Luftrafikkledning – Air Traffic Management – ATM.

Fellesbetegnelse for:

- a) Lufttrafikkjeneste – Air Traffic Services – ATS
- b) Trafikkflytledning – Air Traffic Flow Management – ATFM
- c) Luftromsorganisering – Air Space Management – ASM.

Luftrafikkjeneste – Air Traffic Services – ATS.

Fellesbetegnelse for:

- a) Flygekontrolljeneste – Air Traffic Control – ATC – omfatter områdekontroll, innflygingskontroll og tårnkontrolljeneste
- b) Flygeinformasjonstjeneste – Flight Information Services – FIS
- c) Alarmentjeneste – Alerting Service.

Operativ prøvedrift – Drift av utstyr og utprøving av prosedyrer godkjent av Luftfartstilsynet, med det formål å foreta en operativ evaluering i en tidsbegrenset periode.

Restriksjonsområde – Et område rundt et flynavigasjonsanlegg, der det skal foretas en vurdering mht. akseptabel påvirkning av anleggets signalkvalitet.

Spesial CAtegory I instrument approaches (SCAT I) – Satellittbasert landingssystem som benytter bakkereferanse til forbedring av direkte signaldata, for at landinger ned til ILS kategori I landingskriterier kan gjennomføres.

Sikkerhetskritisk utstyr – Utstyr som i en sikkerhetsvurdering klassifiseres å ha betydning for flysikkerheten.

Sikkerhetsvurdering – Består av to deler:

- a) en systematisk gjennomgang for å identifisere potensielle farer og analysere risikoen ved en eventuell identifisert fare (risikoanalyse),
- b) å bestemme om risikoen identifisert i en risikoanalyse er akseptabel (risikobedømmelse).

Teknisk prøvedrift – Teknisk utprøving av flynavigasjonsutstyr med det formål å verifisere nøyaktighet og driftsstabilitet.

Tjenesteyter – Et foretak som er ansvarlig for etablering og drift av flynavigasjonstjenesten.

Vurderingsområde – Et større område utenfor det kritiske området der oppføring av bygninger, heisekraner eller andre konstruksjoner vil kunne gi uakseptable forstyrrelser på det utstrålte signalet. Området hindrer at større objekter blir permanent eller midlertidig plassert slik at de kan påvirke anleggets signalkvalitet.

Kapittel III. Organisasjon og ansvarsforhold

§ 5. Tjenesteyters ansvar

(1) Tjenesteyter er ansvarlig for at:

- a) Det er etablert en teknisk organisasjon som skal forestå drift og vedlikehold av flynavigasjonsanlegg.
- b) En underleverandørs produkt oppfyller kravene i denne forskriften.
- c) Ansvars-, myndighets- og samarbeidsforhold er fastlagt og dokumentert for personell som leder, utfører og verifiserer arbeid med flynavigasjonsanlegg. Dokumentasjonen skal angi de personer som har ansvar for de forskjellige flynavigasjonsheter. Disse personene skal også fungere som kontaktpersoner for Luftfartstilsynet i forbindelse med inspeksjoner og godkjenninger.
- d) Det utarbeides et eget lokalt regelverk for flynavigasjonstjenesten.

(2) Tjenesteyter er ansvarlig for at det etableres en sikkerhetsledning for foretaket. Sikkerhetsledelsen er ansvarlig for å påse at alle sikkerhetsfunksjoner innen foretaket blir identifisert og tatt vare på i henhold til gjeldende krav fra Luftfartstilsynet.

(3) Tjenesteyter skal dokumentere hvordan sikkerhetsledelsen er organisert og hvordan de enkelte sikkerhetsfunksjoner er implementert. Dokumentasjonen skal angi hvordan ansvarsforhold innen organisasjonen er fordelt.

§ 6. Krav til flynavigasjonsutstyr

Tjenesteyter er ansvarlig for at det er installert flynavigasjonsutstyr godkjent av Luftfartstilsynet.

§ 7. Krav til bemanning

Tjenesteyter er ansvarlig for at flynavigasjonstjenesten er bemannet med kompetent personell i forhold til etablert utstyr og fastsatt tilgjengelighet.

Kapittel IV. Virksomhetstilsyn

§ 8. Tilsyn

Luftfartstilsynet fører løpende tilsyn med kontrollflyvirksomhet, flynavigasjonstjenesten og flynavigasjonsanlegg.

Kapittel V. Godkjenning av flynavigasjonsutstyr

§ 9. Teknisk godkjenning

(1) Flynavigasjonsutstyr skal være teknisk godkjent av Luftfartstilsynet, før det kan settes i operativ drift. Tjenesteyter eller produsent av utstyr skal søke Luftfartstilsynet om teknisk godkjenning. Det må dokumenteres at anlegget oppfyller sikkerhetskrav som tilsvarer kravene for sikkerhetsvurdering beskrevet i ESARR 4 av 5. april 2001, Edition 1.0.

(2) En godkjenning skal baseres på revisjon og gjennomgang av dokumentasjon vedrørende følgende punkter:

- ansvarsforhold i produsentens organisasjon,
- produsentens kvalitetssystem,
- operative spesifikasjoner,
- CE-godkjenning, jf. § 13 femte ledd,
- prosedyrer og konklusjoner etter sikkerhetsvurdering,
- krav for utvikling av programvare og maskinvare (må også omfatte underleverandører),
- prosedyrer og konklusjon av fabrikktest (Factory Acceptance Test),
- konfigurasjonskontroll,
- eventuelle installasjonskrav,
- eventuelle vedlikeholds krav.

Luftfartstilsynet kan kreve fremlagt ytterligere dokumentasjon.

(3) Luftfartstilsynet kan utstede en teknisk godkjenning, basert på godkjenninger fra andre luftfartsmyndigheter.

(4) Godkjent teknisk utstyr kan ikke settes i operativ drift før adgangskontroll er gjennomført.

§ 10. Adgangskontroll.

Før flynavigasjonsutstyr og prosedyrer av betydning for sikkerheten tas i bruk, skal det gjennomføres en adgangskontroll. Dette gjelder både for nye installasjoner og modifikasjoner av eksisterende installasjoner. Tjenesteyter må søke om slik godkjenning til å operere innenfor flynavigasjonstjenesten, jf. § 41.

§ 11. Adgangskontrollgruppe

Luftfartstilsynet kan, når det finner det nødvendig, etablere en adgangskontrollgruppe for å gjennomføre adgangskontroll.

§ 12. Inspeksjon og kontroll

Adgangskontrollgruppen kan utføre inspeksjoner og kontroller i tjenesteyters og søkers, eventuelt underleverandørs, lokaler.

§ 13. Godkjenning for operativ drift

(1) Før godkjenning kan gis, skal følgende dokumenter fremlegges:

- beskrivelse av ansvarsforhold i driftsorganisasjonen,
- beskrivelse av gjennomføring og resultat av sikkerhetsvurdering,
- dokumentasjon av at teknisk og operativ opplæring er gjennomført,
- driftsinstruks,
- brukermanualer,
- resultater av ferdigstillestest (Site Acceptance Test),
- erklæring for idriftsetting.

Luftfartstilsynet kan kreve fremlagt ytterligere dokumentasjon.

(2) Luftfartstilsynet kan gi en godkjenning til operativ bruk av utstyr. Godkjenningen gis med grunnlag i fremlagt dokumentasjon, jf. første ledd. Under operativ prøvedrift skal utstyret overvåkes med hensyn til oppfyllelse av krav og stabilitet. Feil og uregelmessigheter skal registreres og loggføres. Denne godkjenningen er tidsbegrenset. Tjenesteyter skal utferdige en teknisk operativ evalueringsrapport ved avsluttet prøvedriftsperiode. Utstyr under operativ prøvedrift kan inngå som en del av den operative drift.

(3) Godkjenning til operativ drift gis med grunnlag i fremlagt dokumentasjon, jf. § 13 første ledd. Godkjenningen skal inneholde en liste over den dokumentasjon som er lagt til grunn for godkjenningen.

(4) Tjenesteyter må innhente tillatelse fra Post- og teletilsynet for bruk av radiofrekvenser.

(5) Utstyr som skal brukes til lufttrafikkledelse (ATM), skal være CE-merket i henhold til direktiv 93/68/EØF og oppfylle kravene i EMC-direktivet (Electro Magnetic Compatibility) 89/336/EØF til det spesifikke produktet.

(6) Godkjenning for operativ bruk forutsetter at anlegget er kontrollfløyet av godkjent kontrollflyorganisasjon når dette er påkrevd, jf. vedlegg 2 om tidsintervaller for kontrollflyging.

(7) Godkjenning av anlegg som krever kontrollflyging gis for fastsatte tidsintervaller, jf. vedlegg 2 om tidsintervaller for kontrollflyging.

(8) Ny operativ godkjenning kreves ikke ved driftsavbrudd som er innenfor rammen av normale vedlikeholdsarbeider.

§ 14. Teknisk prøvedrift

Tjenesteyter kan igangsette teknisk utprøving av utstyr med det formål å verifisere dets nøyaktighet, integritet og

driftstabilitet. Det påhviler tjenesteyter å sørge for kunngjøring av slik teknisk prøvedrift. Utstyr under teknisk prøvedrift skal inngå som en del av den tekniske driften, men ikke som en del av den operative driften.

Kapittel VI. Anleggs- og driftsbestemmelser

§ 15. Anlegg

(1) Utstyret skal være konstruert, installert og kontrollert i henhold til krav til det respektive utstyr fastsatt i ICAO Annex 10, Volume I–V, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter. Anleggenes posisjon skal oppgis i WGS-84 geografiske koordinater.

(2) Utstyret skal oppfylle de krav til nøyaktighet, integritet, kontinuitet og tilgjengelighet som legges til grunn ved typegodkjenning eller operativ godkjenning.

(3) En radioteknisk vurdering av anleggenes signalkvalitet mht. frekvensinterferens, effektinnslag og ev. refleksjoner, skal foretas før nyanlegg plasseres.

(4) For flynavigasjonsutstyr, nytt eller modifikasjoner av eksisterende, skal tjenesteyter gjennomføre en sikkerhetsvurdering.

(5) Flynavigasjonsanleggene skal være beskyttet mot brann. De skal videre være beskyttet mot lyn og andre overspenninger, ved at anlegget er tilstrekkelig og riktig beskyttet med overspenningsvern tilknyttet et riktig dimensjonert jordingsanlegg.

(6) Sikkerhetskritisk flynavigasjonsutstyr som benyttes i flysikringstjenesten, skal være tilknyttet reservekraft som sikrer kontinuerlig drift ved bortfall av hovedstrøm. Reservekraften skal ha en kapasitet som ivaretar sikker avvikling av flytrafikken ved bortfall av hovedkraft. Berørte lufttrafikkjenesteeenheter skal ha tilbakemelding når reservekraft er i bruk.

§ 16. Drift

(1) Tjenesteyter er ansvarlig for:

- a) drift og vedlikehold av flynavigasjonsutstyr i henhold til fastlagte driftsrutiner,
- b) å opprettholde den nøyaktighet, integritet, kontinuitet og tilgjengelighet som er lagt til grunn ved godkjenning av teknisk utstyr. Dette gjelder også krafttilførsel, beskyttelse av anlegg samt bruk av eksterne kommunikasjonsnettverk,
- c) å utarbeide og vedlikeholde et lokalt regelverk for flynavigasjonstjenesten,
- d) at kun autorisert personell har adgang til flynavigasjonsanleggene,
- e) utstyr som ikke oppfyller kravene i denne forskriften settes ut av drift. Dette skal kunngjøres i henhold til prosedyrer fastsatt av tjenesteyter.

(2) Tjenesteyter skal etablere rutiner for regelmessig kalibrering av måleinstrumenter i flynavigasjonstjenesten. Når kalibreringsstandarder ikke er angitt, skal kalibreringen utføres i henhold til NS-ISO 10012-1, kvalitetssikringskrav for måleutstyr.

(3) Det skal utarbeides vintervedlikeholdsplan for retningsfyr (LLZ) og glidebane (GP).

(4) Tjenesteyter er ansvarlig for:

- a) å utarbeide og oppdatere et regelverk som spesifiserer kompetansekrav, tilsynsintervaller, målemetodikk/måleparametre og krav til måle- og prøvingsutstyr.
- b) å påse at følgende dokumenter er tilgjengelige for driftspersonellet:
 - brukermanualer,
 - systembeskrivelser,
 - driftsinstrukser,
 - installasjonstegninger,
 - oversiktsskjemaer,
 - kopleingsskjemaer,
 - journaler for utført vedlikeholdsarbeid og avviksregistrering,
 - instruks for sommer- og vintervedlikehold,
 - havariinstruks.

Luftfartstilsynet kan bestemme at også andre dokumenter skal foreligge.

c) at alle dokumenter og data som brukes i flynavigasjonstjenesten er godkjent av leder for flynavigasjonstjenesten og underlagt dokumentstyring og konfigurasjonskontroll. Dokumentene skal til enhver tid være tilgjengelige.

(5) Tjenesteyter er ansvarlig for at:

a) Personell som utfører flynavigasjonstjeneste, har nødvendig dokumentert kompetanse. Som grunnutdanning kreves ingeniøruddanning eller tilsvarende utdanning, med tilleggskompetanse.

b) Kompetansekrav er fastsatt og oppfylt for personell som utfører drift og vedlikehold på flynavigasjonsutstyr. Kompetansekravene skal tilpasses den enkeltes ansvars- og arbeidsområde. Tjenesteyter skal dokumentere at personell som utfører drift og vedlikehold oppfyller de fastsatte kompetansekravene.

c) Det blir ført register over de enkelte ansattes kompetanse.

(6) Tjenesteyter skal ha etablert rutiner for registrering av drift og vedlikehold av flynavigasjonsutstyr. Registreringene skal arkiveres så lenge utstyret er i drift.

(7) Tjenesteyter skal ha etablert hensiktsmessige rapporteringsrutiner mellom flynavigasjons-, lufthavn- og lufttrafikk-tjenesten. Feil på flynavigasjonsutstyr som påvirker eller har påvirket flysikkerheten, skal så snart som praktisk mulig rapporteres til Luftfartstilsynet. Tjenesteyter skal ha prosedyrer for registrering, intern rapportering, behandling av avvik og tilfældige driftsavbrudd ved flynavigasjonsutstyr.

§ 17. Restriksjonsområder

- (1) Det skal etableres restriksjonsområde for følgende anlegg:
 - a) retningsfyr (LLZ),
 - b) glidebane (GP),
 - c) merkefyr (MRK),
 - d) avstandsmåler (DME),
 - e) peiler (VDF/UDF),
 - f) rundtstrålende radiofyr (NDB),
 - g) VHF-retningsbestemmende radiofyr (VOR).
- (2) Objekter skal ikke oppføres før en radioteknisk vurdering av en faginstans er gjennomført og dokumentert akseptabel. Den radiotekniske vurderingen skal dokumentere at:
 - a) anleggene ikke fysisk påvirker hverandre med refleksjoner eller skygging,
 - b) anleggene ikke påvirker hverandre elektronisk med innslag i monitører, fjernkontroll, fjernovervåking eller andre funksjoner,
 - c) anleggenes frekvenser ikke skaper intermodulasjonsprodukter som kan gi uheldig innvirkning på eget eller annet radioteknisk utstyr i området.
- (3) Ferdsel med kjøretøy og anleggsmaskiner i kritisk område er ikke tillatt når anlegget er i drift, uten avtale med tilhørende flynavigasjons- og lufttrafikk-tjeneste.
- (4) For hvert anlegg skal det angis en maksimal høyde for vegetasjon.
- (5) Ingen objekter med de fysiske egenskaper som følsomt område er fastsatt i forhold til, må befinne seg i det angitte følsomme området når et flynavigasjonsanlegg er i operativ bruk. Området skal merkes med skilt i følge egen skiltplan og angis på eget restriksjonskart som er tilgjengelig for lufttrafikk- og lufthavnledelsen.
- (6) Tjenesteyter skal utarbeide et BRA-kart (Building Restriction Area) som viser maksimal tillatt bygghøyde på ethvert sted innenfor et gitt geografisk område. Dette kartet skal være tilgjengelig for de lokale myndigheter og enhver saksbehandler som har ansvaret for byggesaker. Bygg eller konstruksjoner kan tillates oppført dersom de er lavere enn den høyden som er angitt på BRA-kartet. Dersom bygget er høyere enn tillatt, skal plantegningene sendes til en radioteknisk vurdering av en faginstans.

Kapittel VII. Kontrollflyorganisasjon

§ 18. Krav til kontrollflyorganisasjon

- (1) Kontrollflyorganisasjonen skal være godkjent av Luftfartstilsynet. En godkjenning utstedes med gyldighet inntil to år. Til godkjenningen kan det knyttes vilkår med hensyn til hva kontrollorganisasjonen kan utføre.
- (2) De nærmere krav for å få godkjenning er gitt i ICAO Doc 8071, Volume I, Fourth Edition – 2000 og UK, CAP 670 FLI 02, September 2001.
- (3) Kontrollflyorganisasjonen skal utarbeide et regelverk for sin kontrollflyvirksomhet.
- (4) En kontrollflyorganisasjon må oppfylle følgende krav vedrørende kompetanse:
 - a) Kontrollflyorganisasjonen er ansvarlig for at personell som utfører kontrollflyging har nødvendig dokumentert kompetanse.
 - b) Kontrollflyorganisasjonen er ansvarlig for at kompetansekrav er fastsatt og oppfylt for personell som utfører drift og vedlikehold på kontrollflyutstyr. Kompetansekravene skal tilpasses den enkeltes ansvars- og arbeidsområde. Kontrollflyorganisasjonen skal dokumentere at personell som utfører drift og vedlikehold oppfyller de fastsatte kompetansekravene.
- (5) Kontrollflyorganisasjonen er ansvarlig for at det blir ført register over de enkelte ansattes kompetanse.

§ 19. Krav til kontrollflyets måleutstyr (inkludert referanseutstyr)

- (1) Kontrollflyets måleutstyr skal være teknisk godkjent av Luftfartstilsynet.
- (2) Installasjon av måleutstyr og tilhørende antenner skal være godkjent av Luftfartstilsynet.
- (3) Kontrollflyets måleutstyr skal kalibreres opp til en definert standard, jf. ICAO Doc 8071.
- (4) Dersom et utstyr er selvkalibrerende, skal den interne prosessen dokumenteres.

§ 20. Gjennomføring av kontrollflyging

Kontrollflyging skal gjennomføres i henhold til kontrollflyorganisasjonens godkjente regelverk.

Kapittel VIII. Kontrollflyging

§ 21. Kontrollflyging av flynavigasjonsanlegg

- (1) Kontrollflyging skal utføres i følgende tilfeller, jf. vedlegg 2 om tidsintervaller for kontrollflyging:
 - a) før operativ godkjenning av nye anlegg blir gitt,
 - b) før inn- og utflygingsprosedyrer blir godkjent,

- c) ved periodiske kontroller etter fastsatt tidsintervall.
- (2) Kontrollflyging skal vurderes etter driftsavbrudd ved anlegg på grunn av feil, vedlikehold og modifikasjoner som kan påvirke signalkvaliteten.
- (3) Tjenesteyter er ansvarlig for at flynavigasjonsanlegg blir kontrollflyet innenfor fastsatte tidsintervaller, jf. vedlegg 2 om tidsintervaller for kontrollflyging. Dersom anlegget har dokumentert en god driftsstabilitet/historikk, kan Luftfartstilsynet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra kravene om tidsintervaller. Intervall regnes fra siste utførte kontrollflyging.
- (4) Kontrollflyrapporter skal lagres i anleggets levetid.
- (5) Tjenesteyter skal, på anmodning, sende kontrollflyrapporter til Luftfartstilsynet.
- (6) Når kontrollflyging gjennomføres, kan Luftfartstilsynet delta.

§ 22. *Kontrollflyging ved hendelser og ulykker*

- (1) Kontrollflyging av flynavigasjonsanleggene skal utføres i følgende tilfeller:
 - a) ved havari, når flynavigasjonsanlegg kan ha vært medvirkende årsak,
 - b) etter innrapporterte hendelser av betydning for flysikkerheten,
 - c) på Luftfartstilsynets forlangende.
- (2) Når kontrollflyging gjennomføres, kan Luftfartstilsynet delta.
- (3) Så snart det foreligger rapport fra kontrollflyging ved hendelser og ulykker, skal tjenesteyter sende denne til Luftfartstilsynet.

Kapittel IX. Kommunikasjon

§ 23. *Krav om godkjenning*

Kontroll- og monitoreringssystemer av betydning for flysikkerheten, inkludert teknisk utstyr for presentasjon av meteorologisk informasjon, skal være godkjent av Luftfartstilsynet før systemene kan tas i bruk av lufttrafikkjenesten.

§ 24. *Kommunikasjonssystem (Voice Communication Control System – VCCS)*

- (1) Kommunikasjonssystemet skal ivareta sikker talekommunikasjon mellom operatør og luftfartøy (aeromobil radio), mellom operatører i tilstøtende lufttrafikkjenesteeenheter (oppringt telefon eller fast-samband) og mellom operatører innen samme enhet (interkom).
- (2) Tjenesteyter er ansvarlig for at signalkvalitet og -tilgjengelighet tilfredsstiller kravene til et kontinuerlig samband til og fra lufttrafikkjenesten, og fungerer godt for brukerne. Kommunikasjonssystemet (VCCS) skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume III, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (3) Alle kommunikasjonsressurser (radiokanaler og telefonlinjer) som den enkelte operatør disponerer, skal være lett tilgjengelige på operatørpanelene.

§ 25. *Radiokommunikasjon*

- (1) For radiokommunikasjon mellom luftfartøy og den enkelte lufttrafikkjenesteeinheit, skal det være fast installert kommunikasjonsutstyr for sending og mottak på de kanaler som er kunngjort for bruk mot denne enheten. Den enkelte operatør skal ha til disposisjon de kanaler som er i bruk i dennes ansvarsområde (sektor) inklusive nødkanaler.
- (2) Radioutstyr som skal betjenes av den enkelte operatør skal ha antenneplassering, sendereffekt og mottakerfølsomhet som sammen resulterer i at sikker radiokommunikasjon kan opprettes i ansvarsområdet (luftrom eller manøvreringsområde på bakken).
- (3) For brann- og redningstjenesten skal det, i tillegg til det som er angitt i første ledd, opprettes egne kanaler for toveis samband med berørt kommunalt brannvesen.
- (4) Ved flyplasser hvor lokal redningsledelse i aktuelle situasjoner blir etablert skal det, i tillegg til det som er angitt i første og annet ledd, opprettes eget toveis samband med politiet.
- (5) Antenner skal plasseres slik at flyplassens hinderflater ikke gjennomtrenges.

§ 26. *Datakommunikasjon av betydning for flysikkerheten*

Datakommunikasjon skal oppfylle de krav som er satt i ICAO Annex 10, Volume III, del 1 og 2, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.

§ 27. *Telesamband*

Det skal etableres fast eller oppkoblet (oppringt) samband mellom lufttrafikkjenesteeenheter og mellom den enkelte enhet og fjernoperert radioutstyr.

§ 28. *Nødsamband*

Alle lufttrafikkjenesteeenheter skal være utstyrt med ordinær telefon uavhengig av kommunikasjonsentralen, egen mobiltelefon og multikanalradio med eget batteri. Innføring av ytterligere redundans i kommunikasjonsystemet skal baseres på en sikkerhetsvurdering.

§ 29. *Langtidslagringsmedia for kommunikasjon*

- (1) Opptak av langtidslagringsdata skal behandles på følgende måter:

- a) Tjenesteyter skal installere langtidslagingsmedia som skal sikre automatisk opptak av all formidling av meldinger fra flysikringstjenestens meldingsformidling og faste og mobile samband.
- b) Utstyret skal installeres i avlåst lokale. Kun personell med særskilt tillatelse skal ha adgang til utstyr og lokale. Utskifting eller vedlikehold av lagringsmedia kan bare foretas av autorisert personell.
- c) Data skal lagres i minimum 30 dager.
- (2) Utstyr for langtidslagring skal:
 - a) ha en kvalitet som sikrer god lydgjengivelse.
 - b) kontinuerlig registrere dato og tidspunkt.
 - c) gi varsel om feil til lufttrafikkjentesten.
- (3) Tjenesteyter er ansvarlig for at instruks eller rutiner for opptak, lagring og behandling av langtidslagingsmedia er etablert.
- (4) Tjenesteyter skal sikre registrerte data, når det er grunn til det på bakgrunn av en hendelse eller ulykke eller andre særskilte forhold. Tjenesteyter skal etablere rutiner for dette.
- (5) Tjenesteyter skal én gang i måneden kontrollere opptaks kvalitet på et representativt utvalg av kanaler.

Kapittel X. Radionavigasjonsutstyr

§ 30. Rundstrålende radiofyr (NDB)

- (1) NDB skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.4, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (2) Restriksjonsområde i samsvar med § 17, skal opprettes for NDB.
- (3) NDB som benyttes til innflygingsformål, skal gi lyd- og lyssignal til lufttrafikkjentesten.

§ 31. VHF retningsbestemmende radiofyr (VOR)

- (1) VOR skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.3, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (2) Restriksjonsområde i samsvar med § 17, skal opprettes for VOR.
- (3) For å varsle feil på VOR benyttet til innflygingsformål, skal det være etablert et tilbakemeldingssystem som gir lyd- og lyssignal til lufttrafikkjentesten.

§ 32. Utstyr for avstandsmåling (DME)

- (1) DME skal oppfylle krav fastsatt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.5, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (2) Restriksjonsområde i samsvar med § 17, skal opprettes for DME.
- (3) For å varsle feil på DME benyttet til innflygingsformål, skal det være etablert et tilbakemeldingssystem som gir lyd- og lyssignal til lufttrafikkjentesten.

§ 33. Instrumentinnflygingsanlegg (type ILS)

- (1) ILS skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.1, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (2) For å sikre et akseptabelt sikkerhetsnivå skal ILS-utstyr være konstruert, installert og vedlikeholdt slik at det opererer innenfor spesifiserte ytelseskrav og i samsvar med den aktuelle operasjonelle ILS-kategori I, II eller III.
- (3) ILS skal bestå av følgende hoveddeler:
 - a) VHF-retningsfyr inklusive antennesystem, med tilhørende monitorsystem, fjernkontroll og tilbakemeldingssystem,
 - b) UHF-/glidebanesender inklusive antennesystem med tilhørende monitorsystem, fjernkontroll og tilbakemeldingssystem,
 - c) VHF-merkefyr med tilhørende monitorsystem, fjernkontroll og tilbakemeldingssystem. Der det ikke er hensiktsmessig å installere merkefyr, kan merkefyr erstattes med DME.
- (4) Retningsfyr (LLZ) sammen med merkefyr (MRK) kan benyttes uten at glidebane (GP) er installert. Anlegget godkjennes da kun for ikke-presisjonsinnflyging.
- (5) Ved installasjon av ILS til begge baneender gjelder følgende:
 - a) ILS eller LLZ/MRK/DME eller disse i kombinasjon, som hjelpemidler installert for innflyging til begge baneender, skal sikres slik at kun ILS eller LLZ til den rullebane som er i bruk, er virksom til enhver tid.
 - b) Luftfartstilsynet kan dispensere fra bokstav a, når det finnes forsvarlig på bakgrunn av en sikkerhetsvurdering å la begge anleggene være virksomme samtidig.
- (6) Restriksjonsområde i samsvar med § 17, skal opprettes for ILS.
- (7) Retningsfyr (LLZ) skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.1, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (8) Glidebanesender (GP) skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.1, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (9) Merkefyr (MRK) skal oppfylle krav satt i ICAO Annex 10, Volume I, Chapter 3.6, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter.
- (10) Ved kopling til reserveutstyr skal det ikke utstråles signal som kan gi feilaktig informasjon.

- (11) Reservekraftforsyning skal være etablert.
- (12) For å varsle feil på ILS, skal det være etablert et tilbakemeldingssystem som gir lyd- og lyssignal til lufttrafikkjenesten.
- (13) Fjernkontroll og tilbakemeldingssystem, skal være plassert i kontrolltårn. I innflygingskontrollen kreves kun et tilbakemeldingssystem.

§ 34. Satellittlandingsystemer (SLS)

- (1) Alle satellittlandingsystemer skal ha godkjenning fra Luftfartstilsynet.
- (2) SCAT-I-systemer skal oppfylle kravene i Norwegian Version of The FAA Order 8400.11, IFR Approval of Differential Global Positioning System (DGPS) Special Category I Instrument Approaches.
- (3) Før godkjenning til operativ bruk kan gis, skal følgende krav være oppfylt:
- Bakkeutstyr skal være teknisk godkjent fra Luftfartstilsynet.
 - Installasjonen på bakken skal være godkjent av Luftfartstilsynet.
 - Avionikk (teknisk utstyr i luftfartøy) skal være godkjent av Luftfartstilsynet, til bruk sammen med installert bakkeutstyr.
- (4) Kontrollflyging og evaluering av en SCAT-I installasjon skal følge prosedyrer fastsatt i Norwegian Version of The FAA Order 8200.41 eller tilsvarende prosedyrer.

Kapittel XI. Overvåking

§ 35. Peilestasjon (VDF/UDF)

- (1) Radiopeilerutstyr som er installert ved flyplasser, skal klassifiseres avhengig av nøyaktigheten på peilerpresentasjonen. Klassifiseringen skal være i henhold til tabellen nedenfor:

VDF/UDF klasse	Peilerens nøyaktighet
A: uten restriksjoner	$< \pm 2^\circ$
B: begrenset/med restriksjoner	$< \pm 5^\circ$
C: ikke brukbar	$> \pm 10^\circ$

- (2) Peileren skal kunne operere på den eller de kanaler i det flyoperative VHF-/UHF-båndet som den aktuelle lufttrafikkjenesteenheter er tildelt.
- (3) Radiopeileutstyr skal gi peiling av umodulert og modulert bærebølge.
- (4) Antenneanlegg skal om mulig plasseres slik at hinderflatene ikke gjennomtrenges, jf. forskrift av 17. desember 2000 nr. 1538 om utforming av store flyplasser kapittel 16. Restriksjonsområde i samsvar med § 17, skal opprettes for VDF/UDF.
- (5) Utstyr for egenkontroll av anleggets peilefunksjoner skal være installert og tilgjengelig ved den enkelte utøvende enhet for lufttrafikkjeneste.

§ 36. Overvåkingsradar

- (1) Primær- og sekundærradar (PSR/SSR) skal oppfylle kravene i ICAO Annex 10, Volume III og V, se vedlegg 1 om oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter, og Eurocontrol Standard Document for Radar Surveillance in En-route and Major Terminal Areas, Edition 1.0 March 1997.
- (2) Radarsensorene skal gi mulighet for å utøve radartjeneste med minimum 5NM horisontal atskillelse, og minimum 3NM i spesielt definerte terminalområder.
- (3) Oppdatering av posisjonsinformasjon til:
- innflygingsformål skal ikke overskride fem sekunder,
 - underveisflyging skal ikke overskride åtte sekunder.
- (4) Monitor og tilbakemeldingssystem som varsler feil på radarsensorer benyttet til innflygingsformål, skal gi lyd- og lyssignal til utøvende enhet for lufttrafikkjeneste.
- (5) Ved bruk av sekundærradar skal egen testtransponder være operativ og presentert i de kontrollposisjoner sekundærradaren er i bruk.
- (6) Ved evaluering og kontroll av radarsensorer skal kravene i ICAO Doc 8071, Manual on Testing of Radionavigational Aids være oppfylt.

§ 37. Automatisk posisjonsovervåking (ADS)

Luftfartstilsynet fastsetter krav for den enkelte søker på bakgrunn av søknaden.

§ 38. Radar for overvåking av bakkebevegelser

Luftfartstilsynet fastsetter krav for den enkelte søker på bakgrunn av søknaden.

§ 39. Dataprosesseringsutstyr for lufttrafikkledelse (ATM)

- (1) For ATM-dataprosesseringsutstyr, herunder radarfremviser, utstyr for prosessering av sensordata (radar, ADS, alarm- og monitorinformasjon), reiseplandata samt intern og ekstern datakommunikasjon, skal tjenesteyter:
- Gjennomføre en sikkerhetsanalyse ved etablering av nytt eller modifisering av eksisterende ATM-dataprosesseringsutstyr.

- b) Nytte et anerkjent programvarespråk for sikkerhetsrelatert programvare. Programvare skal utvikles, testes og driftes i samsvar med en anerkjent standard for formålet og dokumentere at programvaren tilfredsstillende sikkerhetskrav fremkommet i sikkerhetsanalysen. Tjenesteyter skal beskrive valgt løsning (programvare skal underlegges konfigurasjonskontroll).
- c) Dokumentere at maskinvare tilfredsstillende sikkerhetskrav fremkommet i sikkerhetsanalysen (maskinvare skal underlegges konfigurasjonskontroll).
- (2) Opptak av overvåkingsdata og automatiske koordineringsfunksjoner skal behandles på følgende måter:
 - a) Tjenesteyter skal installere langtidslagringsmedia som skal sikre opptak av overvåkingsdata og automatiske koordineringsfunksjoner.
 - b) Utstyret skal installeres i avlåst lokale. Kun personell med særskilt tillatelse skal ha adgang til utstyr og lokale. Utskifting eller vedlikehold av lagringsmedia kan bare foretas av autorisert personell.
 - c) Data skal lagres i minimum 30 dager.
- (3) Utstyr for langtidslagring skal:
 - a) Ha en kvalitet som sikrer god datagjengivelse og tilfredsstillende krav til opptak.
 - b) Kontinuerlig registrere dato og tidspunkt.
 - c) Gi varsel om feil til lufttrafikkjentesten.
- (4) Tjenesteyter er ansvarlig for at instruksjoner og rutiner for opptak, lagring og avspilling av overvåkingsdata er etablert.
- (5) Tjenesteyter skal sikre registrerte data, når det er grunn til det på bakgrunn av en hendelse eller ulykke eller andre særskilte forhold. Tjenesteyter skal etablere rutiner for dette.
- (6) Tjenesteyter skal én gang i måneden kontrollere opptaks kvalitet på et representativt utvalg av kanaler.

§ 40. Sikkerhetskrav til CNS-/ATM-dataprosesseringsutstyr

- (1) Den som yter ATM-tjenester skal, som en integrert del av styringen av ATM-tjenesten, påse at det finnes et system for sikkerhetsstyring.
- (2) System for sikkerhetsstyring skal:
 - a) Sikre at ansvaret for sikkerheten i forbindelse med ATM-tjenesteytelse blir ivaretatt på en formalisert, entydig, proaktiv og systematisk måte.
 - b) Omfatte alle ATM-tjenester og tilhørende tjenester som styres av, eller kontrolleres av systemet.
 - c) Omfatte en erklæring som beskriver organisasjonens grunnleggende holdning til sikkerhetsstyring.
- (3) Tjenesteyter skal sikre at:
 - a) Enhver som er involvert i sikkerhetsforhold forbundet med ATM-tjenesteytelse har et personlig ansvar for egne handlinger, og at ledere er ansvarlige for sikkerhetsarbeidet i sine egne organisasjoner.
 - b) Bestrebelse for å oppnå tilfredsstillende sikkerhet i ATM gis høyeste prioritet, og ikke viker for press av kommersiell, operasjonell, miljømessig eller sosial art.
 - c) Hovedformålet med ATM-tjenesten, å redusere ATMs andel i risikoen for trafikkulykker så langt dette er praktisk mulig, blir ivaretatt.

Kapittel XII. Avsluttende bestemmelser

§ 41. Søknad om godkjenning

Søknad skal sendes Luftfartstilsynet. Søknad om godkjenning for operativ bruk, må sendes så snart som mulig og senest innen fire uker før utstyret er planlagt satt i operativ drift. Søkeren har ansvaret for at de nødvendige dokumenter for behandling av søknaden blir fremlagt for Luftfartstilsynet.

§ 42. Gebyr

Det skal betales gebyr i henhold til forskrift om gebyr for luftfartens offentlige forretninger (gebyrregulativet).

§ 43. Tilbakekall

Dersom innehaveren av en godkjenning gitt i henhold til denne forskrift ikke overholder bestemmelsene som gjelder for godkjenningen, kan Luftfartstilsynet begrense eller tilbakekalle godkjenningen.

§ 44. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 45. Ikrafttredelse

- (1) Denne forskrift gjelder fra 1. januar 2003.
- (2) Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 21. juni 1973 om bruk av radionavigasjonshjelpemidler for luftfartsformål, BSL H 2-1.

Vedlegg I – Oversikt over autoriserte versjoner av ICAO-dokumenter

Vedlegget gjelder som forskrift.

Når det i forskriften henvises til ICAO-dokumenter i flynavigasjonsforskriften, er det følgende versjoner som gjelder:

Chicago-konvensjonen av 1948, Annex 10

Volume I, Fifth Edition, July 1996, Amendment 76
 Volume II, Sixth Edition, October 2001, Amendment 76
 Volume III, First Edition, July 1995, Amendment 76
 Volume IV, Second Edition, July 1998, Amendment 76
 Volume V, Second Edition, July 2001, Amendment 76.

ICAO Doc 8071, Manual on Testing of Radio Navigation Aids

Volume I – Fourth Edition 2000
 Volume III – First Edition 1998.

Vedlegg 2 – Tidsintervaller for kontrollflyging

Vedlegget gjelder som forskrift.

<i>Flynavigasjonsutstyr</i>	<i>Type kontroll</i>	<i>Intervall</i>	<i>Intervalltoleranse</i>	<i>Kommentar</i>
NDB	K, S			
DME	K, P, S			Som for det system DME-en er knyttet til
LLZ + DME/MRK	K, P, S	180 dager	21 dager	
VOR	K, P, S	365 dager	21 dager	
ILS CAT I	K, P, S	180 dager	21 dager	
ILS CAT II/III	K, P, S	90 dager	21 dager	Nedgraderes automatisk til CAT I
VDF	K, P, S	365 dager	21 dager	
Radar	K, S			
PANS OPS	K, S			Instrument prosedyrer

S = Spesialkontroll etter modifikasjon.

K = Kommisjonering.

P = Periodisk kontroll.

3. des. Nr. 1343 2002**Forskrift om endring i forskrift om kvalitetssystem i ervervmessige luftfartsvirksomheter (BSL A 1–1).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4–1, § 7–1, § 9–1 og § 15–4 og delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 6. desember 2002.

I

I forskrift av 5. januar 2001 nr. 11 om kvalitetssystem i ervervmessige luftfartsvirksomheter (BSL A 1–1) gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Denne forskrift omhandler kvalitetssystemer i all ervervmessig luftfartsvirksomhet.

Med luftfartsvirksomhet menes:

- luftfartsforetak som driver ervervsmessig luftfart, inkl. flyskoler,
- verksteder for fly og flymateriell,
- produsenter og konstruktører av fly og flymateriell,
- operatører av flyplasser til allmenn bruk,
- organisasjoner og enkeltpersoner som gjennomfører utdanning og kunnskapsprøving av attesterende personell for vedlikehold av luftfartøy,
- flysikringstjenesten.

Denne forskrift gjelder ikke for de luftfartsvirksomheter som er godkjent etter en BSL JAR-forskrift.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

3. des. Nr. 1344 2002

Forskrift om endring i driftsforskrift om ervervsmessig luftfart med fly.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–1, § 9–1 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 6. desember 2002.

I driftsforskrift av 25. april 1974 nr. 4166 for ervervsmessig luftfart med fly er det gjort endring i pkt. 7.1, med ikrafttredelse 1. februar 2003.

Forskriften kan fås i full tekst ved henvendelse til Norsk Aero AS, Wergelandsveien 1, 0167 Oslo, tlf. 22942300.

3. des. Nr. 1345 2002

Forskrift om flytelefonistsertifikat (BSL C 5–2a).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–4 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 6. desember 2002.

Forskriften har følgende vedlegg som gjelder som forskrift:

1. Teoripensum til flytelefonistsertifikat
 2. Bruk av radio.
- 1 *Krav for utstedelse*
 - 1.1 *Bestått prøve*

Søkeren skal ha bestått prøve til radiotelefonistsertifikat eller inneha tilsvarende godkjenning.
 - 1.2 *Alder*

Søkeren skal ha fylt 15 år.
 - 1.3 *Utdanningskrav*
 - 1.3.1 *Teoriutdanning*

Søkeren skal ha gjennomgått godkjent utdanning og ha bestått prøver godkjent av Luftfartstilsynet, se vedlegg 1.
 - 1.3.2 *Praktisk utdanning*

Søkeren skal ha gjennomgått praktisk utdanning i flytelefoni og bestått prøve godkjent av Luftfartstilsynet, se vedlegg 2.
 - 1.4 *Godkjenning av militært flytelefonistsertifikat*

Søkere som har militær flytelefonistutdanning kan få flytelefonistsertifikat uten å avlegge prøve for Luftfartstilsynet, dersom kravene til å få utstedt sivilt sertifikat er oppfylt.
 - 2 *Gyldighet*

Et flytelefonistsertifikat utstedes med samme gyldighetsperiode som det sertifikatet det er innført i. Flytelefonistsertifikat utstedt som et separat sertifikat har 10 års gyldighet.
 - 3 *Rettigheter*

Et flytelefonistsertifikat gir innehaveren rett til å tjenestegjøre på luftfartøy eller radiotelefonistasjoner som dokumentert i rettighetsbeviset tilknyttet luftfartssertifikat/-bevis eller flytelefonistsertifikat.
 - 4 *Forlengelse og gjenutstedelse av flytelefonistsertifikat*

For å få forlenget et separat flytelefonistsertifikat, må innehaveren dokumentere å ha betjent radiotelefonistasjon for luftfart i løpet av de siste 1.825 dager (5 år). Ved gjenutstedelse må prøve avlegges for Luftfartstilsynet. Flytelefonistsertifikat påtegnet i et annet luftfartssertifikat, må forlenges sammen med dette sertifikatet.
 - 5 *Begrensninger*

Innehaver av flytelefonistsertifikat kan ikke utøve sertifikatets rettigheter uten gyldig legeattest eller -

- bevis for det aktuelle luftfartssertifikatet.
- 6 *Dispensasjon*
Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner taler for det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.
- 7 *Ikrafttredelse*
Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003.
Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 20. desember 2000 nr. 1676 om flytelefonistsertifikat (BSL C 5–2a).

Vedlegg 1. Teoripensum til flytelefonistsertifikat

Luftfartstilsynet administrerer prøven i flytelefoni.

Omfanget av pensum er gradert med betegnelse kunnskap og kjennskap. Betydningen av betegnelse er følgende:

Kunnskap: Stoffet skal læres. Kandidaten skal kunne besvare detaljerte spørsmål.

Kjennskap: Stoffet skal gjennomgås. Kandidaten skal kunne finne fram til, samt forstå innholdet i vedkommende bestemmelser. Kandidaten skal kunne besvare generelle spørsmål.

		<i>Kunn- skap</i>	<i>Kjenn- skap</i>
1.	<i>Generelle bestemmelser</i>		
	Bestemmelser for sivil luftfart – Flytekniske bestemmelser – BSL B	X	
1.1	BSL B 4–2 Radiostasjon i luftfartøy		X
1.2	Bestemmelser for sivil luftfart – Luftfartssertifikater og -bevis – BSL C		
	C 1–1, pkt. 2.1	X	
	C 5–2, pkt. 2 og 3		X
	C 5–2, pkt. 5	X	
1.3	Bestemmelser for sivil luftfart – Driftsbestemmelser – BSL D		
	D 3–1, pkt. 7.1	X	
1.4	Bestemmelser for sivil luftfart – Trafikkbestemmelser for luftfart – BSL F		
	F 1–3, pkt. 3.6	X	
	F 1–4, pkt. 4.6.1, 4.6.2 og 4.6.3		
1.5	Lufttrafikkjenestens oppbygging og enheter		
	AIP – Norge		X
	Flygeinformasjonsregion		
	Kontrollert luftrom – luftleder – terminalområder – kontrollsoner		
	Trafikkinformasjonsområder/trafikkinformasjonssoner		
1.6	Lufttrafikkjenestens radiotelefonisystem i den mobile tjeneste		
	AIP – Norge		X
1.7	Konsesjonsdokument for radiotelefonistasjon om bord i luftfartøy		
	Taushetsløfte. Bestemmelse om innførsel og salg		X
1.8	Definisjon av luftfartsstasjon (Aeronautical station) og luftfartøystasjon (Aircraft station). (ICAO Annex 10)		X
1.9	Definisjon av fast tjeneste (AFTN) og mobil tjeneste. (ICAO Annex 10)		X
2.	<i>Internasjonale bestemmelser for mobil radiotelefoni i sivil luftfart (BSL H, BSL G, AIP – Norge)</i>		
2.1	Alminnelig trafikk		
2.1.1	Tidssystem (UTC)	X	
2.1.2	Språk (engelsk eller norsk)	X	
	Hvis norsk anvendes under den praktiske prøven blir flytelefonistsertifikatet begrenset til bruk innenfor norsk territorium		
2.1.3	Uttale og sending av bokstaver. Bokstavering av ord. Fonetisk alfabet	X	
2.1.4	Uttale og sending av siffer	X	
2.1.5	Standard fraseologi som anvendes ved radiotelefonering i sivil luftfart	X	
2.1.6	Sendeteknikk og sendedisiplin	X	
2.1.7	Valg av frekvens	X	
2.1.8	Kalling. Kallesignal for luftfartøy og bakkestasjoner. Forkortet kallesignal	X	
2.1.9	Etablering av radiosamband	X	
2.1.10	Testsendinger for kontroll av utstyr. Svar på testsendinger	X	
2.1.11	Leselighetsskala	X	

		<i>Kunn- skap</i>	<i>Kjenn- skap</i>
2.1.12	Kategorier av meldinger som tillates sendt over det mobile sambandsnettet:	X	
	a) Nødmeldinger		
	b) Ilmeldinger		
	c) Meldinger om peilinger		
	d) Flygesikkerhetsmeldinger		
	e) Meteorologiske meldinger		
	f) Flygeregularitetsmeldinger		
2.1.13	Prioritetsrekkefølge for meldinger	X	
2.1.14	Sammenslutning av meldinger (kalling og tekst)	X	
2.1.15	Utveksling av meldinger	X	
	Herunder skal det legges vekt på at kandidaten blir fortrolig med prosedyrer ved sending og mottaking av de mest vanlige meldinger, som f.eks. klareringer, posisjonsrapporter, baneforhold, værrapporter, trafikkopplysninger og lignende i forbindelse med VFR-flyging		
2.1.16	Opplysning om og identifikasjon av sendefrekvens	X	
2.1.17	Korrigerings- og gjentakelse av meldinger	X	
2.1.18	Kansellering av meldinger	X	
2.1.19	Kvittering for mottak av meldinger. Tilbakelesing (read back) av meldinger	X	
2.1.20	Avslutning av samtale	X	
2.1.21	Framgangsmåter ved brudd i radiosambandet	X	
2.1.22	Radiomottakerfeil	X	
2.1.23	Blindsendinger	X	
2.1.24	Overgang til annen frekvens, opprettelse av samband med annen luftfartsstasjon	X	
2.2	Særlige bestemmelser for nødtrafikk		
2.2.1	Generelt om nødtrafikk	X	
2.2.2	Internasjonale nødfrekvenser for radiotelefoni	X	
2.2.3	Internasjonalt nødsignal (MAYDAY) for radiotelefoni	X	
2.2.4	Nødkalling, nødmelding og nødtrafikk	X	
	a) Framgangsmåter for luftfartøy som er i nød		
	b) Framgangsmåter for den anropte stasjon eller den stasjon som først kvitterer for mottak av nødmelding		
	c) Framgangsmåter for alle andre stasjoner		
2.2.5	Kvittering for mottak av nødmelding	X	
2.2.6	Påbud om radiotaushet for stasjoner som ikke deltar i nødtrafikken	X	
2.2.7	Opphør av nødtrafikk og radiotaushet	X	
2.3	Særlige bestemmelser om iltrafikk		
2.3.1	Internasjonalt ilsignal (PAN) for radiotelefoni. Signalets betydning	X	
2.3.2	Ilkalling, ilmelding og iltrafikk	X	
	a) Framgangsmåter for luftfartøy som sender ilmelding		
	b) Framgangsmåter for den anropte stasjon eller den stasjon som først kvitterer for mottak av ilmelding		
	c) Framgangsmåter for alle andre stasjoner		
2.4	Radiotelefoni i forbindelse med VDF		
2.4.1	Generelt om VDF		X
2.4.2	Framgangsmåter ved anmodning om peilinger og mottak av peileinformasjoner	X	
2.4.3	Forkortelser (Q-koder) for peilinger	X	
2.4.4	Klassifisering av peilinger og posisjoner	X	
2.5	Radioteknikk		X
2.5.1	Installasjoner i luftfartøy		X
2.5.2	Spenning, strøm, motstand		X
2.5.3	Likestrøm, vekselstrøm		X
2.5.4	Radiobølger generelt		X
2.5.5	Radiobølgers forplantning		X
2.5.6	MF radiotelefoni		X
2.5.7	VHF radiotelefoni	X	
2.5.8	HF radiotelefoni		X
2.5.9	Modulasjon		X
2.5.10	Frekvensvalg		X

		Kunn- skap	Kjenn- skap
2.5.11	Simplex – Duplex	X	
2.5.12	Blyakkumulatoren	X	
2.5.13	Batterikoplinger	X	
2.5.14	VHF nødradiopeilesender	X	
2.5.15	Radiosender		X
2.5.16	Radiomottaker		X
2.5.17	Antenne		X

Vedlegg 2. Praktisk prøve til flytelefonistsertifikat

1. Bruk av radio
- 1.2 *Apparatbehandling*
 - 1.2.1 Bruk og behandling av mikrofon, høretelefoner (høytaler), volumkontroll, frekvensvelger, kanalvelger m.m.
 - 1.2.2 Betjening av VHF radiotelefonstasjoner i luftfartøy
 - 1.2.3 Bruk av nødradioutstyr
- 1.3 *Radiokommunikasjon*
 - 1.3.1 Sending og mottaking
 - Fonetisk alfabet og siffergrupper
 - Opprettelse av radiosamband
 - Testing av radiotelefonstasjoner
 - Radioprosedyrer og fraseologi (VFR-flyging)
 - Anmodning om og mottaking av vanlige meldinger, klareringer, værreporter, banestatus, trafikkopplysninger o.l.
 - Anmodning om peilinger
 - Nød- og ilmeldinger
 - Utveksling av øvrige meldinger.

3. des. Nr. 1346 2002

Forskrift om endring i forskrift om generelle bestemmelser om utstedelse av luftfartssertifikater (BSL C 1–1a).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–3, § 5–4 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 6. desember 2002.

I

I forskrift av 20. desember 2000 nr. 1673 om generelle bestemmelser om utstedelse av luftfartssertifikater (BSL C 1–1a) gjøres følgende endringer:

Punkt 5.2.2.4.2 skal lyde:

Bestått ferdighetsprøve (skill test) eller ferdighetskontroll (proficiency check) avlagt på klasse fly, godkjennes for utøvelse av rettigheter i henhold til følgende tabell:

<i>Bestått nasjonal ferdighetsprøve (skill test) eller nasjonal ferdighetskontroll (proficiency check) på:</i>	<i>Gjelder kun for følgende klasse:</i>
Landfly med én motor	Én-motors landfly (SEP-land)
Landfly med mer enn én motor	Fler-motors landfly (MEP-land)
Landfly med én turbo-prop motor	Én-motors landfly-turbo-prop motor (SET-land)
Sjøfly med én motor	Én-motors sjøfly (SEP-sea)
Sjøfly med mer enn én motor	Fler-motors sjøfly (MEP-sea)
Sjøfly med én turbo-prop motor	Én-motors sjøfly-turbo-prop motor (SET-sea)

Punkt 9.1.2.1.2 og 9.1.2.1.3 skal lyde:

9.1.2.1.2 *Utøvelse av rettighetene under yrkesflyging eller instruksjon*

Før rettighetene kan utøves under yrkesflyging som fartøysjef på sjøfly, skal innehaveren ha minst 40 timer sjøflyging som fartøysjef, inkludert minst 20 avganger og 20 landinger som fører. Disse 40 timene kan være som styrmann med fartøysjefspplikter og -funksjoner, forutsatt at ordningen er godkjent av Luftfartstilsynet.

Det samme gjelder for å kunne utøve instruksjon på sjøfly.

9.1.2.1.3

Én-motors sjøfly (stempelmotor)

Én-pilots, én-motors klasserettighet for sjøfly (SEP-sea) er gyldig i to år fra utstedelsesdato, eller fornyelsesdato hvis rettigheten er fornyet innenfor gyldighetsperioden.

(a) For forlengelse av SEP-sea klasserettighet, skal kandidaten:

- 1) innenfor de siste tre månedene før utløpsdatoen for rettigheten, ha bestått en ferdighetskontroll med en autorisert kontrollant på klassen; eller
- 2) i løpet av de siste 12 måneder før rettigheten utløper:
 - (a) ha gjennomført 12 flytimer på klassen inkludert seks timer fartøysjeftid og 12 avganger og 12 landinger på sjø, og
 - (b) gjennomføre en treningsflyging av minst 1 times varighet med en flygeinstruktør. Denne flygingen kan erstattes med enhver annen ferdighetskontroll eller ferdighetsprøve for en klasse- eller typerettighet.

(b) Gjenutstedelse av SEP-sea klasserettighet

Dersom klasserettigheten SEP-sea er utløpt, skal kandidaten fullføre ny ferdighetsprøve/skill test. Rettigheten gjenutstedes for 24 måneder fra dato for avlagt og bestått prøve.

*Én-motors sjøfly (turbinmotor)**(a) For forlengelse av SET-sea klasserettighet, skal kandidaten:*

For forlengelse av én-motors turbo-prop klasserettighet på sjøfly (SET-sea), skal kandidaten innenfor de siste tre månedene før rettighetens utløpsdato, ha bestått en ferdighetskontroll med en autorisert kontrollant på klassen én-motors turbo-prop sjøfly (SET-sea).

(b) Gjenutstedelse av SET-sea klasserettighet

Dersom klasserettigheten SET-sea er utløpt, skal kandidaten fullføre ny ferdighetsprøve/skill test. Rettigheten gjenutstedes for 24 måneder fra dato for avlagt og bestått prøve.

Punkt 9.1.9 skal lyde:

9.1.9 *Instruksjon i acroflyging*

For å kunne forestå instruksjon i acroflyging må instruktøren ha gyldig instruktørrettighet for acroflyging.

Punkt 11.3.6 skal lyde:

Godskrivning av flygetid opptjent på militært luftfartøy skal foregå etter samme regler som angitt ovenfor under punktene 11.3.1 til 11.3.4.2.

For å omgjøre militær flygetid (tid i luften) til sivil flygetid (blokketid) legges 10% til den militære flygetiden. Denne tiden overføres til den sivile flygetidsboken.

Punkt 1.3 i vedlegg 3 til punkt 9 skal lyde:

Kandidaten skal under utdannelsen være innehaver av gyldige rettigheter tilknyttet flygersertifikat. Dette gjelder ikke for kandidater som tar PPL-utdanning på klasse sjøfly.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. des. Nr. 1347 2002**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.**

Fastsatt av Finansdepartementet 4. desember 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 16–40. Kunngjort 6. desember 2002.

I

I forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 16–40 med deloverskrift skal lyde:

Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU-fradrag)

§ 16–40. *Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU-fradrag)*

§ 16–40–1. Anvendelsesområde

Bestemmelsene i § 16–40 gjelder ved krav om fradrag i skatt og trygdeavgift for kostnader til egenutført og innkjøpt forsknings- og utviklingsprosjekt.

§ 16–40–2. Definisjon av forsknings- og utviklingsprosjekt (FoU)

(1) Med forsknings- og utviklingsprosjekt i skatteloven § 16–40 forstås et avgrenset og målrettet prosjekt med sikte på å fremskaffe ny kunnskap, informasjon eller erfaring som antas å være til nytte for bedriften i forbindelse med utvikling av nye eller bedre produkter, tjenester eller produksjonsmåter. Videre omfattes virksomhet der resultatene fra industriell forskning omsettes i en plan, et prosjekt eller et utkast til nye forbedrede produkter, produksjonsprosesser eller tjenester, samt utvikling av en første prototype eller pilotprosjekt som ikke kan utnyttes kommersielt.

(2) Alminnelig bedriftsorientert produktutvikling uten forskningspreg omfattes ikke, herunder prosjekter som:

- a. har karakter av løpende drift,
- b. omfatter modifikasjon av bedriftens produksjon, tjenester eller produksjonsmåter, når dette ikke fordrer utvikling av ny kunnskap eller bruk av eksisterende kunnskap på nye måter,
- c. hovedsakelig omfatter organisasjonsutvikling, opplæring eller kvalitetssikring,
- d. i det vesentligste er kunde- eller markedsundersøkelser,
- e. består i installasjon eller tilpasning av innkjøpt produksjonsutstyr,
- f. går ut på å kopiere eller konstruere produkter andre har skapt,
- g. kan karakteriseres som kunstneriske, musikalske, filmatiske, litterære eller lignende,
- h. består i å lage anlegg for produksjon,
- i. går ut på å erverve, oppføre eller utbedre fast eiendom, kjøretøy, skip eller fly,
- j. har til formål å lete etter eller å påvise mineralske forekomster, naturressurser eller lignende, med mindre det dreier seg om å utvikle nye avanserte teknikker som kan patenteres,
- k. utgjør bedriftens kontingenter, eller andeler til finansiering av fellesforskning der hvor dette ikke er knyttet til gjennomføring av et konkret samarbeidsprosjekt hvor bedriften er aktivt involvert.

§ 16–40–3. Definisjon av forskningsinstitusjon

Med forskningsinstitusjon menes institusjon som har til formål å utføre forsknings- og utviklingsarbeid og som regelmessig driver vitenskapelig publisering eller arbeider systematisk med åpen teknologi- og kunnskapsspredning.

§ 16–40–4. Godkjenning av prosjekter og forskningsinstitusjoner mv.

(1) Norges forskningsråd godkjenner om det planlagte prosjekt innebærer forsknings- og utviklingsarbeid som omfattes av ordningen og godkjenner forskningsinstitusjoner, herunder utenlandske forskningsinstitusjoner.

(2) Søknad om godkjenning må inneholde alle nødvendige opplysninger for at Norges forskningsråd skal kunne ta stilling til om prosjektet eller forskningsinstitusjonen oppfyller vilkårene i lov og forskrift. Søknad skal sendes på skjema fastsatt av Norges forskningsråd.

§ 16–40–5. Definisjon av små og mellomstore bedrifter (SMB)

(1) Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 20 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt dersom virksomheten oppfyller følgende vilkår i tillegg til vilkårene i skatteloven § 16–40 første ledd:

- a. virksomheten har færre enn 250 ansatte,
- b. virksomheten har en årlig salgsinntekt som ikke overstiger 40 millioner euro, eller en årlig balansesum som ikke overstiger 27 millioner euro, og
- c. oppfyller kravet til uavhengighet som nevnt i annet ledd.

(2) Virksomheten anses ikke som uavhengig dersom 25 prosent eller mer av kapitalen eller stemmerettighetene er eid av ett eller flere foretak som ikke oppfyller vilkårene i første ledd. Begrensningen kan overskrides dersom virksomheten er eid av offentlige investeringsselskaper, venture-selskaper eller institusjonelle investorer forutsatt at disse ikke har kontroll over virksomheten enten individuelt eller samlet. Det samme gjelder hvor kapitalen er spredd på en slik måte at det er umulig å avgjøre hvem som kontrollerer denne, og virksomheten erklærer at den ikke er eid med 25 prosent eller mer av ett eller flere selskaper i fellesskap som faller utenfor definisjonen i første ledd.

(3) Ved avgjørelsen av om kravet til salgsinntekt eller balansesum er oppfylt legges virksomhetens siste godkjente årsregnskap til grunn. For nystartet virksomhet hvor det ennå ikke foreligger godkjent årsregnskap legges det til grunn et pålitelig anslag fastsatt i løpet av året.

(4) Ved avgjørelsen av om kravet med hensyn til antall ansatte er oppfylt legges gjennomsnittlig antall årsverk i virksomheten i siste avsluttede regnskapsår til grunn.

(5) Ved omregning fra euro til norske kroner legges det til grunn den omregningskurs som fastsettes av EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ved starten av hvert nytt kalenderår i henhold til kapittel 33.1 i ESAs retningslinjer for statsstøtte.

§ 16–40–6. Nærmere om fradragsgrunnlaget

(1) Det gis fradrag for kostnader etter § 16–40 som er attestert av revisor.

(2) Fradrag gis for kostnader direkte tilknyttet godkjent prosjekt, og som er fradragsberettiget i henhold til skatteloven kapittel 6. Videre må kostnadene være omfattet av kapittel 14.6 i retningslinjene for statsstøtte fastsatt av

EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Kostnader pådratt før godkjenning av prosjekt kommer til fradrag når de er pådratt i det inntektsår godkjenningen ble gitt.

(3) Prosjektkostnadene beregnes etter Norges forskningsråds regler for brukerstyrte prosjekter.

(4) Det gis ikke fradrag i skatt for kostnader forskningsinstitusjoner har hatt i tilknytning til forskningstjenester som omsettes (oppdragsforskning).

(5) Dersom skattyter mottar annen offentlig støtte, må det fremgå av revisorbekreftet dokument at summen av den offentlige støtten til prosjektet ikke overstiger høyeste tillatte samlet støtte i henhold til kapittel 14.5 i retningslinjene for statsstøtte fastsatt av EFTAs overvåkningsorgan. Hvor samlet offentlig støtte til prosjektet overstiger høyeste tillatte samlet støtte gjøres det reduksjon i skattefradraget. Som offentlig støtte regnes finansiell bistand til prosjektet fra offentlige virkemidler, samt støtte til prosjektet fra Den europeiske union.

§ 16–40–7. Skattefradrag

Ved fordeling av skatt mellom skattekreditorene skal skattefradraget etter skatteloven § 16–40 i sin helhet belastes staten.

§ 16–40–8. Dokumentasjonsplikt overfor ligningsmyndighetene

Skattyter som krever fradrag etter skatteloven § 16–40 skal i vedlegg til selvangivelsen fremlegge revisors bekræftelse som nevnt i § 16–40–6. Det skal føres eget regnskap for prosjektet som på oppfordring fremlegges for ligningsmyndighetene. Norges forskningsråd gir ligningsmyndighetene underretning om godkjente prosjekter.

§ 16–40–9. Kompetanseforhold og klageadgang

(1) Ligningsmyndighetene avgjør om vilkårene i skatteloven § 16–40 og denne forskrift § 16–40 er oppfylt med de unntak som følger av tredje ledd.

(2) Klage over avgjørelser etter første ledd følger reglene i ligningsloven.

(3) Norges forskningsråds avgjørelser vedrørende godkjenning av prosjekter og forskningsinstitusjoner kan påklages til særskilt klageorgan etter reglene i forvaltningsloven så langt de passer.

§ 16–40–10. Rapportering til Norges forskningsråd

Forskningsrådet kan kreve at bedriften skal rapportere fremdrift og oppnådde resultater i forhold til det godkjente prosjekt.

II

Endringen trer i kraft fra den tid departementet bestemmer, med virkning fra og med inntektsåret 2002.

Samtidig oppheves

– forskrift av 4. mars 2002 nr. 220 om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 og

– forskrift av 28. juni 2002 nr. 756 om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

6. des. Nr. 1348 2002

Ikrafttredelse av lov av 6. desember 2002 nr. 73 om endringer i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere.

Fastsatt ved kgl.res. 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 6. desember 2002 nr. 73 om endringer i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere del II nr. 1. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 6. desember 2002.

Lov av 6. desember 2002 nr. 73 om endringer i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere gjelder fra 1. januar 2003.

20. juni Nr. 1349 2002

Forskrift for studier ved Universitetet i Tromsø.

Fastsatt av styret ved Universitetet i Tromsø 20. juni 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 5, § 44a, § 46 og § 49 og kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 4. Kunngjort 10. desember 2002.

Kapittel I. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for studier ved Universitetet i Tromsø.

Forskriften gjelder ikke for doktorgradsprogram ved Universitetet i Tromsø.

§ 2. Utfyllende bestemmelser

Avdelingene selv kan fastsette utfyllende regler til denne forskrift for studier de er faglig ansvarlige for. For studier hvor det undervises ved flere avdelinger, skal utfyllende regler godkjennes av alle involverte avdelinger. Ved

uenighet skal styret fastsette utfyllende regler. Universitetsdirektøren skal straks underrettes ved fastsetting av utfyllende regler og endringer av disse.

§ 3. Terminologier

<i>studierett</i>	Rettigheter tilknyttet et studium, for eksempel rett til organisert veiledning, smågruppeundervisning, laboratoriekurs, oppgaveløsning. Studieretten tildeles etter institusjonens tilbud om studieplass og studentenes aksept av denne.
<i>utdanningsplan</i>	En plan inngått av institusjon og den enkelte student. Planen inneholder bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter.
<i>studieplan</i>	En plan for læringsmål, faglige komponenter, oppbygging og gjennomføring av studiet.
<i>studieprogram</i>	Et flerårig helhetlig studium som leder fram til en grad.
<i>fag</i>	Samling av emner som er beslektet og som er samlet under en felles fagbetegnelse.
<i>emne</i>	Den minste enheten som kan inngå i et fag eller et studieprogram. Alle emner skal ha et omfang angitt i studiepoeng.
<i>emnegruppe</i>	Samling av emner fra et eller flere fag som i en studieplan er definert til å utgjøre en samlet faglig enhet.
<i>studium</i>	Studieprogram, emne eller emnegruppe som tilbys ved Universitetet i Tromsø og som lyses ut som et eget søkeralternativ.
<i>fordypning</i>	Gruppe av emner som i studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre på en slik måte at de bygger på og går ut over grunnivået i et fag.
<i>selvstendig arbeid</i>	Skriftlig arbeid av et nærmere angitt omfang som inngår i mastergradseksamen og som skal vise selvstendig forståelse, refleksjon og modning.
<i>studiepoeng</i>	Mål på arbeidsmengde. 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.
<i>eksamen</i>	Prøve av studentenes kunnskaper og ferdigheter i de tilfeller det gis en karakter som angis på vitnemålet eller som inngår i beregningsgrunnlaget for en karakter som angis på vitnemålet.
<i>grad</i>	En utdanning av et bestemt omfang og sammensetning som gir rett til å få tildelt et vitnemål fra Universitetet i Tromsø.

Kapittel II. Studieplan

§ 4. Fastsetting av studieplan

Det skal fastsettes studieplan for alle studier som tilbys ved Universitetet i Tromsø og som godskrives studentene i form av studiepoeng.

Avdelingene fastsetter studieplan for studier som hører inn under avdelingens forvaltningsområde. Universitetsdirektøren skal straks underrettes om nye studieplaner og endringer i eksisterende studieplaner.

Studieplan for studier hvor det undervises ved flere avdelinger, skal godkjennes av alle involverte avdelinger. Ved uenighet fastsettes studieplanen av styret. Styret fastsetter også hvilken avdeling som skal være administrativt ansvarlig, dersom avdelingene ikke er blitt enige om dette.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet fastsetter studieplan for examen philosophicum.

§ 5. Studieplaner

En studieplan skal fastsette:

1. Studiets læringsmål og faglig innhold.
 2. Faglig beskrivelse av hvert enkelt emne som inngår i studiet.
 3. Emnenes arbeidsomfang i studiepoeng. Emnene skal normalt være på 10 eller 20 studiepoeng.
 4. Eventuelle forkunnskapskrav eller anbefalte forkunnskaper for studiet.
 5. Bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende dersom slike krav stilles.
 6. Hvilke emner som er obligatoriske, og eventuelt valgfrie innenfor gitt faglig ramme og/eller helt valgfrie i studieprogrammet, herunder mulighet for å ta emner av minst 30 studiepoengs omfang i utlandet.
 7. Hvilke emnegrupper eller fag som oppfyller kravet til fordypning.
 8. Undervisningsomfang og undervisningsform for hvert emne.
 9. Eksamensordning, prøve- og vurderingsform, herunder hvilke vurderinger som kommer på vitnemålet eller som inngår i beregningsgrunnlaget for en karakter som kommer på vitnemålet og hvordan kontinuasjonsadgangen skal være.
 10. Andre bestemmelser av betydning for gjennomføringen og kvalitetssikringen av studiet.
- Dersom det stilles krav om at studenten skal ha bestemte fag, emner eller emnegrupper for å bli tatt opp til et mastergradsprogram, skal dette fastsettes i studiets studieplan. Det samme gjelder dersom det stilles særlige faglige minstekrav.

I en studieplan for et mastergradsprogram skal det fastsettes nærmere regler om det selvstendige arbeidet, inkludert omfang, vurderingsform og om arbeidet kan/skal utføres individuelt eller som gruppearbeid.

Kapittel III. Gradene bachelor og master

§ 6. Forvaltning og tildeling av gradene bachelor og master

Universitetet i Tromsø tildeler bachelorgrad av 180 studiepoengs omfang, mastergrad av 120 studiepoengs omfang, mastergrad av 300 studiepoengs omfang og erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang.

Den avdeling som er administrativt ansvarlig for et studieprogram som leder frem til en grad, tildeler graden. Bachelorgrad i fritt sammensatte fag tildeles av rektor.

§ 6A. Overgangsordning mellom ny og gammel gradsstruktur

Studenter som 1. juli 2003 eller senere oppfyller kravene til bachelorgraden, tildeles denne. Det er ikke anledning til å bli tildelt både bachelorgrad og cand.mag.-grad. Studenter som ved starten av høstsemesteret 2003 har avlagt universitets- og høyskoleeksamener på minst 60 vekttall uten å oppfylle kravene til bachelorgrad, gis anledning til å fullføre studiet som cand.mag. innen 30. juni 2005. Fra og med 1. juli 2005 oppheves cand.mag.-graden.

Studenter som senest høsten 2002 har påbegynt studier på høgre grads nivå, kan fullføre studiene og få tildelt graden til og med 1. juli 2007.

§ 7. Bachelorgrad

For å få tildelt en bachelorgrad, må kandidaten ha avlagt eksamen i og bestått emner som til sammen må utgjøre minst 180 studiepoeng. Studenter som følger et studieprogram, må ha avlagt eksamen i og bestått de emner som inngår i studieprogrammet.

I de 180 studiepoengene skal det normalt inngå et førstesemesterstudium bestående av examen philosophicum med et omfang av 10 studiepoeng, examen facultatum med et omfang av 10 studiepoeng og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng. I stedet for examen facultatum og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng, kan det inngå fagemner med et samlet omfang av 20 studiepoeng. I førstesemesterstudiet skal det gis undervisning og veiledning i informasjonskompetanse. For å kunne få tildelt bachelorgrad i fritt sammensatte fag må studenten ha avlagt eksamen i og bestått examen philosophicum og examen facultatum.

I de 180 studiepoengene skal det inngå en fordypning i fag, emne eller emnegruppe på minimum 80 studiepoeng. De enkelte studieplanene definerer fordypningskravet. For å kunne få tildelt bachelorgrad i fritt sammensatte fag må det i tillegg til en fordypning på minimum 80 studiepoeng, inngå en emnegruppe med et samlet omfang på minimum 30 studiepoeng.

§ 8. Mastergrad

For å få tildelt mastergrad av 120 studiepoengs omfang, mastergrad av 300 studiepoengs omfang og erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang, må kravene som stilles i forskrift om krav til mastergrad gitt av departementet være oppfylt.

I tillegg må kandidaten ha avlagt eksamen i og bestått de emner som er fastsatt i studieplanen.

I et mastergradsprogram av 300 studiepoengs omfang må det normalt inngå et førstesemesterstudium bestående av examen philosophicum med et omfang av 10 studiepoeng, examen facultatum med et omfang av 10 studiepoeng og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng. I stedet for examen facultatum med et omfang av 10 studiepoeng og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng, kan det inngå fagemner med et samlet omfang av 20 studiepoeng. Det skal gis undervisning og veiledning i informasjonskompetanse.

§ 9. Krav til selvstendig arbeid i mastergrad

I mastergradsprogrammet skal det inngå et selvstendig arbeid. Det selvstendige arbeidet kan defineres av studenten selv innenfor de rammer studieplanen setter, eller være en forhåndsdefinert oppgave utdelt av avdelingen.

Mastergrad av 120 studiepoengs omfang og erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang skal inkludere selvstendig arbeid av minimum 30 studiepoengs omfang.

Mastergrad av 300 studiepoengs omfang skal inkludere selvstendig arbeid av minimum 20 studiepoengs omfang.

Omfanget av det selvstendige arbeidet skal ikke overstige 60 studiepoeng.

§ 10. Vitnemål

For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som

- a) «Bachelor i <tittel på studieprogram>» for studenter som følger et tilrettelagt studieprogram.
- b) «Bachelor i fritt sammensatte fag med fordypning i <faglig fordypning>» for studenter som ikke følger et studieprogram.

For oppnådd mastergrad med et omfang av 120 eller 300 studiepoeng angis gradens faglige innhold på vitnemålet som «Master i <tittel på studieprogram>».

For oppnådd erfaringsbasert mastergrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som «Erfaringsbasert master i <tittel på studieprogram>».

Det utstedes bare ett vitnemål per kandidat for oppnådd bachelorgrad innenfor et studieprogram og for oppnådd bachelorgrad i fritt sammensatte fag.

Det utstedes ikke vitnemål fra Universitetet i Tromsø til kandidater som har avlagt eksamener med mindre omfang enn 60 studiepoeng ved universitetet.

Ved vitnemålet skal det følge med et vitnemålstillegg som gir en nærmere beskrivelse av kandidatens utdanning og av høgre norsk utdanningssystem, Diploma supplement.

Kapittel IV. Gradene cand.med. og cand.psychol.

§ 11. *Graden cand.med.*

Det medisinske fakultet tildeler graden candidatus/candidata medicinae, som gir rett til tilsvarende tittel. Graden gis for fullført integrert studium i medisin av seks års varighet.

I studiet må examen philosophicum med et omfang av 10 studiepoeng inngå.

§ 12. *Graden cand.psychol.*

Det samfunnsvitenskapelige fakultet tildeler graden candidatus/candidata psychologiae, som gir rett til tilsvarende tittel. Graden gis for fullført integrert studium i psykologi av seks års varighet.

I studiet må det inngå et førstesemesterstudium bestående av examen philosophicum med et omfang av 10 studiepoeng, examen facultatum med et omfang av 10 studiepoeng og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng. I stedet for examen facultatum med et omfang av 10 studiepoeng og et fagemne med et omfang av 10 studiepoeng, kan det inngå fagemner med et samlet omfang av 20 studiepoeng. Det skal gis undervisning og veiledning i informasjonskompetanse.

Kapittel V. Fritak, innpassing og reduksjon av studiepoeng

§ 13. *Fritak og innpassinger*

Den faglig ansvarlige avdeling kan gi en student fritak for emner som inngår i studieprogrammet dersom det godtgjøres at tilsvarende emner er tatt ved universitetet eller annen utdanningsinstitusjon. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Søknad om fritak for examen philosophicum skal behandles av Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

§ 14. *Reduksjon i studiepoeng*

Studenter som avlegger eksamen i emner og/eller fagenheter som faglig dekker hverandre helt eller delvis og er på samme faglige nivå, får redusert sin samlede studiepoengsum for de aktuelle emnene. Faglig ansvarlig avdeling gjør vedtak om omfanget av reduksjonen.

Kapittel VI. Studierett, permisjon, utdanningsplan og undervisningsterminene

§ 15. *Studierett*

Den som har akseptert tilbud om studieplass beholder studieretten inntil ett år ut over normert studietid i hel eller deltidsstudier, såfremt avdelingen ikke har fastsatt at studieretten kan beholdes for flere år ut over normert tid for det aktuelle studiet. I denne tidsberegningen inngår ikke utsatt studiestart, permisjoner, utestengelse fra universitetet og faglige forsinkelser. Den som mister studieretten, kan søke om nytt opptak til studiet.

Studenten må registrere seg hvert semester innen gjeldende frister for å beholde studieretten.

§ 16. *Permisjon*

Den enkelte avdeling kan fastsette bestemmelser om studentenes rett til permisjon fra studiene. Innvilgelse av permisjon må betinge at søkeren har registrert seg innen registreringsfristen. Dersom ikke annet er bestemt, kan permisjon normalt ikke gis for mer enn to år i løpet av studietiden og bare på grunnlag av verneplikt, deltakelse i internasjonale forsvarsoperasjoner, studentpolitisk arbeid, svangerskap, fødsel, omsorg for små barn, attestert langvarig sykdom og andre særlige tungtveiende grunner av faglig, sosial eller personlig art.

Søknad om permisjon fra grunnstudier som kommer før 1. mars eller 1. oktober det semester studenten ble tatt opp på studiet, regnes som en søknad om utsatt studiestart. Retten til utsatt studiestart reguleres av retningslinjer gitt av departementet.

§ 17. *Utdanningsplan*

Universitetet i Tromsø skal i løpet av første semester inngå en utdanningsplan med den enkelte student som blir tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer.

Utdanningsplanen skal være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre det planlagte studiet eller studieløp fram til en grad på normert tid som heltids- eller deltidsstudent.

§ 18. *Undervisningsterminene*

Ved Universitetet i Tromsø varer vårsemesteret fra 7. januar til 15. juni og høstsemesteret fra 13. august til 21. desember.

Kapittel VII. Bortvisning og utestenging

§ 19. *Bortvisning og utestenging*

Universitetsdirektøren kan gi en student som opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters

arbeid eller for virksomheten ved universitetet ellers, skriftlig advarsel om at forslag om bortvisning vil bli fremmet for universitetsstyret dersom studenten fortsetter med sin forstyrrende opptreden.

Universitetsdirektøren kan gi studenten skriftlig advarsel om at forslag om utestenging fra studiet vil bli fremmet for universitetsstyret, hvis studenten ikke respekterer bortvisning vedtatt av universitetsstyret.

Kapittel VIII. Ikrafttredelse

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2002.

2. des. Nr. 1350 2002

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 2. desember 2002 med hjemmel i forskrift av 12. desember 2001 nr. 1404 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 § 26. Kunngjort 10. desember 2002.

I

I forskrift av 12. desember 2001 nr. 1404 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 gjøres følgende endring:

§ 22 skal lyde:

Fartøy med nordsjøtråltillatelse eller avgrenset nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske 100 tonn sei som bifangst.

II

Endringen trer i kraft straks.

2. des. Nr. 1351 2002

Vedtak om endring i instruks om bevilgningsreglement.

Kunngjøring fra Finansdepartementet av stortingsvedtak 2. desember 2002 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov av 17. mai 1814 § 75. Kunngjort 10. desember 2002.

I instruks av 19. november 1959 nr. 2 om bevilgningsreglement gjøres følgende endring:

§ 11 femte ledd skal lyde:

Kongen kan fastsette regler som gir Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene og underordnede institusjoner til å overskride bevilgninger til driftsutgifter med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjett-terminer.

3. des. Nr. 1352 2002

Forskrift om påleggstrekk.

Fastsatt av Finansdepartementet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 33, jf. lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–4. Kunngjort 10. desember 2002.

I

§ 1. Virkeområdet for forskriften

Denne forskriften gjelder for trekk i lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse som pålegges med hjemmel i skattebetalingsloven § 33 og § 34, jf. § 35 og § 49 nr. 3. Forskriften gjelder også for trekk av skatt mv. etter bestemmelser der skattebetalingsloven er gitt tilsvarende anvendelse.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

Arbeidsgiver: Den som selv eller ved fullmektig utbetaler eller på annen måte gir oppgjør for lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse som kan gjøres til gjenstand for skattetrekk etter pålegg.

Avgift: Arbeidsgiveravgift eller trygdeavgift etter lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23–2 og § 23–3.

Skatt: De skatter av formue og inntekt til stat, fylkeskommune og kommune som skal fastsettes ved ligning etter utgangen av inntektsåret.

Skyldner: Den som selv skylder eller for øvrig er ansvarlig for skatt eller for ansvarsbeløp eller avgift.

§ 3. Hvilke ytelser det kan trekkes i

1. Det kan pålegges trekk i lønn og andre godtgjørelser og ytelser som nevnt i dekningsloven § 2–7.

Ved fiske- og fangstvirksomhet kan trekk foretas i fartøypart og i annen redskapspart uten hensyn til om parten utbetales til passiv deltaker.

2. Det kan pålegges trekk i godtgjørelse for arbeid eller oppdrag utført som ledd i selvstendig næringsvirksomhet.
3. Det kan pålegges trekk i oppgjør for varer når det overensstemmer med vilkårene i skattebetalingsloven § 34 er inngått avtale om slikt trekk med skyldneren.

§ 4. *Generell begrensning av påleggstrekk*

1. Trekket fastsettes på grunnlag av skyldnerens samlede inntekt i det tidsrom trekket regnes å ville pågå. Det kan videre tas hensyn til inntekt som hans ektefelle har og inntekt som oppbæres av hjemmeværende barn som lignes under ett med skyldneren.
2. Den som pålegger trekket, skal alltid påse at det blir så meget igjen av inntekten at det sammen med annen inntekt er tilstrekkelig til livsopphold for skyldneren og hans familie. Avgjørelsen treffes etter de stedlige forhold og under hensyn til skyldnerens forsørgelsesbyrde og øvrige økonomiske forhold.

§ 5. *Spesiell begrensning av påleggstrekk*

1. Påleggstrekk etter § 3 nr. 1 må – sammen med mulig forskuddstrekk – i alminnelighet ikke overstige 60 prosent av lønnen, godtgjørelsen eller ytelsen. Denne bestemmelse gjelder dog ikke når den samlede inntekt etter de stedlige forhold og skatteytens forsørgelsesbyrde må anses for rommelig. Heller ikke gjelder begrensningen for trekk i biinntekt eller annen tilfeldig inntekt som ikke finnes å være av vesentlig betydning for skyldnerens eller hans families livsforhold, eller ved trekk hos foreldre til dekning av ansvar for skatt ilagt hjemmeværende barn som arbeider i foreldrenes bedrift.
2. Påleggstrekk etter § 3 nr. 2 må ikke uten skyldnerens samtykke overstige 20 prosent av godtgjørelsen.

§ 6. *Trekkpålegget*

1. Trekkpålegget skal inneholde:
 - a) opplysninger om hvem som har pålagt trekket, dennes adresse, telefonnummer, rett kontonummer for innbetaling av kravet og hvem henvendelser vedrørende trekket skal rettes til,
 - b) arbeidsgiverens navn, adresse og arbeidsgivernummer,
 - c) skyldnerens navn, fødselsnummer og adresse,
 - d) hvilke bestemmelser som er hjemmelen for trekket,
 - e) hvilke skatter, trekkansvarsbeløp eller avgifter det trekkes for, herunder en nøyaktig beregning av det samlede krav med sakskostnader og renter frem til framsettelsestidspunktet for trekkpålegget,
 - f) nøyaktige opplysninger om beregningen av renter fra framsettelsestidspunktet, med mindre oppgave hvor disse rentene er beregnet framsettes separat,
 - g) den prosentsats eller det beløp (i hele kroner) pr. uke, måned etc. det skal trekkes med,
 - h) i hvilken periode trekk skal gjennomføres, og
 - i) andre opplysninger av betydning for gjennomføring av trekket.
2. Skatteoppkreveren beholder ett eksemplar av trekkpålegget. Dersom trekket får bedre prioritet enn et trekk som allerede løper og som er besluttet av en annen namsmyndighet, sendes ett eksemplar til denne namsmyndigheten. Tre eksemplarer skal sendes arbeidsgiveren som skal gi påtegning om når de er mottatt. Arbeidsgiveren skal straks levere ett eksemplar videre til skyldneren. Ved opphør av trekket skal arbeidsgiveren i tillegg gi skyldneren ett eksemplar som skal tjene som samlekvittering og vise det samlede trekk som arbeidsgiveren har foretatt.
3. Er det tvil om når arbeidsgiveren har mottatt pålegg i rekommandert brev, anses pålegget mottatt 8 dager etter at det er innlevert til poststed for forsendelse.
4. Hvis et krav som det er nedlagt trekk for, faller bort eller reduseres av andre grunner enn at kravet dekkes ved trekk etter det pålegg som arbeidsgiveren har mottatt, skal den som har gitt trekkpålegget, straks tilbakekalle pålegget eller underrette arbeidsgiveren om eventuelle endringer i pålegget.

§ 7. *Avtale om trekk*

1. Skyldneren kan ved skriftlig avtale med skatteoppkreveren samtykke i at det trekkes i oppgjør som nevnt i skattebetalingsloven § 34. Slik avtale skal opprettes i minst tre eksemplarer. Skyldneren og den som er pliktig til å foreta trekket skal ha ett eksemplar hver, og skatteoppkreveren beholder dessuten minst ett eksemplar.
2. Avtalen skal inneholde:
 - a) skyldnerens navn, fødselsnummer og adresse,
 - b) hvilken skatteoppkrever avtalen er inngått med,
 - c) navn og adresse på den som skal foreta trekket,
 - d) hvilke ytelser det skal trekkes i,
 - e) hvor store beløp som etter avtalen i alt skal kunne trekkes,
 - f) hvorledes trekket skal gjennomføres og
 - g) fra hvilket tidspunkt trekket skal foretas.
3. Så lenge avtalen står ved makt, skal de krav som omfattes av avtalen ikke inndrives ved forretning for utleggspant etter skattebetalingsloven § 32, § 35 og § 49 med mindre skyldneren samtykker i det.

4. Avtalen kan med 14 dagers varsel endres eller sies opp. Skatteoppkreveren kan bare kreve endring eller oppsigelse dersom krav som omfattes av avtalen ikke blir dekket som forutsatt da avtalen ble inngått.
5. Krav om endring eller oppsigelse som nevnt i nr. 4 skal framsettes skriftlig. Er det tvil om når kravet er mottatt i rekommandert brev, anses kravet som mottatt 8 dager etter at melding om kravet er innlevert til poststed til forsendelse.
6. Blir avtalen sagt opp eller endret, skal trekkpålegget straks tilbakekalles eller underretning gis den trekkpliktige om eventuelle endringer i pålegget.

§ 8. Tidspunktet for gjennomføring av påleggstrekk

1. Arbeidsgiveren skal foreta påleggstrekk i samsvar med det mottatte pålegg når han utbetaler eller på annen måte gir oppgjør for lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse.
2. Ved forskuddsbetalinger gjelder regler av 14. september 1956 nr. 9866 om gjennomføring av forskuddstrekk § 16 nr. 2 til 4 tilsvarende for påleggstrekk i lønn som der nevnt.

§ 9. Trekkgrunnlaget – avrunding av trekkbeløp

1. Ved påleggstrekk med prosent i lønn eller annen godtgjørelse som kan gjøres til gjenstand for forskuddstrekk, gjelder § 6 nr. 3, § 7 og § 9 om trekkgrunnlaget i regler om gjennomføring av forskuddstrekk av 14. september 1956 tilsvarende. Forskrifter gitt i medhold av skattebetalingsloven § 6 nr. 2 og 3 om forskuddstrekk i utgiftsgodtgjørelser og i naturalytelser gjelder også tilsvarende. Ved påleggstrekk i godtgjørelse eller ytelse som ikke kan gjøres til gjenstand for forskuddstrekk, foretas påleggstrekket i bruttogodtgjørelsen uten fradrag av noen art.
2. Ved påleggstrekk med prosent gjelder § 14 nr. 2 om avrunding av trekkgrunnlag og trekkbeløp i regler om gjennomføring av forskuddstrekk av 14. september 1956 tilsvarende.

§ 10. Trekkprioriteten

1. Påleggstrekk skal gjennomføres ved siden av mulig forskuddstrekk. Den som har pålagt trekket, skal uten ugrunnet opphold stanse eller sette ned trekket hvis det ikke kan gjennomføres fullt ut ved siden av forskuddstrekket.
2. I skyldners lønnskrav mv. kan det pålegges trekk som skal løpe parallelt med allerede pålagte trekk med bedre prioritet dersom ytelsen etter fradrag av forskuddstrekk og løpende trekk med bedre prioritet overstiger det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og hans husstand, jf. dekningsloven § 2–7.
3. Dersom flere løpende trekk til sammen utgjør mer enn den del av ytelsen som kan gjøres til gjenstand for trekk, må trekk for krav etter dekningsloven § 2–8 første ledd bokstav d vike for trekk for krav etter bestemmelsens bokstav a – c.

Mellom flere trekk for krav etter dekningsloven § 2–8 første ledd bokstav d må først det trekk vike som arbeidsgiver har mottatt sist, dog med det unntak som nevnt i nr. 5.

Forsinkelsesrenter påløpt i trekkperioden beholder hovedstolens tidsprioritet under forutsetning av at renteoppgave, jf. forskriften § 6 nr. 1 bokstav f, sendes arbeidsgiver senest 1 måned etter at øvrige restanse er ferdig innbetalt.

Løpende trekk, herunder trekk som er pålagt før 1. januar 1993, beholder opprinnelig tidsprioritet ved forlengelse av trekkperioden.

4. Hvis flere pålegg om trekk for samme skyldner mottas av arbeidsgiveren samme dag, gjennomføres påleggstrekket med den høyeste prosentsats eller beløp som er benyttet i noen av trekkene. Arbeidsgiveren fordeler det trukne beløp forholdsmessig på restansene etter deres størrelse.
5. Trekk hos foreldre til dekning av ansvar for skatt ilagt hjemmeværende barn som arbeider i foreldrenes bedrift, skal alltid gjennomføres fremfor andre påleggstrekk etter denne forskrift.

§ 11. Korrigering av trekk

1. Arbeidsgiveren skal foreta korreksjon når påleggstrekk ved en feil er beregnet for høyt eller når det er trukket i en godtgjørelse eller ytelse som ikke omfattes av trekkpålegget. Korreksjoner foretatt etter at trekkbeløpet er sendt den som har pålagt trekket, må gå fram av oppgjørliste.
2. Skatteoppkreveren skal – når skyldneren krever det – foreta tilbakebetaling av trekkbeløp når arbeidsgiveren er avskåret fra å foreta korreksjon etter nr. 1.

§ 12. Endringer i trekkpålegg

1. Andre endringer i trekkpålegget enn det som følger av § 7, § 10 nr. 4 og § 11, kan bare foretas av den som har gitt pålegget.
2. Søknad om stansing, nedsetting eller annen endring av påleggstrekk sendes den skatteoppkrever som har gitt pålegget. Søknaden skal uten ugrunnet opphold tas under behandling, og melding om avgjørelsen i saken skal straks sendes søkeren. Medfører avgjørelsen endringer i trekkpålegget, skal arbeidsgiveren ha underretning.
3. Skatteoppkreveren skal av eget tiltak ta opp spørsmålet om regulering av trekket når han blir oppmerksom på at det er nedlagt et nytt trekk med bedre prioritet, jf. § 10 nr. 3 ovenfor.

§ 13. Klage over trekkpålegg

Skyldneren eller arbeidsgiver kan klage til tingretten over pålagt trekk så lenge trekkperioden ikke er utløpt, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 7–26. Klagen settes fram for skatteoppkreveren, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 5–16.

§ 14. Fritaking for påleggstrekk i feriegodtgjørelse mv.

Skatteoppkreveren bestemmer om og i tilfelle i hvilken utstrekning påleggstrekket skal stanses i ferietiden og før jul og ellers når det utbetales feriegodtgjørelse.

§ 15. Underretning fra arbeidsgiver til den som har pålagt trekket

Arbeidsgiveren plikter straks å underrette skatteoppkreveren dersom:

- et trekkforhold opphører fordi skyldneren slutter. Foruten sluttdato, oppgis samlet beløp som måtte være trukket etter pålegget uten å være oppgjort, samt – om mulig – skyldnerens nye arbeidsgiver,
- arbeidsgiveren får pålegg om trekk for en skyldner som ikke har krav på eller regelmessig mottar lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse som kan gjøres til gjenstand for påleggstrekk,
- et mottatt trekkpålegg må stå tilbake for et bedre prioritert skatte- eller avgiftskrav. Om mulig bør arbeidsgiveren samtidig gi opplysning om fra hvilket tidspunkt trekket antas å kunne bli satt i verk.

§ 16. Fullmakt

- Den departementet gir fullmakt kan gi nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av forskriftene, dispensere fra forskriftene når særlige hensyn krever det og fastsette de nødvendige blanketter.
- Den departementet gir fullmakt kan fastsette særregler om gjennomføring av påleggstrekk ved fiske og fangstvirksomhet, herunder beregning av trekkgrunnlag og om trekkfritt minstebeløp av lott eller part.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003.

III

Opphevelsen i kgl.res. av 12. februar 1999 nr. 72 av forskrift av 21. august 1981 nr. 8989 om påleggstrekk trer i kraft 1. januar 2003.

3. des. Nr. 1353 2002**Forskrift om stopp i fisket etter hyse for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirrektøren 3. desember 2002 med hjemmel i forskrift av 12. desember 2001 nr. 1403 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 13. Kunngjort 10. desember 2002.

§ 1. Fisket etter hyse for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N stoppes 8. desember 2002 klokken 24.00.

Fartøy under 10 meter kan likevel fortsette fisket innenfor sitt garanterte kvantum på 5 tonn.

Stoppen omfatter heller ikke fartøy som er regulert med samlekvote.

§ 2. Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2002.

4. des. Nr. 1354 2002**Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Australia i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 4. desember 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2002/537/EF og vedtak 2002/942/EF). Kunngjort 10. desember 2002.

I

I forskrift av 31. juli 2002 nr. 845 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Australia i forbindelse med utbrudd av Newcastle disease gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmel skal siste parentes lyde:

(vedtak 2002/537/EF og vedtak 2002/942/EF)

§ 4 skal lyde:

Det kreves supplerende helsesertifikat i original, utstedt av kompetent myndighet i Australia ved innførsel av de i

§ 3, første ledd nevnte varer og produkter, som bekrefter at kravene i denne forskriften er oppfylt, jf. vedtak 2002/537/EF, artikkel 4, annet ledd.

For strutsekjøtt skal forsendelsen i tillegg følges av et helsesertifikat utstedt av offentlig veterinær som bekrefter at kravene i vedlegget til vedtak 2002/537/EF, endret ved vedtak 2002/942/EF, er oppfylt.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. des. Nr. 1355 2002

Vedtak om opphevelse av vedtak om delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 4. desember 2002 med hjemmel i kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 10. desember 2002.

Vedtak av 19. september 2000 nr. 955 om delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

4. des. Nr. 1356 2002

Vedtak om opphevelse av vedtak om delvis tilbaketrekking av delegert myndighet på næringsmiddelområdet.

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 4. desember 2002 med hjemmel i kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 10. desember 2002.

Vedtak av 19. september 2000 nr. 954 om delvis tilbaketrekking av delegert myndighet på næringsmiddelområdet oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

6. des. Nr. 1357 2002

Forskrift om forbud mot å fiske blåkveite i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift av 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 10. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske blåkveite.

§ 3. Bifangst

Ved fiske etter andre fiskeslag er det tillatt å ha inntil 7% innblanding av blåkveite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12% blåkveite som bifangst i de enkelte fangster.

§ 4. Straff og inndragning

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff og inndragning etter lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1358 2002

Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift av 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3 første ledd nr. 3 og nr. 4. Kunngjort 10. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Norske og russiske fartøy kan fiske norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard innenfor rammen av de kvoter som er fastsatt for fartøy fra disse land.

§ 2. Kvoter

For andre fartøy fastsettes en største andel av fastsatt største fangstmengde for norsk-arktisk torsk for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003 til 15.800 tonn. Kun fartøy fra stater som tradisjonelt har fisket norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard kan fiske innenfor dette kvantum. Dette er fartøy fra EU, Færøyene og Polen.

§ 3. Bifangst

Fartøy med adgang til å fiske norsk-arktisk torsk i Norges økonomiske sone er unntatt fra begrensningene i § 2. Fiske i fiskevernsonen kan etter dette unntaket kun finne sted innenfor rammen av de fastsatte kvoter av norsk-arktisk torsk, og skal komme til fradrag i disse. Innblanding av norsk-arktisk torsk i andre fiskerier på inntil 10% er unntatt fra begrensningene i § 2.

§ 4. Straff og inndragning

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff og inndragning etter lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1359 2002**Forskrift om forbud mot å fiske lodde i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, jf. forskrift av 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 10. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske lodde.

§ 3. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff etter lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1360 2002**Forskrift om endring i forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker.**

Fastsatt ved kgl.res. 6. desember 2002 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 2 og § 31b. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 10. desember 2002.

I

I forskrift av 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker gjøres følgende endringer:

§ 1, § 2 og § 3 skal lyde:

§ 1. Trafikkforseelser som kan bøtelegges ved forenklet forelegg

1. Overtredelse av vegtrafikkloven § 5, jf. trafikkskilt 362 og 366 og/eller fartsgrense etter vegtrafikkloven § 6, samt overtredelse av forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg eller overtredelse av § 4 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
 - når fartsgrense på stedet er 60 km/t eller lavere, og fartsoverskridelsen er,

a) til og med 5 km/t	kr	500,–
b) til og med 10 km/t	kr	1100,–
c) til og med 15 km/t	kr	1800,–
d) til og med 20 km/t	kr	2500,–
e) til og med 25 km/t	kr	4000,–
 - når fartsgrense på stedet er 70 km/t eller høyere, og fartsoverskridelsen er,

j) til og med 5 km/t	kr	500,–
k) til og med 10 km/t	kr	1000,–
l) til og med 15 km/t	kr	1700,–

	m) til og med 20 km/t	kr	2300,-
	n) til og med 25 km/t	kr	3000,-
	o) til og med 30 km/t	kr	4000,-
	p) til og med 35 km/t	kr	5000,-
2.	kjøring med motorvogn i strid med trafikksignallys med fast eller blinkende lys med rød farge, skiltforskriftene § 23 og § 24	kr	3500,-
3.	kjøring med motorvogn i strid med trafikkskiltene, 302 Innkjøring forbudt, 306.0, 306.1 og 306.3–5 Trafikkforbud, 330 Svingforbud, 332 Vendingsforbud, 402 Påbudt kjøreretning, 404 Påbudt kjørefelt, 406 Påbudt rundkjøring, 508 Kollektivfelt, trafikkreglene § 5 526 Envegskjøring	kr	3000,-
4.	kjøring med motorvogn		
	a) på eller over sperrelinje og/eller i sperreområde begrenset av heltrukken linje, skiltforskriftene § 22 og § 21 nr. 4		
	b) på fortau, sykkelfelt (skilt 520), gangveg (skilt 518), sykkelveg (skilt 520) og gang- og sykkelveg (skilt 522), trafikkreglene § 4		
	c) i strid med bestemmelsene om feltvalg ved svinging, trafikkreglene § 6	kr	2000,-
5.	trafikkreglene § 12, ulovlig forbikjøring med motorvogn,		
	a) til høyre		
	b) like foran eller i vegkryss, eller hvor sikten er hindret ved bakketopp, kurve eller på annen måte		
	c) foran gangfelt		
	d) ved ikke å ha forvissnet seg om at		
	1) den forankjørende ikke har gitt tegn om forbikjøring, eller		
	2) ingen bakenforkjørende har begynt å kjøre forbi ham		
	e) i strid med trafikkskilt 334 Forbikjøringsforbud	kr	3500,-
6.	fører av motorvogn som ikke har overholdt vikeplikt,		
	a) i henhold til trafikkskilt 202 Vikeplikt og 204 Stopp,		
	b) overfor trafikk fra høyre, trafikkreglene § 7,		
	c) overfor gående i gangfelt, trafikkreglene § 9,		
	d) ved utkjøring fra parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom, bensinstasjon, gågate, gatetun eller lignende område, trafikkreglene § 7,		
	e) overfor gående eller syklende der det skal kjøres inn ved svinging, trafikkreglene § 7,		
	f) i henhold til § 3 i forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg eller § 3 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel	kr	3500,-
7.	kjøring med motorvogn,		
	a) uten å gi påbudt tegn, trafikkreglene § 14 og § 7 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel,		
	b) uten å ha påbudt lys tent, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel,		
	c) med lys som blir brukt på feilaktig måte, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel,		
	d) uten å ha tilstrekkelig utsyn, forskrift om bruk av kjøretøy § 1–3,		
	e) der det er feil ved nærllys, fjernlys eller kjørellys, vegtrafikkloven § 23,		

f)	med større antall personer på noen av sitteinnetningene, eller på andre plasser enn kjøretøyet er registrert for, forskrift om bruk av kjøretøy § 3–1,		
g)	der foreskrevne kjennemerker mangler, forskrift om bruk av kjøretøy § 2–5,	kr	1000,–
8.	kjøring med motorsykkel (herunder moped) hvor det er foretatt endring som øker den maksimale hastighet eller ytelse som motorsykkel er registrert for, vegtrafikkloven § 23, jf. § 13	kr	3000,–
9.	vegtrafikkloven § 23, kjøring med kjøretøy,		
	a) under 3,5 tonn tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke virker	kr	1500,–
	b) 3,5 tonn eller mer tillatt totalvekt der parkeringsbrems ikke virker	kr	3000,–
10.	trafikkreglene § 4, kjøring med traktor som ikke lovlig kan kjøre minst 40 km/t eller med moped på motorveg	kr	1000,–
11.	kjøring med sykkel,		
	a) uten å ha foreskrevne lykter montert eller tent, trafikkreglene § 15 og forskrift om krav til sykkel § 5		
	b) i strid med trafikksignallys med fast eller blinkende lys med rød farge, skiltforskriftene § 23 og § 24		
	c) i strid med skilt
302 Innkjøring forbudt
306.0 Forbudt for alle kjøretøyer
306.6 Forbudt for syklende
306.8 Forbudt for syklende og gående		
	d) på motorveg, trafikkreglene § 4	kr	500,–
12.	Overtredelse av bestemmelser gitt med hjemmel i vegtrafikkloven § 23b	kr	500,–

§ 2. Fellesbot

Foreligger det flere overtredelser som alle kan avgjøres ved forenklet forelegg, kan disse avgjøres ved en fellesbot. Den høyeste enkeltbot gis fullt ut, og summen av de øvrige bøter reduseres med 50%. Forenklet forelegg skal likevel ikke i noe tilfelle utferdiges når fellesboten etter disse bestemmelser vil overstige kr 7000,–.

Når flere bestemmelser regulerer samme forhold, benyttes forenklet forelegg kun for overtredelse av den bestemmelse som leder til den høyeste enkeltbot.

§ 3. Subsidiær fengselsstraff

Ved bøtelegging fastsettes følgende fengselsstraff dersom boten ikke blir betalt:

1.	ved bot til og med kr	1500,–:	3 dager fengsel
2.	ved bot til og med kr	2000,–:	5 dager fengsel
3.	ved bot til og med kr	2500,–:	7 dager fengsel
4.	ved bot til og med kr	3500,–:	11 dager fengsel
5.	ved bot over kr	3500,–:	15 dager fengsel

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

6. des. Nr. 1361 2002

Ikrafttredelse av lov av 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven).

Fastsatt ved kgl.res. 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven) § 7 første ledd. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 10. desember 2002.

Lov av 6. desember 2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven) trer i kraft 1. januar 2003.

8. mai Nr. 1362 2002

Forskrift om bachelorgrad ved Høgskolen i Bergen.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Bergen 8. mai 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 45, jf. kgl.res. av 11. oktober 2002 nr. 1124 § 15. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Bergen. Dersom det ikke er samsvar mellom denne forskriften og rammeplanen for en utdanning, gjelder rammeplanen fremfor forskriften.

§ 2. Definisjoner

<i>Rammeplan</i>	En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet.
<i>Fagplan</i>	En konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av rammeplan.
<i>Studieplan</i>	Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av rammeplan.
<i>Fag</i>	Samling av emner som er beslektet, og som er samlet under én felles fagbetegnelse.
<i>Emne</i>	Den minste enheten som kan inngå i et fag eller et studieprogram.
<i>Emnegruppe</i>	Samling av emner fra ett eller flere fag som gjennom en studieplan/fagplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
<i>Grad</i>	Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning, og som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres i vitnemål.
<i>Studiepoeng</i>	Mål på omfanget av et studium, der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.
<i>Diploma Supplement</i>	Vitnemålsvedlegg som gir informasjon om: kandidatens kvalifikasjon, utdanningens innhold, institusjonen som har gitt utdanningen, utdanningssystemet.
<i>Profesjonsrettet bachelorgrad</i>	Tildeles etter fullført 3-årig rammeplanfestet studium.
<i>Disiplinrettet bachelorgrad</i>	Tildeles etter fullført 3-årig integrert studieprogram som er definert i studieplan, og som fyller innholdskravet til bachelorgrad.

§ 3. Krav til bachelorgradens omfang og innhold

Bachelorgraden oppnås på grunnlag av eksamen i fag, emne, emnegrupper eller studieprogram av minimum 180 studiepoengs omfang.

Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:

- integrert yrkesrettet utdanning av minimum 180 studiepoengs omfang
- integrert yrkesrettet utdanning eller annet studieprogram av minimum 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent påbygging eller spesialisering innenfor samme eller annet fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang
- integrert yrkesrettet utdanning eller fordypning i fag, emner eller emnegrupper av minimum 90 studiepoengs omfang kombinert med fordypning i ytterligere fag, emner eller emnegrupper av minimum 30 studiepoengs omfang. De resterende 60 studiepoeng kan bestå av frittstående emner. Slike frittstående emner må ha et omfang på minimum 10 studiepoeng.

Fastsatt studieplan/fagplan skal gjelde for hele studieåret. Studieplan/fagplan for kommende studieår skal være oppdatert innen 1. august.

Det skal fremgå når i studiet det er tilrettelagt for utenlandsopphold av minst 3 måneders varighet.

Studieplanen/fagplanen for alle studier som gir Bachelorgrad, skal være beskrevet på engelsk i Diploma Supplement. Alle eksamensemner som skal inngå på vitnemålet, skal være oversatt til engelsk.

Tillegg for disiplinrettet bachelorgrad

Studieplanen skal fastsette:

- Studieprogrammets mål, varighet, omfang og nivå
 - Opptakskrav
 - Studiets innhold, oppbygging og sammensetning
 - Eventuelle særlige vilkår for å avlegge eksamen, slik som godkjent deltakelse i laboratorieøvinger, obligatoriske skriftlige arbeider m.m.
 - Eksamensordning, prøve- og vurderingsform.
- Studiet skal inneholde filosofiske og/eller vitenskapsteoretiske emner av et omfang på minimum 15 studiepoeng.

§ 4. Reduksjon i studiepoeng

Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden, kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng. Overlapping utover 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 5. Studierett

En student har studierett til det studiet vedkommende er tatt opp til. Studieretten tildeles etter høgskolens tilbud og studentens aksept av studie plass.

§ 6. Vitnemål

Fullført utdanning som gir bachelorgrad, dokumenteres ved vitnemål. Beståtte emner utover det som kreves til graden, dokumenteres ved karakterutskrift.

For å kunne tildele en bachelorgrad med vitnemål fra Høgskolen i Bergen må eksamen i fag/emner/emnegrupper/studieprogram av et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved høgskolen.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 annet ledd bokstav a eller b utstedes automatisk til de kandidater som oppfyller kravene.

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad etter denne forskrifts § 3 annet ledd bokstav c utstedes etter søknad. Søkeren må selv dokumentere at kravene er oppfylt.

Diploma Supplement skal følge alle vitnemål, jf. § 3.

§ 7. Overgangsbestemmelser

Bachelorgraden tildeles fra og med 20. juni 2003. Fra samme dato skriver ikke høgskolen ut de gamle 3-årige gradsbetegnelsene.

En student kan ikke tildeles både graden bachelor og graden kandidata/candidatus magisterii (cand.mag.-graden) på grunnlag av samme utdanning/studium, selv om grunnlaget for tildeling av cand.mag.-graden går utover grunnlaget for tildeling av bachelorgraden.

Studenter som er i studieløp, og som har tallkarakterer på avlagte eksamener til og med våren 2002, vil fra og med første ordinære eksamen høsten 2002 få bokstavkarakterer. Tallkarakterer vil ikke bli omregnet til bokstavkarakterer. Både tallkarakterene og bokstavkarakterene vil bli skrevet på vitnemålet.

§ 8. Utfyllende bestemmelser

Styret kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskriften.

§ 9. Iverksetting

Forskriften er gyldig fra 1. august 2002.

14. nov. Nr. 1363 2002

Vedtak om opphevelse av regler for prøving, undersøkelse, gløding og merking m.v. av løfteinnretning (laste- og losseinnretning) og redskap i land.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i forskrifter av 23. mars 1956 om vernetiltak ved lasting og lossing av skip (stuararbeid) § 5, § 6 og § 31 nr. 1. Kunngjort 13. desember 2002.

Regler av 7. mai 1956 for prøving, undersøkelse, gløding og merking m.v. av løfteinnretning (laste- og losseinnretning) og redskap i land¹ oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

¹ Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

14. nov. Nr. 1364 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter for stigortheiser med pinne- eller tannstanggeider.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56 nr. 1, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 4. april 1973 nr. 9364 for stigortheiser med pinne- eller tannstanggeider oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1365 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter om slakteri- og kjøttbearbeidingsmaskiner m.v.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56 nr. 1, jf. § 5, § 7 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 17. oktober 1974 nr. 1 om slakteri- og kjøttbearbeidingsmaskiner m.v. oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1366 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter om gruveheisanlegg.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8, § 9 og § 17. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 9. oktober 1979 nr. 9363 om gruveheisanlegg oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1367 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter for masseforflytningsmaskiner.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 9 nr. 2, § 14 tredje ledd og § 17 nr. 4. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 18. juni 1982 nr. 1656 for masseforflytningsmaskiner oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1368 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter om motorkjedesager.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 9 nr. 2 og § 17 nr. 4 og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 32, jf. § 4, § 5, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 20. august 1980 nr. 9434 om motorkjedesager oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1369 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter om løfteinnretninger og løfteredskap.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56, jf. § 5, § 6, § 7 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd, og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 32, jf. § 4, § 5, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 7. mars 1974 nr. 1 om løfteinnretninger og løfteredskap oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1370 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter om skurtreskere.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56 nr. 1, jf. § 5, § 7 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd, og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 4, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 17. oktober 1974 nr. 3 om skurtreskere oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1371 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter om spikerpistoler.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 9 nr. 2, § 12 nr. 5, § 14 siste ledd og § 17 nr. 4 og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 32, jf. § 4, § 5, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 22. februar 1980 nr. 26 om spikerpistoler oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1372 2002**Forskrift om opphevelse av forskrifter om presser.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 9 nr. 2 og § 17 nr. 4. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 16. november 1987 nr. 912 om presser oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1373 2002**Vedtak om opphevelse av verneregler om mekanisk kraftoverføring mellom motordrevet kjøretøy og maskin, redskap eller transportvogn.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56 nr. 1, jf. § 5 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd, og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 4 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Verneregler av 19. desember 1974 nr. 7 om mekanisk kraftoverføring mellom motordrevet kjøretøy og maskin, redskap eller transportvogn oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1374 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter for truck og truckkjøring.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56, jf. § 5, § 6 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 18. april 1974 nr. 9087 for truck og truckkjøring oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1375 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter om slaghøstere.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern 56 nr. 1, jf. § 5, § 7 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 4, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 17. oktober 1974 nr. 2 om slaghøstere oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1376 2002

Forskrift om opphevelse av forskrift om bergborerigger.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 9 nr. 2, § 14 siste ledd og § 17 nr. 4. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrift av 25. april 1980 nr. 8 om bergborerigger oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1377 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter om kastelastmaskiner.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 6, § 7, § 13 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 1. februar 1972 nr. 9370 om kastelastmaskiner oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1378 2002

Forskrift om opphevelse av forskrifter om løftebord.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 5 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrifter av 13. desember 1973 nr. 9416 om løftebord oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1379 2002

Forskrift om opphevelse av forskrift om billøftere.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 7. desember 1956 nr. 2 om arbeidervern § 56, jf. § 5, § 6, § 7 og § 15, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 93 fjerde ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrift av 26. september 1975 nr. 9367 om billøftere oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1380 2002

Forskrift om opphevelse av forskrift om vinsj og vinsjstyr i skogbruk.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 9 nr. 2, § 14 siste ledd og § 17 nr. 4 og lov av 19. desember 1958 nr. 3 om arbeidsvilkår for arbeidarar i jordbruket § 4, § 6 og § 7, jf. lov av 7. juni 1985 nr. 58 om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. del II annet ledd. Kunngjort 13. desember 2002.

Forskrift av 11. september 1980 nr. 4 om vinsj og vinsjutstyr i skogbruk oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

14. nov. Nr. 1381 2002

Forskrift om endring i forskrift om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 14. november 2002 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 9 nr. 2, § 12 nr. 5, § 14 tredje ledd og § 17 nr. 4. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 14. april 1989 nr. 335 om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m. gjøres følgende endringer:

§ 6 tredje ledd oppheves.

Kapittel V oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

3. des. Nr. 1382 2002

Forskrift om utforming av små flyplasser (BSL E 3–3).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–1, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 13. desember 2002.

Vedlegg 1 til 3 (illustrasjoner) gjelder som forskrift.

(Bestemmelser som er merket med * under teksten har veiledende materiale i BSL E del 2.)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge og redusere omfanget av luftfartsuhell som kan tilbakeføres til utformingen av eller utstyret på flyplassen.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for utforming av og utstyr på flyplass som skal godkjennes for trafikk med landfly med tillatt startmasse inntil 5.700 kg, jf. luftfartslovens § 7–11 og forskrift av 30. oktober 2001 nr. 1231 om krav til teknisk/operativ godkjenning av flyplasser (BSL E 1–2).

*

§ 3. Tilleggskrav

Dersom flyplassen skal brukes av andre luftfartøy enn de som omfattes av denne forskrift, jf. § 2, kan Luftfartstilsynet fastsette særskilte tilleggskrav dersom det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten.

Særskilte tilleggskrav kan også fastsettes dersom forhold av særlig art ved flyplassen gjør det nødvendig av hensyn til flysikkerheten.

§ 4. Definisjoner

Nominell lengde: Den nominelle lengden for en rullebane tilsvarer dimensjonerende luftfartøys startdistanse ved maksimum tillatt startvekt ved havflaten i standardatmosfæren og ingen vind.

Rullebanelengde: Med rullebanelengde forstås i denne forskrift den lengste av distansene, tilgjengelig starttrulledistanse (TORA) og tilgjengelig landingsdistanse (LDA) som skal kunngjøres for flyplassen.

§ 5. Krav til rullebane

(1) Lengde

a) Generelt

En rullebanes nominelle lengde fastsettes ut fra den banelengde som kreves av dimensjonerende luftfartøy. Dimensjonerende luftfartøy fastsettes av flyplassens innehaver og skal som hovedregel være det luftfartøy som krever størst banelengde og som trafikkerer flyplassen regelmessig.

Den nominelle banelengden skal korrigeres for flyplassens høyde over havet, banens helning og rullemotstand.

For hver meter flyplassen ligger over havoverflaten, økes den nominelle banelengden med 0,025%.

Den banelengde som da fremkommer økes med 10% for hver prosent langsgående gjennomsnittshelning (stigning). Denne banelengden skal igjen korrigeres for rullemotstand dersom overflaten ikke er fast (betong, asfalt eller fast grus). Når overflaten er kortklippet tørt gress (5–10 cm) skal banelengden økes med 10%.

b) *Minimumslengde*

Flyplasser som skal ha base for skoleflyging med motorfly eller ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal ha rullebanelengde på minimum 550 m.

*

(2) *Bredde*

a) En rullebane skal ha bredde på minimum 10 m.

b) Flyplasser som skal ha base for skoleflyging med motorfly eller ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal ha rullebane med bredde minimum 18 m.

(3) *Helning*

a) En rullebanes langsgående gjennomsnittshelning og største lokale helning skal ikke overstige 3%.

b) En rullebanes helning skal ikke være større enn at det skal kunne dras en ubrutt siktlinje fra hvilket som helst punkt 1,5 m over rullebanen til alle andre punkter som ligger 1,5 m over banen innenfor en avstand av minst halve rullebanelengden.

c) En rullebanes tverrgående helning skal ikke overstige 3%, og den skal være tilstrekkelig til å sikre god vannavrenning.

(4) *Bæreevne og overflate*

a) En rullebane skal over det hele ha tilstrekkelig bæreevne i forhold til den trafikk som skal tillates og de variasjoner i bæreevnen som kan forekomme under de årstider den skal benyttes.

b) Dersom rullebanen har forskjellige typer overflate (asfalt, gress, grus) skal overgangen mellom overflatetypene være jevn og plan. Eventuell forskjell i overflatetypenes rullemotstand skal være slik at det ikke medfører fare for flysikkerheten.

§ 6. Krav til sikkerhetsområde(1) *Generelt*

En rullebane skal omslutes symmetrisk av et sikkerhetsområde, som både skal danne et hinderfritt område for luftfartøy i luften og redusere skader på luftfartøy som ruller utenfor rullebanen.

(2) *Dimensjoner*

a) Sikkerhetsområdet skal ha en lengde som strekker seg 30 m foran terskelen og 30 m etter rullebaneenden.

b) Sikkerhetsområdet skal ha en bredde på 15 m på hver side av rullebanens senterlinje.

c) Flyplasser som skal ha base for skoleflyging med motorfly eller ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal ha sikkerhetsområde med bredde 25 m på hver side av rullebanens senterlinje.

(3) *Jevnhet og bæreevne*

a) Sikkerhetsområdets primære hensikt er å unngå personskafer. Sikkerhetsområdet skal derfor ha slik jevnhet og bæreevne samt være så fri for hindringer at risikoen for skader på luftfartøy som lander før terskelen, ruller forbi baneenden eller ut for sidene på rullebanen, reduseres til et minimum.

b) Overgangen mellom rullebanen og sikkerhetsområdet skal være jevn og plan.

c) Overgangen mellom sikkerhetsområdet og omkringliggende terreng skal om mulig utformes slik at personskafer i forbindelse med luftfartøy som havner utenfor sikkerhetsområdet reduseres til et minimum.

§ 7. Krav til hinderflater og identifisering av hinder(1) *Hinderflater*

a) For hver rullebane skal det fastsettes et antall hinderflater som består av inn- og utflygingsflater og sideflater.

b) Terreng og objekter som gjennomtrenger hinderflatene skal anses som hinder.

c) Dersom det er veier eller jernbane innenfor det området som omfattes av hinderflatene, skal hinderfriheten bedømmes ut fra høyden på de kjøretøyer eller tog som kan forekomme.

d) Innenfor sikkerhetsområdet skal alle faste og bevegelige objekter anses som hinder.

(2) *Inn- og utflygingsflater (jf. vedlegg 1)*

a) For hver rullebane (baneretning) skal det fastsettes en inn- og utflygingsflate.

b) En inn- og utflygingsflate skal begrenses av:

– En innerkant med lengde tilsvarende sikkerhetsområdets bredde og plassert ved enden av sikkerhetsområdet.

– To sidekanter som divergerer 10% i forhold til rullebanens senterlinje.

– En ytterkant parallell med innerkanten.

c) En inn- og utflygingsflate skal ha en helning i forhold til horisontalplanet på 5% og en lengde på 500 m.

d) For flyplasser som skal ha base for skoleflyging med motorfly eller ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal inn- og utflygingsflaten ha en lengde på 1.600 m.

(3) *Sideflater (jf. vedlegg 1)*

a) For hver side av en rullebane skal det fastsettes en sideflate.

b) En sideflate skal begrenses av:

– En innerkant plassert langs sikkerhetsområdets sidebegrensning og på samme nivå som nærmeste punkt på rullebanens senterlinje.

– To sidekanter som faller sammen med inn- og utflygingsflatens sidekanter.

- c) En sideflate skal ha en helning i forhold til horisontalplanet på 33% og en lengde slik at den går klar av alle hinder i aktuell retning.
- d) For flyplasser som skal ha ervervsmessig trafikk med flermotors fly, skal sideflatene ha en helning i forhold til horisontalplanet på 20% og en lengde slik at de går klar alle hinder i aktuell retning.

§ 8. Krav til fjerning og merking av hinder

(1) *Fjerning av hinder*

- a) Innenfor sikkerhetsområdet skal alle faste objekter fjernes unntatt de som må være der på grunn av sin funksjon for flytrafikken, f.eks. vindpølse, belysning og merking. Slike objekter skal være utformet slik at skader på luftfartøy reduseres i størst mulig grad.
- b) Alle hinder som gjennomtrenger hinderflatene skal i utgangspunktet fjernes.
- c) Alle hinder som gjennomtrenger hinderflatene, som ikke kan fjernes, skal være gjenstand for en risikoanalyse. Ved risikoanalysen skal det vurderes hvilken flysikkerhetsmessig risiko hinderet/hindrene representerer samt hvilke kompenserende tiltak som eventuelt må treffes. Kompenserende tiltak fastsettes av Luftfartstilsynet i forbindelse med godkjenningen av flyplassen, og skal fremgå av godkjenningsdokumentet.
Kompenserende tiltak kan som eksempel være, men er ikke begrenset til:
 - Endring av hinderets høyde, masse og brekkbarhet
 - Begrensinger på hvilke banelengder som kan kunngjøres
 - Begrensinger på hvilke luftfartøyer som kan bruke plassen
 - Begrensinger på trafikkmengden
 - Særlige krav til operatører og fartøysjefer som kan bruke plassen.
- d) Alle faste hinder som ikke kan fjernes, skal kunngjøres, jf. § 13 femte ledd og eventuelt merkes, jf. § 8 annet ledd, og eventuelt belyses, jf. § 10 sjettede ledd.

(2) *Merking av hinder*

- a) Alle faste hinder som ikke kan fjernes skal merkes dersom ikke hinderet har en utforming eller farge som gjør at det skiller seg klart fra omgivelsene og er godt synlig sett fra luftfartøy.
*
 - b) *Fargemerking av hinder*
 - Faste hinder som skal merkes, skal merkes med kontrastfarger, f.eks. i rødt og hvitt eller oransje og hvitt.
 - Hinder skal merkes i rutemønster eller båndmønster eller på annen hensiktsmessig måte. Rutenes og båndenes størrelse skal tilpasses hinderets størrelse.
*
 - Hinder som er mindre enn 1,5 m både horisontalt og vertikalt, skal merkes ensfarget rødt eller oransje.
- c) *Lysmerking av hinder*
 - Hinder skal lysmerkes i henhold til bestemmelsene i kapittel 10.

§ 9. Krav til merking av rullebaner, taksebaner mv.

(1) *Generelt*

- a) Alle rullebaner skal merkes. Rullebaner med fast dekke skal merkes med maling, og øvrige rullebaner skal merkes på annen hensiktsmessig måte, f.eks. med merkefelt eller merkekegler som angitt nedenfor. Er det forskjellige overflater (asfalt, gress, grus), skal det om nødvendig brukes kombinasjoner av maling og annen merking.
- b) Taksebaner skal merkes dersom området utenfor ikke klart skiller seg fra taksebanen og ikke har tilstrekkelig jevnhet og bæreevne. Taksebaner med fast dekke skal merkes med maling, og taksebaner med annet dekke skal merkes på annen hensiktsmessig måte, f.eks. med merkefelt eller merkekegler som angitt nedenfor.
- c) Flyplass skal dessuten utstyres med annen merking enn den som fremgår av denne forskrift dersom det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten, jf. § 3. Slik annen merking skal eventuelt være i samsvar med kravene til merking av store flyplasser, jf. forskrift av 17. desember 2000 nr. 1538 om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).
- d) Merking av rullebaner og taksebaner skal utføres slik at merkingen er godt synlig fra luftfartøy i luften og på ferdelsesområdet, og slik at det er god kontrast til underlaget. Som merkemaling skal brukes gul trafikkmaling, om ikke annet fremgår av denne forskrift.
- e) Store merkeflater, som terskel- og midtmerking, kan bestå av en serie smale, langsgående linjer. Linjenes bredde og avstanden mellom dem skal være slik at merkeflaten er godt synlig, jf. § 9 første ledd bokstav d og merkeflaten skal avgrenses av linjer langs begge sidene.
- f) All merking skal utformes slik at det ikke oppstår fare for flysikkerheten eller skader på luftfartøy, herunder slik at det er tilstrekkelig klaring til propeller, motorer o.l. Merking med maling skal utføres slik at banedekket ikke får ujevn bremsevirkning.
- g) Merkefelt skal være i plan med området omkring, og de skal ligge så stødig at luftfartøy kan rulle over dem uten at det oppstår skader. Feltene skal males med gul trafikkmaling.
- h) Merkekegler skal være av hensiktsmessige materiale (f.eks. plast) og kan f.eks. være trafikkoner eller plastbøtter. Merkekeglene skal utformes og festes slik at kravet til synlighet tilfredsstilles, jf. § 9 første ledd

bokstav d, og slik at det ikke oppstår fare eller skader, jf. § 9 første ledd bokstav f. Merkekjegler for rullebaner skal være røde eller oransje eventuelt med hvite felt. Merkekjegler for taksebaner skal være blå.

(2) *Merking av banenummer*

- a) Rullebaner med fast dekke kan påmales banenummer.
- b) Banenummer skal bestå av to tall. De to tallene skal angi nærmeste hele 10° for senterlinjens magnetiske kompassretning i innflygingsretningen. For kompassretninger mindre enn 95° skal første tall være 0. Dersom rullebanens nummer i følge ovenstående blir 02/20 eller 13/31, skal de erstattes av den nærmeste kombinasjonen; 01/19 eller 03/21, respektive 12/30 eller 14/32.
- c) Banenummeret skal plasseres ved terskelen som angitt i vedlegg 2 fig. 1, og tall og bokstaver skal ha utforming som vist på vedlegget.

(3) *Merking av senterlinje*

- a) På rullebaner med fast dekke og bredde på 18 m og over skal senterlinjen merkes som vist på vedlegg 2 fig. 1.
- b) Merking av senterlinjen skal utføres som en avbrutt linje bestående av ensartede linjestreker og mellomrom. Linjestreker og mellomrom skal tilsammen ikke være kortere enn 50 m og ikke lengre enn 75 m. Lengden på hver linjestrek skal minst være like lang som mellomrommet, og ikke kortere enn 30 m. Første linjestrek skal begynne 12 m etter banenummeret. Bredden på linjestrekene skal være 0,30 m.

(4) *Merking av terskler*

- a) Terskelens plassering skal merkes på alle rullebaner.
- b) På rullebaner med fast dekke skal terskelen merkes med maling som en 1 m bred stripe vinkelrett på senterlinjen i hele rullebanens bredde, jf. vedlegg 2 fig. 1, og terskelens nøyaktige plassering skal være midt på stripen.

På rullebaner med fast dekke kan terskelen i tillegg merkes med langsgående striper som angitt i vedlegg 2 fig. 1. Antall striper skal være i forhold til rullebanebredden slik:

Under 18 m	2 striper
18 inntil 23 m	4 striper
23 inntil 30 m	6 striper
30 inntil 45 m	8 striper.

- c) På rullebaner uten fast dekke skal terskelen merkes på annen hensiktsmessig måte, f.eks. med merkefelt eller med tre merkekjegler på hver side, jf. vedlegg 2 fig. 2 eller fig. 3.
- d) Merkefelt for terskel skal være en stripe vinkelrett på senterlinjen i hele rullebanens bredde. Stripen skal ha bredde 1 m, og terskelens nøyaktige plassering skal være midt på stripen.
- e) Dersom terskelen er innflyttet og mer enn 60 m av området foran terskelen har fast dekke, skal området foran terskelen merkes med piler som angitt i vedlegg 2 fig. 1.

(5) *Midtmerking*

- a) På rullebaner med fast dekke og lengde over 550 m skal midten merkes med maling som angitt i vedlegg 2 fig. 1.
- b) På rullebaner uten fast dekke og med lengde over 550 m skal midten merkes på annen hensiktsmessig måte. Dersom det brukes merkekjegler, skal det merkes med to merkekjegler på hver side, jf. vedlegg 2 fig. 3.

(6) *Merking av rullebanekant*

- a) På rullebaner med fast dekke skal banekantene merkes med maling dersom det er dårlig kontrast mellom rullebanen og omkringliggende sikkerhetsområde. Merkingen skal utføres som heltrukket linje med bredde 0,3 m. Linjen kan være inntil 0,2 m fra banekanten.
- b) På rullebaner uten fast dekke skal banekantene merkes på annen hensiktsmessig måte, f.eks. med merkefelt eller merkekjegler.

På samme måte skal banekantene merkes på rullebaner med fast dekke i midten og annet dekke ut til banekantene.

- c) Merkefelt for rullebanekant skal plasseres og utformes i henhold til vedlegg 2 fig. 2. Merkefelt for rullebanekant skal være minst 1 m brede og 3 m lange, og avstanden mellom dem skal ikke overstige 100 m.
- d) Merkekjegler plasseres langs banekanten, og avstanden mellom dem skal ikke overstige 100 m, jf. vedlegg 2 fig. 3.

(7) *Merking av taksebaner*

- a) På taksebaner med fast dekke som skal merkes, jf. § 9 første ledd bokstav b, skal senterlinjen merkes med maling som angitt i vedlegg 2 fig. 1. Andre taksebaner med fast dekke som ønskes merket, skal merkes på samme måte.
- b) Taksebaner uten fast dekke som skal merkes, jf. § 9 første ledd bokstav b, skal merkes på annen hensiktsmessig måte, f.eks. med merkefelt eller merkekjegler. Andre taksebaner som ønskes merket, skal merkes på samme måte.
- c) Merkefelt for merking av taksebanekant skal være minst 0,3 m brede og 1 m lange. Avstanden mellom merkefeltene skal tilpasses slik at taksebanekanten blir tydelig merket og skal ikke overstige 60 m, jf. vedlegg 2 fig. 2.

- d) Merkekjegler skal plasseres slik at taksebanekanten blir tydelig merket, og avstanden mellom dem skal ikke overstige 30 m, jf. vedlegg 2 fig. 3. Merkekjegler for taksebaner skal være blå.

§ 10. *Krav til lysanlegg*

(1) *Generelt*

- a) Flyplass som skal brukes i mørke, skal minst ha følgende lysanlegg:
- Rullebanekantlys
 - Terskellys
 - Baneendelys.
- b) Flyplass skal dessuten ha andre lysanlegg enn de som fremgår av denne forskrift dersom det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten, jf. § 3. Slike andre lysanlegg skal i tilfelle være i samsvar med kravene til lysanlegg gitt i forskrift om utforming av store flyplasser av 17. desember 2000 nr. 1538 (BSL E 3–2).
- c) Lysintensiteten på lysanlegg skal være tilpasset de laveste sikt- og lysforhold flyplassen kan brukes under.
- d) Lys i nærheten av flyplass som kan medføre fare for flysikkerheten, skal fjernes eller endres slik at de ikke medfører fare.
- e) Lysarmaturer på bakken skal ha så liten masse som mulig og de skal være brekkbare. Lysarmaturene skal være så lave som mulig og ha tilstrekkelig klaring til propeller, motorer o.l. på de luftfartøyer som trafikkerer flyplassen. Høyden på armaturer plassert ved banekanten skal ikke overstige 0,35 m.

(2) *Lysfyr*

a) *Generelt*

Flyplass skal ha lysfyr når visuell leding fra lang avstand er nødvendig og ikke tilgjengelig på annen måte.

b) *Plassering*

Lysfyr skal plasseres på eller i nærheten av flyplassen, og det skal plasseres slik at det er synlig i alle retninger og slik at det ikke blander.

c) *Utforming*

Lysfyr skal gi vekselvis hvite og grønne lysblink eller bare hvite lysblink. Blinkfrekvensen skal være mellom 20 og 30 i minuttet, og lysblinkenes lengde skal ikke være lengre enn 0,5 sek. Lysblinkenes intensitet skal være tilstrekkelig til at hensikten oppnås.

*

(3) *Rullebanekantlys*

a) *Generelt*

Rullebane som skal brukes i mørke, skal ha rullebanekantlys.

b) *Plassering*

Rullebanekantlys skal plasseres i hele banens lengde i to parallelle rader, symmetrisk om rullebanens senterlinje. Lysradene skal plasseres langs rullebanekanten. Kantlysene kan plasseres inntil 3 m utenfor kanten dersom kanten er merket, jf. § 9 sjette ledd.

c) *Utforming*

- Rullebanekantlys skal plasseres med jevn avstand, og avstanden skal ikke overstige 100 m. Lysene på motsatt side av senterlinjen skal plasseres parvis rett overfor hverandre. Rullebanekantlys kan forskyves eller utelates der rullebane tilslutter taksebane eller annen rullebane under forutsetning av at tilstrekkelig sikkerhet opprettholdes.
- Rullebanekantlys skal gi fast hvitt lys med følgende unntak:
 - i. Ved innflyttet terskel skal lysene mellom rullebanens begynnelse og den innflyttede terskel gi rødt lys i innflygingsretningen.
 - ii. Rullebanekantlysene ved midtmerkingen, jf. § 9 femte ledd, skal gi gult lys.
- Rullebanekantlys skal være rundtstrålende, og de skal være synlige i alle vertikalkvinkler opp til minst 15° over horisontalplanet.
- Rullebanekantlys skal ha tilstrekkelig intensitet til å være godt synlige fra luftfartøy under start og landing under de sikt- og lysforhold rullebanen skal kunne brukes.

(4) *Terskellys*

a) *Generelt*

Rullebane som skal ha rullebanekantlys, skal ha terskellys.

b) *Plassering*

- Terskellys skal være plassert på en linje gjennom terskelen, symmetrisk fordelt om rullebanens senterlinje i to grupper.
- Hver gruppe skal bestå av minst 3 lys som strekker seg minst 5 m ut fra rullebanekantlysene. Det innerste lyset i hver gruppe skal være på linje med rullebanekantlysene og avstanden mellom lysene skal være minst 2 m, jf. vedlegg 3 fig. 1.

c) *Utforming*

- Terskellys skal være retningsbestemt og gi grønt lys i innflygingsretningen.
- Terskellys skal ha tilstrekkelig intensitet og spredning til å være godt synlig fra luftfartøy under innflyging under de sikt- og lysforhold rullebanen skal kunne brukes under for landing.

(5) *Baneendelys*a) *Generelt*

Rullebane som skal ha rullebanekantlys, skal ha baneendelys.

b) *Plassering*

– Baneendelys skal plasseres ved enden av følgende distanser:

- i. Tilgjengelig startrulledistanse (TORA).
- ii. Tilgjengelig landingsdistanse (LDA).

Der distansene er sammenfallende, kombineres baneendelysene. Der en baneende er sammenfallende med en terskel, kan baneendelysene kombineres med terskellysene.

– Baneendelys skal bestå av minst 6 lys og være plassert på en linje gjennom baneenden på en av følgende to måter (jf. vedlegg 3 fig. 1):

- i. Symmetrisk fordelt om rullebanens senterlinje i to grupper, hver gruppe bestående av minst 3 lys. Det innerste lyset i hver gruppe skal være på linje med rullebanekantlysene, og avstanden mellom lysene skal være minst 2 m og maksimalt 2,5 m.
- ii. Fordelt mellom rullebanekantlysene, enten med like mellomrom eller i to grupper symmetrisk om rullebanens senterlinje og et gap mellom gruppene som ikke er større enn halve avstanden mellom rullebanekantlysene. Avstanden mellom lysene i hver gruppe skal ikke overstige 6 m.

c) *Utforming*

– Baneendelys skal være retningsbestemt og gi rødt lys i landingsretningen/startretningen.

– Baneendelys skal ha tilstrekkelig intensitet og spredning til å være godt synlig fra luftfartøy under rulling på rullebanen under de sikt- og lysforhold rullebanen skal brukes under for start eller landing.

(6) *Hinderlys*a) *Generelt*

– Alle hinder, jf. § 8, skal enten flombelyses eller påmonteres hinderlys dersom flyplassen skal brukes i mørke.

– Hinderlys skal være fast eller blinkende og av type lavintensitets eller mellomintensitets.

– Mellomintensitets hinderlys skal brukes dersom lavintensitets lys er utilstrekkelige eller spesielt varsel er nødvendig.

– Er det flere blinkende hinderlys på samme hinder, skal de blinke samtidig.

b) *Plassering*

– Flombelysning av hinder skal plasseres slik at hele hinderet blir belyst og slik at flygeren ikke blendes.

– Et eller flere faste hinderlys skal plasseres på toppen av hinderet. Lysene skal plasseres slik at de markerer det punkt eller den kant som ligger høyest i forhold til hinderflaten. Dersom hinderet er en skorstein som kan medføre korrosjon eller belegg på armaturglassene, skal hinderlysene plasseres inntil 3 m under toppen.

– Dersom hinderet rager mer enn 15 m over hinderflaten, skal hinderlys også plasseres der hinderet gjennomtrenger hinderflaten. Dersom hinderet rager mer enn 45 m over hinderflaten, skal ytterligere hinderlys plasseres slik at den vertikale avstanden mellom hinderlysene ikke overstiger 45 m.

– Dersom hinderet har stor utstrekning, f.eks. en bygning eller en høyde, skal flere hinderlys plasseres på hinderets høyeste kanter samt på underliggende nivåer for å markere utstrekningen av hinderet. Dersom det brukes lavintensitets lys, skal avstanden mellom lysene horisontalt ikke overstige 90 m og vertikalt ikke overstige 45 m. Dersom det brukes mellomintensitets lys, skal avstanden mellom lysene horisontalt ikke overstige 900 m.

– Antall og plassering av hinderlys skal være slik at hinderet blir synlig fra alle retninger horisontalt og synlig vertikalt fra de luftfartøy som bruker flyplassen. Dersom et hinderlys på noen måte blir skjult, skal ekstra lys plasseres i nødvendig utstrekning.

c) *Utforming*

– Flomlys for hinder skal gi hinderet en luminans slik at hinderet er tydelig synlig under de sikt- og lysforhold flyplassen kan brukes under.

– Lavintensitets hinderlys skal gi fast rødt lys. Lysintensiteten skal være slik at lyset er tydelig synlig mot eventuell bakgrunnbelysning. Lavintensitets hinderlys skal være rundtstrålende, og i vertikalplanet skal de ha en åpningsvinkel på minst 35° over og minst 10° under horisontalplanet.

– Mellomintensitets hinderlys skal gi blinkende rødt lys. Blinkfrekvensen skal være mellom 20 og 60 pr. minutt, og blinkenes effektive lysintensitet skal ikke være mindre enn 2.000 cd rødt lys.

(7) *Taksebanekantlys*a) *Generelt*

På flyplasser som skal ha skoleflyging med motorfly eller ervervsmessig flyging med betalende passasjerer, skal oppstillingsplattform og taksebane som skal brukes i mørke, ha taksebanekantlys.

*

b) *Plassering*

– Taksebanekantlys skal plasseres langs kanten av taksebanen og oppstillingsplattformen. Kantlysene kan plasseres inntil 3 m utenfor kanten dersom kanten er merket, jf. § 9 sjuende ledd.

- Taksebanekantlys skal plasseres i rett linje med jevn avstand og slik at kanten av taksebanen eller plattformen blir tydelig angitt. Avstanden mellom lysene skal ikke overstige 60 m. I kurver skal avstanden reduseres slik at kurven blir tydelig angitt.

c) *Utforming*

Taksebanekantlys skal gi fast blått lys, og de skal være rundtstrålende og synlige i alle vertikalvinkler opp til minst 30° over horisontalplanet. I svinger, kryss o.l. skal taksebanekantlys om nødvendig skjermes slik at de ikke kan villedes.

§ 11. Krav til utstyr

(1) *Vindpølse*

- a) En flyplass skal ha minst én vindpølse.
- b) Vindpølser skal plasseres godt synlig fra luftfartøy i luften og på ferdselsområdet, og slik at de minst mulig blir påvirket av forstyrrende luftstrømmer fra objekter eller terreng.
- c) Vindpølser skal utformes etter følgende kriterier:
 - Den skal gi presis indikasjon på vindretning og grov indikasjon på vindstyrke.
 - Den skal være traktformet og åpen i begge ender.
 - Lengden skal være minst 3,6 m.
 - Den største åpningen skal ikke være mindre enn 0,9 m, og den minste åpningen ikke mindre enn 0,3 m.
 - Den skal være oransje eller oransje og hvit. Dersom oransje og hvit velges, skal fargene være i form av 5 sirkulære bånd der første og siste bånd er oransje.
 - Dersom en vindpølse gjennomtrenger en hinderflate, skal den utformes slik at skader på luftfartøy reduseres i størst mulig grad.
 - Skal flyplassen brukes for flyging i mørke, skal minst én vindpølse være belyst.

§ 12. Krav til inngjerding m.m.

(1) Flyplassens innehaver skal etablere systemer som sikrer at uvedkommende personer og kjøretøyer ikke får adgang til ferdselsområdet samtidig med at lufttrafikk pågår. For å etterkomme dette, skal flyplass om nødvendig ha skilting og eventuelt gjerder og porter.

(2) Flyplassens innehaver skal etablere systemer som forhindrer at verken ville eller tamme dyr tar seg inn på ferdselsområdet slik at det oppstår fare for lufttrafikken, f.eks. ved bruk av gjerder eller vakthold.

§ 13. Krav til flyplassdata og kunngjøring av slike

(1) *Generelt*

- a) Flyplassens innehaver skal fremskaffe, dokumentere og vedlikeholde de data om flyplassen som fremgår av nedenstående punkter.
- b) Flyplassens innehaver skal gjøre de data som fremgår av nedenstående punkter kjent for flyplassens brukere, eventuelt gjennom et kunngjøringssystem.
- c) Flyplassens innehaver skal se til at de flyplassdata som er kunngjort for flyplassen til enhver tid er korrekte.

*

(2) *Flyplassens referansepunkt*

- a) Det skal fastsettes et geografisk referansepunkt så nært flyplassens geometriske sentrum som mulig.

*

- b) Referansepunktets posisjon skal kunngjøres i grader og minutter.

(3) *Flyplassens høyde*

- a) Flyplassens høyde over havet skal måles med nøyaktighet 1 m. Med flyplassens høyde menes største høyde på rullebanen.
- b) Flyplassens høyde skal kunngjøres i hele fot.

(4) *Flyplassens utforming*

- a) De kart og tegninger som er nødvendige for kunngjøring av flyplassdata skal utarbeides.
- b) Følgende data skal kunngjøres:

- *Rullebaner*: rettviseende retning, banenummer, lengde, bredde, helning, overflate samt eventuell innflyttet terskel.
- *Sikkerhetsområde*: Lengde og bredde.
- *Taksebaner*: Bredde og overflate.
- *Oppstillingsplattform*: Overflate og oppstillingsplasser.
- *Merking, jf. § 9*: Utforming og plassering.
- *Lysanlegg, jf. § 10*: Typer, utforming og plassering.

(5) *Hinder*

- a) Alle faste objekter som utgjør et hinder, jf. § 7, skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde hinderets posisjon (i grader, minutter, sekunder) og største høyde (i fot), en beskrivelse av objektet samt angi eventuell merking og belysning.
- b) Alt terreng som utgjør et hinder skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde en beskrivelse av hinderet og angi hinderets utstrekning. Kunngjøringen skal også inneholde posisjonen til hinderets viktigste høyeste

punkter (i grader, minutter, sekunder), samt de samme punktenes høyde i fot. Dessuten skal kunngjøringen inneholde opplysninger om eventuell merking og belysning.

(6) *Banelengder*

- a) For hver rullebane (baneretning) skal følgende kunngjøres:
- Tilgjengelig startrulledistanse (TORA).
 - Tilgjengelig landingsdistanse (LDA).

*

(7) *Lokale restriksjoner og merknader*

- a) Følgende data kunngjøres:
- Hvorvidt flyplassen har Luftfartstilsynets godkjenning.
 - Flyplassens anvendelsesområde og begrensninger i bruk.
 - Avvik fra gjeldende krav til utforming og drift.
 - Andre opplysninger av flysikkerhetsmessig betydning.

§ 14. Dispensasjon

Når særlige grunner tilsier det, kan Luftfartstilsynet gi dispensasjon fra bestemmelsene i denne forskrift.

Når dispensasjon gis i forbindelse med godkjenning av flyplassen, skal både dispensasjonen og de tilhørende flysikkerhetsmessige kompenserende tiltak, registreres i flyplassens godkjenningsdokument.

§ 15. Tilbakekall av godkjenning

Tilfredsstill ikke flyplassen de krav som til enhver tid gjelder for godkjenningen kan godkjenningen tilbakekalles, jf. luftfartslovens § 7–11 tredje ledd.

§ 16. Ikrafttredelse

Denne forskrift gjelder fra 1. januar 2003. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 29. april 1999 nr. 542 om utforming av flyplasser til ikke allmenn bruk.

Vedlegg 1

Fig. 1. Hinderflater

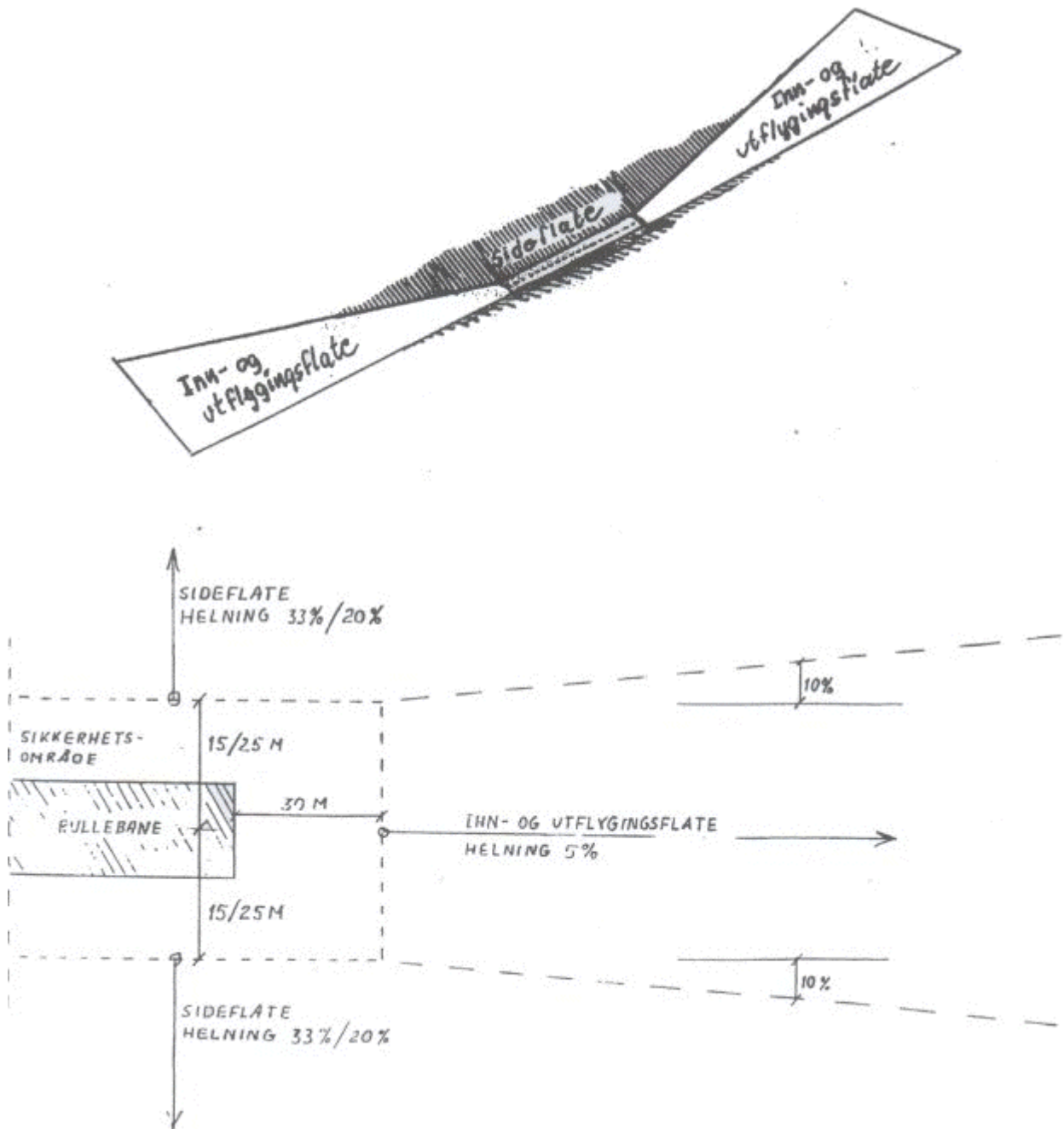

Fig. 2. Merking av baner med merkefelt

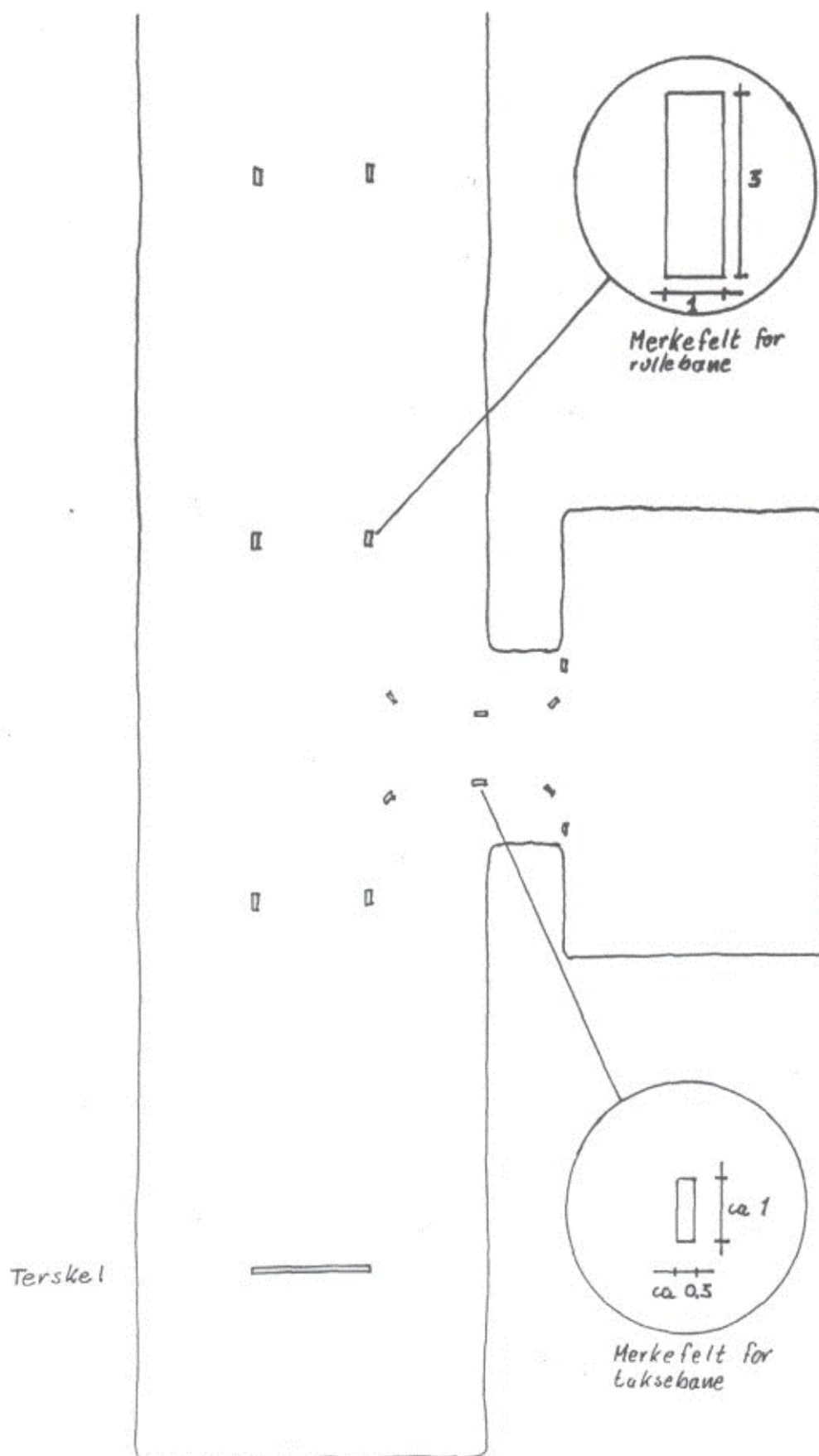
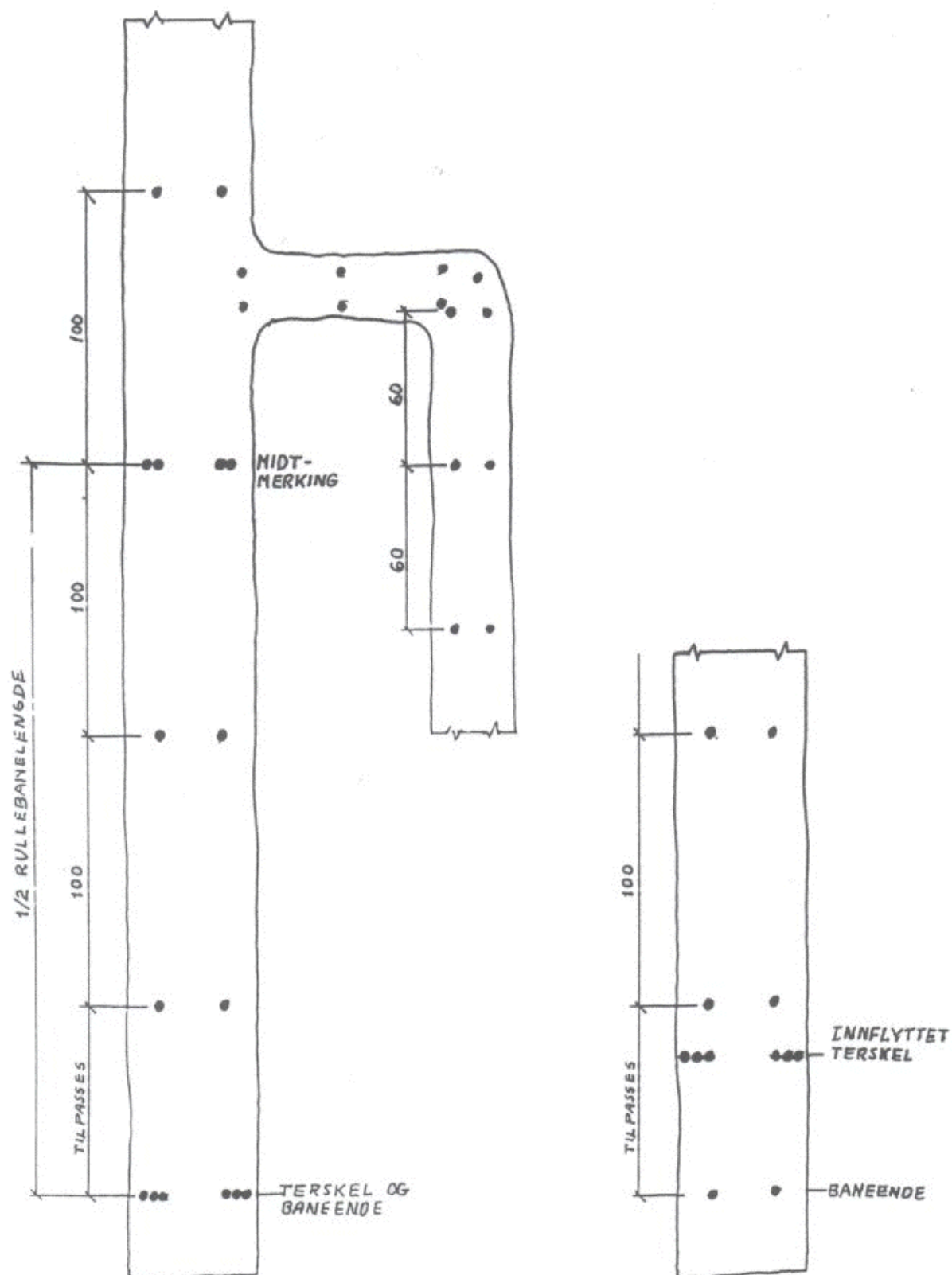

Fig. 3. Merking av baner med merkekegler

Veiledning til BSL E 3–3

Anm. til § 2:

For flyplasser som skal godkjennes for trafikk med landfly med tillatt startmasse over 5.700 kg eller godkjent med 10 passasjer seter eller flere, gjelder Luftfartstilsynets forskrift av 17. desember 2000 nr. 1538 om utforming av store flyplasser (BSL E 3–2).

Anm. til § 5 første ledd bokstav a:

En rullebanes lengde er bl.a. avgjørende for hvilke luftfartøyer som kan benytte flyplassen. Ved å etablere tilstrekkelig lange rullebaner kan luftfartøyenes lasteevne utbyttes bedre og regulariteten bedres.

Anm. til § 8 annet ledd bokstav a:

For merking av midlertidige hinder og bevegelige hinder vises til BSL E 4–1.

Anm. til § 8 annet ledd bokstav d:

For nærmere detaljer vises til BSL E 3–2.

Anm. til § 10 annet ledd bokstav c:

Lysfyr for sjøflyplass gir gult i stedet for grønt lys.

Anm. til § 10 sjuende ledd bokstav a:

På øvrige små flyplasser er det ikke krav om taksebanekantlys.

Anm. til § 13 første ledd bokstav c

Norsk Aero Klubb har et kunngjøringsystem med sin «Airfield Manual Norway».

Anm. til § 13 annet ledd bokstav a:

Flyplassens referansepunkt ligger oftest midt på rullebanen.

Anm. til § 13 sjette ledd bokstav a:

TORA tilsvarende lengden av det område som tilfredsstillende kravene til rullebane, jf. § 5, når det tas hensyn til at det er tilstrekkelig sikkerhetsområde etter baneenden, jf. § 6.

LDA tilsvarende lengden av det område som tilfredsstillende kravene til rullebane, jf. § 5, når det tas hensyn til at det er tilstrekkelig sikkerhetsområde både foran terskelen og etter baneenden, jf. § 6. Dersom terskelen er flyttet inn, f.eks. pga. hinder i innflygingsområdet, regnes LDA fra den innflyttede terskel.

3. des. Nr. 1383 2002

Forskrift om utforming av sjøflyplasser (BSL E 3–4).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–1, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 13. desember 2002.

Vedlegg 1 (illustrasjoner) gjelder som forskrift.

(Bestemmelser som er merket med * under teksten har veiledende materiale i BSL E del 2.)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge og redusere omfanget av luftfartsuhell som kan tilbakeføres til utformingen av eller utstyret på sjøflyplassen.

§ 2. Virkeområde

(1) Denne forskrift gjelder for utforming av og utstyr på sjøflyplass som skal godkjennes for trafikk med sjøfly med tillatt startmasse inntil 5700 kg eller godkjent med færre enn 10 passasjer seter, jf. luftfartslovens § 7–11 og forskrift av 30. oktober 2001 nr. 1231 om krav til teknisk/operativ godkjenning av flyplasser, inntatt i BSL E 1–2.

(2) For flyplasser som skal godkjennes for trafikk med sjøfly med tillatt startmasse over 5.700 kg eller godkjent med 10 passasjer seter eller flere, skal Luftfartstilsynet fastsette kravene i hvert enkelt tilfelle.

§ 3. Tilleggskrav

(1) Dersom sjøflyplassen skal brukes av andre luftfartøyer enn de som omfattes av denne forskrift, jf. § 2 ovenfor, skal Luftfartstilsynet fastsette særskilte tilleggskrav dersom det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten.

(2) Særskilte tilleggskrav kan også fastsettes dersom forhold av særlig art ved sjøflyplassen gjør det nødvendig av hensyn til flysikkerheten.

(3) Særskilte tilleggskrav skal fremgå av sjøflyplassens godkjenningsskjema.

§ 4. Definisjoner

Dimensjonerende luftfartøy: Det luftfartøy som krever lengst banelengde og som trafikkerer sjøflyplassen regelmessig.

Nominell lengde: Den nominelle lengde for et landings- og startområde tilsvarer dimensjonerende luftfartøys startdistanse ved maksimum tillatt startvekt ved havflaten i standardatmosfæren og ingen vind.

Taksekanal: Et avgrenset område av sjøflyplassen opprettet til bruk for taksende sjøfly i den hensikt å virke som forbindelse mellom ulike deler av flyplassen, herunder mellom fortøyningsanlegg og flyoppstillingsplattformer og landings- og startområdet.

§ 5. *Krav til landings- og startområde*

- (1) Generelt
 - a) En sjøflyplass skal ha minst ett landings- og startområde.
 - b) Landings- og startområde(ne) skal normalt plasseres, orienteres og utformes slik at landing og start kan foretas opp mot den fremherskende vindretning.
 - c) Landings- og startområdets form kan være, jf. vedlegg 1:
 - tilnærmet kvadratisk,
 - sektorformet,
 - rektangulært (ett eller flere områder med forskjellig orientering).
 - d) Ved plassering av landings- og startområde(ne) skal det tas nødvendig hensyn til særlig sjøgang og eventuell konflikt med annen trafikk på vannet.
- (2) Dimensjoner
 - a) Et landings- og startområdes lengde skal fastsettes ut fra den banelengde som kreves av dimensjonerende luftfartøy.
 - b) Landings- og startområdets lengde, L, skal minimum være nominell lengde korrigert for høyde over havet og et fast tillegg på minimum 60 m. Korreksjonen skal være den største av 0,025% pr. meter høyde over havet eller det som fremgår av flygehåndboken for dimensjonerende luftfartøy.
 - c) Dersom landings- og startområdet er tilnærmet kvadratisk, jf. § 5 første ledd bokstav c første strekpunkt, skal korteste sidekant ha dimensjon L, jf. vedlegg 1.
 - d) Dersom landings- og startområdet er sektorformet, jf. § 5 første ledd bokstav c annet strekpunkt, skal radius ha dimensjon L og vinkelåpningen skal være minimum 150 grader, jf. vedlegg 1.
 - e) Dersom landings- og startområdet er rektangulært, jf. § 5 første ledd bokstav c tredje strekpunkt, skal det ha lengde L og bredde minimum 100 meter, jf. vedlegg 1.
 - f) Sjøflyplass som skal ha ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal ha et landings- og startområde med minimum lengde, L, på 1.000 meter.
 - g) Sjøflyplass som skal ha base for skoleflyging, skal ha et landings- og startområde med minimum lengde, L, på 600 meter.
 - h) Landings- og startområdet skal ha vanndybde på minimum 1,5 meter ved laveste vannstand.

§ 6. *Krav til taksekanaler*

Eventuelle krav til taksekanaler fastsettes av Luftfartstilsynet i hvert enkelt tilfelle, og skal fremgå av godkjenningedokumentet.

*

§ 7. *Krav til fortøyningsanlegg og flyoppstillingsplasser m.m.*

(1) *Inngjerding m.m.*

Fortøyningsanlegg og flyoppstillingsplasser skal være tilstrekkelig sikret mot uvedkommende ved nødvendig skilting samt om nødvendig vakthold og/eller inngjerding.

(2) *Plassering*

Fortøyningsanlegg og flyoppstillingsplasser, herunder bøyer, skal ikke være slik plassert at de er til hinder for trafikk til og fra landings- og startområdet.

(3) *Andre krav*

Eventuelle andre krav til fortøyningsanlegg, flyoppstillingsplasser m.m. fastsettes av Luftfartstilsynet i hvert enkelt tilfelle, og skal fremgå av godkjenningedokumentet.

*

§ 8. *Krav til merking av landings- og startområdet mv.*

Eventuelle krav til merking av landings- og startområdets utstrekning, taksekanaler og fortøyningsanlegg, flyoppstillingsplasser m.m. fastsettes av Luftfartstilsynet i samråd med Kystverket i hvert enkelt tilfelle, og skal fremgå av godkjenningedokumentet.

§ 9. *Krav til hinderflater og identifisering av hinder*

(1) *Hinderflater*

For en sjøflyplass skal det for hvert landings- og startområde fastsettes et antall hinderflater som består av inn- og utflygingsflater og sideflater som angitt nedenfor.

(2) *Inn- og utflygingsflater (jf. vedlegg 1)*

- a) Ved tilnærmet kvadratisk landings- og startområde, jf. § 5 første ledd bokstav c første strekpunkt, skal det fastsettes fire inn- og utflygingsflater som hver begrenses av:
 - En innerkant med lengde tilsvarende landings- og starts områdets side og som faller sammen med denne.

- To sidekanter som divergerer slik at to tilstøtende inn- og utflygingsflater henger sammen.
 - En ytterkant parallell med innerkanten.
 - b) Ved sektorformet landings- og startområde, jf. § 5 første ledd bokstav c annet strekpunkt, skal det fastsettes en inn- og utflygingsflate som begrenses av:
 - En innerkant som faller sammen med den sirkelbue som definerer landings- og startområdets sektorbegrensning.
 - To sidekanter langs forlengelsen av de radier som begrenser landings- og startområdet.
 - En ytterkant som er en sirkelbue mellom forlengelsen av de radier som begrenser landings- og startområdet, og som har en avstand fra innerkanten lik flatens lengde.
 - c) Ved rektangulært landings- og startområde, jf. § 5 første ledd bokstav c tredje strekpunkt, skal det for hver landings- og startsretning fastsettes inn- og utflygingsflater som hver begrenses av:
 - En innerkant med lengde tilsvarende landings- og startområdets bredde, og som faller sammen med landings- og startområdets endebegrensning.
 - To sidekanter som divergerer 10% i forhold til landings- og startområdets senterlinje.
 - En ytterkant parallell med innerkanten.
 - d) Dersom et område bare brukes for landing, skal det for hver landingsflate fastsettes en utflygingsflate for avbrutt landing. Utflygingsflate for avbrutt landing skal ha begrensninger som en ordinær utflygingsflate, men plasseringen av innerkanten fastsettes i godkjenningen. Dersom innerkanten ikke faller sammen med landingsområdets endebegrensning skal det etableres spesiell prosedyre for avbrutt innflyging.
 - e) En inn- og utflygingsflate skal ha en helning i forhold til horisontalplanet på 5%, og en lengde på minimum 500 meter.
 - f) For sjøflyplass som skal ha base for skoleflyging eller ervervsmessig trafikk med betalende passasjerer, skal inn- og utflygingsflaten ha en lengde på minimum 1.600 meter.
- (3) *Sideflater (jf. vedlegg 1)*
- a) På hver side av et landings- og startområde skal det fastsettes en sideflate. Dette gjelder likevel ikke når landings- og startområdets form er tilnærmet kvadratisk, jf. § 5 første ledd bokstav c første strekpunkt.
 - b) En sideflate for rektangulært landings- og startområde, jf. § 5 første ledd bokstav c tredje strekpunkt, skal begrenses av:
 - En innerkant som faller sammen med landings- og avgangsområdets lengdebegrensning.
 - To sidekanter som faller sammen med inn- og utflygingsflatenes sidekanter.
 - c) En sideflate for sektorformet landings- og startområde, jf. § 5 første ledd bokstav c annet strekpunkt, skal begrenses av innerkant og sidekanter som angitt i vedlegg 1.
 - d) En sideflate skal ha en helning i forhold til horisontalplanet på 33%, og en lengde slik at den går klar alle hindre i aktuell retning.
- (4) *Identifisering av hinder*
- a) Innenfor landings- og startområdet skal alle faste og bevegelige objekter anses som hinder.
 - b) Terreng og objekter (både faste og bevegelige) som gjennomtrenger hinderflatene, skal anses som hinder.
- § 10. Krav til fjerning og merking av hinder**
- (1) *Fjerning av hinder*
- a) Alle faste og bevegelige hindre skal i utgangspunktet fjernes.
 - b) Innenfor landings- og startområdet skal alle faste hindre fjernes.
 - c) Alle faste og bevegelige hindre som ikke kan fjernes skal være gjenstand for en risikoanalyse. Ved risikoanalysen skal det vurderes hvilken flysikkerhetsmessig risiko hindrene representerer og hvilke kompensierende tiltak som må fastsettes for å ivareta flysikkerheten. Kompensierende tiltak fastsettes av Luftfartstilsynet i forbindelse med godkjenningen av flyplassen, og skal fremgå av godkjenningsdokumentet.

Kompensierende tiltak kan som eksempel være, men er ikke begrenset til:

 - Endring av hinderets høyde, masse og brekkbarhet
 - Begrensninger på hvilke luftfartøy som kan bruke plassen
 - Begrensninger på trafikkmengden
 - Spesielle inn- og utflygingsprosedyrer
 - Særlige krav til operatører og fartøysjefer som kan bruke plassen
 - d) Alle faste hindre som ikke kan fjernes, skal kunngjøres, jf. § 12 femte ledd nedenfor, og eventuelt merkes, jf. § 10 annet ledd nedenfor, og eventuelt belyses, jf. § 11 nedenfor.
- (2) *Merking av faste hindre*
- a) Alle faste hindre som ikke kan fjernes, skal merkes dersom ikke hindret har en utforming eller farge som gjør at det skiller seg klart fra omgivelsene og er godt synlig sett fra luftfartøy.

*
 - b) Faste hindre som skal merkes, skal merkes med kontrastfarger, f.eks. i rødt og hvitt eller oransje og hvitt.
 - c) Faste hindre som skal merkes, skal merkes i rutemønster eller båndmønster eller på annen hensiktsmessig måte. Rutenes og båndenes størrelse skal tilpasses hinderets størrelse.

*

- d) Faste hindre som skal merkes og som er mindre enn 1,5 m både horisontalt og vertikalt, skal merkes ensfarget rødt eller oransje.

§ 11. *Krav til lysanlegg*

Eventuelle krav til lysanlegg skal fastsettes av Luftfartstilsynet i hvert enkelt tilfelle, og skal fremgå av godkjenningsdokumentet.

§ 12. *Krav til flyplassdata og kunngjøring av slike*

(1) *Generelt*

- a) Sjøflyplassens innehaver skal fremskaffe, dokumentere og vedlikeholde de data om sjøflyplassen som fremgår av annet til sjuende ledd.
- b) Sjøflyplassens innehaver skal gjøre de data som fremgår av annet til sjuende ledd kjent for sjøflyplassens brukere, eventuelt gjennom et kunngjøringssystem.
- c) Sjøflyplassens innehaver skal påse at de flyplassdata som er kunngjort for flyplassen til enhver tid er korrekte.

(2) *Flyplassens referansepunkt*

- a) For en sjøflyplass skal det fastsettes et geografisk referansepunkt så nær sjøflyplassens geometriske sentrum som mulig.
- b) Referansepunktets posisjon skal kunngjøres i grader og minutter.

(3) *Flyplassens høyde*

- a) Sjøflyplassens høyde over havet skal måles med nøyaktighet 1 m.
- b) Sjøflyplassens høyde skal kunngjøres i hele fot.

(4) *Flyplassens utforming*

- a) De kart og tegninger som er nødvendige for kunngjøring av flyplassdata skal utarbeides.
- b) Følgende data skal kunngjøres:
- Landings- og startområder: Rettsvisende retning, lengde og bredde.
 - Taksekanaler: Plassering og bredde.
 - Fortøyningsanlegg og flyoppstillingsplasser: Plassering og andre nødvendige opplysninger.
 - Merking (jf. § 8 ovenfor): Utforming og plassering.
 - Lysanlegg (jf. § 11 ovenfor): Typer, utforming og plassering.

(5) *Hinder*

- a) Alle faste objekter som utgjør et hinder, jf. § 9 fjerde ledd ovenfor skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde hinderets posisjon (i grader, minutter, sekunder) og største høyde (i fot), en beskrivelse av objektet samt angi eventuell merking og belysning.
- b) Alt terreng som utgjør et hinder skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde en beskrivelse av hinderet og angi hinderets utstrekning. Kunngjøringen skal også inneholde posisjonen til hinderets viktigste høyeste punkter (i grader, minutter, sekunder), samt de samme punktenes høyde i fot. Dessuten skal kunngjøringen inneholde opplysninger om eventuell merking og belysning.

(6) *Banelengder*

- a) For hver landings- og startsretning skal følgende kunngjøres:
- Tilgjengelig startdistanse (TORA)
 - Tilgjengelig landingsdistanse (LDA).

(7) *Lokale restriksjoner og merknader*

- a) Følgende data kunngjøres:
- Hvorvidt sjøflyplassen har Luftfartstilsynets godkjenning.
 - Sjøflyplassens anvendelsesområde og begrensninger i bruk.
 - Avvik fra gjeldende krav til utforming og drift.
 - Andre opplysninger av flysikkerhetsmessig betydning.

§ 13. *Dispensasjon*

Når særlige grunner tilsier det kan Luftfartstilsynet gi dispensasjon fra bestemmelsene i denne forskrift.

Når dispensasjon gis i forbindelse med godkjenning av flyplassen, skal både dispensasjonen og de tilhørende flysikkerhetsmessige kompensierende tiltak, registreres i flyplassens godkjenningsdokument.

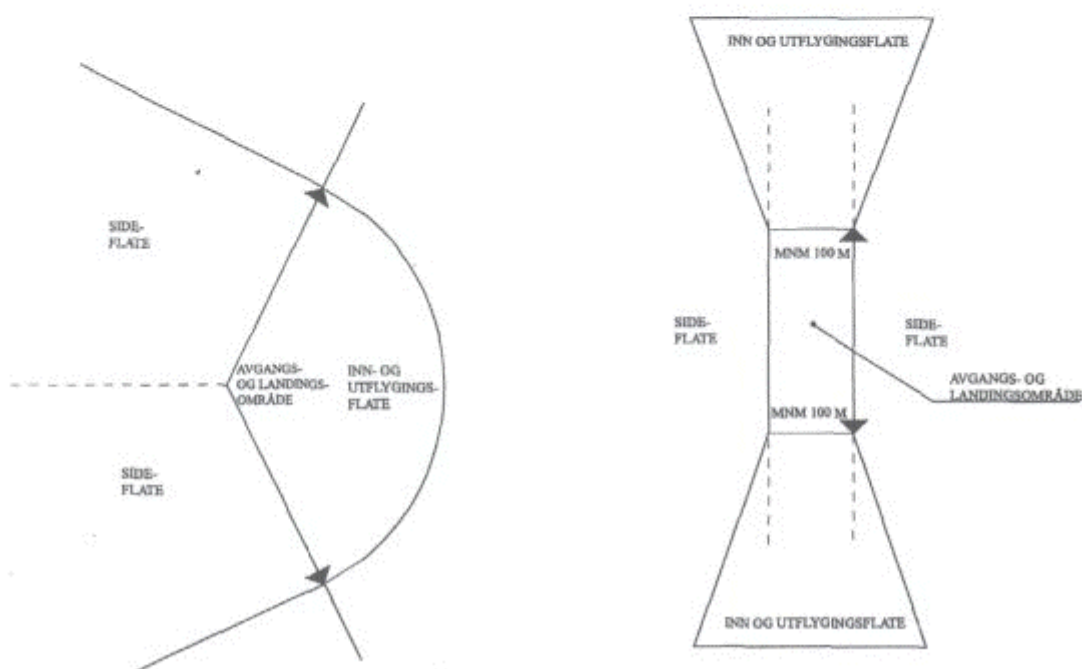
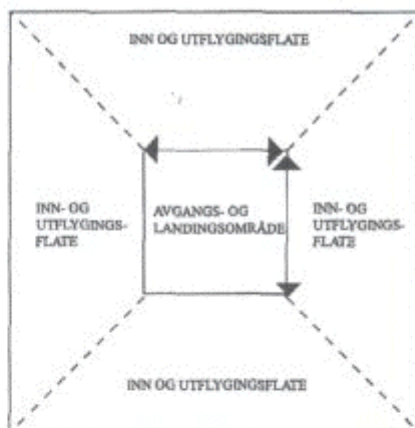
§ 14. *Tilbakekall*

Luftfartstilsynet kan tilbakekalle godkjenning av utforming av sjøflyplass dersom kravene i denne forskrift ikke overholdes, jf. luftfartsloven § 7–11, tredje og fjerde ledd.

§ 15. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift gjelder fra 1. januar 2003. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 17. mars 1999 nr. 363 om utforming av sjøflyplass til ikke allmenn bruk (BSL E 3–7).

Vedlegg

*Veiledning til BSL E 3–4**Anm. til § 6:*

En bredde på 40–50 meter er normalt tilstrekkelig til å ivareta manøvreringsbehov, vindkast etc.

Anm. til § 7 tredje ledd:

Dersom sjøflyplassen skal ha drivstoffanlegg, vises til forskrift av 21. mars 1975 nr. 2 om tanking av luftfartøy (BSL D 1–10). Andre relevante bestemmelser kan være gitt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet (DBE), Statens forurensingstilsyn (SFT), kommunale myndigheter etc.

Anm. til § 10 annet ledd bokstav a:

For merking av midlertidige og bevegelige hindre, vises til forskrift om bakketjeneste på land (BSL E 4–1).

Anm. til § 10 annet ledd bokstav c:

For nærmere detaljer vises til forskrift om rapportering og registrering av luftfartshindre (BSL E 2–3).

3. des. Nr. 1384 2002**Forskrift om merking av luftfartshinder (BSL E 2–2).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 3. desember 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–22 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak av 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 13. desember 2002.

(Bestemmelser som er merket med * under teksten har veiledende materiale i BSL E del 2.)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er gjennom merking av luftfartshindre å redusere faren for luftfartsuhell.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for merking av luftfartshinder som befinner seg utenfor flyplassens planområde, jf. luftfartsloven § 7–12.

*

§ 3. Definisjoner

(1) *Flyplass*: Et bestemt land- eller sjøområde (med bygninger, installasjoner og utstyr) som helt eller delvis brukes for luftfartøyers start, landing og annen manøvrering på bakken.

(2) *Luftfartshinder*: Enhver konstruksjon eller gjenstand, midlertidig eller permanent, som hovedregel med en høyde av 60 m eller mer over bakken eller vannet. Luftfartstilsynet kan etter en konkret vurdering beslutte særskilt at enkelte konstruksjoner eller gjenstander ikke skal anses som luftfartshinder selv om de har høyde av 60 m eller høyere. På tilsvarende måte kan Luftfartstilsynet beslutte særskilt at enkelte konstruksjoner eller gjenstander skal anses som luftfartshinder selv om de har høyde lavere enn 60 m. Et luftfartshinder kan være en bygning, vindkraftverk, tårn, skorstein, luftledning, mast, antenne, bru o.l. og tilhørende skråstag, barduner og forankringsanordninger m.m.

§ 4. Generelt

(1) Eier av luftfartshinder skal merke alle slike luftfartshindre i samsvar med denne forskriften.

(2) Med mindre Luftfartstilsynet fastsetter noe annet, er krav om merking av luftfartshinder unntatt i følgende tilfeller:

- a) Konstruksjoner som er dekket av eller skjult bak andre permanente konstruksjoner eller terreng.
- b) Konstruksjoner i en by eller tettbebyggelse og hvor det ikke kan råde tvil om at konstruksjonen ikke utgjør en fare for luftfarten.
- c) Luftledninger hvor mindre enn 100 m av ledningsspennet har slik høyde at det skal betraktes som et hinder i henhold til definisjonen av luftfartshinder i § 3.

§ 5. Varselmerking

(1) Luftfartshinder skal merkes med farger, markører, hinderlys eller annen merking godkjent av Luftfartstilsynet.

(2) Når luftledninger merkes med markører, skal disse plasseres i hele spennets lengde såfremt dette ikke kommer i konflikt med spennets vibrasjonsdemping. Avstanden mellom markørene skal tilpasses markørens størrelse slik at spennet blir godt synlig, men skal normalt ikke være mer enn 90 m. Ved kryssing av dal eller fjord skal siste feste (mast) på hver side merkes med farger eller hinderlys. Luftfartstilsynet kan også godkjenne annen merking, for eksempel lysmarkører.

(3) Bygninger skal merkes med hinderlys dersom Luftfartstilsynet ikke godkjenner annen merking.

(4) Vindmøller skal merkes med hinderlys. Dersom rotorblader når høyere enn selve maskinhuset, skal rotorbladene ha lys, farge eller annen anordning som gjør at de er tilstrekkelig synlige. Dersom flere vindmøller er samlet i en vindmøllepark kan Luftfartstilsynet samtykke i at det er tilstrekkelig å merke de vindmøllene som utgjør vindmølleparkens ytterpunkter, såfremt den individuelle avstanden mellom merkede vindmøller ikke er større enn at hensynet til flysikkerheten ivaretas på tilfredsstillende måte. Merkingen skal skje i samråd med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

*

(5) Tårn, skorsteiner, master, antenner o.l. skal merkes med hinderlys. I tillegg skal hele eller den øverste delen merkes med farger dersom konstruksjonen utgjør en særlig fare for luftfarten.

(6) Bruer skal merkes med hinderlys. Brutårn skal merkes som angitt i § 5 femte ledd. Brubanen skal merkes dersom den er mer enn 60 m over vannet og ikke har tilstrekkelig veibelysning. Stag og kabler skal merkes som angitt i § 5 sjuende ledd.

(7) Stag, kabler o.l. og festeanordninger for luftfartshinder skal merkes med markører eller hinderlys dersom de har en horisontal utstrekning på mer enn 90 m fra luftfartshinderet. Markørene/hinderlysene skal plasseres på de ytre stag/kabler og eventuelt på de mellomliggende stag/kabler slik at det ikke er mer enn 90 m mellom markørene/lysene horisontalt og 75 m vertikalt.

- (8) Forankrede ballonger skal merkes på følgende måte:

I dagslys (mellom soloppgang og solnedgang):

Ballongen skal ha en farge som gjør den lett synlig. Hvis høyden over bakken eller vannet er mer enn 100 m, skal den dessuten ha en roterende topplanterne som viser hvitt lys g som har en lysstyrke på minst 10.000 cd. Forankringskabelen skal være merket med vimpler for hver 45 m, regnet fra ballongens underkant. Vimplene skal være minst 3 m lange og utformet i oransjefarget fluoriserende stoff som gjør dem lett synlige.

I mørke (mellom solnedgang og soloppgang):

Ballongen skal være utstyrt med lanterner. På forankringskabelen skal det for hver 45 m, regnet fra ballongens underkant, være montert grupper av lanterner som viser et hvitt og et rødt lys. Avstanden mellom det hvite og det røde lyset i lanternegruppen skal være 3 m, med det hvite lyset øverst. Samtlige lanterner skal ha lys med lysstyrke på minst 5 cd, og skal så vidt mulig være synlig i alle retninger.

- (9) All merking av luftfartshindre skal vedlikeholdes slik at merkingen til enhver tid tilfredsstillende sin hensikt og bestemmelsene i denne forskriften. Den som har ansvaret for merkingen, skal etablere et egenkontrollsystem, herunder kontrollrutiner, vedlikeholdsplaner og dokumentasjon av systemet. Dokumentasjonen skal forelegges Luftfartstilsynet på forlangende. For vedlikehold av hinderlys, se også § 8 femte ledd.

§ 6. Markører

- (1) Markører skal minst ha en diameter på ca. 0,8 m. De skal ha oransje/rød farge eller vekselvis oransje/rød og hvit farge. Luftfartstilsynet kan i særlige tilfelle godkjenne bruk av markører ned til ca. 0,6 m i diameter forutsatt at avstanden mellom markørene ikke overstiger 70 m.
- (2) Markører på luftledninger kan fordeles på flere faser, men slik at maksimumsavstanden i henhold til § 6 første ledd sett på tvers av linjeretningen ikke overskrides. Markørene kan også festes på egen ledning ved siden av strømførende ledning.
- (3) Dersom det er praktisk vanskelig å bruke markører, kan det brukes oransje flagg, vimpler o.l. av størrelse ca. 1 x 1 m.
- (4) Flagg og vimpler skal være avstivet, og innbyrdes avstand skal ikke være større enn 50 m.
- (5) Markører, flagg, vimpler o.l. skal så langt som mulig være reflekterende eller fluoriserende.

§ 7. Fargemerking

- (1) Fargemerking skal være i rødt og hvitt eller oransje og hvitt. Fargemerking kan utføres med maling, plastfolie eller plater eller annet hensiktsmessig materiale. Merkingen skal så langt som mulig være reflekterende eller fluoriserende.
- (2) Hinder med hovedsakelig ubrutt overflate og som er minst 4,5 m horisontalt, skal merkes i rutemønster. Rutene skal være rektangulære med sider på minimum 1,5 og maksimum 3 m. Hjørnene skal være røde eller oransje.
- (3) Hinder med hovedsakelig ubrutt overflate og som er mindre enn 4,5 m horisontalt, skal merkes med horisontale bånd. Med bånd merkes også alle objekter med gjennombrutt overflate. Båndene skal plasseres tvers på hinderets høydeakse, og bredden på båndene skal være i henhold til nedenstående tabell.

<i>Hinderets utstrekning</i>	<i>Båndets største bredde</i>
Inntil 30 m	2,00 m
30 – 40 m	3,00 m
40 – 50 m	4,00 m
50 – 60 m	5,00 m
60 – 200 m	6,00 m
Over 200 m	10,00 m

- (4) Fagverkkonstruksjoner behøver kun ha fargefelt på rammebenene dersom det anvendes fluoriserende merking. Ved annen merking skal også diagonalstagene merkes.

§ 8. Hinderlys

- (1) *Generelt*
- Hinderlys skal være lavintensitets- eller høyintensitetstype.
 - Hinderlys skal plasseres på toppen av hinderet slik at lyset viser hinderets høyeste punkt.
 - Dersom hinderets høyeste punkt utgjøres av en antenne eller tilsvarende tynn konstruksjon med en egenhøyde som ikke overstiger 10 m, skal som hovedregel ikke antennen medregnes i beregningen av hinderets høyeste punkt.
 - Dersom hinderet er en bygning, skal hinderlys plasseres på bygningens høyeste kanter for å markere utstrekningen av bygningen.
 - Dersom hinderet er en skorstein som kan medføre korrosjon eller belegg på armaturglassene, kan hinderlysene plasseres inntil 3 m under toppen.

- f) Flammertårn (gassavbrenningstårn) o.l. kan merkes ved at toppen belyses med lyskastere som konvergerer sine lysstråler på toppen av tårnet når flammen eller pilotflammen er slukket.
- g) Hinderlys på tårn, skorstein eller lignende massive konstruksjoner skal på hvert nivå, jf. § 8 annet ledd, ha minst det antall lysenheter som er angitt nedenfor, likt fordelt rundt hinderet på en slik måte at de til sammen er synlig rundt horisonten.
- 1 lysenhet når denne er plassert på toppen av hinderet
 - 2 lysenheter når hinderets diameter (største dimensjon) er mindre enn 2 m
 - 3 lysenheter når hinderets diameter (største dimensjon) er mellom 2 og 6 m
 - 4 lysenheter når hinderets diameter (største dimensjon) er mellom 6 og 30 m
 - 6 lysenheter når hinderets diameter (største dimensjon) er mellom 30 og 60 m
 - 8 lysenheter når hinderets diameter (største dimensjon) er større enn 60 m.
- h) Hver lysenhet kan bestå av flere lyskilder.
- i) Dersom lysenhetene er festet ut fra hinderet, kan Luftfartstilsynet godkjenne færre lysenheter enn det som er angitt i bokstav c – f ovenfor.
- j) Filter som nyttes for å kunne gi rødt lys, skal være gjennomfarget.
- (2) *Merkenivåer*
- a) Hinder med høyde inntil 100 m, merkes med lavintensitetslys på toppen.
- b) Hinder med høyde mellom 100 og 150 m, merkes med lavintensitetslys på toppen og på et mellomliggende nivå slik at avstanden mellom lysene ikke overstiger 75 m.
- c) Hinder med høyde over 150 m, merkes med høyintensitetslys på toppen og lavintensitetslys på mellomliggende nivåer slik at avstanden mellom lysene ikke overstiger 75 m.
- (3) *Lavintensitets hinderlys*
- a) Lavintensitets hinderlys skal gi fast rødt lys. Lysstyrken skal være slik at lyset er tydelig synlig mot eventuell bakgrunnsbelysning, og skal ikke være mindre enn 10 cd rødt lys.
- b) Lavintensitets hinderlys skal være rundtstrålende, og i vertikalplanet skal de ha en åpningsvinkel på minst 35° over og minst 10° under horisontalplanet. Lysenheter som er plassert i henhold til § 8 første ledd bokstav g, behøver ikke avgi lys mot hinderet.
- (4) *Høyintensitets hinderlys*
- a) Høyintensitets hinderlys skal gi blinkende hvitt lys med blinkfrekvens mellom 40 og 60 pr. minutt. Blinkenes effektive lysintensitet skal ikke være mindre enn 100.000 cd hvitt lys.
- b) Høyintensitets hinderlys skal være rundtstrålende eller det skal være så mange lysenheter at de til sammen er synlige rundt horisonten, jf. § 8 første ledd bokstav g. I vertikalplanet skal høyintensitets hinderlys ha en åpningsvinkel på minst 3° over og minst 1,5° under horisontalplanet.
- c) Høyintensitetslys skal om nødvendig kunne dempes i forhold til bakgrunnsbelysningen som følger:
<i>Bakgrunnsbelysning</i>	<i>Effektiv intensitet</i>
Over 500 cd/m ²	100.000 cd
50 til 500 cd/m ²	20.000 cd
Mindre enn 50 cd/m ²	2.000 cd
- d) Dersom det er mer enn ett høyintensitetslys på hinderet, skal de blinke samtidig.
- (5) *Kontroll og vedlikehold*
- a) Hinderlys skal være tent hele døgnet. Dersom feil på hinderlys ikke kan rettes innen 24 timer, skal melding sendes lufttrafikkjenesteenheten på nærmeste flyplass eller Kunngjøringstjenesten for luftfarten i følgende tilfeller:
– Hinderlys på toppen:	Alltid.
– Hinderlys rundt toppen:	Dersom halvparten eller flere av lysene er slukket.
– Hinderlys på underliggende nivåer:	Dersom mer enn halvparten av lysene er slukket.
- Ny melding skal sendes når feilen er utbedret.
- b) Hinderlys skal kontrolleres rutinemessig som et ledd i egenkontrollsystemet, jf. § 5 åttende ledd. Kontroll av hinderlys skal utføres på en av følgende måter:
- System for automatisk overvåkning.
 - Lysenheter med to uavhengige lyskilder med automatisk veksling kontrolleres minst hver 14 dag.
 - Daglig kontroll.

§ 9. *Dispensasjon*

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift gjelder fra 1. januar 2003.

§ 11. Overgangsbestemmelser

For luftfartshinder som ikke er unntatt fra krav om merking i henhold til § 4 annet ledd, gjelder følgende: Eier av eksisterende luftfartshinder som ikke er merket på tidspunktet for denne forskriftens ikrafttredelse, skal besørge merking av slike innen 5 år etter dette tidspunktet. Nye luftfartshindre skal merkes når de etableres.

*Veiledning til BSL E 2–2**Anm. til § 2 første ledd:*

Utstrekningen på luftrommet rundt en flyplass og bestemmelser for begrensning og merking av luftfartshinder innenfor dette luftrommet, fås ved henvendelse til nærmeste flyplass eller til Luftfartsverket.

I henhold til forskrift av 18. august 1994 nr. 816 for elektriske anlegg – forsyningsanlegg (FEA–F), fastsatt av Elektrisitetstilsynet, krever «fjordspenn, kryssing av daler og andre ledningsanlegg som kan representere fare for luftfarten» tillatelse fra Luftfartstilsynet. Luftfartstilsynet presiserer for ordens skyld at denne forskriften ikke avgrenser virkeområdet til forskrift om merking av luftfartshinder.

For å gi tillatelse i henhold til forskrifter nevnt i annet ledd vil Luftfartstilsynet sette som vilkår at luftfartshinder merkes i henhold til forskriften om merking av luftfartshinder.

Anm. til § 5 fjerde ledd:

Hvite blader vil normalt være godt nok synlige, mens grå, blå eller grønne farger normalt ikke vil være godt nok synlige.

4. des. Nr. 1385 2002**Vedtak om endring i delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til det kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsyn.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 4. desember 2002 med hjemmel i delegeringsvedtak av 17. februar 2000 nr. 251. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I vedtak av 17. februar 2000 nr. 251 om delegering av myndighet på næringsmiddelområdet til det kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsyn gjøres følgende endringer:

I avsnittet «Delegeringen omfatter ikke myndighet til å:» skal punkt 2 lyde:

2. Autorisasjon og godkjenning av mobile slakterier i henhold til § 3 og § 4 i forskrift av 18. februar 1994 nr. 137 om hygiene mv i slakterier, nedskjæringsvirksomheter og kjøle- og fryselager for ferskt kjøtt, § 4 og § 5 i forskrift av 21. mars 1995 nr. 265 om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud av ferskt fjørfekjøtt, § 3 i forskrift av 28. august 1995 nr. 776 om hygiene i slakterier m.v. for rein og oppdrettsvilt og § 4 i forskrift av 2. februar 1996 nr. 132 om hygiene og kontroll mv ved produksjon og frambud mv av kaninkjøtt og kjøtt av oppdrettsvilt.

I avsnittet «Delegeringen omfatter ikke myndighet til å:» oppheves punkt 3.

I avsnittet «Delegeringen omfatter ikke myndighet til å:» blir nåværende punkt 4 til 10 punkt 3 til 9.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

6. des. Nr. 1386 2002**Forskrift om forbud mot å fiske lodde i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift av 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske lodde.

§ 3. Straff og inndragning

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff og inndragning

etter lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1387 2002

Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, jf. kgl.res. av 28. april 1978 nr. 20 § 1. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann for norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff etter lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1388 2002

Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift av 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Straff og inndragning

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff og inndragning etter lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1389 2002

Forskrift om forbud mot å fiske blåkkeite i Svalbards territorialfarvann og indre farvann i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4 og kgl.res. av 28. april 1978 nr. 20 § 1. Kunngjort 13. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske blåkkeite.

§ 3. Bifangst

Ved fiske etter andre fiskeslag er det tillatt å ha inntil 7% innblanding av blåkkeite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12% blåkkeite som bifangst i de enkelte fangster.

§ 4. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskrift er gjenstand for straff etter lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

6. des. Nr. 1390 2002**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, jf. kgl.res. av 28. april 1978 nr. 20 § 1. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 22. desember 1999 nr. 1489 om regulering av fisket etter uer i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Ved fiske etter andre fiskeslag i området angitt i § 1 er det tillatt å ha inntil 20% uer i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

6. des. Nr. 1391 2002**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter uer i fiskevernsonen ved Svalbard.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 6. desember 2002 med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, jf. forskrift av 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 22. desember 1999 nr. 1487 om regulering av fisket etter uer i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Ved fiske etter andre fiskeslag i området angitt i § 1 er det tillatt å ha inntil 20% uer i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

9. des. Nr. 1392 2002**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 9. desember 2002 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, samt delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 563/2002). Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmel skal siste parentes lyde:

(forordning (EF) nr. 466/2001 endret ved forordninger (EF) nr. 2375/2001, forordning (EF) nr. 257/2002, forordning (EF) nr. 221/2002, forordning (EF) nr. 563/2002).

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 466/2001) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer, deriblant tungmetallene bly, kadmium og kvikksølv, og 3-MCPD i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

forordning (EF) nr. 2375/2001

forordning (EF) nr. 257/2002

forordning (EF) nr. 221/2002

forordning (EF) nr. 563/2002

gjelder som forskrift, med de EØS-tilpasninger som fremgår av protokoll 1 og EØS-avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1393 2002

Forskrift om endring i forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 9. desember 2002 med heimel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 og § 5a og kgl.res. av 7. mai 1999 nr. 434. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 29. juni 1999 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk blir det gjort følgjande endring:

§ 1 skal lyde:

Produsentar som omsetter jordbruksvarer, skal svara avgift etter desse satsane:

a)	<i>Mjølkk:</i>	8 øre pr. liter
b)	<i>Kjøtt av storfe og kalv:</i>	maks. 200 øre pr. kg
c)	<i>Kjøtt av sau og lam:</i>	maks. 200 øre pr. kg
d)	<i>Svinekjøtt:</i>	maks. 250 øre pr. kg
e)	<i>Egg:</i>	60 øre pr. kg
f)	<i>Kjøtt av kylling:</i>	60 øre pr. kg
g)	<i>Kjøtt av kalkun:</i>	40 øre pr. kg
h)	<i>Korn og oljefrø:</i>	maks. 5 øre pr. kg

Omsetningsrådet sitt arbeidsutval fastsett omsetningsavgifta innafor maksimalsatsane i første ledd bokstav b, c, d og h.

Avgiftsplikta gjeld ikkje ved omsetning frå produsent til arbeidarar på garden eller i verksemda, eller ved oppfyljing av kår- og forpaktarkontraktar.

II

Endringa trer i kraft 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1394 2002

Ikraftsetjing av lov av 13. desember 2002 nr. 81 om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk).

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med heimel i lov av 13. desember 2002 nr. 81 om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk) del II. Fremja av Kultur- og kyrkjedepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

Lov av 13. desember 2002 nr. 81 om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (ny organisering av arbeidet for samiske språk) gjeld frå 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1395 2002

Forskrift om endring i forskrift om politiattest ved opptak til høgre utdanning.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 42a og lov av 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 10j. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 23. mars 2001 nr. 282 om politiattest ved opptak til høgre utdanning gjøres følgjande endringer:

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Fastsatt ved kgl.res. 23. mars 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 42a og lov av 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 10j. Fremmet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

§ 2 første ledd ny nr. 7 skal lyde:

7. lærer- og førskolelærerutdanning ved Rudolf Steinerhøyskolen jf. lov om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring av 14. juni 1985 nr. 73 og lov om barnehager av 5. mai 1995 nr. 19.

§ 4 første ledd ny nr. 7 skal lyde:

7. eurytmiutdanning.

§ 11 skal lyde:

Dersom det framgår av en politiattest at studenten har slik merknad som nevnt under § 2 – § 4, skal utdanningsinstitusjonen straks underrette om den rett studenten har til bistand i henhold til universitets- og høyskoleloven § 42a nr. 7 og privathøyskoleloven § 10j åttende ledd.

Utdanningsinstitusjonen skal snarest mulig og senest innen ti dager etter at politiattesten er mottatt sende politiattesten til den nasjonale nemnda som er opprettet i henhold til universitets- og høyskoleloven § 42a nr. 5 og privathøyskoleloven § 10j femte ledd. Med politiattesten skal det følge en oversikt over innhold og veiledning i den kliniske undervisningen/praksisopplæringen, og en uttalelse om hvorvidt studenten bør utelukkes fra å delta i denne. Studenten skal samtidig få kopi av institusjonens uttalelse til nemnda med vedlegg, og gis fjorten dagers frist til å uttale seg til nemnda.

§ 12 første ledd skal lyde:

Den nasjonale nemnda skal oppnevnes i henhold til universitets- og høyskoleloven § 42a nr. 5 og privathøyskoleloven § 10j femte ledd. Den oppnevnes for fire år av gangen. Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. des. Nr. 1396 2002

Ikrafttredelse av lov av 13. desember 2002 nr. 87 om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent).

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 87 om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent) del II. Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

Lov av 13. desember 2002 nr. 87 om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent) gjelder fra 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1397 2002

Forskrift om endring i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. § 1–3 annet ledd, jf. lov av 13. desember 2002 nr. 87 om endring i alkoholloven (likebehandling av øl og annen drikk med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent). Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 13. desember 2002.

I

I forskrift av 11. desember 1997 nr. 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. gjøres følgende endring:

Nytt kapittel 5A skal lyde:

Kapittel 5A. Salg og skjenking av vin og brennevin med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent

§ 5A–1. Dette kapittel gjelder for drikk i lukket forpakning og med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent som forstås eller regnes som vin og brennevin etter lovens § 1–3 tredje og fjerde ledd.

Drikk som nevnt i første ledd skal likebehandles med øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent etter de bestemmelser som fremgår av kapittelet her.

§ 5A–2. Salg og utlevering av drikk som nevnt i § 5A–1 kan foretas på grunnlag av kommunal bevilling til salg av øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent.

Skjenking av drikk som nevnt i § 5A–1 kan foretas på grunnlag av kommunal eller statlig bevilling til skjenking av øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent.

Innehaver av salgs- eller skjenkebevilling som med hjemmel i denne forskrift selger eller skjenker drikk som ikke er nevnt i gjeldende bevilling, skal gi melding om slik utvidelse av virksomheten til bevillingsmyndigheten.

§ 5A–3. Salg, utlevering og skjenking av drikk som nevnt i § 5A–1 skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

På salgsstedet skal disse drikkene plasseres på en slik måte at de ikke kan forveksles med alkoholfri drikk.

§ 5A-4. Salg, utlevering og skjenking av drikk som nevnt i § 5A-1 må ikke skje til person under 18 år, selv om det forevises skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre. Den som selger eller skjenker slik drikk må ha fylt 18 år.

Ansatte på salgs- og skjenkestedene har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 5A-5. Bestemmelsene i lovens § 3-7 og § 4-4 om tidsinnskrenkninger for salg, utlevering og skjenking av øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent får tilsvarende anvendelse for salg og skjenking av drikk som nevnt i § 5A-1. Det samme gjelder den salgs- og skjenketid for øl som er fastsatt av kommunen særskilt for det enkelte salgs- og skjenkested og/eller ved forskrift.

§ 5A-6. Vilkår knyttet til salgs- og skjenkebevilling for øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent i samsvar med lovens § 3-2 og § 4-3 får tilsvarende anvendelse for drikk som nevnt i § 5A-1.

§ 5A-7. Bestemmelsen i lovens § 7-1 om bevillingsgebyr for salg av øl med lavere alkoholinnhold enn 4,76 volumprosent og skjenking av alkoholholdig drikk får tilsvarende anvendelse for salg og skjenking av drikk som nevnt i § 5A-1.

Gebyr for salg og skjenking av slik drikk skal betales etter satsene som gjelder for øl i henhold til forskriftens kapittel 11.

§ 5A-8. For øvrig skal salg og utlevering av drikk som nevnt i § 5A-1 skje i samsvar med de bestemmelser for salg av øl som er fastsatt i forskriftens kapittel 4.

II

Endringen gjelder fra 1. januar 2003.

8. mai Nr. 1475 2002

Forskrift om eksamen for Høgskolen i Bergen.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Bergen 8. mai 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 50 nr. 7. Kunngjort 17. desember 2002.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for alle studenter som går opp til eksamen ved Høgskolen i Bergen jf. § 15.

Dersom det ikke er samsvar mellom denne forskriften og rammeplanen for en utdanning, gjelder rammeplanen fremfor forskriften.

§ 2. Definisjoner

Student

Med student mener denne forskrift en person som er tatt opp til et studium eller et fag ved Høgskolen i Bergen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 37, § 38 og § 39.

Privatist

Med privatist mener denne forskrift en person som går opp til eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 40, og som ikke er opptatt ved faget eller studiet.

Rammeplan

En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet.

Fagplan

En konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av rammeplan.

Studieplan

Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av rammeplan.

Eksamen

Eksamen er betegnelse på en prøve eller vurdering når resultatet skal inngå på vitnemålet eller innregnes i en karakter på vitnemålet.

Utsatt eksamen

Utsatt eksamen er den prøve som arrangeres for studenter som har vært sykemeldt eller hatt annet gyldig fravær ved ordinær eksamen.

Ny eksamen

Ny eksamen er den prøve som arrangeres for studenter som ikke har bestått ordinær eksamen.

Forprøve

Obligatorisk arbeid (teori eller praksis) eller test/prøve der resultatet ikke kommer på vitnemålet, men som må være bestått for at studenten skal få gå opp til eksamen eller gå ut i praksisstudier eller fortsette med normal studieprogresjon.

§ 3. Bestemmelser knyttet til fagplan/studieplan

1. Det skal fremgå av studie- eller fagplanen hvilke vurderinger underveis i studieløpet som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter for fullført studium.
2. Studentene skal hvert studieår kunne avlegge eksamener tilsvarende 60 studiepoeng innenfor det studieprogrammet de er opptatt på. Avlagte eksamener gir rett til karakterutskrift.

§ 4. Vilkår for oppmelding til eksamen

1. Det kan gis utfyllende regler om at visse eksamener ikke kan avlegges før andre eksamener/kurs/praksisopplegg med mer, er bestått/godkjent.

2. For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha betalt semesteravgift i henhold til lov og forskrift om studentsamskipnader, og meldt seg opp til eksamen innen de fastsatte frister, jf. § 5. Student som er fritatt fra betaling av semesteravgift, må for å kunne gå opp til eksamen, registrere seg innenfor de samme frister.

§ 5. *Oppmelding*

1. Studentene melder seg opp til eksamen via høgskolens web-baserte oppmeldingssystem i Felles studentsystem (FS) eller på fastsatt skjema.
2. Frist for oppmelding til eksamen er 15. februar i vårsemesteret og 15. september i høstsemesteret. I spesielle tilfeller kan det dispenseres fra fristen for oppmelding til eksamen.
3. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.

§ 6. *Vurderingsformer og sensur*

Styret skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte.

1. Styret fastsetter vurderingsformer for det enkelte studium (jf. loven § 46 punkt 5). Vurderingsformene skal være nedfelt i studieplanen/fagplanen for det enkelte studium/fag. Det skal fremgå av studieplanen/fagplanen hvilke vurderinger som inngår i den endelige karakteren og hvilke vurderinger som har status som forprøve.
2. Styret oppnevner sensorer etter forslag fra fagansvarlig (jf. loven § 50).
3. Det oppnevnes to sensorer, hvorav én ekstern, på minimum én eksamen som inngår på vitnemål, for utdanning nevnt under § 16.
4. Styret fastsetter omfang av ekstern sensur på eksamener innenfor studier som ikke er nevnt i § 16.
5. Et avdelingsoppnevnt utvalg av interne medlemmer, kvalitetssikrer hvert 4. år vurderingsordningene i fag- og studieplaner som ikke har ekstern sensur.
6. For studier som er nevnt under § 16 skal det hvert 2. år være ekstern evaluering av vurderingsordningene. Ekstern evaluering kan omfatte: a) selvevaluering, b) gjennomgang av de vurderingskriteriene som er nedfelt i fag- og studieplaner, c) stikkprøvekontroll av vurderinger fremkommet ved intern sensur.

Styret selv oppnevner eksterne evalueringskommisjoner etter forslag fra den enkelte avdeling og fastsetter retningslinjer.

§ 7. *Særordninger til eksamen*

1. En student som har fysiske eller psykiske problemer med å gjennomføre eksamen på vanlig måte, kan søke om særordninger ved eksamen. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemmingen medfører, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørges for at studentene prøves likt. Søknad sendes til avdelingen.
2. Eksempler på særordninger kan være:
 - Utvidet eksamenstid
 - Anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet for å hvile
 - Skriftlig eksamen i stedet for muntlig eksamen
 - Muntlig eksamen i stedet for skriftlig eksamen
 - Eget eksamenslokale med egen eksamensvakt
 - Bruk av skrivemaskin, pc og andre tekniske hjelpemidler
 - Skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
 - Overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
 - Høytlesing av oppgaveteksten.
3. Ved vurdering av eksamensbesvarelsen skal anonymiteten til kandidatene ivaretas så langt som mulig.
4. Studenter med dysleksi, dyskalkuli eller andre lese- og skrivevansker kan etter ønske få vedlagt sine besvarelser en anonymisert attest fra logoped eller annen sakkyndig som bekrefter dette.
5. Frist for å søke særordninger er 8 uker før eksamen. Behovet for særordning må dokumenteres med legeattest eller attest fra annen sakkyndig person. Er funksjonshemmingen oppstått etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan avdelingen fravike denne fristen. Studenter med dyskalkuli, dysleksi eller andre lese- og skrivevansker må ha attest fra logoped eller annen spesialist som beskriver hvilke særordninger det er behov for.

§ 8. *Språk*

Undervisnings- og oppgavespråket ved Høgskolen i Bergen er norsk, med mindre annet er fastsatt i studieplan/fagplan. Etter søknad fra student kan det vurderes om det også bør utarbeides oppgavetekst på andre språk og/eller om besvarelsen kan skrives på andre språk. Frist for slik søknad er 8 uker før eksamen.

§ 9. *Gjennomføring av skriftlig eksamen under tilsyn*

1. Det skal fremgå av fagplan/studieplan og eksamensoppgavene hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt under den enkelte eksamen. Styret fastsetter nærmere bestemmelser for kontroll av hjelpemidler.
2. Studentene plikter å rette seg etter de anvisninger som gis av vaktene i eksamenslokalet.
3. Det skal være ro og orden i eksamenslokalet slik at ingen blir forstyrret. Overtredelse medfører øyeblikkelig utvisning fra eksamenslokalet.
4. Studenten må alle eksamensdager ha med studiekort eller annen godkjent legitimasjon.

5. Det er ikke tillatt å ta med seg trådløst kommunikasjonsutstyr, som f.eks. mobiltelefon eller personsøker inn i eksamenslokalet.
6. Vesker og lignende må innleveres før oppgaven deles ut.
7. Etter at eksamen er begynt, kan kandidaten bare forlate plassen med tillatelse fra og i følge med eksamensvakt.
8. Det er ikke anledning til å forlate eksamenslokalet før 30 minutter etter at eksamen er begynt.
9. En kandidat som kommer for sent, begrenset til 30 minutter etter at eksamen er begynt, kan likevel få delta.
10. Styret gir retningslinjer for eventuell gjennomføring av læreres tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen.
11. Det er bare tillatt å bruke godkjent eksamenspapir som er utlevert i eksamenslokalet. Alt eksamenspapir påført høyskolens logo skal leveres inn før kandidaten forlater lokalet.
12. Det er kandidatens ansvar å påse at innleveringen er komplett.

§ 10. Trekk fra eksamen. Uteblivelse. Rett til utsatt eksamen

1. En student som ønsker å trekke seg fra eksamen, må gjøre det skriftlig eller via høyskolens web-baserte oppmeldingsmodul i Felles studentsystem (FS) senest en uke før eksamensdato.
2. En student som avbryter eksamen etter at eksamen er begynt, skal melde dette skriftlig til vakten.
3. En student som ikke møter til eksamen til fastsatt tid uten godkjent forfallsgrunn, og som ikke har trukket seg fra eksamen, jf. nr. 1, får registrert «ikke møtt». «Ikke møtt» teller som eksamensforsøk, og studenten har ikke krav på å fremstille seg på nytt før ved neste ordinære eksamen.
4. En student anses for å ha strøket når studenten avbryter eksamen uten at avbrytelsen skyldes sykdom.
5. Ved uteblivelse eller trekk fra eksamen som skyldes sykdom eller andre forhold som studenten ikke rår over, må legeattest eller annen dokumentasjon være innlevert til studiestedet senest 48 timer etter eksamensstart.
6. Legeattesten skal inneholde opplysninger om hvilket tidsrom den gjelder for. Det skal fremgå av attesten at sykdommen er vurdert i forhold til kandidatens mulighet til å gjennomføre eksamen. Blir legeattest eller annen dokumentasjon ikke innlevert innen de omtalte frister, anses forholdet som «ikke møtt» uten godkjent forfallsgrunn jf. nr. 3.
7. Godkjent forfallsgrunn gir rett til utsatt eksamen.
8. Studenten må selv melde seg opp til utsatt eksamen.
9. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur.

§ 11. Karaktersystemer

1. Karakterene fastsettes slik:
 - a) bokstavkarakterer fra A – F, der A er beste ståkarakter og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved stryk.
 - b) Karakteren bestått/ikke bestått.
2. Styret avgjør ved hvilke eksamener det skal benyttes bestått/ikke bestått og ved hvilke eksamener det skal benyttes gradert skala.
3. Bokstavkarakterene tilsvarer tallverdier slik: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. Tallverdiene brukes ved utregning når flere eksamensresultater skal inngå i samlet snittkarakter på vitnemålet, ved utregning av hovedkarakter og ved rangering av søkere til videreutdanninger og høyere grads studium.
4. Ved forprøver benyttes alltid karakteren bestått/ikke bestått.

§ 12. Kunngjøring av eksamensresultater. Klage

1. Kunngjøring av eksamensresultat skjer vanligvis ved oppslag på høyskolens område. Kunngjøring kan også skje elektronisk eller via karaktertelefon. Ved slik kunngjøring av eksamensresultat føres det kun opp student-/kandidatnummer og karakter. Samtidig med kunngjøringen skal det opplyses om bestemmelsene om begrunnelse og klage i lov om universiteter og høyskoler § 51 og § 52 (jf. punkt 4).
2. Klagefristen er normalt tre uker.
3. Krav om begrunnelse og klage over karakterfastsettelsen stiles og sendes til avdelingen. Klage over formelle feil stiles til Klagenemnda ved Høgskolen i Bergen og sendes til avdelingen.
4. Det er klagerett på karakterfastsettelse som etter sin art lar seg etterprøve.
5. Ved løpende vurdering er det klagerett når endelig karakter er fastsatt med mindre annet er nedfelt i fagplan/studieplan.

§ 13. Eksamensforsøk

1. En student kan fremstille seg til eksamen ved Høgskolen i Bergen i samme fag inntil tre ganger.
2. Etter søknad til styret kan en student i spesielle tilfeller få avlegge eksamen for fjerde gang. Søknaden sendes til avdelingen.

Denne paragrafen gjelder ikke for forprøver.

§ 14. Studierett og rett til å gå opp til eksamen

1. Styret avgjør om vilkårene for å bli tatt opp som student eller for å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student er oppfylt, jf. lov om universiteter og høyskoler § 40.
2. En student som ikke har avlagt eksamen i løpet av de siste to studieår, mister studieretten, og må eventuelt søke nytt opptak til studiet, med mindre annet er bestemt i forskrift

3. En student som er opptatt til et studium, mister studieretten når vedkommende går opp til eksamen som privatist innenfor samme utdanning, og må eventuelt søke nytt opptak til studiet.
4. Det kan innvilges permisjon fra studiet i inntil to år.
5. Styret fastsetter hvilke forprøver som skal være godkjent, og hvilke fag/deler av fag som må være bestått før en student kan fortsette studiet.
6. En student har rett til en ny praksisperiode dersom første periode vurderes til ikke bestått. I helt spesielle tilfeller kan studenten søke styret om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode. Søknaden sendes til studiestedet.
7. En student som er blitt forsinket i sitt studieløp, kan søke høgskolen om å få gå opp til eksamen i et fag inntil to år etter at faget er gått ut av studieprogrammet.

§ 15. *Privatister*

1. Privatistenes rettigheter er begrenset til adgang til å delta i offentlige forelesninger og adgang til å gå opp til eksamen. Styret kan i spesielle tilfeller dispensere fra dette.
2. Privatister skal i tillegg til semesteravgift til Studentsamskipnaden i Bergen, betale vederlag fastsatt av styret selv.
3. Privatistene må melde seg opp til eksamen, betale semesteravgift og vederlag innen fastsatte frister. Dokumentasjon av generell studiekompetanse, realkompetanse og spesiell studiekompetanse må vedlegges oppmeldingen. Styret kan i helt spesielle tilfeller dispensere fra oppmeldingsfristen.
4. Styret avgjør om vilkårene for oppmelding er oppfylt, og kan etter søknad lempe på krav til forutdanning m.m. når det er sannsynliggjort at søkeren har de nødvendige kunnskaper.
5. Denne forskrift gjelder også for privatister så lenge bestemmelsene ikke strider mot innholdet i denne paragraf.

§ 16. *Vitnemål*

Det skrives ut vitnemål for utdanninger som fører frem til

- Cand.Philol.-grad
- Mastergrad
- Cand.mag.-grad
- Bachelorgrad
- 4-årig allmennlærerutdanning
- Høgskolekandidat
- Jordmorutdanning
- Praktisk pedagogisk utdanning.

Alle andre fullførte studier dokumenteres ved karakterutskrift.

§ 17. *Utfyllende regler*

Styret kan gi utfyllende regler innenfor rammen av denne forskrift.

§ 18. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft fra 1. august 2002. Fra samme dato opphører forskrift om eksamen for Høgskolen i Bergen av 28. mars 2001 nr. 422.

7. nov. Nr. 1476 2002

Delegering av myndighet til Skattedirektoratet etter lov om merverdiavgift § 45 og ligningsloven § 5-2.

Fastsatt av Finansdepartementet 7. november 2002 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 45 og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5-2. Kunngjort 17. desember 2002.

Myndighet etter lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 45 og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5-2 til å fastsette forskrift om bokføring og inntektslegitimasjon for serveringssteder delegeres til Skattedirektoratet.

19. nov. Nr. 1477 2002

Forskrift om utvidet sensurfrist for fjernundervisningsfag ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Fastsatt av styret ved Høgskolen i Sør-Trøndelag 19. november 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høgskoler § 50 nr. 4 og 7. Kunngjort 17. desember 2002.

- § 1. Forskriften gjelder høgskolens fjernundervisningsfag, presentert i Nettverksuniversitetets felleskatalog.
- § 2. For perioden 1. januar 2003 – 31. desember 2005 fastsettes sensurfristen ved eksamener i fag iflg. § 1 til fire uker.
- § 3. Denne forskriften trer i kraft fra 1. januar 2003.

25. nov. Nr. 1478 2002**Forskrift om endring i forskrift om fastsetting av kvotefaktor mv. i fisket etter norsk vårgytende sild i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 25. november 2002 med hjemmel i forskrift av 11. desember 2001 nr. 1644 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2002 § 7 siste ledd og § 10 siste ledd. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 15. januar 2002 nr. 32 om fastsetting av kvotefaktor mv. i fisket etter norsk vårgytende sild i 2002 gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Ved beregning av maksimalkvote i det konsesjonspliktige trålfisket, brukes faktoren 4,3.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. des. Nr. 1479 2002**Forskrift om endring i forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 5. desember 2002 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 7. desember 2001 nr. 1355 om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002 gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:

Ferskfisktrålere over 250 BRT og 115 fot største lengde, rundfrysetrålere over 400 BRT, saltfisktrålere over 400 BRT og fabrikkskip kan fiske inntil 644 tonn torsk rund vekt og 228 tonn hyse rund vekt.

§ 6 første ledd nr. 1, 2 og 3 skal lyde:

1. Fartøy under 60 BRT og 21 meter største lengde, kan fiske inntil 148 tonn torsk rund vekt og 53 tonn hyse rund vekt med trål.
2. Fartøy mellom 60 og 250 BRT og mellom 21 og 34 meter største lengde, kan fiske inntil 226 tonn torsk rund vekt og 79 tonn hyse rund vekt med trål.

Fartøy som i ett av de tre siste år har hatt kvote som tilsvarer mer enn 50% av en stortrålerkvote, kan tildeles en kvote som tilsvarer mellom 50 og 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltakelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

3. Fartøy som er større enn 250 BRT og 34 meter største lengde og som i kraft av konsesjonsvilkårene har en begrenset rett til kvote, kan tildeles en kvote utover 226 tonn torsk rund vekt og 79 tonn hyse rund vekt, dog begrenset til 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltagelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. des. Nr. 1480 2002**Forskrift om endring i forskrift om fartøykvoter mv. i fangst av kongekrabbe i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 9. desember 2002 med hjemmel i forskrift av 11. juni 2002 nr. 532 om regulering og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002 § 17. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 17. oktober 2002 nr. 1164 om fartøykvoter mv. i fangst av kongekrabbe i 2002 gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

Fartøy i gruppe I som er påmeldt til fangst av kongekrabbe på refordelt kvote, kan fra 9. desember fiske en tilleggskvote på inntil 64 kongekrabber.

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

Fartøy i gruppe II som er påmeldt til fangst av kongekrabbe på refordelt kvote, kan fra 9. desember fiske en tilleggskvote på inntil 34 kongekrabber.

II

Endringene trer i kraft straks.

10. des. Nr. 1481 2002**Forskrift om endring i forskrift om pliktige garantiordninger for arbeidstakere på norske skip.**

Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 10. desember 2002 med hjemmel i kgl.res. av 17. desember 1993 nr. 1162 § 2, § 3 og § 4, jf. kgl.res. av 20. desember 1996 nr. 1156. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 17. desember 1993 nr. 1162 om pliktige garantiordninger for arbeidstakere på norske skip gjøres følgende endringer:

§ 3 femte ledd skal lyde:

Den som dekker en arbeidstakers krav på arbeidsvederlag etter denne bestemmelsen, trer inn i arbeidstakers krav med dennes prioritet mot konkursdebitor og dennes bo, med tilhørende sikkerhet etter sjøfartslovens § 51 – § 52 og dekningslovens § 9–3.

Alle forekomster av «Utenriksdepartementet» erstattes med «Nærings- og handelsdepartementet».

II

Endringene trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1482 2002**Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2003.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 11. desember 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 17. desember 2002.

§ 1. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde under 27,50 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter norsk vårgytende sild med snurpenot, landnot, snurrevad eller garn.

Eier av fartøy som skal nytte snurpenot, landnot eller snurrevad må ha deltatt i fisket etter norsk vårgytende sild med eget fartøy og det må ha blitt levert sild i minst ett av årene 1998, 1999, 2000 eller før 24. september 2001, eller fått dispensasjon fra dette vilkåret i 2002.

Eier av fartøy som med eget fartøy låssette eller fisket med landnot og leverte norsk vårgytende sild i det særskilte fisket fra 9. november 2001 til 20. november 2001 kan delta med snurpenot, landnot eller snurrevad.

Eier av fartøy som med eget fartøy har fisket norsk vårgytende sild med landnot og levert fangst i perioden 1990 til og med 1997 kan etter søknad til Fiskeridirektoratet delta med landnot.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

Eier av fartøy mellom 27,50 og 33,50 meter største lengde som hadde tillatelse til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild i 1985, kan delta med fartøyet uavhengig av lengdevilkåret i første ledd bokstav a.

Den som hadde kystnottillatelse, ekstraordinær landnottillatelse i 1985 eller som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild på kystfiskekvoten i 1985 eller tidligere, eller som driver med garn, kan delta i fisket selv om vedkommende står på blad A i fiskermanntallet uavhengig av kravet i første ledd bokstav b.

§ 2. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 annet ledd når fartøyet ble kontrahert, herunder vesentlig ombygging av eksisterende fartøy, før 1. september 2001 eller avtale om kjøp av fartøyet ble inngått før 1. september 2001, og fartøyet ble overtatt etter 1. desember 2000.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 annet ledd når aktivitet som beskrevet i nevnte bestemmelse ikke er oppfylt på grunn av at eier har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv i referanseperioden. Slik tillatelse kan bare gis til personer som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fiske etter norsk vårgytende sild.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet i § 1 annet, tredje og fjerde ledd om levering dersom låssatt sild har blitt innmeldt og registrert hos Norges Sildesalgslag.

Søknad om dispensasjon i henhold til denne paragraf sendes Fiskeridirektoratet i Bergen.

§ 3. Godkjenning

Eier og fartøy må ha en særskilt godkjenning for 2003 fra ett av Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for deltakelse er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og fremstilling for kontroll.

§ 4. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang i fisket etter norsk vårgytende sild kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i fisket kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket i samme gruppe med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Ved utskifting av fartøy som er solgt før 1. januar 2002 kan det ikke gis adgang til å delta i fisket med et erstatningsfartøy, selv om vilkårene for deltakelse etter § 1 er tilstede. Dette gjelder likevel ikke ved utskifting av fartøy når erstatningsfartøyet er registrert i Fiskeridirektoratets merkeregister før 11. desember 2002, eller når det er gitt ervervstillatelse eller forhåndstilsagn før samme dato og fartøyet er innført i merkeregisteret senest 31. desember 2003.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 5. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i fisket, medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier adgang til delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 6. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 1 sjettede ledd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å nytte leiefartøy som har største lengde på 27,50 meter eller mer.

§ 7. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan også selge fartøyet med adgang for at ny eier kan få deltakeradgang etter søknad. De øvrige vilkår for deltakelse må være oppfylt.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 8. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

11. des. Nr. 1483 2002**Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter nordsjøsild sør for 62° N i 2003.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 11. desember 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 17. desember 2002.

Kapittel 1. Fartøy på 21,35 meter største lengde eller mindre som fisker med snurpenot eller landnot

§ 1. Vilkår for deltakelse i gruppe I

For å kunne delta i fisket i gruppe I må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på 21,35 meter eller mindre og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter nordsjøsild med snurpenot eller landnot. Fartøy som benyttes til fiske ved lysing skal ha særskilt lysebåt.
- eier må ha deltatt i fisket etter nordsjøsild med not med eget fartøy og levert minst følgende kvanta sild i minst ett av årene 1999, 2000 eller 2001:

Fartøy under 10 meter	3,0 tonn
Fartøy mellom 10 – 14,99 meter	5,0 tonn
Fartøy mellom 15 – 20,99 meter	10,0 tonn
Fartøy mellom 21 – 21,35 meter	12,5 tonn

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort. Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 2. Vilkår for å delta i gruppe II

For å kunne delta i fisket i gruppe II må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på 21,35 meter eller mindre og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter nordsjøsild med snurpenot eller landnot. Fartøy som benyttes i fiske ved lysing skal ha særskilt lysebåt.

Eier av fartøy som deltar i fisket etter nordsjøsild i andre fartøygrupper eller i gruppe I har ikke adgang til å delta i fisket i gruppe II. Eier av fartøy som deltar i andre fartøygrupper, har heller ikke adgang til å delta i fisket i gruppe II med andre høvedsmenn.

Eier av fartøy som deltar i gruppe II, har ikke adgang til å delta i gruppe II med annet fartøy. Eier av fartøy som deltar i gruppe II har heller ikke adgang til å delta i gruppe II med andre høvedsmenn.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

§ 3. Godkjenning

Eier og fartøy som skal delta i fisket med not må ha en særskilt godkjenning for 2003 fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for deltakelse er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og fremstilling for kontroll.

§ 4. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav d når fartøyet ble kontrahert i perioden fra 1. januar til 31. desember 2001 eller avtale om kjøp av fartøyet ble inngått i den nevnte periode, og fartøyet ble overtatt etter 1. juni 2001. Ved avtale om kjøp må fartøyet likevel være innført i Fiskeridirektoratets merkeregister senest 1. januar 2003. Det er et vilkår at fisket etter nordsjøsild var en del av det planlagte driftsgrunnlaget.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav d når fartøyet ble ervervet etter 1. januar 2001, men overtatt før 1. juni 2001, dersom maksimalkvoten for 2001 ved overtakelsen allerede var oppfisket. Første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav d når aktivitet som beskrevet i nevnte bestemmelse ikke er oppfylt på grunn av at eier har hatt tillitsverv i fiskerierorganisasjon eller offentlig verv i referanseperioden. Slik tillatelse kan bare gis til personer som kan vise til tidligere deltakelse med eget fartøy i fisket etter nordsjøsild.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet i § 1 første ledd bokstav d om levering dersom låssatt nordsjøsild har blitt innmeldt og registrert hos Norges Sildesalgslag.

Med overtakelse menes at fartøyet er registrert i Fiskeridirektoratets merkeregister.

§ 5. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang i fisket etter nordsjøsild kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i gruppe I kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket i gruppe I med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket i gruppe I med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet. Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 6. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i gruppe I, medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av fartøy som har adgang til å delta i gruppe I kan Fiskeridirektoratet gi ny eier adgang til delta i gruppe I dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket i gruppe I medfører at selgers adgang til å delta i gruppe I med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 7. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket i gruppe I.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta i gruppe I, kan etter søknad gis adgang til å delta i fisket i gruppe I dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta i gruppe I, kan også selge fartøyet med adgang for at ny eier kan få deltakeradgang i gruppe I etter søknad. De øvrige vilkår for deltakelse må være oppfylt.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 8. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 1 siste ledd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å nytte leiefartøy over 21,35 meter største lengde.

Kapittel 2. Fartøy på 21,35 meter største lengde eller mindre som fisker med garn

§ 9. *Vilkår for deltakelse med garn*

For å kunne delta i fisket etter nordsjøsild med garn må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde på 21,35 meter eller mindre og ha lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utrustet for fiske etter nordsjøsild med garn.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Kapittel 3. Straff og ikrafttredelse

§ 10. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

11. des. Nr. 1484 2002

Forskrift om regulering av fisket etter blåkkeite nord for 62° N i 2003.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 11. desember 2002 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 17. desember 2002.

§ 1. *Generelt forbud*

Det er forbudt å fiske og levere blåkkeite nord for 62° N.

§ 2. *Fiske ved Jan Mayen og i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone*

Unntatt fra forbudet i § 1 er:

- fiske i fiskerisonen ved Jan Mayen.
- fiske med konvensjonelle redskap med fartøy under 28 meter største lengde i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone sør for 71°30' N fra mandag 9. juni klokken 0000 til søndag 6. juli klokken 2400.

§ 3. *Vilkår for deltakelse*

For å kunne delta må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- eier av fartøyet og høvedsmannen må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være påmeldt i henhold til § 4.

§ 4. *Påmelding*

For å kunne delta i fisket må fartøy være påmeldt skriftlig til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag innen 30. mai.

§ 5. Maksimalkvoter

Fartøy som kan delta i fisket etter § 2 bokstav b, kan maksimalt fiske følgende kvanta blåkveite rund vekt:

<i>Lengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>
0 – 13,99 meter største lengde	10 tonn
14 – 19,99 meter største lengde	12 tonn
20 – 27,99 meter største lengde	14 tonn

§ 6. Begrensning i deltakelsen

Eier av fiskefartøy kan ikke delta i fisket med mer enn ett fartøy.
Det er forbudt å benytte leiefartøy.

§ 7. Levering av fangst

Hvert fartøy kan bare fiske og levere én kvote.

Det kvantum som kan fiskes av det enkelte fartøy, må fiskes og leveres av dette fartøyet, og kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy.

§ 8. Bifangst

For fartøy som ikke har adgang til å delta i fisket i henhold til § 2 bokstav b, eller når dette fisket ikke lenger er tillatt, er det ved fiske etter andre fiskeslag tillatt å ha inntil 7% innblanding av blåkveite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12% blåkveite som bifangst i de enkelte fangster.

For fartøy som fisker med konvensjonelle redskap og som leverer flere ganger pr. uke, avregnes innblandingsprosenten på 7% blåkveite etter første ledd første punktum pr. uke basert på summen av alle sluttседler/bryggesедler undertegnet i tidsrommet fra mandag klokken 0000 til søndag klokken 2400.

Blåkveite tatt som bifangst før det direkte fisket åpnes 9. juni, går til fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket.

§ 9. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 10. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 eller lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

11. des. Nr. 1485 2002**Forskrift om endring i forskrift om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 11. desember 2002 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 7. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 20. desember 1996 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 og § 6 skal lyde:

§ 5. Innkreving hos produsent

Ved omsetning av varer som ikke faller under § 4, innkreves avgift hos produsenten. Avgift innkreves årlig eller halvårlig, og skal innbetales etterskuddsvis.

§ 6. Oppgaveplikt

Den som det blir krevd inn avgift hos etter § 4, skal hver måned sende Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt, oppgave over hvor mye som er tatt imot av varer i foregående måned.

Den som det blir krevd inn avgift hos etter § 4, skal også sende Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt, revisorbekreftet årsoppgave over hvor mye som er tatt imot av varer, samt trukket i avgift fra produsentene.

Den som det blir krevd inn avgift fra etter § 5, skal hvert år sende Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt samlet oppgave over omsetningen av de varer som omfattes av nevnte bestemmelse. Slik oppgave skal innleveres det året avgiften betales.

Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt fastsetter hvilke oppgaver som skal innleveres i forbindelse med innkrevingen for de enkelte vareslag, og kan gi nærmere bestemmelser om de enkelte oppgavens innhold og form, samt fastsette tidsfrister for rapporteringen.

§ 9 skal lyde:

Omsetningsrådet kan i særlige tilfelle dispensere fra denne forskriften. Omsetningsrådet eller den rådet gir fullmakt kan i særlige tilfelle dispensere fra innkrevingen av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2003.

11. des. Nr. 1486 2002

Forskrift om endring i forskrift om frakttilskudd for egg og krav til godkjenning av eggpakkerier.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 11. desember 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 26. november 1998 nr. 1092 om frakttilskudd for egg og krav til godkjenning av eggpakkerier gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

For egg som leveres til godkjent eggpakkeri, kan det gis tilskudd til nedskrivning av fraktkostnadene ved transport fra produsent til nærmeste godkjente eggpakkeri. Som grunnlag for utbetaling av tilskudd fastsettes sonetall for hver enkelt kommune, basert på gjennomsnittlig avstand fra kommunen til nærmeste godkjente eggpakkeri.

Strekninger med ferje i fraktruta gis to sonetillegg pr. ferje begrenset til to ferjer. Det gis ikke sonetillegg utover sone 6. For kommuner hvor det nyttes ferjetransport bare fra en del av kommunen kan denne delen av kommunen legges i en avvikende sone.

Tilskudd kan bare utbetales for egg som omsettes gjennom godkjent eggpakkeri.

§ 5 skal lyde:

Eggpakkeriet skal innen den 15. i hver måned sende oppgave til Statens landbruksforvaltning over de kvanta egg som er avregnet i forrige måned og som er berettiget tilskudd. Statens landbruksforvaltning administrerer tilskuddsordningen og kan gi utfyllende bestemmelser om oppgaveplikten, herunder fastsette oppgavens innhold og form, samt fastsette tidsfrister for innsending. Oppgavene kan kreves innsendt på edb-lesbart medium. Eggpakkeriet er ansvarlig for at fullstendige og korrekte oppgaver i rett tid kommer til Statens landbruksforvaltning.

Innen 1. desember skal pakkeriene sende inn prognoser over forventet tilskuddsberettiget kvantum og beløp i det påfølgende år til Statens landbruksforvaltning.

Samme instans foreslår soneplassering for de enkelte kommuner. Endelig soneplassering fastsettes av Landbruksdepartementet.

Eggpakkeriet skal innen 1. februar sende revisorbekreftede årsoppgaver vedrørende foregående år til Statens landbruksforvaltning over de kvanta egg som er avregnet pr. sone og som er berettiget tilskudd.

Søknad om godkjenning av eggpakkeri skal sendes Statens landbruksforvaltning.

Uttalelse fra Arbeidstilsynet om arbeidstekniske spørsmål og uttalelse fra vedkommende helseråd om hygieniske spørsmål skal legges ved søknaden.

§ 7 og § 8 skal lyde:

§ 7. Utbetaling

Statens landbruksforvaltning utbetaler tilskuddet til eggpakkeriene.

§ 8. Etterbetaling, tilbakebetaling eller motregning ved feil utbetaling til eggpakkeri

Feil i utbetaling til eggpakkeri kan korrigeres, enten ved etterbetaling, tilbakebetaling eller motregning i senere utbetalinger av tilskudd til eggproduksjon. Krav kan fremmes selv om feilen ikke skyldes eggpakkeriet.

Det kan kreves rente tilsvarende morarente ved tilbakebetaling etter lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 10 skal lyde:

Vedtak fattet av Statens landbruksforvaltning kan påklages¹ til Landbruksdepartementet.

¹ Jf. lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2003.

12. des. Nr. 1487 2002**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 første ledd bokstav i og § 22–2. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Et medlem med varige og vesentlige funksjonsforstyrrelser i støtte- og bevegelsesorganene, har rett til stønad til dekning av utgifter til anskaffelse, fornyelse og vedlikehold av nødvendig og hensiktsmessig protese eller ortose. Et medlem under 26 år har også rett til stønad til spesialprotese til fritidsbruk.

§ 2 første ledd skal lyde:

Et medlem som fyller vilkårene i § 1 første ledd har rett til stønad til anskaffelse og tilpasning av ortopedisk fottøy når:

- a) fottøyet er spesialsydd for medlemmet,
- b) fabrikkmessig framstilt fottøy krever spesielt tilpasset endring, eller
- c) fabrikkmessig framstilt fottøy erstatter spesiallaget ortopedisk fottøy. Det ytes ikke stønad til fabrikkmessig framstilt fottøy når det eneste spesielle ved fottøyets funksjon er å gi rom for både fot og fotseng.

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Utgiftene ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav a, dekkes i den utstrekning de overstiger 600 kroner pr. anskaffelse. For barn under 10 år dekkes utgiftene i den utstrekning de overstiger 350 kroner pr. anskaffelse. Ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav c ytes det stønad med inntil 900 kroner pr. anskaffelse.

§ 3 nr. 1 fjerde og femte ledd skal lyde:

Rekvisisjonen gis på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket, og sendes trygdekontoret.

Legen kan ikke rekvirere ortopediske hjelpemidler som leveres av et ortopedisk verksted som legen selv eller legens nærmeste pårørende har økonomiske interesser i.

§ 3 nr. 2 første ledd skal lyde:

Legen sørger for at det ortopediske hjelpemidlet blir bestilt.

§ 3 nåværende nr. 4 blir nr. 2 andre ledd.

§ 3 nåværende nr. 2 blir nr. 3 og skal lyde:

Etter fullmakt fra legen kan medlemmet selv søke om fornyelse av sitt ortopediske hjelpemiddel i en periode på inntil fem år. Hvis legen godtgjør at det er åpenbart at hjelpemiddelbehovet ikke vil endres, kan fullmakt gis for en periode på inntil ti år.

En offentlig godkjent ortopediingeniør skal attestere at fornyelsen av hjelpemidlet er faglig forsvarlig.

§ 3 nåværende nr. 3 blir nytt nr. 4 og skal lyde:

Medlemmet kan ved fornyelse selv søke om forhåndstilsagn om stønad til mer enn to par ortopedisk fottøy og ett par fotsenger pr. kalenderår hvis legen har angitt at rekvisisjonen kan gjelde ved fornyelser i en periode på inntil fem år.

§ 10 nr. 1 skal lyde:

Trygdekontorets tilsagn om stønad må innhentes før anskaffelsen finner sted. Selv om forhåndstilsagn ikke er innhentet, kan det likevel gis stønad dersom det er klart at tilsagn ville ha blitt gitt.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

12. des. Nr. 1488 2002**Forskrift om adgang til å delta i fisket etter sei med not for fartøy under 27,5 meter største lengde sør for 62° N i 2003.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21 jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 17. desember 2002.

Kapittel 1. Virkeområde

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder alt fiske etter sei med not sør for 62° N med norsk fartøy under 27,5 meter største lengde.

Kapittel 2. Vilkår for deltakelse for fartøy fra og med 13 meter største lengde og under 27,5 meter største lengde

§ 2. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket etter sei med not må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, og være mellom 13 og 27,5 meter største lengde,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter sei med not,
- fartøyet må ha fisket og levert minst 3 tonn sei med not sør for 62° N i minst ett av årene 1999, 2000 eller 2001.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 3. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i § 2 første ledd bokstav d for fartøy som er kjøpt eller kontrahert før 12. desember 2002 dersom det kan godtgjøres at seinotfisket var en vesentlig del av det planlagte driftsgrunnlaget.

Søknad om slik dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen 1. august 2003.

§ 4. Utskiftning av fartøy

Deltakeradgang i seinotfisket kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskiftning av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket kan Fiskeridirektoratet likevel gi eier tillatelse til å delta i seinotfisket med et erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i seinotfisket med utskiftningsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis til erstatningsfartøyet.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 5. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier tillatelse til å delta i seinotfisket dersom vilkårene i § 2 er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om slik tillatelse sendes Fiskeridirektoratet i Bergen på fastsatt skjema.

§ 6. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 2 siste ledd for fartøy som fyller vilkårene for å delta i seinotfisket.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på 27,5 meter eller mer.

§ 7. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, faller adgangen til å delta i seinotfisket med fartøyet bort.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- gis adgang til å delta i seinotfisket når vilkårene i § 2 er oppfylt.
- selge fartøyet. Ved salg av fartøy med adgang til å delta i seinotfisket, kan ny eier gis adgang til å delta i seinotfisket dersom vilkårene i § 2 og § 5 er oppfylt så langt de passer.

Deltakeradgang etter denne paragraf kan gis av Fiskeridirektoratet etter søknad.

Kapittel 3. Vilkår for deltakelse for fartøy under 13 meter største lengde

§ 8. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket etter sei med not med fartøy under 13 meter må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet og
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter sei med not.

Kapittel 4. Fellesbestemmelser

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2003 og gjelder til og med 31. desember 2003.

12. des. Nr. 1489 2002**Forskrift om endring i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 fjerde ledd, jf. § 10–7 første, andre og tredje ledd. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Til et medlem under 26 år kan det gis stønad til hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering for å opprettholde eller bedre funksjonsevnen. Til et slikt medlem kan det også gis stønad til spesial- eller ekstrautstyr i forbindelse med leke- og sportsaktiviteter. Det gis likevel ikke stønad til vanlige leker, vanlig sportsutstyr og konkurranseutstyr.

§ 2 fjerde ledd oppheves.

§ 2 nåværende femte, sjette, sjuende, åttende og niende ledd blir fjerde, femte, sjette, sjuende og åttende ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

12. des. Nr. 1490 2002**Forskrift om endring i forskrift om stønad til lese- og sekretærhjelp for blinde og svaksynte.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 fjerde ledd, jf. § 10–7 første ledd bokstav e. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 15. april 1997 nr. 319 om stønad til lese- og sekretærhjelp for blinde og svaksynte gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Denne forskriften omfatter medlemmer som er blinde eller svaksynte og som fyller vilkårene i § 10–5 og/eller § 10–6.

Utgifter til lese- og sekretærhjelp til blinde eller svaksynte kan dekkes for ett eller flere av følgende formål:

- a) gjennomføre utdanning, opplæring eller arbeidstrening med sikte på å skaffe seg eller beholde høvelig arbeid. Det kan også gis stønad til nødvendig hjelp til å søke arbeid etter endt skolegang eller etter avsluttet attføring,
- b) fungere i høvelig arbeid,
- c) delta i organisasjonsvirksomhet, politisk eller sosialt arbeid,
- d) fungere i dagliglivet.

Utgifter etter bokstav a og b dekkes i den utstrekning de er nødvendige.

Utgifter etter bokstav c dekkes for opptil 30 timer pr. måned.

Utgifter etter bokstav d dekkes for opptil 20 timer pr. år.

§ 4 annet ledd skal lyde:

Regningen sendes hjelpemiddelsentralen snarest, og senest en måned etter at oppdraget er avsluttet. Ved oppdrag av lengre varighet skal det sendes regning en gang i måneden.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

12. des. Nr. 1491 2002**Forskrift (Nr. 126) om bokføring og inntektsdokumentasjon for serveringssteder (Nr. 1491).**

Fastsatt av Skattedirektoratet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 45, jf. fullmakt av 9. juli 1969 og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–2, jf. delegeringsvedtak av 7. november 2002 nr. 1476. Kunngjort 17. desember 2002.

*I***§ 1. Formål**

Forskriften skal sikre god dokumentasjon av all omsetning i serveringsvirksomheter i restaurantbransjen, og bidra til at all omsetning og uttak bokføres, beskattes og avgiftsberegnes korrekt.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder den som i næring driver serveringssted der det foregår servering av øl, vin eller brennevin.

§ 3. Spesifikasjon av omsetning, uttak, varekjøp og varebeholdning

Bokføringen skal innrettes slik at omsetning og uttak kan spesifiseres på varegruppene mat, øl, vin, brennevin, mineralvann, tobakk, kaffe og te og andre varer. Innkjøpte varer for videresalg skal spesifiseres på tilsvarende måte. Ved varetelling grupperes varene på samme måte som spesifikasjon av varekjøp.

Eventuelle overnattingsinntekter, garderobeinntekter, inngangspenger (cover charge), automatinntekter skal spesifiseres. Annen omsetning skal spesifiseres i den grad det er nødvendig av hensyn til rapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene.

§ 4. Dokumentasjon av kontantomsetning

Kontantomsetning skal fortløpende registreres på kassaapparat, terminal eller annet likeverdig system og dokumenteres ved daterte, nummererte summeringsstrimler (kassaruller) eller tilsvarende rapporter, med mindre annet er bestemt i denne forskrift. Summeringsstrimlene skal angi klokkeslett for hvert enkelt salg. Omsetningen må registreres på en slik måte at det klart fremgår hvilke beløp som skal avgiftsberegnes med de forskjellige merverdiavgiftssatsene.

Kassaapparatet skal kunne skrive kvittering til kunden for hvert salg og beløpet som registreres skal være lett synlig for kunden med mindre det er vanskelig gjennomførbart. Kvittering skal alltid skrives ut når beløpet som registreres på kassaapparatet ikke er lett synlig.

Registreringer på kassaapparatet eller terminalen skal ikke slettes eller endres uten at det tydelig fremkommer i inntektsdokumentasjonen. Korreksjonsposter skal dokumenteres med angivelse av beløp, årsak og antall korreksjoner.

Ved dagens slutt skal det skrives ut summeringsstrimler (z-rapporter) med angivelse av klokkeslett for når kassaapparatet er avsluttet. Rapportene skal vise kontantomsetning fordelt på de varegrupper som er nevnt i § 3. I tillegg skal rapportene vise korreksjoner som er foretatt i løpet av dagen.

Inngangspenger og garderobeavgift kan dokumenteres med gjenpart av forhåndsnummererte billetter der det klart fremgår hva kunden har betalt og hva betalingen gjelder. Billettene skal for hvert år være fortløpende nummerert. Billettsystemet må også kunne dokumentere kunder som gis fri adgang og/eller fri garderobe på grunnlag av medlemskap eller lignende. Det skal daglig utarbeides en rapport over omsetningen basert på antall solgte billetter.

Inntekter fra gevinst- og underholdningsautomater skal dokumenteres med kopi av tømmebilag for automaten og faktura eller avregning fra automatens eier eller entreprenør. Tømmebilag for gevinst- og underholdningsautomater skal minst inneholde de opplysninger som det stilles krav om i forskrift til lotteriloven.

§ 5. Systemdokumentasjon/brukerbeskrivelse for kassasystemer

Det skal foreligge en lettfattelig systembeskrivelse av kassasystemets oppbygging og funksjoner. Beskrivelsen skal være på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Skattedirektoratet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra kravet til språk.

§ 6. Kasseavstemming

Det skal daglig foretas en opptelling av kontantbeholdningen i virksomheten. Beholdningen skal avstemmes mot omsetningen i henhold til rapporter som nevnt i § 4.

Avstemmingen skal vises i en oppgjørskbok eller i et forhåndsnummerert løsbladssystem. Eventuelle differanser skal forklares. Oppstillingen skal dateres og signeres av den som har foretatt kassaopptelling og avstemming.

§ 7. Prisoversikter

Det skal utarbeides oversikt over priser som til enhver tid er oppkrevd. I den utstrekning trykte menyer brukes, skal disse dokumentere prisene. Det skal likeledes utarbeides oversikt over hvilke priser som brukes ved uttak til eiere, ansatte, artister og kunder.

Prisoversiktene skal dateres og signeres av den som har ansvaret for å fastsette prisene.

Serveringssteder som oftere enn hver uke endrer sin matmeny er unntatt fra kravet om å dokumentere priser for denne del av omsetningen.

§ 8. Oppbevaringspliktig regnskapsmateriale

Dokumentasjon som nevnt i § 4 til § 7 skal oppbevares ordnet her i landet i minst 10 år etter regnskapsårets slutt.

II

Forskriften trer i kraft med virkning fra 1. april 2003.

12. des. Nr. 1492 2002**Forskrift om behovsprøvet gravferdsstønad.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 7-2 sjetted ledd. Kunngjort 17. desember 2002.

§ 1. Utgiftsgrunnlag

Gravferdsstønaden skal ikke overstige de dokumenterte utgiftene til gravferden.

I utgiftsgrunnlaget medregnes alminnelige utgifter til avisannonser, lys, blomster, sanger, musikk, kommunale avgifter og gravmonument.

Nødvendige utgifter til båretransport til nærmeste naturlige gravplass ved den avdødes bosted medregnes i utgiftsgrunnlaget i den utstrekning utgiftene ikke dekkes etter folketrygdloven § 7-3.

§ 2. Formue

For avdøde som ikke var gift, skal formue etter folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav a være summen av all formue med fradrag for gjeld, det vil si netto formue.

For avdøde som var gift, skal finansformue som nevnt i folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav b være summen av avdødes og gjenlevendes kontanter, bankinnskudd, omsettelige aksjer, obligasjoner, andeler i verdipapirfond, andre omsettelige verdipapirer og utestående fordringer.

Formue som nevnt i folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav a og b avrundes ned til nærmeste hele tusen kroner.

§ 3. Dokumentasjon

Søkeren plikter å fremlegge dokumentasjon for de faktiske utgiftene til gravferden og for formue som nevnt i folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav a og b.

Formue dokumenteres ved den sist innsendte selvangivelsen eller siste likningsutskrift for avdøde og, når avdøde var gift, samboer eller partner, også for gjenlevende.

§ 4. Sivilstand

Når avdøde på tidspunktet for dødsfallet var separert ved dom eller bevilling, skal behovsprøvingen av gravferdsstønaden skje etter folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav a.

For øvrig gjelder folketrygdloven § 1-5 ved fastsetting av sivilstand.

§ 5. Skadeserstatning

Beløp som utbetales som skadeserstatning som følge av dødsfallet regnes ikke med ved beregningen av gravferdsstønaden.

§ 6. Tjenestepensjon

Tjenestepensjon som utbetales for måneden etter dødsfallet går til fradrag i gravferdsstønaden på samme måte som formue og forsikringsbeløp, jf. folketrygdloven § 7-2 andre ledd bokstav a og b.

§ 7. Begrensning når utgiftene dekkes etter andre bestemmelser i loven

Gravferdsstønaden begrenses til egenandelen på 10 prosent av full gravferdsstønad når avdøde var pliktig medlem etter folketrygdloven § 2-5 og utgiftene til båretransport og gravferd dekkes av folketrygden etter forskrift til folketrygdloven § 7-4.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft den 1. januar 2003 og får anvendelse ved dødsfall inntruffet tidligst denne dato.

Forskrift av 19. desember 2000 nr. 1323 om behovsprøvet tillegg til gravferdsstønaden, gitt av Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 7-2 sjuende ledd, oppheves fra samme dag.

12. des. Nr. 1493 2002**Forskrift om gravferdsstønad og stønad til båretransport for person som er pliktig medlem etter § 2-5 i lov om folketrygd og som dør utenfor Norge og om stønad til båretransport når et medlem dør i et av de nordiske land.**

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 7-4. Kunngjort 17. desember 2002.

§ 1. For person som er pliktig medlem i trygden etter folketrygdloven § 2–5 og som dør utenfor Norge, fastsettes gravferdsstønaden slik som bestemt i § 2 i denne forskriften.

§ 2. Skjer dødsfallet utenfor Norge og gravferden finner sted i utlandet, gis full dekning av nødvendige gravferdsutgifter. Nødvendige utgifter til transport av bære dekkes i den utstrekning utgiftene overstiger 10 prosent av full gravferdsstønad.

Dersom gravferden finner sted i Norge, gis det stønad til full dekning av nødvendige utgifter som påløper utenfor riket som følge av dødsfallet. Utgifter til transport av bære til det sted i Norge hvor gravferden skal skje, dekkes i den utstrekning utgiftene overstiger 10 prosent av full gravferdsstønad.

Krav om stønad til dekning av nødvendige utgifter som påløper utenfor Norge som følge av dødsfallet, sendes trygdekontoret sammen med en oversikt over utgiftene. Kvitterte regninger må vedlegges.

§ 3. Når et medlem dør under midlertidig opphold i et nordisk land utenfor Norge, dekkes nødvendige transportutgifter til hjemsendelse av båren i den utstrekning utgiftene overstiger 10 prosent av full gravferdsstønad.

§ 4. Forskriften trer i kraft den 1. januar 2003.

Forskrift av 26. oktober 2001 nr. 1220 om gravferdsstønad og stønad til båretransport for person som er pliktig medlem etter § 2–5 i lov om folketrygd og som dør utenfor Norge og om stønad til båretransport når et medlem dør i et av de nordiske land, gitt av Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 7–4, oppheves fra samme dag.

12. des. Nr. 1494 2002

Forskrift om endring i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.

Fastsatt av Sosialdepartementet 12. desember 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 sjette ledd og § 25–15 første ledd, jf. § 10–7 første ledd bokstav h. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 25. mars 1997 nr. 265 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd skal lyde:

Det skal gis stønad til et tidligere trygdefinansiert kjøretøy som egner seg for gjenbruk. Stønad til nytt kjøretøy kan gis dersom det ikke finnes et hensiktsmessig, gjenbrukbart kjøretøy. I særlige tilfeller kan det gis stønad til annet brukt kjøretøy. Det er en forutsetning for stønad at slikt brukt kjøretøy kan være i drift i elleve år.

§ 8 skal lyde:

Det kan bare gis stønad til gjenanskaffelse av kjøretøy dersom medlemmet fyller vilkårene i de foregående paragrafene og kjøretøyet er brukt i minst elleve år. Vilåret om brukstid gjelder bare for bil. Dersom medlemmet mottar stønad til gjenbrukbart kjøretøy, regnes brukstiden fra det tidspunkt kjøretøyet første gang ble registrert.

Det kan gis stønad til gjenanskaffelse selv om vilåret om brukstid ikke er oppfylt dersom dette er nødvendig på grunn av endringer i medlemmets helsetilstand.

Medlem som har fått stønad til kjøretøy med hjemmel i lovens § 10–5, kan også få stønad til gjenanskaffelse dersom vedkommende har hatt kjøretøyet i minst åtte år og kjørt det minst 150.000 kilometer.

Vilkårene om gjenanskaffelse gjelder selv om det ikke er gitt stønad fra folketrygden til det kjøretøyet som ønskes skiftet ut med et annet.

§ 9 fjerde ledd oppheves.

§ 9 nåværende femte, sjette og sjuende ledd blir nye fjerde, femte og sjette ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1495 2002

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 91 om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 91 om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. del II annet punktum. Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Lov av 15. juni 2001 nr. 91 om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 2–1 nytt annet og tredje ledd, overskriften til § 2–3, § 2–4 nytt annet ledd, ny § 2–6, ny § 4–6, § 7–9 og § 7–10 første ledd gjelder fra 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1496 2002**Forskrift om endring i forskrift til lov om sosiale tjenester m.v.**

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 7–9 og § 7–11 fjerde ledd bokstav c. Fremmet av Sosialdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 4. desember 1992 nr. 915 til lov om sosiale tjenester m.v. gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Tilsyn med institusjoner for omsorg for og behandling av rusmiddelmissbrukere

§ 3–1 skal lyde:

Denne forskriften gjelder tilsyn med institusjoner for omsorg for og behandling av rusmiddelmissbrukere som er tatt inn i fylkeskommunens planer, jf. sosialtjenesteloven § 7–2 og § 7–4.

Forskriften gjelder videre tilsyn med private institusjoner for rusmiddelmissbrukere som ikke er tatt inn i fylkeskommunens planer, jf. sosialtjenesteloven § 7–10.

§ 3–4 tredje ledd skal lyde:

Medlem av institusjonens styre eller ansatte i institusjonen, ansatte ved det fylkeskommunale organ som har driftsansvar for institusjonen, private eiere eller deres ansatte eller ansatte hos fylkesmannen kan ikke oppnevnes som medlem.

§ 3–5 skal lyde:

Fylkesmannen skal gi underretning til beboerne, personalet, eierne og fylkeskommunen om tilsynets oppgaver og om hvem som skal føre det. Dersom tilsynsutvalg er oppnevnt, skal melding gis om hvem som er medlemmer og om deres adresser.

§ 3–7 nr. 1 skal lyde:

1. Tilsynet skal påse at institusjonene
 - a) drives i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer og i samsvar med fylkeskommunens planer
 - b) har lokaler, utstyr, aktivitetsmaterieell o.l. som er i samsvar med institusjonenes formål
 - c) drives med forsvarlig bemanning
 - d) har forsvarlig medisinsk tilsyn
 - e) følger reglene om forvaltning av beboernes økonomiske midler.

§ 3–8 og § 3–9 skal lyde:

§ 3–8. Tilsynsbesøk

Tilsynsutvalget, ved minst to medlemmer, skal besøke rusmiddelinstitusjonen, jf. § 3–1, minst 4 ganger pr. år. Minst 2 av besøkene skal skje uanmeldt. Hvis tilsynsutvalg ikke er oppnevnt, må fylkesmannen ved minst to representanter foreta tilsvarende besøk.

Ellers skal besøk alltid skje når særlige grunner tilsier det.

Tilsynsutvalget eller fylkesmannen skal ta kontakt med de enkelte beboerne for å høre deres syn på oppholdet. Utvalget/fylkesmannen skal også ta kontakt med de ansatte for å få en sak belyst.

Den enkelte beboer har rett til å snakke med tilsynsutvalget eller representantene fra fylkesmannen uten at personalet er til stede.

Etter hvert besøk utarbeides skriftlig rapport som sendes utvalgets medlemmer, institusjonen og dens eier, fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 3–9. Møtevirksomheten

Institusjonens styre og personalet i institusjonen kan innkalles til møter med tilsynsutvalget eller fylkesmannen. Beboerne, deres pårørende og verge/hjelpeverge kan også innkalles. Det føres protokoll fra møtene. Protokollen sendes institusjonen og dens eier, fylkesmannen og fylkeskommunen.

§ 3–11 og § 3–12 skal lyde:

§ 3–11. Tiltak ved mangler o.l. – tilsynets oppfølging

Hvis tilsynet under tilsynsbesøk, behandling av klage/henvendelse eller på annen måte blir oppmerksom på forhold som man mener bør endres, skal grunnlagt melding sendes til institusjonens ledelse og eier, med samtidig underretning til fylkeskommunen og eventuelt fylkesmannen. Såvidt mulig bør det fremmes forslag om tiltak. Spørsmål om mindre endringer kan tas opp direkte med institusjonens ledelse.

Hvis tilsynet mener at en institusjon drives på en måte som kan ha skadelige følger for beboerne eller andre, eller at driften på annen måte er uforsvarlig, skal tilsynsutvalget straks melde fra om forholdet til fylkesmannen. Fylkesmannen kan gi pålegg om å rette forholdet. Gjelder dette en privat institusjon, jf. sosialtjenesteloven § 7–10,

kan fylkesmannen også gi pålegg om å nedlegge driften. Pålegget skal være skriftlig og inneholde en frist for når det skal være utført.

§ 3–12. *Uttalelser*

Tilsynsutvalget skal avgi uttalelser i saker som angår tilsynsarbeidet, og som blir forelagt det av Sosialdepartementet, fylkesmannen eller fylkeskommunen. Tilsvarende gjelder for fylkesmannen dersom de andre instansene som er nevnt foran, forelegger slike saker for ham.

§ 3–13 første og fjerde ledd skal lyde:

Ved utgangen av året skal tilsynsutvalget utarbeide en årsrapport om hver institusjon. Hvis tilsynsutvalg ikke er oppnevnt, må fylkesmannen utarbeide tilsvarende årsrapporter.

Rapporten sendes institusjonens ledelse og eier, fylkeskommunen og eventuelt fylkesmannen.

§ 3–14 første ledd skal lyde:

Ansatte og styre ved institusjon, tilsynsutvalgets medlemmer og fylkesmannen har taushetsplikt i henhold til sosialtjenesteloven § 8–8.

§ 6–8 skal lyde:

§ 6–8. Ved beboerens død skal det i meldingen til lensmann/tingrett gis opplysninger om avdødes formuesstilling, herunder om størrelsen av midler i bank som disponeres av den hovedansvarlige for boligen og midler som er overført til overformynderiet. Bankens navn og kontonummer skal oppgis. Etter anmodning skal så bankbøker og andre midler overlates til lensmannen/tingretten eller til personer som kan legge frem skifteattest og eventuelt skriftlig fullmakt fra øvrige arvinger.

II

Endringene gjelder fra 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1497 2002

Vedtak om at forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter gjøres gjeldende for luftfart som omfattes av arbeidsmiljøloven.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i kgl.res. av 21. februar 1986 nr. 540 § 10, jf. lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 4. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter gjøres gjeldende for luftfart som omfattes av arbeidsmiljøloven, fra 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1498 2002

Ikrafttredelse av lov av 13. desember 2002 nr. 85 om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 85 om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap § 5. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Lov av 13. desember 2002 nr. 85 om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap § 6 gjelder fra 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1499 2002

Ikrafttredelse av lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon.

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del III. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del I om endring i lov av 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) trer i kraft 1. juni 2003.

Del II om endring i lov av 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon trer i kraft 1. januar 2003.

13. des. Nr. 1500 2002**Delegering av myndighet til Finansdepartementet etter lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del I, endringer i innskuddspensjonsloven § 5–3 annet ledd siste punktum og § 6–4 nytt tredje ledd siste punktum.**

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del I, jf. lov av 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) § 5–3 annet ledd siste punktum og § 6–4 tredje ledd siste punktum. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Kongens myndighet til å gi nærmere regler etter lov av 13. desember 2002 nr. 75 om endringer i innskuddspensjonsloven og lov om foretakspensjon del I om endringer i lov av 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) § 5–3 annet ledd siste punktum delegeres til Finansdepartementet.

Kongens myndighet til å gi nærmere regler etter del I om endringer i lov av 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) § 6–4 nytt tredje ledd siste punktum delegeres til Finansdepartementet.

13. des. Nr. 1501 2002**Delegering av myndighet til Finansdepartementet etter lov om e-pengeforetak § 9–1.**

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 74 om e-pengeforetak § 9–1. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Kongens myndighet etter lov av 13. desember 2002 nr. 74 om e-pengeforetak § 9–1 til å bestemme ikrafttredelse delegeres til Finansdepartementet.

13. des. Nr. 1502 2002**Delegering av myndighet til Finansdepartementet etter lov av 13. desember 2002 nr. 76 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling del II.**

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 13. desember 2002 nr. 76 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling del II. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

Kongens myndighet etter lov av 13. desember 2002 nr. 76 om endringer i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling del II til å bestemme ikrafttredelse og til å gi overgangsbestemmelser delegeres til Finansdepartementet.

13. des. Nr. 1503 2002**Forskrift om endring i forskrift til åndsverkloven (lov av 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v.).**

Fastsatt ved kgl.res. 13. desember 2002 med hjemmel i lov av 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven) § 13 fjerde ledd, § 15 andre ledd, § 16, § 17 tredje ledd, § 31 første ledd, § 35 første og andre ledd, § 37 andre ledd, § 38, § 38a andre ledd, § 45a tredje ledd, § 45b andre ledd, § 53 fjerde ledd, § 54 første ledd bokstav e og § 59. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 17. desember 2002.

I

I forskrift av 21. desember 2001 nr. 1563 til åndsverkloven (lov av 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v.) gjøres følgende endring:

§ 4–3 tredje ledd første punktum skal lyde:

Nemnda består av en leder og to andre medlemmer, oppnevnt av sorenskriveren i Oslo tingrett for 5 år om gangen.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2003.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 3/2000 s. 216 (i forskrift av 27. desember 1999 nr. 1565 om legemiddelklassifisering (legemiddellisten, unntakslisten og urtelisten)).

§ 4 liste A, klassifiseringen av *Angelica archangelica*, skal lyde:

Klassifiser- ring	Latinsk navn o.l.	Norsk navn o.l.
<i>H</i>	<i>Angelica archangelica</i>	Kvann

Nr. 8/2001 s. 1095 og 1112 (i forskrift av 15. juni 2001 nr. 680 om endring i forskrift av 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler).

Overskriften til vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I. Liste over stoffer som kan brukes ved fremstilling av plastmaterialer og -gjenstander

Overskriften til vedlegg III skal lyde:

Vedlegg III. Grenseverdier for bruks- og forbruksgjenstander fremstilt av glass, metallvarer og ikke-keramiske gjenstander uten emaljebelegg

Nr. 8/2002 s. 938 (i forskrift av 28. juni 2002 nr. 736 om endring i forskrift av 3. februar 1999 nr. 190 om tidligpensjon til jordbrukere).

§ 11 siste ledd første punktum skal lyde:

Bruker og ektefelle/samboer kan hver for seg ha en inntekt som nevnt i § 3 nr. 5 bokstav a – c på inntil 100.000 kroner.

Nr. 11/2002 s. 1286 og 1292 (i forskrift av 7. august 2002 nr. 939 om endring i forskrift av 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler).

Del 2B første ledd første punktum skal lyde:

For ikrafttredelse av spesifikke migrasjonsgrenser se § 7.

Overskriften til nytt vedlegg V skal lyde:

Vedlegg V. Spesifikke migrasjonsgrenser for epoksyderivater i plast, overflatebelegg og lim

Nr. 11/2002 s. 1358 og 1359 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 966 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 707 om innredning og om forpleiningstjenesten på skip).

§ 25 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Temperaturen skal kunne *holde* ca. 0 °C i kjøleskap og ca. –25 °C eller lavere i fryserom under alle klimaforhold.

§ 30 annet ledd skal lyde:

Skipsføreren skal *sørge* for at det er drikkevann i tilstrekkelig mengde om bord.

Nr. 11/2002 s. 1379 og 1385 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 983 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 701 om navigasjonshjelpemidler og bro-, styrehus- og radioarrangementer for skip).

§ 2 bokstav e skal lyde:

e) Eksisterende skip: Skip som ikke er nytt skip, jf. bokstav o.

§ 28 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) forskrift av 5. oktober 1973 nr. 2 om data for manøvrering og stopping av skip, for såvidt angår,
1. alle skip eller lekter hvis kjøøl strekkes eller som er på tilsvarende byggetrinn på eller etter 1. november 1992 og
 2. konvensjonsskip og lektere, hvis kjøøl strekkes eller som er på til svarende byggetrinn, før 1. november 1992.

§ 28 annet ledd bokstav d oppheves.

Nr. 11/2002 s. 1393 og 1394 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 985 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 693 om innretning og føring av dagbøker på skip).

§ 10 første og annet ledd skal lyde:

Dekksdagbok skal føres om bord på:

- a) Skip i utenriks fart
- b) Skip med bruttotonnasje på 50 og derover i innenriks fart
- c) Fiske- og fangstfartøy med bruttotonnasje på 50 og derover.

Stor dekkdagbok skal føres av fartøy som skal føre maskindagbok i henhold til § 11. Liten dekkdagbok kan føres av maskindrevet skip med bruttotonnasje på 50 og derover i innenriksfart, skip med bruttotonnasje på 300 og derover som går i stor kystfart, og fiske- og fangstfartøy med bruttotonnasje på 50 og derover men under bruttotonnasje på 500, dersom ikke stor dekkdagbok føres.

§ 11 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) Fiske- og fangstfartøy med bruttotonnasje på 500 og derover.

§ 12 første ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) Oljetankskip med bruttotonnasje på 150 og derover
- b) skip, herunder fiske- og fangstfartøy med bruttotonnasje på 400 og derover.

§ 14 første ledd bokstav a femte punktum skal lyde:

Ved optiske peilinger skal anføres: *opt.*, ved for eksempel radar: *rd.*, i tilknytning til stedlinjen og det peilte objekts navn.

Nr. 12/2002 s. 1404 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 991 om endring i forskrift av 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder).

§ 10 annet ledd skal lyde:

De nærmere geografiske avgrensninger for dette – inndelt i forhold til Sjøfartsdirektoratets stasjoners beliggenhet – er fastlagt i Vedlegg IV.

Nr. 12/2002 s. 1435 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 992 om endring i forskrift av 20. oktober 1983 nr. 1580 om sikringstiltak for gassfyrte anlegg m.m. som bruker propan eller andre lette kullvannstoffer anvendt ombord på fartøy).

§ 15 annet ledd skal lyde:

Fra samme tidspunkt oppheves forskrifter av 1. juni 1964 om sikringstiltak for gassfyrte anlegg som bruker propan eller andre lette kullvannstoffer anvendt om bord på fartøyer, herunder lystfartøyer og lektere – uansett størrelse.

Nr. 12/2002 s. 1462 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1004 om endring i forskrift av 15. februar 1977 nr. 2 om passasjerskip i spesiell fart).

§ 1 skal lyde:

Denne forskrift gjelder for nye og eksisterende norske skip som skal besiktes for sikkerhets sertifikat for passasjerskip i spesiell fart, og for sertifikat for romkrav for passasjerskip i spesiell fart.

Nr. 12/2002 s. 1464 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1005 om endring i forskrift av 23. desember 1999 nr. 1529 om sikkerhetsstyringsystem for passasjerskip).

§ 3 skal lyde:

Rederiet skal sørge for å etablere og opprettholde et sikkerhetsstyringsystem i rederiets landorganisasjon og på det enkelte passasjerskip og at revisjoner blir begjært og gjennomført slik som bestemt i forskriften her.

Rederi og skipsfører skal sørge for at sertifikat for sikkerhetsstyringsystem om bord og kopi av godkjenningsbevis for sikkerhetsstyringsystem i land, med påtegning om siste årlige revisjon, oppbevares om bord.

Nr. 12/2002 s. 1478 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1016 om endring i forskrift av 11. november 1991 nr. 731 om radiotelegrafi og radiotelefonti på passasjer- og lasteskip).

§ 5 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) For passasjerskip i «Fartsområde 3» (Innaskjærs fart hvor åpne havstrekninger på over 5 nautiske mil ikke passeres) kan Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger utstede «Sikkerhets sertifikat for radiotelefonti» med gyldighetstid tre år. Disse sertifikater vil være gyldige under forutsetning av at Sjøfartsdirektoratet eller den det bemyndiger årlig foretar funksjonskontroll og eventuelt teknisk kontroll av radioutstyret, og foretar påtegning på «Sikkerhets sertifikatet for radiotelefonti» om at slik kontroll er utført.

Nr. 12/2002 s. 1530, 1533 og 1535 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1073 om endring i forskrift av 15. september 1992 nr. 700 om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip (redningsredskaper)).

§ 2 bokstav p skal lyde:

- p) *Passasjerskip*: Et skip som skal ha passasjersertifikat eller sikkerhetssertifikat for passasjerskip i henhold til bestemmelsene i åttende kapittel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.

§ 18 annet ledd skal lyde (endring av inndelingen):

(2) I tillegg gjelder følgende for Konvensjonsskip:

- a. Det skal anbringes om bord et slikt antall utsettingsarrangement for redningsflåter at det maksimalt blir 6 flåter eller maksimum 150 personer til hvert utsettingsarrangement forutsatt at evakueringstiden angitt i regel III/20.1.4 kan oppfylles.
- b. Passasjerskip på kort internasjonal reise som under henvisning til regel III/2.1, er gitt dispensasjon fra regel III/20.1.2, skal minst føre livbåter og redningsflåter med samlet kapasitet for minst 110% av det største tillatte personantall. I tillegg skal det føres en akseptert mann-overbord-båt anbrakt under utsettingsarrangement som er akseptert

§ 18 tredje ledd bokstav b underpunkt 2 skal lyde:

2. Når skip nevnt i bokstav b nr. 1 ikke kan føre redningsbåter eller mann-overbord-båter, skal det føre redningsflåter for det største tillatte personantall. Når skipets lengde er på 20 m og derover eller dekket er 1,5 m eller mer over vannet i lett tilstand, skal det dessuten føre en godkjent lettboat anbrakt under utsettingsarrangement som påbudt av Sjøfartsdirektoratet, jf. § 34 annet ledd.

§ 25 tredje ledd bokstav c skal lyde:

- c) *Skip med en bruttotonnasje under 50*, men med lengde på 15 m og derover og som anvendes i større fart enn innaskjærs fart, skal føre redningsflåte og godkjent lettboat hver med kapasitet til alle om bord. På andre skip med bruttotonnasje under 50 skal det føres redningsflåte eller lettboat med kapasitet for alle om bord.

Nr. 12/2002 s. 1545 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1074 om endring i forskrift av 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere).

§ 30 tredje ledd skal lyde:

- (3) Fartøyet fører *skal sørge for* at bestemmelsene i paragrafen blir fulgt.

Nr. 13/2002 s. 1556 (i forskrift av 4. juni 2002 nr. 1083 om endring i forskrift av 22. desember 2000 nr. 1574 om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart).

§ 12 skal lyde (rettelser i leddinndelingen):

Eksisterende hurtiggående fartøy kan unntas fra å gjennomføre feilmodus- og feileffektanalyse (FMEA) etter kodens kapittel 17 nr. 17.4 og vedlegg 4. Operasjonsbegrensninger skal da dokumenteres på basis av erfaringer fra tidligere drift, så som erfarte tekniske feileffekter og sjøegenskaper.

Dersom det kan finnes viktige utstysfeil en til nå ikke har opplevd med fartøyet, kan det bli nødvendig å utføre verifikasjonstest etter kodens vedlegg 8 hvor disse mulige feilfunksjonene legges inn.

Det må tas inn i operasjonshåndboken beskrivelse av de erfarte og eventuelt uttestede effektene, og av de nødvendige operasjonelle tiltak.

§ 14 skal lyde (rettelser i leddinndelingen):

Nye og eksisterende hurtiggående passasjerfartøy skal oppfylle kravene om stuing av redningsfarkoster og om innskipningsarrangement i kapittel 8 nr. 8.6.5, 8.7.4 og 8.7.5 i koden for hurtiggående fartøy.

For eksisterende hurtiggående passasjerfartøy som ikke er sertifisert etter koden for hurtiggående fartøy, vurderes arrangementet i forhold til skadevannlinjer fra foreliggende beregninger.

For eksisterende hurtiggående passasjerfartøy hvor det ikke er utført skadeberegninger, vurderes fribordet med nødvendig sikkerhetsmargin til redningsarrangementet slik at tørrskodd evakuering sikres.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2002-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	15	1073	Forskrift nr. 792	15
2000	3	216	Forskrift nr. 1565	17
2000	26	2419	Forskrift nr. 1135	2
2001	4	437	Forskrift nr. 340	2
2001	8	1095 og 1112	Forskrift nr. 680	17
2001	15	1961	Forskrift nr. 1451	11
2001	15	2090	Forskrift nr. 1451	3
2001	16	2204	Vedtak nr. 1485	3
2001	16	2230	Forskrift nr. 1495	1
2001	17	2375	Forskrift nr. 1588	2
2001	17	2305	Forskrift nr. 1541	1
2001	17	2354	Forskrift nr. 1577	11
2001	17	2383	Forskrift nr. 1600	9
2001	17	2408	Forskrift nr. 1602	9
2001	17	2428	Forskrift nr. 1614	3
2002	1	23	Forskrift nr. 1621	7
2002	1	108	Forskrift nr. 57	2
2002	2	246	Forskrift nr. 135	6
2002	2	275	Forskrift nr. 177	3
2002	3	404	Forskrift nr. 313	11
2002	3	412	Forskrift nr. 324	9
2002	4	440	Forskrift nr. 358	5
2002	4	480	Forskrift nr. 375	5
2002	4	481	Forskrift nr. 375	5
2002	5	562	Forskrift nr. 422	9
2002	5	641	Forskrift nr. 511	7
2002	5	641	Forskrift nr. 511	11
2002	6	664	Lov nr. 32	10
2002	6	754	Forskrift nr. 565	11
2002	7	818	Forskrift nr. 645	9
2002	7	825	Forskrift nr. 650	9
2002	7	834	Vedtak nr. 658	11
2002	8	938	Forskrift nr. 736	17
2002	9	970	Forskrift nr. 765	13
2002	9	1066	Vedtak nr. 829	11
2002	9	1068-1069	Forskrift nr. 833	13
2002	9	1086	Forskrift nr. 864	11
2002	10	1237	Forskrift nr. 926	13
2002	11	1286 og 1292	Forskrift nr. 939	17
2002	11	1299	Forskrift nr. 962	15
2002	11	1358 og 1359	Forskrift nr. 966	17
2002	11	1379 og 1385	Forskrift nr. 983	17
2002	11	1393 og 1394	Forskrift nr. 985	17
2002	11	1396 og 1397	Forskrift nr. 986	15
2002	12	1404	Forskrift nr. 991	17
2002	12	1435	Forskrift nr. 992	17
2002	12	1462	Forskrift nr. 1004	17
2002	12	1464	Forskrift nr. 1005	17
2002	12	1466	Forskrift nr. 1005	13
2002	12	1468	Forskrift nr. 1014	13
2002	12	1478	Forskrift nr. 1016	17
2002	12	1503	Forskrift nr. 1044	15
2002	12	1530, 1533 og 1535	Forskrift nr. 1073	17
2002	12	1540	Forskrift nr. 1074	13
2002	12	1545	Forskrift nr. 1074	17
2002	13	1556	Forskrift nr. 1083	17

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgever: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement koster for	Avd. I	kr 970	kr 1500	kr 2130
	Avd. I og II	kr 1220	kr 2210	kr 3170

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På de samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no